

VIOREL NISTOR

ANSAMBLUL FOLCLORIC „DOINA MUREȘULUI”

SUITE DE JOCURI POPULARE DIN JUDEȚUL ARAD

VOLUMUL I

Editura Moon

VIOREL NISTOR

ANSAMBLUL FOLCLORIC DOINA MUREȘULUI

SUITE DE JOCURI POPULARE DIN JUDEȚUL ARAD

VOLUMUL I

Lucrare apărută cu sprijinul Centrului Cultural Județean Arad

Corectură texte: pr. Vlad-Sergiu Sandu

Copertă, design și tehnoredactare: Călin Chendea

Transcrieri muzicale: Vasile Rus, Traian Roman, Mihai Barna,
Constantin Purcel, Nagy Iosif și Antone Covaci

Fotografii și filme din arhiva Centrului Cultural Județean Arad

VIOREL NISTOR

ANSAMBLUL FOLCLORIC „DOINA MUREȘULUI”

SUITE DE JOCURI POPULARE DIN
JUDEȚUL ARAD

VOLUMUL I

Cuvânt înainte:

Theodor Vasilescu – artist emerit

Editura Moon
Arad, 2022

Cuvânt înainte

Numărul și formele specifice de manifestare a folclorului scad pe măsura transformării societății umane. De la o generație la alta aceste modificări apar mai vizibil, până ce, din păcate, se ajunge chiar la pierderi integrale, care pot duce la înlocuirea valorilor cu produse care nici măcar nu mai aparțin tradiției.

Contemporaneitatea, cu mijloacele sale audio și video, este, în mare parte, responsabilă de accelerarea pierderii caracteristicilor fundamentale ale folclorului.

Și totuși, există posibilități de prevenire sau, cel puțin, de diminuare a pierderilor acestor incomparabile valori spirituale, prin culegerea și transcrierea lor în lucrări de specialitate, devenite azi surse de documentare și chiar de repunere în valoare, în forme diferite, care variază de la dansul tradițional ca mijloc de educație și recreere, până la spectacolul de folclor.

Există fără îndoială și documente filmate în anii când încă în vetrele folclorice, tradiția se manifesta în plenitudinea ei. Totuși, aceste documente sunt puține față de generosul tablou oferit pe atunci de tradiție. Înregistrările video au apărut destul de tardiv, când degradările și pierderile au ajuns să altereze și să sărăcească imaginea folclorului.

În acest sens, Viorel Nistor, de-a lungul anilor, a editat numeroase lucrări de specialitate, prin care a evidențiat specificul zonelor folclorice arădene, în primul rând, abordând și folclorul

coregrafic al județelor Sibiu și Alba. Dintre acestea, amintesc: Folclor coregrafic arădean, în două volume, Jocuri populare din Câmpia Crișului Alb, Folclor coregrafic din Ungaria, Aletea și Micherechi, Colinde din Țara Zărandului, Junii Sibiului, Haidăul și Purtata de fete și neveste din județul Alba.

Jocurile populare tradiționale culese începând cu anul 1972 din localitățile arădene sunt notate pe partituri coregrafice, în sistemul Centrului Național al Creației Populare. Notarea grafică în care s-au executat Suitele de jocuri arădene este cuprinzătoare și precisă, care oferă posibilitatea unei reproduceri rapide, dar fidele a materialelor înregistrate.

La multe din jocurile descrise: Ardeleana, A de mână, Marile, Raru, De-a lungu și Sărita, autorul scoate în evidență aspectul sincopat și pe contratimp și ne pune în fața unei structuri deosebit de complexe cu motive de începere, desfășurare, încheiere și continuare a jocului.

În aceste minunate vetre folclorice, el descoperă unele aspecte ale neconcordanței dintre muzică și joc, precum și legătura permanentă cu strigătura semnalată în unele localități arădene: Mișca, Macea, Socodor, Șiclău, Șepreuș, Secusigiu, poate și altele.

Suitele de jocuri cuprinse în acest volum au fost valorificate în spectacole folclorice de-a lungul timpului, din 1968 până în prezent, cu Ansamblul Doina Mureșului din Arad. Acestea exprimă o modalitate de transpunere scenică, cu text coregrafic și desen, din bazinul etno-folcloric arădean: Țara Zărandului, Zona Codru-Moma, Câmpia Crișului Alb, Podgoria Aradului, Zona Ineului, Câmpia Aradului și Valea Mureșului.

Întreg materialul coregrafic și muzical descris cuprinde certe valori de creație tradițională și apare ca o barieră care pune stavilă uitării și pierderilor irecuperabile de folclor care, chiar dacă nu le dorim, se produc cu repeziciune.

Lucrarea de față se adresează, în general, tuturor iubitorilor de joc popular tradițional din vetrele folclorice arădene și, în special, instructorilor și coordonatorilor formațiilor profesioniste și de amatori.

Theodor Vasilescu,
artist emerit

Capitolul I

I. Ansamblul folcloric „*Doina Mureșului*” din Arad

Lucrarea *Ansamblul folcloric Doina Mureșului – Suite de jocuri populare din județul Arad* pune în ordine cronologică anumite aspecte din activitatea de peste 50 de ani: date, evenimente, întâmplări, relatări, interviuri, citate din presa timpului. În aceste pagini ne propunem să relatăm cât mai fidel unele aspecte de structură și tipologie coregrafică a suitelor de jocuri populare puse în scenă de-a lungul anilor. Aceste suite de jocuri descrise în lucrarea de față cuprind o parte din cele mai cunoscute montări coregrafice arădene de-a lungul timpului. La baza materialului descris stau culegerile folclorice realizate între anii 1972 -2022 și puse în scenă de diferite formații, profesioniste și de amatori, ele fiind sinteza celor mai reprezentative jocuri populare tradiționale din vetrele folclorice cuprinse între Mureș și Crișul Alb:

1. *Suita de jocuri din Secusigiu*
2. *Suita de jocuri din zona Ineului*
3. *Suita de jocuri din Hășmaș*
4. *Suita de jocuri din Țara Zărandului*
5. *Suita de jocuri din Birchiș*
6. *Suita de jocuri din Sâmbăteni*

7. *Suita de jocuri din Câmpia Crișului Alb*

8. *Suita de jocuri din Șeitin*

9. *Suita de jocuri din Minișel și Tauț*

10. *Suita de jocuri din Moroda*

Suita de jocuri populare este o compoziție scenică cu mai multe momente de acompaniament muzical, dans și uneori text literar puse într-o anumită ordine de către un coregraf sau instructor. Suitele coregrafice descrise în această lucrare cuprind jocuri din toate zonele folclorice ale județului: Zona folclorică a Țării Zărandului, Zona Ineului, Zone de sub Codru-Moma, Zona de Câmpie a Crișului Alb, Podgoria Ardului, Câmpia Aradului, Zona Văii Mureșului cu cele 2 arii, cursul superior și inferior.

Descrierea dansurilor pe partituri coregrafice și muzicale respectă în mare măsură evoluția lor de la manifestările tradiționale cu joc din lumea satului de odinioară: *Jocul satului de duminică, Nunta tradițională, Petrecerile, Șezătorile, Balurile* și alte evenimente cu joc din viața omului.

Repertoriul ansamblului a fost realizat în cei peste 50 de ani de activitate și cuprinde peste 20 de suite scenice reprezentând ariile folclorice arădene. Cu timpul, la unele suite s-a renunțat, apoi au fost puse în scenă altele, care se joacă și în zilele noastre. Pe lângă folclorul tradițional al județului, datorită deplasărilor în străinătate, a fost necesar să se realizeze unele suite și jocuri de sine stătătoare din marile teritorii folclorice ale României: Banatul, Moldova, Ardealul, Oltenia, Muntenia și Dobrogea.

Toate suitele descrise în această lucrare sunt interpretate de *Doina Mureșului* și datorită frumuseții lor, fenomenul punerii în scenă s-a extins cu mare rezezițiune la alte formații profesionale și de amatori din România:

- Ansamblul folcloric Național *Transilvania* din Baia Mare
– Coregraf Valeriu Buciu și Prof. Vasile Peri.

- Ansamblul profesionist *Cindrelul-Junii Sibiului*
– Coregraf Ioan Bogorin și Silvia Macrea.
- Ansamblul profesionist *Doina Gorjului* din Târgu Jiu
– Coregraf Valeriu Salaoru.
- Ansamblul *Rapsodia Mureșană* din Arad
– Coregraf Ștefan Muntenaș și Toma Draia.
- Ansamblul folcloric *Doina Crișului* din Ineu
– Coregraf Liviu Tuduce
- Ansamblul folcloric *Cununița* din Sântana
– Coregraf Ioan Dă rău
- Formația de dansuri *Spicul* din Olari
– Coregraf Răuț Petru
- Ansamblul folcloric *Busuiocul* din Sântana
– Coregraf Vasile Peri
- Ansamblul folcloric *Păstrătorii tradiției* din Pecica
– Coregraf Doru Petescu și Prof. Vasile Peri
- Ansamblul folcloric *Zărandul* din Arad
– Coregraf Vasile Peri
- Ansamblul de dansuri *Arădeana*-Coregraf Teodor Ban
- Formația de dansuri *Câmpul Pâinii* din Vinerea, jud Alba
– Coregraf Alin Turlea și Ioan Dă rău.

Volumul de față este o modestă încercare de descriere în partituri coregrafice și muzicale a fenomenului folcloric consemnat de coregrafii, folcloriști și etno-muzicologii arădeni.

Ansamblul folcloric de amatori *Doina Mureșului* a fost înființat în anul 1968, la Casa de Cultură a Municipiului Arad, (Sala Puskin din cartierul Pârneava), având trei compartimente:

dansatori, orchestră, soliști vocali și instrumentiști. Directorul acestei instituții a fost Ioan Zahu, profesor de muzică, un bihorean pasionat de cântecele și jocurile populare tradiționale.

Dansatorii fondatori ai Ansamblului Doina Mureșului: Mircea Hârlău, Iacob Stoica, Tiberiu Heghy, Ioan Codău, Gheorghe Niculescu, Jivko Giuchici, Valer Ardelean,, Dorel Măcinic, Florin Stepan, Virgil Vlăduțiu, Nelu Maier, Petru Ardelean, Paul Petru, Pater Daniel, Mariana Hârlău, Tatiana Heghy, Florica Cromceanu, Iolanda Stepan, Florica Ardelean, Maria Ardelean, Lucia Ghibersin, Eleonora Cârlig, Lucia Măgherușan, Dorica Ardelean, Lucia Murancu, Irina Soana și Lia Stoica.

Instructorii care au activat la această formație: Petru Ardelean, Iosif Buda, Ioan Olteanu, Florin Stepan, Vasile Peri, Mircea Hârlău, Muntenaș Stefan și Viorel Nistor.

Directorii Casei de Cultură a Municipiului Arad: Ioan Zahu, Ioan Bercea, Petruțiu Silviu, Dorel Crișan, Ioan Tuleu, Viorel Boț, Vasile Ienaga, Dan Ancateu și Ovidiu Balint.

Corepetitorii ansamblului: Alexandru Gazsore, Ioan Birta, Liviu Țăranu, Traian Neicu, Blagu Ienășescu, Constantin Purcel, Marinel Ancaș, Marian Ștefan, Lucian Șandru, Marius Tașcă, Gheorghe Lucaci, Bogdan Gaudi, Traian Lascu, Emil Șandru, Gheorghe Chiș și alții.

Colaboratori: Teodor Uiuiu, Florica Ranta, Teodor Dumbravă, Horia Truță, Ioan Cristea, Georgeta Bătrân, Georgiana Bătrân, Florin Ioja, Gheorghe Dobre, Zifceak Iosif, Cresan Andrei, Gabriela Gui, Malvina Stanca, Carmen Ciolacu, Maria Foghiș, Alina Bucatoș – Cizmaș și alții.

De-a lungul anilor, în spectacolele comune de pe scenele arădene, organizate la anumite evenimente, ansamblul a colaborat cu orchestre și soliști de prestigiu: *Orchestra Populară a Filarmonicii* din Arad- dirijor Ioan Covaci și Antone Covaci, (Folclorist Ioan T. Florea), *Orchestra Rapsozii Zărandului*-dirijor Petrică Pașca, *Orchestra Păstrătorii Tradiției* din Pecica – dirijori Gheorghe Șchiopu și Dumitru Borod, *Orchestra Rapsodia Mureșană* a Uzinelor de vagoane Arad- dirijor Gheorghe Sandici și *Orchestra Rapsodia*- dirijor Vasile Rus.

Cu ansamblul nostru au colaborat mari personalități artistice, soliști de muzică populară cunoscuți de toți românii: Ioan Cristoreanu, Dumitru Sopon, Veta Biriș, Florica Bradu, Angela Buciu, Vasile Conea, Petrică Moise, Dumitru Fărcaș, Sava Negrean – Brudașcu și alții.

Nu putem încheia această listă fără să amintim de soliști profesioniști și amatori arădeni, care au fost nelipsiți din spectacolele organizate în municipiul și județul Arad: Cornelia Căprariu-Roman, Malvina Nagy, Ana Vaida, Zorica Ciobanu, Ștefan Muntenaș, Aurel Ungur, Viorel Leric, Dorel Banci și alții (treceți în tabelul cu soliști vocali).

În anul 1968 încep repetițiile cu maestrul Iosif Buda, profesor la Școala Populară de Artă din Arad. Repetițiile se desfășurau la Casa de Cultură Pușkin din Pârneava. Cu ani în urmă, la aceea sală se făcea și jocul satului din zilele de sărbătoare și mai ales duminica. Din informațiile primite de la Petru Raț care a cântat acolo și de la Florița Beșinar care a jucat la *Sala Pârnevii*, jocul duminical se organiza cu regularitate tot timpul anului.

Majoritatea dansatorilor din acea perioadă de început a formației erau înscriși la Școala Populară de Artă, secția dans popular. Din relatările dansatoarei Tatiana Heghy, în vara anului 1968, soții Mariana și Mircea Hârlău au participat împreună cu maestrul Iosif Buda la culegerea celor 3 jocuri din Secusigiu: *De mână, Bradu și Întoarsa*. Tot în această perioadă și în anii următori se pune în scenă *Suita de jocuri din Ineu* și *Suita de jocuri din Craiva*.

(Câteva însemnări despre *Suita Ineuană*)

Prin anii 55 un grup de instructori și coregrafi din capitală au făcut o culegere de jocuri în localitatea Ineu. Printre aceștia se afla și viitorul maestru de balet Iosif Buda. De la țărani din localitatea au fost culese jocurile: *Ineoana, Ardeleana și Mărunțica*. Suita din Ineu cuprinde jocuri spectaculoase primite cu multă plăcere de membrii ansamblului. În suita respectivă predominau pașii lungi plimbați, învățări în perechi, întoarceri pe sub mână cu brațele în cruce. Pasul de bază al *Ineoanei* începea cu un dipiric urmat de pasul sincopat de tipul amfibrahului. (După câțiva ani am constatat că pașii erau inversați). La *Mărunțică*, o formă de joc deosebit de dinamică pe lângă întoarcerile cu brațele în cruce apar și ponturile feciorești care în spectacole stârneau ropote de aplauze.

În vara anului 1974, coreologii Andrei Bucșan și Constantin Costea de la Institutul de Etnografie și Folclor din București au reluat culegerile în Ineu. În urma acestor investigații s-a constatat că la cele 2 jocuri, *Ineoana și Ardeleana*, celula ritmică din prima măsură este amfibrahul și apoi spondeul care se divizează în 4 optimi. Cercetările au continuat și în alte localități din subzona etno-folclorică a Ineului: Șicula, Gurba, Chereuș, Bocsig, Târnova și Moroda, în care structura jocurilor din *Grupa Ardelenelor* este sincopată de tipul amfibrahului pe prima măsură de joc. Aceste aspecte de structură ritmică au fost sesizate ulterior și de către

maestrul Iosif Buda, care ani de-a rândul, a predat balet și dans popular la Școala Populară de Artă din Arad.

Portul popular este un element care alături de jocurile tradiționale, de muzică și de strigături, realizează împreună sincretismul din cadrul momentului folcloric. Costumul popular arădean prezintă unitate, manifestată prin prezența unor elemente comune pe tot spațiul românesc, dar și o mare varietate, în special în ornamentație și cromatică. Un aspect deosebit al portului popular arădean este geometrismul dominant în ornamentație și larga folosire a procedului stilizării, prin care elementele de floră și faună și cele antropomorfe sunt prelucrate și prezentate într-o viziune proprie, originală, de o mare intensitate emoțională.

În acest sens, oamenii de cultură din acea perioadă au avut cele mai bune intenții în realizarea unei baze materiale cu instrumente și costume populare autentice din principalele zone etno-folclorice arădene. Casa de Cultură a Municipiului, sprijinită de Comitetul de Cultură și Educație Socialistă a județului Arad prin președintele Aurel Martin și Dorel Zăvoianu de la secția de propagandă a P.C.R. reușește să obțină fonduri substanțiale pentru confecționarea de costume populare. Cu modele autentice, luate de la Muzeul județean și din localitățile Șicula, Birchiș și Craiva, Teodor Uiuiu reușește ca, la Cooperativa Arta Populară din Salva Năsăudului să confecționeze aceste costume populare. Tot în această perioadă (1968- 1971) se confecționează costumele de Suceava, Năsăud și Căluș. Menționăm că și în anul 2022 aceste costume sunt de o rară frumusețe și se deosebesc radical de kitschurile ce se confecționează în zilele noastre pe la diferite cooperative meșteșugărești.

În anul 1972 coregraful Ioan Olteanu, fost dansator profesionist la Ansamblul din Caransebeș și Baia Mare, aduce o contribuție remarcabilă privind diversificarea repertoriului coregrafic al ansamblului. Astfel, cu multă pricepere și discernământ, el montează suitele de jocuri din *Banat, Oaș, Codru, Bistrița-Năsăud, Suceava și Călușul oltenesc*.

Tot în această perioadă, la inițiativa președintelui Comitetului de Cultură al Județului Arad, Aurel Martin, împreună cu regizorul și scenaristul Teodor Uiuiu se realizează unul dintre cele mai spectaculoase obiceiuri tradiționale din vetrele folclorice arădene, *Nunta de pe Mureș*.

Culegerea cântecelor din ceremonialul nupțial precum și a textelor a fost făcută și în localitățile: Ilteu, Săvârșin, Petriș și Vărădia de către Teodor Uiuiu. La realizarea acestui spectacol a participat Orchestra Populară a Filarmonicii din Arad condusă de dirijorul Ioan Covaci și Ansamblul *Păstrătorii tradiției* din Pecica având în frunte pe instrumentistul – dirijor Gheorghe Șchiopu și profesorul-coregraf Doru Petescu. O contribuție importantă la reușita punerii în scenă a obiceiului o aduc coregrafii Iosif Buda și Ioan Olteanu care au pus în scenă suitele de jocuri din Birchiș, Ilteu, Secusigiu și Păuliș. În acest minunat obicei de nuntă participă soliștii vocali: Cornel Țigan, Lenuța Petescu, Viorica Havrincea, Lucia Moraru, Lenuța Marian și Florica Goldiș.

Spectacolul cu *Nunta de pe Mureș* a fost prezentat la multe din manifestările organizate în municipiul și județul Arad precum și la *Festivalul de folclor de pe litoral* din 3-7 august 1972.

În luna septembrie a aceluiași an, o echipă a Televiziunii Române condusă de redactorul Eugen Gall a filmat în Podgoria Aradului, la Păuliș și Miniș acest minunat spectacol realizat cu un număr impresionant de dansatori și personaje ale nunții:

Teodor Uiuiu și Doina Muresului în Nunta de pe Mures – August, 1972

chemători, stegar, miri, nași, socăcițe și nuntași. Pelicula se păstrează și astăzi în arhiva de folclor a Televiziunii Române și a Centrului Cultural Județean Arad făcând dovada uneia dintre cele mai reușite manifestări cu caracter spectacular și de factură autentică.

În anul 1973 Ansamblul *Doina Mureșului* participă la Festivalul Internațional de folclor de la Klagenfurt din Austria... Ziarul *Kultur* consemna în paginile sale „*evoluția ansamblului românesc a constituit punctul culminant al serii. Dansurile, cântecele și muzica românească prezentate la un nivel înalt, vor rămâne de neuitat pentru publicul nostru*”.

Anul 1974 a însemnat anul afirmării pe plan internațional, marcat prin câștigarea *Marelui premiu* al festivalului de folclor de

la Agrigento-Sicilia-*TEMPLUL DE AUR*.

Ziarul *La Sicilia* consemnează:
„Splendidul grup de români a câștigat cel de al XXI-lea Festival de folclor, înscriindu-și numele său, cu litere de aur, în cea mai importantă manifestare a sărbătorii „Migdalul în floare”

În anii 1975-76 se realizează *Suita din Ineu, Hășmaș și Birchiș*. În această perioadă, în formație se mențin vechii

Doina Muresului la Klagenfurt, Austria

„Doina Mureșului” la Agrigento 1974

Florica Duma, Aurel Martin și Cornel Tigan cu Templul de aur

dansatori Ioan Codău, Niculescu Gheorghe, Tiberiu Heghy, Florin Stepan, Florica Cromceanu, Iolanda Stepan, Eleonora Cârlig, dar apar și alții precum Ștefan Muntenaș, Doru Dvorzsak, Ioan Blaj, Vasile Peri, Caracsony Alexandru, Petru Plev, Ioan Necșa, Lucia Snopovski, Eleonora Poleac, Adriana Pundev, Lavinia Balint, Mihaela Hentea care mulți ani vor duce faima acestei formații.

Tot în această perioadă, un alt moment deosebit din activitatea ansamblului, a fost realizarea obiceiului folcloric *Praznicul de pită nouă*. Acest obicei străvechi a fost cules de Teodor Uiuiu și Emil Lăzureanu de la Ioan Sevice, 84 ani și de la alți bătrâni din comuna Beliu, în februarie 1972.

„Când am venit la Beliu în anul 1906, am găsit obiceiul așa cum vi l-am spus. *Praznicul de pită nouă* s-o făcut până la primul război. Feciorii or plecat în război și *Praznicul* nu s-o mai făcut.”

În acea zi, dinainte știută, încă de la răsăritul soarelui, de la un capăt la altul al Beliului, fetele secerătoare, îmbrăcate în haine de sărbătoare, într-un adevărat alai, încep *Lălăita* (un cântec local), apoi *Roata*, *Lunga*, *Zvârlita* (jocuri specifice acestui moment), îndreptându-se spre locul de desfășurare a obiceiului.

Pe un prepeleac frumos împodobit (pe care feciorii l-au adus din ajun) se pun elemente simbolizând munca și hărnicia: în vârful lui un snop de grâu, o feleagă, un ol de pământ, o coadă de cal, mai mulți colaci, iar la baza lui o roată de car. La sărbătoarea pâinii noi participă întregul sat: fete, feciori, vârstnici, copii, care se prind cu toții în joc.

Din relatările lui Emil Lăzureanu și a lui Teodor Uiuiu obiceiul de la poalele Munților Codru-Moma se făcea în fiecare an de Sf. Mărie Mare (Adormirea Maicii Domnului) în 15 august.

Praznicul de pită nouă a fost scenarizat și pus pentru prima dată în valoare cu Ansamblul *Doina Mureșului*, apoi cu Ansamblul folcloric al căminului cultural din Beliu. Simultan, cu artiști amatori de la Beliu s-a pregătit și o desfășurare în aer liber, asemănătoare cu cea descrisă de informatorul Ioan Sevic.

Când am realizat proiectul *Praznicului de pită nouă* la Centrul Județean al Creației Populare și l-am prezentat la secția de propagandă a P.C.R. nici nu au vrut să audă de așa ceva. „Cum să revitalizăm noi un obicei religios?”, era întrebarea pe care activiștii de partid din vremea aceea și-o puneau. Un rol important în lămurirea și înțelegerea că este vorba de o tradiție stămoșească o avut-o Ovidiu Cornea, directorul Centrului Județean al Creației Populare, care prin abilitate a lămurit că este foarte bine să valorificăm în spectacol acest minunat obicei. Până la urmă cei nedumeriți au fost determinați să accepte spectacolele realizate pe tema pâinii și a colacului de grâu care au fost bine primite pretutindeni. La început, spectacolul cu acest obicei s-a desfășurat

în centrul comunei Beliu, apoi el a devenit o tradițională serbare câmpenească ce se desfășoară la Pădurea Avrămeasca, la care, an de an, participă artiști profesioniști și amatori precum și spectatori veniți din toate colțurile județului Arad și Bihor.

Din anul 1980, acest obicei a fost preluat de Ansamblul folcloric *Păstrătorii tradiției* din Pecica. În fiecare an, în ziua de 15 august, de sărbătoarea creștină Sf. Marie Mare (*Adormirea Maicii Domnului*) în cele 2 comune arădene, Beliu și Pecica, se desfășoară *Praznicul de pită nouă*, prilej de bucurie și petrecere a miilor de iubitori ai cântecului și jocului străbun de la Poalele Munților Codru-Moma, din Câmpia Aradului și din Valea Mureșului.

Spectacolul cu dansul tematic din anul 1977, *Slăvim Independența* prezentat la finala de la Timișoara a fost o încercare mai deosebită de valorificare a potențialului formației. Cu contribuția coregrafei Magdalena Garlatti și a grupului de fete de la Școala Populară de Artă, secția balet, am reușit să redăm un crâmpei din lupta pentru independență a poporului român.

În anii 1977-78, se montează *Suita de jocuri din Făgăraș* și se predau elemente coregrafice din jocurile românești din Aletea și Micherechi, localități românești din Ungaria.

În August 1978, ansamblul participă cu spectacole în fiecare seară la *Casa Dobrogeană și Șatra* de la Mamaia. Invitația și vizionarea formației este făcută de George Tramudana impresar artistic de la I.H.R. Constanța.

Pentru a se reda specificul dobrogean al spectacolului cu ajutorul coregrafilor Theodor Vasilescu și Tita Sever de la Casa

Centrală a Creației Populare, se pune în scenă *Suita de dansuri dobrogene* cu jocurile: *Cadâneasca, Geambășeasca, Plopeanca, Popârlanul, Sârba de la Oltina și Floricica*

În vara anului 1979, ansamblul se pregătește pentru turneul din Danemarca și Suedia. La vizionarea de la sala Minorităților, din august 1979 coregraful Apetri a rămas impresionat de puterea de execuție a formației dar și de repertoriul prezentat. Deși sala era goală, mobilizarea acestor dansatori, în număr de 12 perechi a fost impecabilă aceștia reușind să se afirme și să primească invitația la acest turneu.

În anul 1979, ansamblul participă la turneul din Danemarca și Suedia cu spectacole la Copenhaga, Malmö, Stockholm și Sand Wikend. Această deplasare s-a realizat la invitația grupului folcloric din Danemarca al cărui organizator și impresar, Apetri Vasile a fost coregraf al casei de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca. La Teatrul Regal din Stockholm, împreună cu formația de dansuri populare din Șicula am realizat unul dintre cele mai frumoase spectacole folclorice. Pe scenă, alături de minunatele costume și jocuri șiculane, cromatica spectacolului a fost desăvârșită de prezența suitelor de dansuri și a costumelor din Birchiș, Secusigiu, Craiva, Drăguș-Făgăraș, Oaș, Suceava și Bistrița –Năsăud.

Un moment important din activitatea ansamblului îl constituie participarea la cea de a 50-a aniversare a Festivalului Internațional de folclor *Mandorlo in fiore*, de la Agrigento-Sicilia din anul 1995.

O nouă generație de dansatori, instrumentiști și soliști vocali aduce cu ea jocuri și cântece din vechiul repertoriu dar și alte momente spectaculare din obiceiurile tradiționale de viață și calendaristice. În acest sens amintim doar pe câțiva dintre cei prezenți la festival, care au continuat până astăzi : Hegedus Anton,

Dumitru Adrian, Florica Popa, Olimpia Albuțiu, Daniel Clej, Purcel Constantin, Traian Roman, Gheorghe Ardelean, Gheorghe Novac, Cornelia Căprariu Roman, Irina Iovescu și alții.

Spectacolul nostru a fost deschis cu minunatul cântec-colind *Răsai soare*, continuat cu suitele de jocuri din *Ineu*, *Valea Mureșului*, *Secusigiu și Făgăraș*. La această ediție a festivalului am introdus câteva secvențe din *Praznicul de pită nouă* realizat în anul 1974 la Casa de cultură din Arad și apoi la Beliu cu deosebita contribuție a lui Teodor Uiuiu și a profesorului Emil Lăzureanu. De un deosebit succes s-au bucurat momentele în care am dăruit spectatorilor colacul tradițional de grâu.

*Trage highighiș pe strune
Până-i pită toate-s bune.
Zi pe strunele-amândouă
Că jucăm la pită nouă.
Mânați jocul aspăsat
C-am gătat de secerat
Am gătat de cosit fânu'
Iar la toamnă stoarcem vinu'!!!*

Momentul culminant al spectacolului a fost când solista vocală Cornelia Căprariu-Roman a aruncat cu grâu peste spectatori recitând versurile în limba italiană: *Grana in cassa, Pace al mondo!* Spectatorii au aplaudat la scenă deschisă minunatul moment.

Între anii 1984-1990, formația este condusă de Vasile Peri, fost dansator profesionist la Ansamblul de Stat Transilvania din Baia Mare. Împreună cu coregraful Valeriu Buciu, la formația profesionistă se realizează una dintre cele mai reușite montări scenice, *Suita de jocuri din Zona Ineului*, ce cuprinde jocurile tradiționale: *Ardeleana*, *Ineoana*, *Sărita*, *Berechianu*, *Ioane*

Doina Muresului la Agrigento în 1995 – Steagul României în Valea Templelor

Ioane și Mărunțica, culese din localitățile: Șicula, Apateu, Ineu și Chereluș. (La repetițiile formației a participat perechea Viorica și Petru Caba din Șicula). Datorită frumuseții jocurilor arădene, dar mai ales a stilului diferit de execuție, această suită este transpusă și la Ansamblul Profesionist din Târgu Jiu și apoi, în anul 1991, la Ansamblul profesionist Cindrelul-Junii Sibiului. Cele 3 formații profesionale joacă această suită de peste 25 de ani, fiind prezentă în marile spectacole din întreaga țară.

Cu Ansamblul Doina Mureșului, în anul 1988, Vasile Peri participă la festivalul de folclor *Cununa cântecului românesc* de la Tulcea, unde obține marele premiu, iar în anul 1999 formația arădeană este prezentă la Festivalul *Cântecele munților* din Dumbrava Sibiului. În acel an se colaborează intens cu Grupul

vocal *Sânzâienele* al Școlii Populare de Artă din Arad, condus de profesoara Maria Miclea.

O contribuție remarcabilă la reușita spectacolelor folclorice din anul 1976 și până în prezent o aduce Blagu Ienășescu, instrumentist și dirijor al orchestrei.

După anul 1990 formația își continuă activitatea fiind preluată la Centrul Județean al Creației Populare.

Alături de inimosul instrumentist-dirijor Purcel Constantin și de instrumentiștii Lucaci Gheorghe, Tașcă Marius, Burugă Ciprian și alții, formația își diversifică repertoriul cu noi suite coregrafice din subzonele folclorice arădene.

De la înființare și până în prezent, timp de 45 de ani, ansamblul a participat la principalele manifestări județene: *Festivalul cântecului, jocului și portului popular din Țara Zărandului* de la Moneasa, *Praznicul de pită nouă* de la Beliu și Pecica, *Târgul codrenilor* de la Văsoaia și Chisindia, *Nedeia de la Tăcășele*, *Nedeia de la Zimbru*, *Nedeia de la Șortoc Hălmagiu*, *Nedeia Moșilor* de la Tisa Nouă, *Ruga* de la Birchiș, *La cules de vie în podgorie* de la Păuliș, Ghioroc și Șiria, *Festivalul Călușerilor de pe Valea Crișului Alb* de la Bocsig și Bârsa, *Spicul de aur* la Olari, *Fiii satului* organizat la Macea, Șicula, Hășmaș, Șomoșceș, Sântana și în alte localități.

Având o recunoaștere pe plan național, ansamblul a participat la marile manifestări folclorice tradiționale din alte județe: *Festivalul de folclor – Litoral*, *Egreta de aur – Tulcea*, *Cântecele munților – Sibiu*, *Nedeia de pe Muntele Găina*, *Ziua Națională a*

României – Alba Iulia, Festivalul inimilor – Timișoara, Festivalul de folclor – Caransebeș, Zilele orașului Hațeg și Hunedoara.

Un moment mai deosebit din activitatea ansamblului a fost realizarea unei suite coregrafice cu jocuri din Podgoria Aradului. Culegerile muzicale au fost făcute de către etno-folcloristul Ioan T. Florea prin anii 1952- 55 în localitățile Sâmbăteni, Păuliș, Covăsânț. Pentru popularizarea și valorificarea melodiilor culese folcloristul a introdus pentru prima dată la un grup orchestral al Filarmonicii, *Ardeleana din Covăsânț*, cu acompaniament heterofonic. La faza finală a concursului republican „Cântarea României”, acest grup instrumental alcătuit numai din instrumente cu coarde: vioară, contră, contrabas, braci și dubă a obținut premiul I. După înființarea orchestrei populare *Rapsozii Zărandului*, tot cu ajutorul folcloristului, în repertoriul formației se introduc melodii noi cu acest tip de acompaniament heterofonic: *Ardeleana, P-on picior, Învârtita, Sorocul, Duba, Desc, etc.*

Acompaniat de Orchestra Rapsozii Zărandului condusă de Petrică Pașca, Ansamblul *Doina Mureșului* introduce în repertoriul său o parte din aceste jocuri ale Podgoriei. Cu aceste jocuri, alături de formația de dansuri din Covăsânț, formația arădeană participă la *Festivalul Internațional de Folclor* de la Carlovy –Vary-Cehia, din 1-7. 09. 2007

O minunată surpriză ne-a oferit-o jocul *Rara* din Gașă, filmat de folcloristul japonez Inagaki Norio și coregraful Ilie Macovei, de la un grup de vârstnici condus de învățătoarea Olimpia Simarton.

Acest joc este unic prin structura sincopată dar și prin orientarea în spațiu a perechilor de joc, prin stilul remarcabil impus de jucăușii satului. Cu foarte mari eforturi, am încercat să redăm, să reproducem acest joc cu *Doina Mureșului*, dar nu am

reușit în totalitate deoarece jocul fiind într-un tempo foarte rar (cu pătrimea= 96-102) dansatorii noștri de multe ori ies din ritmul sincopat, atât de bine cunoscut doar de localnici.

La *Caravana Crăciunului* din anii 2001-2012, o inițiativă de valorificare a potențialului muzical –coregrafic și a datinilor și obiceiurilor de Crăciun și Anul Nou, Ansamblul *Doina Mureșului* este prezent, în fiecare an, cu un repertoriu coregrafic al cetelor de dubași și cu cele mai frumoase colinde și jocuri din Țara Zărandului și de pe Valea Mureșului.

La spectacolele folclorice dedicate *Zilei Naționale a României* și(la 24 Ianuarie dedicat) *Unirii Principatelor Române*, ansamblul este prezent în fiecare an, alături de alte formații muzical-coregrafice precum și de Orchestra *Rapsozii Zărandului* dirijată de Petru Pașca.

O contribuție foarte importantă la cunoașterea unor aspecte tipologice și structurale ale jocurilor din Bazinul Vestic al României o aduce *Doina Mureșului* prin participarea la acțiunile cu caracter instructiv și informativ din cadrul *Studioului Artistului Amator* secțiunea – coregrafie, ce au avut loc în fiecare an la Arad, Ineu, Moneasa, Sebiș, Lipova și Săvârșin. În cadrul acestui studio al secției externe a Școlii Populare de Artă, în fiecare an participă instructori, directori de așezăminte culturale, profesori de literatură și muzică, jurnaliști și scriitori.

Dar cea mai frumoasă excursie urmată de tradiționalul spectacol folcloric este pe Muntele Găina. Aici, se pare că suntem mai aproape de Dumnezeu. După o noapte furtunoasă, cu ploaie și cu norii deasupra capetelor, soarele dimineții ne cheamă la o nouă zi

cu speranță și bucurie. Din anul 2000, *Doina Mureșului* participă în spectacol, alături de alte formații de dansuri din Județele Alba, Hunedoara, Bihor și de cei mai renumiți soliști vocali ai Transilvaniei: Veta Biriș, Iancu Furdui, Dinu Iancu Sălăjanu, Ionuț Fulea, Dumitru Fărcaș, Sava Negrean Brudașcu, și această listă poate continua. Pentru cele 30 de spectacole prezentate pe Muntele Găina, în 18 iulie 2010, coregraful Viorel Nistor a fost distins cu *Titlul de excelență* oferit de Consiliul Județean Alba.

Ansamblul participă, în fiecare an la Spectacolul concurs *Autentic Fest*, organizat începând din anul 2009 de către Centrul Cultural Județean Arad, la care, în prima ediție, a obținut marele premiu cu spectacolul *De la străbuni la nepoți*.

Între 27 octombrie și 1 noiembrie 2012 a avut loc cea de a XX-a ediție a Festivalului Internațional de Teatru Francofon *Amifran*. Pentru popularizarea tradițiilor și datinilor românești, directorul și regizorul acestui festival, Folorin Didilescu, a introdus în programul festivalului și atelierul de dans popular. În aproape toți acești 20 de ani, *Doina Mureșului* este solicitată de către organizatori să participe la repetițiile și spectacolul comun cu tinerii membri ai trupelor de teatru. Câteva generații de dansatori arădeni au dat mâna și s-au prins în *Horă* cu tinerii veniți de pe toate meridianele lumii: Italia, Franța, Rusia, Germania, Ungaria etc. În sălile de repetiții aceștia i-au învățat o parte din jocurile tradiționale arădene: *Ardeleana*, *A dubii*, *Hora*, *Sârba*, *Invârtita* și altele, care, în spectacolele prezentate la Teatrul Ioan Slavici s-au bucurat de aprecierea spectatorilor.

De la înființare și până în prezent, s-au relatat doar câteva din participările ansamblului la manifestările cu caracter spectacular. Poate că s-au omis multe din activitățile din perioada de început ale formației. La data când relatăm aceste aspecte (aprilie 2017), mulți dintre fondatorii ansamblului au plecat dintre noi. Dintre dansatori au mai rămas în viață Viorel Nistor și Florin Stepan, iar dintre cei chestionați, doar câțiva își mai amintesc de primele repetiții și spectacole la care au participat. Neavând acces în arhivele Primăriei Arad nu putem veni cu date în plus legate de alte manifestări, de programe și invitații la anumite spectacole și evenimente culturale. Venind mai în zilele noastre mai precis după anul 1990, am intrat în posesia multor date luate din arhiva Centrului Cultural Județean Arad.

În această scurtă istorioară a ansamblului, am trecut în ordine alfabetică toți dansatorii, instrumentiștii și soliștii vocali care au activat de la înființarea formației și până în prezent. Ne cerem scuze dacă din anumite considerente am omis pe cineva.

Credem că această prezentare a principalelor suite coregrafice cu anumiți termeni de specialitate din domeniul coreologiei, va ajuta pe cei interesați, să se edifice în privința acestor modele în realizarea unor montări scenice cu un repertoriu cât mai aproape de adevărul descris în materialele culese de-a lungul anilor.

Scopul principal al publicării acestui volum este de a pune la dispoziția celor interesați, dansatori, instructori și coregrafi, *Suitele de jocuri arădene*, care s-au practicat de-a lungul anilor.

„.... În ceea ce privește transmiterea pe mai departe a folclorului, personal mă declar un optimist. Dacă în continuare cineva se va preocupa de culegerea, conservarea și valorificarea

acestui patrimoniu inegalabil al folclorului nostru românesc precum și formarea unei noi generații de instructori crescuți și instruiți în spiritul tradițiilor școlii coregrafice românești, dansurile noastre nu vor pieri niciodată.”

(Prof. Ciprian Cipu, *Tezaur folcloric bănățean*, 5-6 noiembrie 2001, pag. 30)

II. Repertoriul ansamblului

Repertoriul coregrafic al Ansamblului *Doina Mureșului* reflectă specificul folcloric al zonelor etnografice arădene, de la Câmpie spre Podgorie, până la repertoriul cunoscut al Țării Zărandului. Suitele scenice s-au realizat într-o perioadă destul de lungă cu o contribuție remarcabilă adusă de coregrafii care au activat. Jocurile au fost culese din principalele localități arădene adevărate vetre folclorice cu un bogat potențial de manifestări tradiționale: Ineu, Șicula, Chereluș, Covăsânț-Galșa, Craiva, Hășmaș, Hălmăgel, Socodor, Dieci, Minișul de Sus, Pecica, Secusigiu, Birchiș, etc.

În toate suitele scenice realizate de-a lungul timpului s-a ținut seamă de specificul și mai ales de stilul de interpretare a unor jucăuși arădeni de mare virtuozitate de la care au fost culese jocuri tradiționale cu elemente coregrafice de mare autenticitate.

Din localitățile de munte și de câmpie din principalele zone etno-folclorice, amintim doar pe câțiva dintre cei de la care am înregistrat minunatele noastre datini și jocuri specifice: Cârjan Ioan și Indreica Doina din Hălmăgel, Teodor Costea și Elena

Moș din Dezna, Pătru și Viorica Caba din Șicula, Vasile și Maria Puica din Socodor, Ioan și Maria Popa din Hășmaș, Gheorghe și Elisabeta Bradin din Cuvin, Olimpia Simarton din Galșa, Ioan și Maria Mureșan din Minișel, Dumitru și Maria Herbei din Săvârșin, Victor Ruja și Ileana Gașpar din Birchiș, Petru și Maria Bută din Secusigiu, Sas Aurean și dubașii din Roșia-Nouă și Corbești și alții.

În munca propriu-zisă de culegere, am fost ajutați de un mare număr de instructori, buni cunoscători ai jocului local: Doru Petrescu (Pecica), Liviu Tuduțe (Ineu), Iosi Buda, Ivanca Perușca, Toma Draia, Petru Ardelean (Arad), Ioan Tudor (Taut), Teodor Colda (Craiva), Ileana Gașpar (Birchiș), Grigore Grozescu (Bârzava), Eugenia și Zeno Moldovan (Căpălnaș), Traian Ciocan (Șicula) precum și de unii dintre bunii dansatori arădeni cu o deosebită receptivitate față de jocul popular: Florin Stepan, Mircea Hîrlău, Iacob Stoica, Ștefan Muntenaș, Vasile Peri, Petru Căciulă și alții cărora le aducem calde mulțumiri.

În spectacolele folclorice ale ansamblului, alături de suitele de dansuri, un moment deosebit a fost prezența grupului vocal *Sânzâienele*, condus de profesoara Maria Miclea, cu cântece preluate din ceremonialul obiceiurilor tradiționale din Țara Zărandului și grupul vocal *Lioara*, condus de profesoara Elizaveta Rudei cu cântece specifice folclorului muzical arădean.

Prin *Doina Mureșului* și alte formații din Arad și județ, folclorul coregrafic arădean este astăzi cunoscut în toată țara, iar numeroasele premii obținute la concursurile județene, interjudețene și republicane, ale Festivalului Național *Cântarea României* sunt rodul unor valorificări scenice deosebite, demonstrând că județul Arad dispune de un specific, de valori incontestabile, situându-se la loc

de frunte în ierarhia clasificărilor.

Cu ajutorul unor cercetători, din cadrul Asociației Folcloriștilor și Etnografilor arădeni: Teodor Uiuiu, Vitalie Munteanu, Ioan T. Florea, Emil Lăzureanu, Iulia Botici, Ioan Păiușan și alții, formația arădeană a valorificat, în spectacole, o parte din patrimoniul cultural de datini și obiceiuri străbune. De-a lungul anilor, prin acest ansamblu, sute de mii de spectatori au asistat la minunatele noastre spectacole cu: *Nunta de pe Valea Mureșului și a Crișului Alb*, *Praznicul de pită nouă*, *Obiceiul Cununii de grâu*, *Ieșitul în țarină*, *Sânzâienele*, *Șezătoara*, *Târgul sărutului*, *Obiceiul dubașilor de pe Valea Mureșului și a Crișului Alb și Ciuralexă*.

Astăzi, ne reamintim cu drag de datinile și obiceiurile de viață și calendaristice pe care le regăsim în montările scenice de mare valoare prezentate la Teatrul de Stat Ioan Slavici, Palatul Cultural, sau cele de la Casa de Cultură a Sindicatelor, în spectacolele: *De la străbuni*, *la nepoti*, *Anotimpurile satului*, *Muncă bună. rod bogat*, *Vară, vară, primăvară*, *La cules în Podgorie*, *Iară me-m a corinda* și altele. Aceste spectacole s-au realizat prin întruchiparea scenică a unor rituri de trecere care au însoțit omul de la naștere și până la moarte, intrarea într-o nouă etapă a muncilor agrare, trecerea dintr-un an în altul sau dintr-un anotimp în altul.

...,Manifestările folclorice nu conțin în structura lor numai valențe accentuat spectaculare ci în primul rând, semnificații culturale fundamentale care constituie, în fond, o perspectivă, o viziune coerentă asupra destinului omului în istorie și în univers, asupra existenței lui în general”.

(Prof. Emilian Dumitru, Tezaur folcloric bănățean 5-6 noiembrie 2001 pag. 60)

Iată finalul unuia dintre cele mai emoționante momente din spectacolul folcloric de creație „*De la străbuni la nepoți*”, prezentat în ziua de 2 mai 2009 la Teatrul Ioan Slavici din Arad cu ocazia *Aniversării a 40 de ani* de la înființarea ansamblului:

*„Povestea noastră nu se-ncheie.
Ea nu se oprește niciodată.
Așa cum ați trăit-o astăzi,
E-n permanență repetată.../
Că-i toarsă, ca și firul vieții,
Pe-un sfânt fuior al nesfârșirii,
Urmându-și neclintită cursul,
Care-i înscris în legea firii...
Voi tinerii de ieri, de azi și mâine,
În jocul vostru neîntrecut,
Ne-ați depănat povestea gliei,
Cu-al ei etern ... nou început!”*

(Versuri: Constantin Dobrescu – Sibiu, 9 decembrie 2009)

*Pe clopot cântă cucuveaua
Ne-nveselim ca și străbunii daci
Pădurea nu dispăre niciodată
Când moare unul din copaci...*

(Versuri: Gavril Ghiur, 15 iunie 1973, Baia Mare)

III. Suitele coregrafice

1. Suita de jocuri din Ineu – *Ardeleana, Sărita și Mărunțica*
2. Suita de jocuri din Hășmaș – *Roata pân casă, Lumea mea, Învârtita și Fecioareasca*
3. Suita de jocuri din Secusigiu – *De mână, Bradul și Întoarsa*
4. Suita de jocuri din Birchiș – *Ardeleana, Sfădita, Șireghea, Măzăricea, De doi, Căteaua, Ciocănița și Învârtita*
5. Suita de jocuri din Țara Zărandului – *Cântecele: Răsai soare, Lioara, Zi de sărbătoare și jocurile: Ardeleana sincopată, Împletita, Bonțana, Vârfureana și Mărunțica schiopătată*
6. Suita de jocuri de pe Valea Crișului Alb- *Raru, De-a lungu, Feciorescu și Mănânțaua*
7. Suita de jocuri de pe Valea Mureșului – *A dubii, Zorile, Șoimoșana, Închinata, Hora, Ștraila și Învârtita*
8. Din repertoriul dubașilor – *A dubii, Sârba, Sălciuara și Ardelean printre rânduri*
9. Călușeriul de pe valea Crișului Alb – *Marșu, Călușeriu și Bătuta*
10. Suita de jocuri din Podgoria Aradului – *Ardeleana, Învârtita, Pă picior, Duba, Desca și Sorocu*
11. Suita de jocuri din Șicula – *Ardeleana, Sărita și Mănânțaua*
12. Suita de jocuri din Craiva – *Ardeleana, Fecioresca și Bătuta*
13. Suita de jocuri din Podgorie – *Ardeleana, P-on picior, Învârtita, Duba Sorocu și Desca*
14. Suita de jocuri din Micherechi – *Ungaria - Ardelenescu, Câmpenescu, Duba, Bătuta și Mănânțălu*

15. Suita de jocuri din Făgăraș – *Raru, Purtata, Pe sub mână, Învârtita și Fecioreasca*
16. *Polca bihoreană*
17. Suită de jocuri din Dobrogea – *Cadâneasca, Geambășeasca, Plopeanca, Sârba de la Oltina și Floricica*
18. *Călușul oltenesc*
19. *Fecioreasca fetelor de la Crihalma*
20. *Lioara, Roata și Feleaga*
21. *Brâul muntenesc*
22. Suită de jocuri de pe Valea Someșului – *De-a lungu, Învârtita și Bărbuncu*
23. Suită de jocuri din Banat – *Brâul bănățean, Ardeleana, Poșovoaița, De doi*
24. Suită de jocuri moldovenești – *Trilișești, Țărăneasca, Corăgheasca, Hangu și Bătuta*

IV. Participarea Doinei Mureșului la festivalurile județene, interjudețene și internaționale (palmares)

- *Festivalul de folclor* de la Viena, din anul 1971
- *Festivalul de folclor* de la Uzdin – Iugoslavia, din anul 1972
- *Festivalul de folclor de la Klagenfurt* – Austria, din anul 1973
- *Festivalul de folclor Mandorlo in fiore* de la Agrigento – Sicilia, din feb. 1974

- *Spectacolul folcloric de la Bremen* – Germania, din anul 1980
- *Festivalul interjudețean de folclor Egreta de aur* de la Tulcea, din anul 1988
- *Festivalul internațional de folclor Cântecul munților* de la Sibiu, din anul 1999
- *Festivalul jocului călușeresc* de la Bocsig, din 24.11 1991
- *Festivalul Internațional de Folclor* de la Sebiș, din 24.04. 1994
- *Festivalul Mandorlo in fiore a 50-a ediție*-(semicentenarul) de la Agrigento, din 15-18.02. 1995
- *Praznicul de pită nouă de la Pecica*, din 13. 08 1995
- *Festivalul de folclor* de la Vico Equeze- Italia, din anul 1995, (cu altă generație de dansatori, soliști vocali și instrumentiști)
- *Festivalul de Folclor de la Orozhaza* – Ungaria, din 18. 04. 1998
- *Ziua Culturală a Românilor din Ungaria*, Micherechi, din 30.10.1999
- *Aniversarea a 50 de ani a Ansamblului Gheorghe Nistor*, din Micherechi-Ungaria din 26.12.1999
- *Festivalul Internațional de Folclor Praga inima popoarelor*, din 24-28.05. 2001
- *Festivalul de folclor Cântecul munților* de la Sibiu, din 6-11. 08. 2002

- *Festivalul Cultural Hațegana* de la Hațeg, din 4-6. 08. 2006
- *Festivalul de folclor* de la Dombegyhaza – Ungaria din 15. 07. 2007
- *Spectacolul folcloric* de la Aletea-Ungaria, din 20. 08. 2007
- *Festivalul internațional de folclor* de la Carlovy – Vary-Cehia, din 1-7. 09. 2007 (Alături de formația de dansuri din Covăsânț)
- *Festivalul Cultural Hațegana* ediția a VIII-a de la Hațeg, din 12.08. 2007
- *Festivalul gastronomic* de la Gyula – Ungaria din 1. 09. 2007
- *Festivalul Dansului Fecioresc din Transilvania*, Cluj-Napoca 14. 10. 2007
- *Caravana tradițiilor și datinilor de Crăciun*, din 8-23.12. 2007
- *Aniversarea a 40 de ani a Ansamblului Doina Mureșului*, din 02.05. 2008
- *Festivalul Cultural Hațegana* ediția a IX-a de la Hațeg, din 07. 09. 2008
- *Tabăra de dans popular* de la Moneasa din 25-31. 08. 2008
- *Festivalul de folclor* de la Hodmezövsarhely din 02.10. 2008
- *Caravana tradițiilor și datinilor de Crăciun* din 8-23.12. 2008

- *Festivalul internațional de folclor* de la Mistrin, Cehia, din 23-26.07.2009
- *Spectacol folcloric* la Nagylac-Ungaria, la invitația I. C. Român, din 01.08.2009
- *Spectacolul folcloric* de la Groșii Țibleșului, din 29-30.08.2009
- *Zilele culturale ale orașului Arad la Pecs-* Ungaria, din 24.09. 2012
- *Caravana tradițiilor și datinilor de Crăciun*, din 8-23.12. 2012

V. Scenariul

Vineri, 2 mai 2008, orele 19:00, la Teatrul Clasic „Ioan Slavici” din Arad

Spectacolul folcloric „Doina Mureșului – 40 de ani de activitate”

Partea I

(Acompaniază Orchestra populară „Rapsozii Zărandului”, dirijor Petrică Pașca)

1. Prolog – Grup copii – *Lioara* (la față de cortină-sput de lumină)

- *Tulnice (se ridică cortina-crește lumina)*

- *De la Moma*

- *Suită de jocuri din Hășmaș*

(Participă: Grupul coral din Covăsânț, Grupul vocal Sânzâienele -dirijor Maria Miclea)

2. Retrospectivă – *Video-proiecție cu Doina Mureșului în anul 1972*

3. Suită de jocuri din Secusigiu

4. Cuvântul președintelui Consiliului Județean Arad și a Directorului Centrului Cultural Județean. Se acordă diplome membrilor fondatori și celor care au activat în cadrul formației de dansuri, a orchestrei și a unor soliști vocali.

5. *Suită de melodii din Podgoria Aradului- culegere I.T: Florea*

6. Solista vocală Malvina Nagy

7. *Moșeasca – În pădurea deasă* – Grupul vocal Sânzâienele

8. *Suită de jocuri din Covăsânț* – Formația de dansuri

9. Solista vocală Rodica Ardelean

10. Solista vocală Voichița Suba

11. Solista vocală Cornelia Căpraru Roman

12. Suită jocuri din Ineu (cade cortineta- scade lumina)

Partea II-a

(Acompaniază orchestra Casei de cultură Arad dirijori: Blagu Ienășescu și Purcel C-tin)

1. Grupul vocal *Lioara*, dirijor Elizaveta Rudei - *Pădure dragă pădure*, (la față de cortinetă, scade lumina)
 - *Răsai soare, Lioara (Se ridică cortineta- crește lumina)*
 2. Suită jocuri din Țara Zărandului
 3. Solista vocală Elisaveta Rudei
 4. *Jocul dubii, Mărunțica șchiopătată, Raru și Ardeleana din Craiva* - Formația de copii (Șc gen Nr.1) a Ansamblului *Doina Mureșului*
 5. Solistul vocal Ionuț Langa
 6. *Învelitul miresii*: Grupul vocal Sanzâienele și Lioara
 7. *Suită de jocuri din Birchiș*
 8. Solista vocală Paula Pasca
 9. *Suită jocuri din Câmpia Crișului Alb (Șicula și Micherechi)*
 10. Ansamblul Zărandul și veteranii Ansamblului *Doina Mureșului -De mână, Bradul și Întoarsa-Suita din Pustă*
 11. Solistul vocal Ștefan Muntenaș
 12. *Suită de jocuri din Făgăraș*
 13. Moment folcloric *De la străbuni la nepoți(scade lumina)*
 14. *Mărunțica din Ineu (crește lumina)*
 15. – *Cântecele Ardealului*
 16. *La mulți ani!*
- Finalul spectacolului*

Prezentatori: Voichița Suba și Ioan Vodicean

Dirijor: Petrică Pașca

Regia și coregrafia: Viorel Nistor

VI. Dansatorii care au activat în perioada 1968-2022

A.

Ardelean Petru
Ardelean Valer
Ardelean Valentin
Ardelean Florica
Ardelean Claudia
Alexa Florin
Andrica Florin
Ardelean Maria
Aniculaesei Mirela
Ardelean Dorica
Amza Alina
Aștefănoaie Marius
Albuțiu Olimpia

B.

Blaj Ioan
Berchi Liviu
Bogluț Gheorghe
Burduja Denisa Alexandra Florica
Băltărețu Lorena
Ban Roberta
Bodi Lavinia
Budugan Cerasela
Bejan Dorina
Bica Andreea
Boieș Andreea

Bociort Cristina
Bucatoș Alina
Bărbosu Patricia
Balos Lorena
Ban Cristian
Bălănescu Elena
Boda Pavel
Belean Mircea
Băieșu Romeo
Ban Teodor
Bordea Alexandru
Botizan Daniel
Bențan Adrian
Bențan Adela
Brașovan Cristian
Băltărețu Sergio
Brâncoveanu Alexandru
Bejan Andrei
Botizan Daniel
Bordea Alexandru
Brumar Paul
Bâc Veronica
Bârlea Mihaela
Bolojan Mircea
Beldea Vasile
Balint Lavinia

C.
Caracsony Alexandru
Cârlig Eleonora
Ciurdariu Marius
Cazacu Gheorghe
Cordoș Mariana
Chis Cornelia
Codău Ioan
Costan Mariana
Cromceanu Florica
Crișan Mariana
Crișan Iasmina
Craracsony Lavinia
Ciobanu Maria
Costea Loredana
Covaci Maria
Ciulei Violeta
Cărăbaș Raluca
Caracsony Ciprian
Cucuruz Victor
Chis Sergiu
Crețu Ioan
Covaci Lavinia
Costar Andrada
Cipos Diana
Cotulbea Cristina
Condescu Karina
Chirila Alexandra
Chepețan Alina
Ciuca Cosmina

Chirila Alexandra
Cidem Maria

D.
Dvorzsak Doru
Drozman Marius
Dumitru Adrian
Dărăbăneanu Daniel
Danci Cătălin
Dragomir Bogdan
Dobrea Larisa
Dance Daniela
Duma Delia
Dehelean Andreea
Drăgan Ioan Gimi

F.
Fânață Maria
Feibel Erika
Forton Alina
Fick Norbert
Florescu Adrian
Frundea Atilla

G.
Giuchici Jivko
Ghibersin Lucia
Gabor Ramona
Gavriliuț Vasile
Goldiș Petru

Galic Angelica
Ghingă Oana
Golijan Anca
Godenciuc Florica
Galeș Ramona
Galeș Corina
Giurchi Doris
Gregorovits Cosmin
Grozescu Benjamin
Gregorovits Cosmin
Gogea Gabriel
Gall Gabriela
Gogoșan Marius
Gușă Florentina

H.

Heghy Tiberiu
Heghy Tatiana
Hârlău Mircea
Hârlău Mariana
Hodre Dorina
Huțu Mariana
Hentea Mihaela
Huțu Florina
Horga Daniela
Henț Silvia Raluca
Halic Andreea
Hotărău Andreea
Hodoșan Emilia

Hegedus Anton
Hotărău Narcis
Herman Alexandra
Hârbu Oana
Hanc Mihaela

I.

Ionaș Flavius
Iovescu Irina
Iakab Mihaela
Iovescu Irina
Ioja Florin
Iacob Brigitte
Ionescu Adela
Iacob Evelin
Iștoc Ionuț
Ifrim Camelia
Ivașcu Bogdan

J.

Jivan Andreea
Jurj Adrian
Jora Roxana

K.

Kiss David
Kiss Emese
Kiss Nicolae

L.

Luca Alexandru

Lăcătuș Simona

Lupuțiu Mircea

Luca Claudiu

Lăscuț Răzvan

M.

Măcinic Dorel

Maier Nelu

Măgherușan Maria

Murancu Lucia

Muntenaș Ștefan

Mocuța Cătălin

Macovei Ilie

Mercea Cristian

Marcu Cătălin

Moț Adrian

Marchiș Ana

Mândruțau Livia

Moldovan Raluca

Mihăieș Paula

Mazere Daniel

Milotin Ovidiu

Muntenaș Codrin

Moț Florin

Mercea Ioana

Moisi Manuela

Mercea Ramona

Munteanu Ovidiu

Movilă Alin

Milak Rebeca

Mărincat Robert

Mureșan Valentina

N.

Niculescu Gheorghe

Necșa Ioan

Nițu Alexandru

Novac Silviu

Nicola Tudor

Nistor Raluca

Novac Corina

Negru Cristina

Novac Nicoleta

Nistor Ovidiu

Novac Adriana

O.

Oană Teodora

Oancea Daniela

Olaru Ionuț

P.

Pater Daniel

Paul Petru

Peri Vasile

Poleac Aurel

Plev Petru	R.
Peia Doru	Runcan Flavius
Pop Simion	Rotaru Liliana
Petruse Florin	Rașca Mioara
Pașca Dorel	Raț Nicoleta
Popa Mădălin	Raț Simona
Poleac Eleonora	Reketes Andreea
Pintea Ileana	Roza Natalia
Pundev Adriana	Remetean Dejan
Peia Lenuța	Rațiu Cătălin
Popa Florica	Rațiu Marian
Paul Sorina	Rațiu Anamaria
Popa Angelica	Rus Mircea
Pop Cristina	
Pop Florina	S.
Popa Cristina	Stoica Iacob
Pașca Florin	Stepan Florin
Păcurar Alexandru	Stepan Iolanda
Pop Paul	Soanea Irina
Pașcalău Georgiana	Stoica Lia
Pop Mădălina	Seran Ilie
Pop Diana	Stan Gabriel
Pecican Diana	Stana Ioan
Pecican Raluca	Sivec Doru
Pop Florina	Snopovsky Lucia
Popi Ionuț	Șandru Florica
Petran Robert	Sănduleanu Claudia
	Stana Delia
	Stanciu Iulia

Steff Iozefina	Truță Alina
Șprințan Daiana	Tudur Alina
Sereș Claudia	Târnoveanu Noemi
Șulea Raluca	Tâcaciuc Traian
Suba Ioana	
Ștrengar Ioana	U.
Sabău Alexandra	Uță Nicoleta
Sanda Marta Alexandru	Urcal Angelica
Sandu Vlad – Sergiu	Ureche Marius
Stana Antonio	Urs Bogdan
Șoimoșan Daniela	
Sănduleanu Bebi	V.
Sabău Alexandra	Vlăduțiu Virgil
Stef Simona	Varga Gabriela
Stef AdelinStanc	Vlad Cristina
Stanc Raul	Vasile Ovidiu
Sofronici Sergiu	Varga Roland
Stanc Alin	Vazar Tripon Daiana
	Vizoli Florina
T.	Vințeler Adina
Tulcan Daniela	Varga Alexandru
Tomescu Nicolae	Vida Roberto
Tanca Adrian	Vasilcin Oana
Toma Ovidiu	Valcan Narcis
Tamaș Sergiu	
Thoth Emanuel	Z.
Tuca Tudorel	Zadic Aurica
Tăulea Adrian	Zărnescu Otilia
Todor Dumitru	

VII. Instrumentiștii care au activat în perioada 1968- 2022

A.

Avram Florin- saxofon

Ardelean Gheorghe- vioară

Asos Mihai – braci

Ardelean Gheorghe- contrabas

Ancaș Marinel- saxofon

B.

Blagu Ienășescu- saxafon-dirijor

Balint Gheorghe- acordeon

Bundiș Petru- vioară

Birta Ioan – acordeon

Birta Liviu – acordeon

Baciu Horia – saxofon

Burugă Ciprian – clarinet

Borteș Costel – saxofon

C.

Covaci Ioan – dirijor- vioară

Covaci Antone- vioară- dirijor

Clej Daniel- clarinet- dirijor

Chis Gheorghe – taragot

Copil Ioan – Tata- vioară

Copil Petru – vioară

Copil Ioan – vioară

Cristea Răzvan – saxofon

Covaci Nicolae -saxofon

D.

Dobândă Petru – taragot

G.

Gaszore Alexandru – vioară

Gafițeanu Mircea – braci

Gaudi Bogdan – clarinet

Gaudi Bogdan – saxofon

H.

Han Dagoș Alexandru – acordeon

Keres Ladislau – vioară

L.

Lascu Traian -vioară

Lucaci Gheorghe – acordeon

M.

Mircu Marius – acordeon

Marian Ștefan – acordeon

Măceanu Ioan – chitară armonie

Mureșan Valentin – vioară

Mulutiu Ioan – vioară

Moldovan Ovidiu – clarinet

N.

Nagy Iosif – clarinet – dirijor

Neicu Traian – vioară – dirijor

Novac Gheorghe – contrabas

Novac Florin – saxofon

O.

Onica Cornel – clarinet

P.

Pașca Petru – taragot – dirijor

Purcel Constantin-vioară – dirijor

Pasculovici Slobodan – dirijor

Panici Radoe – contrabas

Popa Ioan – acordeon

R.

Racz Gheorghe – contrabas

Rotaru Gheorghe – taragot

Roman Traian – vioară

Rachici Arsa – taragot

Raț Petru – vioară

Rusu Adrian – saxofon

S.

Stiop Nelu – acordeon

Santa Alexandru – contrabas

Șandru Alexa – clarinet

Șandru Emil – clarinet
Șandru Florin – clarinet
Szilaghy Alexandru – braci
Șandru Lucian – acordeon
Sârbislaw Maximovici – acordeon

T.
Truț Florin – contrabas
Tașcă Marius – acordeon
Țăranu Liviu – acordeon

U.
Uliță Traian – saxofon
Unc Petru – clarinet

V.
Vîrciu Gheorghe Horia – vioară
Varadi Victor – braci

Z.
Zlătaru Constantin – țambal

VIII. Soliștii vocali care au activat în perioada 1968-2022

A.

Ardelean Rodica – Oniță
Ardelean Rodica
Ancateu Ramona

B.

Bradu Florica
Brașovan Lucreția
Banci Dorel
Bonchiș Aura
Budugan Aurel
Barna Ionel

C.

Conea Vasile
Căpraiu Cornelia -Roman
Cotocea-Cotuna Olivia
Cighirean Cornelius
Ciupa Doru
Ciobanu Zorica
Cârciu Maria

D.

Duma Florica
Dehelean Maria

G

Gășpar Marinela
Gyure Elena
Goldiș Florica

H.

Havrincea Viorica

I.

Ilica Teodor
Iovescu Irina

J.

Jurj Letiția

L.

Langa Ionuț
Leric Viorel
Luguzan Ioana

Lingurar Estera	Ș.
Lupu-Pater Alina	Șandru Ovidiu
	Ștregar Ioana
M.	
Miclea Maria	Ț.
Muntenaș Ștefan	Țigan Cornel
Mureșan Florica	
Moraru Luci	T.
Mican Marioara	Tudur Florica
Mateș Radu Constantin	Tomoioagă Florica
	Tipei Alexandra
N.	
Nagy Malvina	U.
	Ungur Aurel
P.	
Păiușan Liliana	V.
Popovici Maria	Vaida Ana
	Vid Cornelia
R.	
Rad Maria-Iordana	Z.
Rudei Elizaveta	Zadic Ioan
	Zadic Lucian
S.	
Suciu Roxana	

Interviuri, articole extrase din presă, comentarii

Doina Mureșului

1. Prof. Ioan Tuleu

Am cunoscut în modul cel mai direct Ansamblul Folcloric „Doina Mureșului”, începând cu anul 1974, atunci când m-am transferat cu serviciul la Casa de cultură a municipiului Arad. În acea vară Ansamblul a participat la Festivalul Folcloric de la Agrigento-Sicilia, unde, la concurență cu ansambluri din peste 30 de țări ale lumii, a obținut trofeul suprem, „Templul de aur”, dobândind astfel deplină recunoaștere și faimă internațională. Solista Ansamblului Florica Duma a câștigat tot atunci și titlul de „Miss Primăveră”. Trofeul a fost depus la Muzeul Județean Arad, ca o recunoaștere a deosebitei performanțe, spre vizionare și recunoaștere de către arădeni a performanței celor care i-a reprezentat cu atâta virtuozitate artistică.

Tot la acel festival Ansamblul a câștigat un om de o deosebită ținută artistică, un virtuoz al dansului dar și un coregraf de excepție, Viorel Nistor, care mulți ani de atunci înainte de la Centrul de îndrumare a creației artistice al județului avea să conducă și să îndrume formațiile folclorice ale Aradului, să regizeze marile festivități și să participe cu formațiile la festivalurile din țară și de peste hotare.

Am văzut artiștii Ansamblului, pentru că erau adevărați artiști, la repetițiile desfășurate pe scena Casei de Cultură a Municipiului și am realizat câtă muncă și câtă sudoare erau necesare pentru realizarea unei evoluții pentru se apropia de perfecțiune, mișcărilor

dansatorilor să fie deplin coordonate, să se suprapună cu melodia în modul cel mai armonios. Le-am comparat eforturile fizice și psihice cu ale sportivilor de mare performanță. Nu se admitea nici o greșeală, și nu puțini erau aceia care abandonau din cauza efortului. Doar cei foarte buni erau păstrați. Membrii tarafului folcloric erau la fel de buni ca dansatorii, nici nu se putea altfel, deoarece din el făceau parte cei mai buni violoniști, clarinetiști, cei mai buni acordeoniști și dubași etc. din județ. Îmi este foarte greu să numesc pe cineva cu numele din acest ansamblu, pentru că toți au fost deosebiți, sub toate aspectele: fizice, artistice, morale și această pagină de hârtie nu i-ar încapa pe toți. Numărul premiilor și al trofeelor nu îl cunosc, dar știu, am văzut și am cunoscut succesul de care s-au bucurat pe marile scene ale țării.

Cartea profesorului Viorel Nistor vine să ne aducă aminte de această mare valoare a județului, Ansamblul Folcloric „Doina Mureșului” și sunt încântat și mulțumit că a reușit să refacă cu ajutorul documentelor, fotografiilor și a propriei memorii un drum atât de plin de succese. Pentru aceasta merită felicitările noastre.

2. Interviu cu Ștefan Muntenaș

Viorel Nistor: *De când ai început să joci? Care au fost cele mai importante momente din primii ani?*

Ștefan Muntenaș: „În anul 1970, dansam la Ansamblul *Rapsodia Mureșană* al Uzinelor de Vagoane Arad, coregraf Maria Schiffer, o evreică tare pricepută în ale jocului popular. Ea a pus în scenă *Suita mare*, care și astăzi se mai joacă. La una din repetiții a venit Ioan Zahu, directorul Casei de Cultură a Municipiului Arad.

Pe mine și pe Eleonora Bută, mai târziu, Poleac, ne-a chemat să mergem la repetiții la *Doina Mureșului*, la sala Pușkin din cartierul Pârneava.

Am început repetițiile cu suitele populare care se jucau la vremea respectivă: *Suita de jocuri din Secusigiu, Craiva și Ineu*. Aceste jocuri tradiționale au fost culese, cu mulți ani în urmă, din unele localități considerate reprezentative din județul Arad de către maestrul - coregraf Iosif Buda, profesor la catedra de coregrafie a Școlii Populare de Artă din Arad.

A trecut un timp și, în repetiții, eu jucam lângă Heghy și Stepan. Când întorceam capul, ori în stânga ori în dreapta, cei doi se opreau din joc. Se uitau mirați la mine că, întotdeauna la pintenii și pașii mărunți eu cam greșeam. Atunci aveam, parcă, un sentiment de frică să nu smintesc figurile jocului ce se făceau în repetiția respectivă.

În spectacolele la care participa formația, eu mă pregăteam să am costumul spălat și bine îngrijit.

De câteva ori, când dansatorii se îmbrăcau, venea la mine Mircea Hârlău și-mi zicea: Fane, tu nu știi bine jocul ăsta, cred că ar fi bine să nu intri. Tu ești mai mult cu de-alea din Banat, cu Brăuri, Ardelene și Doiuri, așa că mai stai, poate, dacă le înveți mai bine pe ale noastre, o să intri sigur.

V.N.: *Se pare că până la urmă ai învățat multe din suitele arădene, dar și din alte zone folclorice ale țării și ai devenit unul dintre cei mai buni și pasionați jucăuși ai Aradului. Un moment mai deosebit, din deplasările din țară și din străinătate, îți amintești?*

Ș.M.: La Bremen am prezentat un spectacol în cadrul campaniei electorale. Noi, fiind dintr-o țară comunistă, primarul care candida era tare înspăimântat că, prin prezența românilor, va pierde multe

din voturi. Așa că ne-a expediat acasă cu o zi mai repede. Am plecat de la Bremen și, rupți de foame, o noapte am stat undeva într-o pădure. La întoarcere, am fost cazați la Dresda, dar mâncare nu prea aveam. În autocar, parcă-l văd și acum pe Nistor, care ne explica cum se face „kel-caposta”, un fel de mâncare ungurească din Pecica și alte bunătăți ce se pun la masă în zilele de sărbătoare. După o zi, am ajuns la Gyula, unde am fost așteptați să prezentăm un spectacol de *Ziua pensionarilor*. Dar noi, fiind de pe drum și nemâncați, am cerut ceva de-ale gurii. În scurt timp și-au făcut apariția două bucătărese cu 2 tăvi pline cu pită cu unsoare, boia și ceapă roșie. Toți ne-am repezit și, în câteva clipe, tăvile au fost goale. Atunci, cred ca am mâncat cel mai bun grătar din lume.

V.N.: *După ce nu ai mai jucat la Doina Mureșului, unde ți-ai desfășurat activitatea? Pe unde ai mai cântat? Ce formații ai mai instruit?*

Ș.M.: Am fost director al Clubului Uzinelor de Vagoane din Arad și coregraf al Ansamblului „Rapsodia Mureșană” ce aparține de acest club. Alături de Toma Draia, (care a instruit această formație

Ștefan Muntenaș și Rapsodia Mureșană

Muntenaș, Niculescu, Doru și Blaj

și apoi Clubul Copiilor din Arad) Petre Căciulă, Gheorghe Bogluț, Gheorghe Borlan, Traian Miclo, Traian Stupar, Stelică Moțiu, unii dintre cei mai buni dansatori ai Aradului, am avut momente de mare satisfacție participând la multe turnee și spectacole în țară și străinătate: Ungaria, Iugoslavia, Germania, Italia, Franța și Uniunea Sovietică. După anul 1990, Clubul Uzinelor de Vagoane s-a desființat și formația a trecut împreună cu mine la Casa de Cultură a Sindicatelor.

În anul 2009, cu această formație am realizat spectacolul *Nunta de pe Mureș* cu care am obținut locul I la concursul județean *Autentic Fest*. Tot în acest an am participat cu *Rapsodia Mureșană* la festivalul *Obiceiurilor de nuntă* de la Mamaia. Cu formația de dansuri populare de la Felnac, pe care o instruiesc cu mare plăcere și unde am găsit niște oameni minunați, participăm împreună la diferite manifestări cu caracter spectacular, acolo unde suntem

invitați.

Am cântat la nunți, baluri, spectacole, onomastici, serbări câmpenești și sindrofii de tot felul, peste tot unde am fost invitat. De peste 40 de ani, am străbătut județul în lung și în lat și nu există vreo comună sau sat în care să nu fi fost invitat să cânt. Dar cel mai mult mi-a plăcut la *Nedeia de la Zimbru și la Nedeia la Tăcășele* unde, în spectacol, am participat de multe ori alături de *Doina Mureșului*.

Arad - 3. 04. 2013

3. Dorica Petrugan, fostă Ardelean

„Când aveam trei ani și jumătate și făceam doi pași la dreapta și doi pași la stânga, atunci am auzit pentru prima dată jocul *Duba*. Aceasta este prima amintire din viața mea legată de jocul popular.

Ansamblul *Doina Mureșului* mi-a oferit posibilitatea de a trăi cele mai intense simțăminte pe aripile muzicii și a jocului, un sentiment de beatitudine pe care numai scena și jocul nostru popular ți-l poate oferi.

În această minunată formație am intrat în anul 1970. Amintirile mele cele mai înălțătoare sunt legate de turneele pe care le-am efectuat în alte țări. La sfârșitul fiecărui spectacol coboram de pe scenă într-o mare de oameni și, în ritmurile *Periniței*, ne prindeam în *Horă* cu ceilalți: maghiari, slovaci, sârbi, italieni, austrieci și, împreună, simțeam românește”

Arad 28. 03. 2013

4. Florin Stepan:

„În tinerețea mea, alături de colegii din ansamblu, am petrecut cele mai frumoase momente. La repetiții, eu am stat în spatele instructorilor: Olteanu, Buda și Nistor, de la care am învățat cum se pune în practică un joc popular dar și cum trebuie să mișcăm dansatorii în scenă.

Între anii 1981-85 am instruit formația Casei de Cultură a Sindicatelor cu care am participat la spectacolele organizate în municipiul și județul Arad. De la baci Verghilă din Țela, am cules *Jocul lu' Onu lu' Oanea*, pe care l-am inclus în *Suita de jocuri de pe Valea Mureșului*. Am predat un an la Școala Populară de Artă și am învățat pe mulți să joace și să instruiască.

Dar eu îmi amintesc că, la Klagenfurt, în Austria, prin anul 1973, am îmbrăcat pentru prima dată costumul de căluș. Noi, arădenii, nu eram învățați cu această costumație specifică unuia dintre cele mai spectaculoase jocuri din România, *Călușul oltenesc*. După intrare, când am început să facem figurile de joc, ne cădeau zurgălăii și benzile în cruce se desprindeau de pe umeri. Când am lăsat bețele jos și am început să ne dăm peste cap, bețele se rostogoleau în față, pentru că scena era foarte înclinată. Acesta a fost un moment tare comic, spectatorii s-au amuzat, dar pe urmă ne-au aplaudat.

La *Cântarea României*, când am participat cu *Praznicul de pită nouă* realizat după scenariul scris de Teodor Uiuiu și cu jocuri din zona Beliului, m-am urcat pe un prepeleac frumos împodobit și am strigat:

Trage highighiș pe strune
Până-i pită, toate-s bune
Zi pe strunele-amândouă

*Că-i praznic de pită nouă
Mânați jocul aspăsat
C-am gătat de secerat
Am gătat de cosit fână’
Și la toană stoarcem vinu’
Măăă!!!*

La Agrigento, la Căluș, făceam solistica împreună cu Viorel și eram tare emoționat de mulțimea spectatorilor care aplaudau frenetic, mai ales când noi ne avântam în figurile:

Tarapanaua, Cuibu, Greaua sau Floricica din căluș.

Tot la Căluș, la un spectacol în Dej, cei din spate ne loveau cu pintenii. La *Suita de jocuri codrenești*, făceam figura de joc „steagu”, dar de rostogolit nu prea puteam. Olteanu’ stătea lângă mine și de câte ori greșeam, mă lovea cu prosopul.

Țela, 2.04.2013

Florin Stepan cu prepeleacul și snopul de grâu

5. Vasile Peri

„Sunt născut la 7 august 1960, în localitatea Fântanele, județul Arad.

Fiind primul nepot al bunicii mele din partea mamei și aceasta avându-și originile în județul Bihor, a fost o împătimită a cântecului și jocului popular românesc. Alintându-mă cu mult drag, mă răsfăța cu cântecele ei, iar mai târziu, ținându-mă de mână, m-a învățat primii pași și dragostea pentru jocul popular.

De mic, pornind de la grădiniță și până la finele gimnaziului, am fost nelipsit din toate serbările școlii și ale căminului cultural din localitate.

În anul 1975 mi-am început activitatea la formația de dansuri a Clubului Tineretului din Arad, condusă de dansatorul și instructorul Ioan Codău, căruia am prilejul să-i devin coleg după doar doi ani.

În primăvara anului 1977 debutez la ansamblul *Doina Mureșului*, la Casa de Cultură a municipiului Arad, acesta fiind cel mai renumit ansamblu al județului. Avându-l coregraf pe renumitul profesor Viorel Nistor, am avut prilejul să joc alături de dansatorii primei generații: Gheorghe Niculescu, Tiberiu Heghy, Maria Ardelean, Iolanda Stepan, Ioan Codău, Ștefan Muntenaș, Florica Cromceanu, care mi-a fost și parteneră la debutul meu.

După câțiva ani la Casa de Cultură, am întâlnit o generație mai tânără cu abilități artistice extraordinare, din care au făcut parte: Ileana Pinte, Lavinia Balint, Adriana Pundev, Petru Plev, Doru Dvorzsac, Ioan Blaj, Liviu Berchi, Nora și Aurel Poleac și alții. În mijlocul acestora, m-am perfecționat la cel mai înalt nivel.

Cu acest colectiv am pășit prin frumoasele montări coregrafice realizate de profesorul Viorel Nistor: *Suita din Hășmaș* cu jocurile *Roata pân' casă*, *Lumea* și *Mănunțălu*. Aceste jocuri excelează, atât prin diversitatea figurilor, cât și prin farmecul melodiilor și al strigăturilor. Folclorul coregrafic al jocurilor amintite are la bază elemente specifice zonei Codru-Moma: învârtitul în perechi, cu bătai sus în față, apoi roată și pe sub mână, cu tropotele aprofundate la podea, bătai pe carâmbii cizmelor urmate de pași tropotiți. La cel de al treilea joc, *Mănânțălu*, băieții execută alte bătai și pinteni de tot felul, cu fata, pe un tempo accelerat.

Suita de jocuri din Șicula, cu jocurile: *Ardeleana*, *Sărita* și *Mănunțălu* culese de la Viorica și Petru Caba, are la bază figuri și

motive sincopate. Remarcăm aici frumosul pas de *Ardeleană* cu întoarceri pe sub mână, apoi ponturile feciorești foarte greu de executat la celelalte jocuri amintite.

O altă etapă a vieții mele, în care am ajuns să cresc mai mult în interpretare și totodată să-mi doresc să instruiesc o formație de dansuri, a apărut în urma examenului la Ansamblul profesionist *Transilvania* din Baia Mare, unde am fost admis ca dansator.

În cadrul acestui ansamblu, alături de maestrul coregraf Valeriu Buciu, am învățat minunate suite de jocuri noi din alte zone folclorice ale țării și am avut prilejul să particip, cu el, în județul Arad, pentru a efectua culegeri de folclor în localitățile Șicula, Ineu și Apatcu. Folclorul coregrafic cules a fost asamblat

Vasile Peri, Ioan Blaj și Veteranii la aniversarea a 40 ani

Vasile Peri și ansamblul Zărandul

și pus scenic într-o frumoasă suită de jocuri din *Țara Zărandului* care ulterior sunt jucate și de alte ansambluri mari profesioniste.

În 1984, îmi închei activitatea de dansator profesionist.

Întorcându-mă în Arad, am fost angajat la Casa de Cultură a Municipiului. La o scurtă perioadă de timp, un vis măreț mi se împlinește preluând conducerea Ansamblului *Doina Mureșului* ca și instructor, cu dansatori pe care i-am avut colegi și, bineînțeles, formând noi lăstare ale jocului popular.

Tot în această perioadă, m-am reîntors în Apateu pentru a aprofunda jocurile locale, pe care le-am pus scenic după propria-mi coregrafie.

În anul 1988, această muncă mi-a fost răsplătită cu trofeul festivalului „*Cununa cântului românesc*” de la Tulcea. Aș dori să-i amintesc pe apropiații mei colaboratori, solistele vocale: Ana

Vaida, Gina Ciorba, grupul *Sânzâienele* și dirijorii Ienășescu Blagu Dudu și profesorul Petru Dobândă.

Un an mai târziu (1999), Ansamblul *Doina Mureșului*, datorită rezultatelor frumoase pe care le-a avut, a fost invitat la un alt mare festival de folclor „*Cântecele munților*” de la Sibiu.

An de an, am participat la numeroase festivaluri din țară.

Din anul 2006, activez ca profesor la Palatul Copiilor din Arad, unde transmit o parte din frumusețea jocului popular la peste 200 de elevi, an de an. Având grupa de performanță *Zărandul*, realizez o a doua montare coregrafică cu *Suita de jocuri din Șicula*. Ansamblul participă la festivaluri – concurs, atât în țară cât și în străinătate, bucurându-se de numeroase premii și ropote de aplauze. Cu acest ansamblu am obținut marele premiu al Concursului Județean *Autentic-Fest*, iar în urmă cu doi ani, tot la Tulcea am participat la cel mai mare festival de copii și tineret - *Peștișorul de aur*, unde am obținut trofeul concursului”

Arad la 6 aprilie 2013

6. Lecție deschisă de folclor

LIPOVA – Cunoscutul profesor Viorel Nistor, coregraf al ansamblului „*Doina Mureșului*” Arad și îndrumător al multor formații de dansuri populare din județ, nu scapă niciun prilej pentru a trezi și cultiva dragostea pentru folclor a oamenilor obișnuiți. Astfel, la Festivalul-concurs „*La izvor de cânt și dor*” desfășurat la Lipova zilele trecute, Viorel Nistor a ținut o adevărată lecție de dans popular în fața spectatorilor. Împreună cu dansatorii ansamblurilor: *Junii Podgoriei* din Ghioroc și *Doina Mureșului* Arad, a explicat verbal și prin dans câteva nestemate de dans

popular pe care doar bătrânii de la sate le mai stăpânesc: *Sărita* de la Ineu, *Mărunțica moțească*, *Mărunțica* de la Micherechi sau *Ardeleana* din Pil. Publicul, încântat, a răsplătit cu aplauze și ovații demonstrația profesorului și a elevilor lui.

Vasile Filip, 15 august 2011

7. Ștefan Muntenaș, despre folclorul coregrafic arădean

Începând din anul 1969, când am început să dansez la Clubul I.V.A, am avut posibilitatea să lucrez cu toți instructorii de dans popular din Arad și nu numai: Marika Schiffer, Toma Draia, Gheorghe Cholevas, Ioan Olteanu, Iosif Buda, Mircea Hârlău și Viorel Nistor. De la toți aceștia am acumulat după posibilități și tuturor le port un deosebit respect.

Odată cu venirea la *Doina Mureșului* a lui Viorel Nistor, mi-am dat seama că dansul popular nu este numai „un joc” ci, făcut bine, se apropie de știință, în el implicându-se măsură, ținută, noțiuni de balet clasic etc.

Acest om, cu deosebitul talent pe care îl are, alături de un alt om al folclorului, președintele culturii de atunci, Aurel Martin, a bătut județul pe asfalt și pe poteci pentru a ajunge în toate satele județului precum Zimbru, Văsoaia etc., de unde a cules cu reportofonul, cu magnetofonul, cu ochii, cu mintea și cu scrisul (NOTAREA). V. Nistor cunoaște scrierea grafică a pașilor de dans (și nu a mai dat-o la nimeni).

Vreau să cred că, sub conducerea coregrafică a lui V. Nistor, a ființat „generația de aur” a dansului arădean din care, cu mândrie, am făcut și eu parte.

Începând cu anul 1969 când am început
ne dansa la clubul IVA am avut pondă
totașă să lucrez cu toți instructorii de
dans popular din Arad și nu numai:
MARIA SCHTER, TOMA, DIANA, GHE. CHOLEVA,
IOSEF BUDA, IOAN OLTEANU, MIRCEA MIREA
și V. HITOR.

De la toți aceștia am acumulat deja
pe filatelici multe și le pot prezenta
respectiv.

Odată ce venim la „Doina Mureșului”
a lui V. HITOR am dat seama că
dansul popular nu este doar „un joc” ci
tăcută lui o operă de artă în el
implicându-se (măsură, ritm, acțiuni
de joacă etc.)

Acest om cu deosebitul talent pe care
l-am văzut „măsurat” de un alt om
al folclorului, președintele „creșterii” de
atunci, MARIN, a făcut județul pe
asfalt și pământ pentru a opune în
toate rătăcirile județului precum și în
viața noastră de unde o credem cu
respectuosul, cu muncă, cu odihnă
cu mintea și cu serinul (NOTĂ)

-2-

V. Nistor cunoaște ~~serios~~ propriu-zis a
părerile de domeniul (și nu-a nici de-a
la mine)

Înca se așteaptă să nu conducă a con-
știentizării lui V. Nistor a faptului, grav
de altfel, a domeniului arădian din care
cu mândrie spune că are parte și în
parte.

Este anul care a demonstrat știința
"CONTEMPORANUL" din țara de nord a
fidelității. (Iar nu vorbim despre altceva)
Stau măcar în volanul palei leșilor albi
și măcar pe plan național, leșii
et volan, conștient este. Faptul din
Vigilență.

Toți instructorii actuali din juo. Apud
măcar o parte din marea lui V.
Nistor.

Pentru tot ce ați făcut pe felul acesta
la care toți cei de adevărat se core-
ctează sau în numele celor care înțeleg
conștientul populu (am putea spune)

VĂ MULȚUMESC

DR. MINGA CA SUNT CONTEMPORAN CU
22 aprilie - 2013 D-ORA.

Este omul care a demonstrat științific „contratimpul” din zona de nord a județului (cam necunoscut până atunci). Stau mărturie valorii sale lucrările editate și recunoscute pe plan național, lucrări etnologice, coregrafice, Folclor din Ungaria etc.

Toți instructorii actuali din județul Arad mănâncă o pâine din montările lui V. Nistor.

Pentru tot ce ați făcut pentru folclorul arădean, la cei 40 de ani de activitate pe care îi am, în numele celor care îmbracă costumul popular (nu pentru poze), vă mulțumesc!

22 aprilie 2013

8. Personalități arădene

Coregraful Viorel Nistor și dirijorul Petrică Pașca sunt invitați, la ediția lunii februarie a proiectului Bibliotecii Județene, „*Personalități arădene*”. Aceștia doi au ca trăsătură comună dragostea, pasiunea de a cerceta, păstra și transmite comorile folclorice, spuse, cântate și jucate ale românilor și, cu precădere, ale Aradului.

Născuți și crescuți în vetre sătești, permanent conectați la izvoarele tradițiilor și obiceiurilor strămoșești, Viorel Nistor și Petrică Pașca au făcut din respectul față de tradiție un mod de viață.

Studiile și cercetările domniilor lor s-au orientat și sedimentat într-o singură direcție, cea a cavalerismului față de tradiția românească.

Purtând cu mândrie costumele populare românești, preocupați de conservarea pașilor horelor și a jocurilor, dar și a cântului

Personalități arădene

coregraful

și

taragotistul

Viorel Nistor

Petrică Pașca

străvechi, cei doi invitați obligă tânăra generație, în modul cel mai plăcut cu putință, la respect față de bogata și prețioasă moștenire culturală populară arădeană.

9. Viorel Nistor, un maestru al jocului popular

Coregraful Viorel Nistor s-a întâlnit cu admiratorii, la Biblioteca Județeană „A.D. Xenopol”.

Alături de un grup al Ansamblului folcloric *Doina Mureșului*, timp de o oră și jumătate, într-o sală plină ochi de lume, Viorel Nistor – invitatul Bibliotecii Județene – a „regizat”, fără cusur, un spectacol folcloric în care domnia sa a jucat, simultan, mai multe „roluri”. După ce gazdele au înșiruit câteva elemente biografice, Viorel Nistor a preluat întreaga „coregrafie” a evenimentului.

A pornit, apoi, să vorbească despre sine: scurt, tăios, repezit, creând legătura dintre profesorul de biologie, originar din satul Benești, județul Sibiu, și viitorul cercetător, coregraf și interpret arădean.

Negând sonor faptul că s-ar considera o personalitate arădeană, Viorel Nistor a întărit și subliniat această calitate în cele ce au urmat. Mai întâi, prin selecția momentelor de recunoaștere de la diverse festivaluri și emisiuni televizate din țară și din străinătate, momente ce s-au constituit într-un filmuleț de 10 minute.

Considerând că eficacitatea cuvintelor se măsoară în timp ritmat, invitatul nostru a ridicat mâna și a cerut celor doi instrumentiști prezenți, dar și celor trei perechi de dansatori un Re major pentru o *Învârtită*. În frumoasele lor costume șiculate, tinerele perechi s-au mișcat măsurând exact spațiul strâmt, rămas liber, al sălii.

A urmat o nouă fărâmă de poveste în care Viorel Nistor a relatat cum a început să joace de la 10 ani, deprinzând pașii de la consătenii dumnealui, Pavel Mihăiloaie și Petru Bărbulea, primii „dascăli” de la care „am învățat întreg repertoriul tradițional”. (n.a.)

La Biblioteca Județeană

Și-a mai adus aminte cum, fiind în vârstă de 12 ani, un bun jucăuș, Pap Teodor, zis „Jaja din Nădab” l-a fermecat cu minunata împletire a unor cadențe, pe care multă vreme n-a reușit să le dezlege. Deși le-a încercat repetat și obsedant în ani, abia într-o zi, pe când se afla în tramvai, le-a prins tâlcul exersând pe tot parcursul călătoriei, spre stupefacția celor din jur.

Alt semn, un Do major, alt joc, dar de data asta cu Viorel Nistor ca solist.

„Asta ca să nu creadă tinerii de aici că eu nu mă pricep doar să dau indicații!”, s-a explicat instructorul.

Și-a ținut-o așa: un semn cu mâna, tonul, jocul și comentariile... semnul, tonul, jocul...

Dar Viorel Nistor nu se limitează doar la a culege jocuri tradiționale, autentice, de a le interpreta, de a-i învăța pe tineri să le deprindă și respecte, el le desfășoară profesionist pe hârtie, în studii coregrafice.

Viorel Nistor, înzestrat coregraf și pasionat cercetător în culegerea și transcrierea jocurilor tradiționale, (le) înregistrează cu multă fidelitate...” (Theodor Vasilescu – artist emerit)

Pe lângă dragostea față de folclor, talentul și strădania de a respecta tradiția, Viorel Nistor consideră în joc, absolut necesară condiția fizică sănătoasă. Fapt pentru care folcloristul poate fi văzut veșnic pe bicicletă. Așa a venit și la bibliotecă, sfidând nămeții.

„Uitându-mă în ochii tinerilor din sală, am înțeles că folclorul nu va pieri!” (Viorel Nistor)

Povestea noastră-naintează

Prin anotimpurile vieții

Lăsând cu nostalgie-n urmă

Frumoșii pași ai tinereții.....

Scris de Lucia Bibarț, joi, 16 februarie 2012.

10. Ilie Macovei

Activitatea de dansator al Ansamblului „Doina Mureșului” din Arad

Oamenii de știință au recunoscut, în unanimitate, că specificul național și specificul etnic se evidențiază prin particularități fizice și psihice, prin limbă, obiceiuri și religie. Între elementele definitorii ale specificului românesc se numără, prin urmare și folclorul.

Pasiunea pentru folclor mi-a fost dat să o dobândesc pas cu pas, odată cu activitatea de dansator desfășurată de-a lungul timpului și mai apoi, când am început să instruiesc și alte formații, aceasta dându-mi posibilitatea să descopăr din tainele și frumusețea folclorului nostru și să mă identific cu ele, lăsând amprenta mea mai departe prin culegerile făcute în timp și montările jocurilor bătrânești și ale obiceiurilor populare la diferite formații instruite.

Activitatea mea de dansator a început cam pe la vârsta de 14-15 ani când am început să particip la balurile organizate în comuna mea și prin împrejurimi, mai apoi, pentru că să nu mă fac de rușine față de fetele cu care jucam, am început activitatea mea de dansator în formația de dansuri a întreprinderii IMAIA, unde aveam și serviciul la vremea respectivă. De pe la 17 ani, am trecut mai departe la Ansamblul de cântece și dansuri a *Căminului Cultural al Sindicatelor*, unde l-am avut ca instructor pe Florin Stepan, iar mai apoi după anul 1992 am trecut la *Ansamblul de la Clubul Tineretului, Doina Mureșului*, unde am activat până prin anul 2011, avându-l ca și instructor pe maestrul coregraf Viorel Nistor. Atunci am început de fapt perfecționarea mea pe această latură, sub îndrumarea maestrului Viorel Nistor, care a continuat până în zilele noastre. Am învățat tot ce se putea despre jocurile

din județul Arad, am făcut mai multe culegeri alături de d-nul Viorel Nistor în toate subzonele județului, inclusiv la comunitatea românilor din Ungaria, care s-a concretizat prin editarea mai multor cărți de folclor de către maestrul Viorel Nistor.

De peste 12 ani, am început să instruiesc și să pun bazele multor formații din județ, mai nou și din județele limitrofe.

Am învățat foarte multe lucruri despre culegeri, jocuri, obiceiuri, didactica dansului popular, scrierea dansului și multe alte taine ale folclorului românesc și nu numai, toate culminând cu absolvirea *Facultății de Coregrafie Vatra* din Baia Mare, în anul 2011, sub îndrumarea celor mai buni profesori de etnografie, coregrafie și teatru din țară.

După o activitate de peste 25 de ani ca dansator, instructor, coregraf, aș putea să spun foarte bine că am reușit să cunosc cam aproape tot ce se joacă prin județul Arad și, în mare parte, din toate zonele țării. Dar și așa, chiar și în ziua de azi, mai descopăr câte o figură sau pas nou. Totdeauna mai avem câte ceva de învățat.

Prima dată am luat contact cu activitatea de instructor, de fapt un fel de instructor, chiar în ansamblul unde activam -*Doina Mureșului*, arătând diferite figuri celor mai noi veniți ca și dansatori. Mai apoi, am început să predau ceea ce știu și la alte formații, printre primele fiind *Șiriana* din Șiria, prin anii 1996-1997. Apoi au urmat cei de la *Cununița* și *Busuiocul* din Sântana (2003-2007), Sinte Mare (2005-prezent), Chișineu-Criș (2006), Clubul Copiilor Sântana (2005-2006), Mișca (2009-2010), Zăbrani (2008-2010), Grâniceri (2009-prezent), Șagu (2008-2012), Păuliș (2008-prezent), Secusigiu (2009-prezent, Săvârșin 2009-prezent, Zimandu Nou 2009-2012, Pecica 2010-prezent), Periam-Timiș (2009-prezent), Șepreus (2011-prezent), Liceul Pedagogic „Dimitrie Țichindeal” Arad (2011-prezent), Tisa Nouă (2012-prezent).

Am încercat ca la toate formațiile să implementez montări noi, după culegeri din zonele respective.

Tot timpul am cerut informații și sugestii de la maestrul Viorel Nistor, acesta fiind și mentorul meu, de când l-am cunoscut și până în prezent și de la care am învățat în timp foarte multe lucruri, baza fiind repertoriul *Ansamblului Doina Mureșului*, dar și de la alți coregrafi din țară, împreună cu care am făcut și schimburi culturale în decursul anilor.

Ansamblul Doina Mureșului este și va fi pentru mine locul de unde a plecat totul. Generații la rând, am avut colegi cu care am petrecut și bune și mai puțin bune și sunt în continuare mândru că am făcut parte din acest ansamblu și mai cu seama, sunt mândru și oarecum împlinit că l-am avut ca mentor pe maestrul-coregraf Viorel Nistor, de la care am învățat și învăț, mai departe, multe lucruri despre tot ce ține de folclor, dans și obiceiuri populare.

Cu siguranță, voi continua să fac ce pot și știu mai bine pentru oamenii acestor locuri, pentru cei ce urmează după noi și, în special pentru ca folclorul românesc să se identifice drept unic în peisajul etnic al întregii lumi. Aceste gânduri sper că se vor concretiza și în editarea primei mele lucrări de folclor din Podgoria Aradului, având sprijinul d-lui Viorel Nistor, care are o îndelungată experiență în acest domeniu.

Bucuria cântecului și a jocului sunt daruri dumnezeiești la care omul nu renunță ușor, iar românii, un popor înzestrat de la Dumnezeu cu talent muzical și cu obiceiuri străvechi unice, sunt chemați să cultive aceste roade minunate ale nației noastre.

Nu lăsați să dispară acest talent nativ din cultul nostru tradițional pentru că, numai așa, vom putea să dăinuim în timp și spațiu, fără egal, de-acum și pe vecie!

Instructor - coregraf:
Ilie Macovei -24 Aprilie 2013

11. Codău, Ioan – un maestru al „pasului”

Radu Morariu

„Mi-l amintesc ca pe o persoană cu un suflet deschis, cu dragoste pentru jocul popular, în special șiculan, era un foarte bun interpret al jocului „Mărunțelu” unde se cereau abilități tehnice foarte bune”.

Dacă cineva, iubitor de folclor și mai ales de dans popular, va trece vreodată prin frumoasa localitate Șicula – vatră folclorică de excepție – și va întreba cine a știut cel mai bine să „joace”, orice șiculan trecut de prima tinerețe îi va da un răspuns exact: IOAN CODĂU.

Întrebarea firească este: *cine a fost Ioan Codău?* În rândurile de față voi încerca să dau un răspuns cât mai complet, dar și din inimă la această întrebare.

Într-o casuță modestă, bătrânească, în vremuri grele de război a văzut lumina zilei cel care urma să încante privirile iubitorilor de dans autentic românesc prin talentul său deosebit, prin „pinteni”, „pași”, „bătăi la tureac și pe picioare”, precum și multe alte figuri frumoase ale dansului. S-a născut pe data de 17 martie 1944, având o soră mai mare, Iulia (astăzi trăiește în Ineu și încă mai practică meșteșugul țesutului la război). Părinții săi, Petru și Sofia, i-au transmis dragostea de tot ce era mai românesc: „jocul și portul”. Mama sa, Sofia, i-a fost prima „croitoreasă”, cea care i-a făcut haine țărănești, i-a țesut și cusut frumosul costum de Șicula. Copilul a crescut astfel într-o atmosferă de autentic popular, în spiritul tradițiilor muzicii și dansului naționale românești, încântând mai apoi, când a devenit mare, satul, județul, țara întreagă dar și pe toți

românii „arși de dor”, din Italia sau Suedia, din Danemarca sau Germania cu ceea ce i s-a transmis de mic copil.

Școală generală de 7 clase a absolvit-o la Șicula, după care a plecat la școală la Arad, la CFR. Aici avea să ia contact și cu primele formații de dansuri populare. Acolo, la Arad, s-a înscris la Școala Populară de Artă – secția coregrafie – pentru a deveni instructor de dansuri populare. Interesant este faptul că dragostea pentru dans l-a determinat să își extindă activitatea artistică și pe tărâmul baletului, timp de 3 ani. Dar cu siguranță că domeniul cel mai drag i-a fost folclorul.

După absolvirea Școlii Populare de Artă a lucrat coregraf la mai multe ansambluri din județ, arătând dragoste deplină în munca sa de a învăța tinerii să joace. Cel mai bine își amintea despre lucrul cu tinerii, nepoata sa (fiica de suflet) Mariana, fiica sorei, fostă dansatoare la „Doina Crișului” Ineu (considerată de cunoscuți principala sa urmașă în arta dansului popular).

A fost și artist pe scenă, ca membru fondator al Ansamblului „Doina Mureșului” Arad, înființat în 1968, formație cu care a obținut cele mai mari succese în activitatea de dansator, cu care s-a impus atenției generale. Alături de ceilalți membri ai formației arădene (Ștefan Muntenaș, Aurel Poleac, Viorel Nistor etc.), a obținut numeroase premii naționale în festivalul „Cântarea României”. Cu Ansamblul *Doina Mureșului* a efectuat numeroase turnee în țări din apusul Europei și a participat la festivaluri internaționale de prestigiu. Între acestea se detașează „Festivalul de la Agrigento”, din 1974, în Italia, unde formația arădeană a câștigat marele trofeu „Templul de aur” iar șiculanul Ioan Codău a fost nominalizat drept cel mai bun dansator.

În același timp, cu activitatea de dansator a funcționat în multe alte formații în calitate de coregraf. Dintre cele cu care a colaborat

cel mai mult le amintim pe cele mai importante: Clubul Tineretului Arad, Ansamblul de Dansuri Populare de la Fabrica de Vagoane, Ansamblul de la Sebiș, „Doina Crișului Ineu” și ocazional (din păcate mult prea puțin, nu pentru că nu ar fi dorit el, ci din alte motive) cel din Șicula. Sigur că a lucrat ca angajat, că altfel nu se putea în acea perioadă, la Muzeul Județean Arad, instituția de cultură care avea printre altele misiunea de a păstra dovezile materiale ale tradițiilor populare.

A învățat tinerii să joace cu mare drag, toate dansurile, nu puține la număr, pe care le știa, dar cel mai drag i-a fost Călușarul. În tinerețe, în feciorie, a fost călușar mulți ani într-o echipă alături de cel mai bun prieten al său, Petre Biriș, un alt dansator de excepție. Întotdeauna, la Crăciun, când ajungea echipa de călușari la el se încingea jocul în curte, deoarece casa era neîncăpătoare, mai ales că veneau toți vecinii să o vadă, de fiecare dată juca și el cu feciorii pe care-i depășea cu mult în arta dansului. Toții îl admirau și încercau să-l imite, era pentru ei un adevărat model.

Ioan Codău nu a fost singurul dansator bun din Șicula acelor ani. Alături de el și alți dansatori au pus Șicula pe harta folclorului românesc, la jumătatea anilor '60 și în anii '70, din secolul trecut, formând „Generația de Aur”, o generație care nu a mai fost egalată niciodată, de nici o alta echipă din Șicula (și au fost multe bune), niciuna nu s-a apropiat măcar de generația Codău – Biriș.

Peste tot unde punea piciorul Ioan Codău rezultatul era Artă. Instruia, învăța, făcea ansambluri de dansuri populare cu tinerii pe care îi învăța cu multă pasiune. Era, pentru tinerii dansatori, ca un tată, un tată bun, dar foarte exigent, nu știa să facă concesii la calitate. Totul trebuia să fie de nota 10. A fost un perfecționist când era vorba de dans, ținea mult la ținuta scenică, la autenticitatea figurilor, pașilor, bățăilor la tureac și pe picioare,

la calitatea costumului popular și a cântecului autentic. A fost un coregraf foarte bun și foarte exigent. Uneori, înainte de turnee sau spectacole, repetițiile începeau la ora 16:00 și trebuiau să se termine la ora 18:00, dar nu de puține ori se terminau la ora 21:00-22:00. De ce? Simplu! Pentru că totul trebuia să iasă „ca la carte”. Chiar nepoata sa favorită, Mariana, mi-a relatat într-o discuție privată despre el, acele momente trăite de ea la Ansamblul „Doina Crișului” din Ineu, când au pregătit turneul din Franța din 1983, unul încununat cu mare succes la publicul din Hexagon.

Anii ce au urmat, din nefericire, nu s-au dovedit a fi foarte buni, au fost marcați de multe probleme de sănătate. În 1985, i s-a depistat o boală incurabilă – cancer pulmonar – urmată de multe spitalizări și multe suferințe. Chiar bolnav fiind, calitățile artistice nu i-au scăzut deloc. Avea să dea o „ultimă reprezentație” în fața rudelor și a prietenilor la nunta nepoatei sale dragi, unde și-a pus tot sufletul ca să iasă nunta cât mai frumoasă din punctul de vedere al atmosferei și al tradițiilor, mai ales că la sate și în orașele mici, cele mai frumoase nunți erau considerate cele în care se „descântă și se joacă înaintea ștabului (tarafului)”, pe drum. De-a lungul strălucitei activități, a colaborat cu coregrafi cunoscuți precum: Viorel Nistor și Vasile Peri din Arad sau Ioan Naghi din Oradea (ș.a.), precum și cu artiști valoroși, cum ar fi: Florica Duma sau Florica Bradu. Vorbind despre Ioan Codău, Vasile Peri, profesor de dans popular la Palatul copiilor din Arad, spunea că „mi-a fost instructor, coleg de dansuri și prieten și pot să spun că am învățat multe de la el, ca de la unul care a moștenit dansul de la înaintașii lui din Șicula. Mi-l amintesc ca pe o persoană cu un suflet deschis, cu dragoste pentru jocul popular, în special șiculan, era un foarte bun interpret al jocului „mărunțelu” unde se cereau abilități tehnice foarte bune. Era în același timp și un bun stilist și asimila

foarte repede dansurile din alte părți ale județului și chiar din țară. Excela în interpretarea călușului, bărbuncului și a jocurilor din Bucovina și codru, în acesta din urmă trebuia să execute și întoarcerea peste cap”.

Din păcate nu a putut să servească dansul și să îmbogățească coregrafia populară până la bătrânețe, pentru că după o lungă și grea suferință, în 30 iunie 1987, avea să plece din „lumea cu dor în cea fără de dor”. Va rămâne însă dansatorul „nepereche” al satului Șicula.

Dacă odinioară, sora, nepoatele și prietenele întindeau împreună cu el hori și dansuri vesele, presărate cu „descânțece” de bucurie, în acea zi a despărțirii cu toate aveau să se prindă într-o „horă a durerii”, iar „descânțele vesele” au fost înlocuite de bocete sfâșietoare. Bătrâna sa măicuță a rămas cu inima zdrobită de durere pentru tot restul vieții, alături de surorile sale dragi (6 la

Ioan Codău cu un grup de dansatori

număr), mătușile, precum sora lui, nepoatele, verișoarele, vecinele sau prietenele „s-au cântat cu jale” așa cum era tradiția satului pe care el a respectat-o cu sfințenie. În 2 iulie a fost condus pe ultimul drum de o mulțime de rude și prieteni dragi, găsimdu-și odihna în cimitirul din satul de care nu s-a putut despărți cu adevărat niciodată.

Chiar dacă, fizic a plecat mult prea devreme, la doar 43 de ani, a rămas viu în sufletele șiculanilor și nu numai. Numele său este în continuare un etalon în ceea ce reprezintă dansul popular autentic

12. Ioan Oltean, maestru coregraf

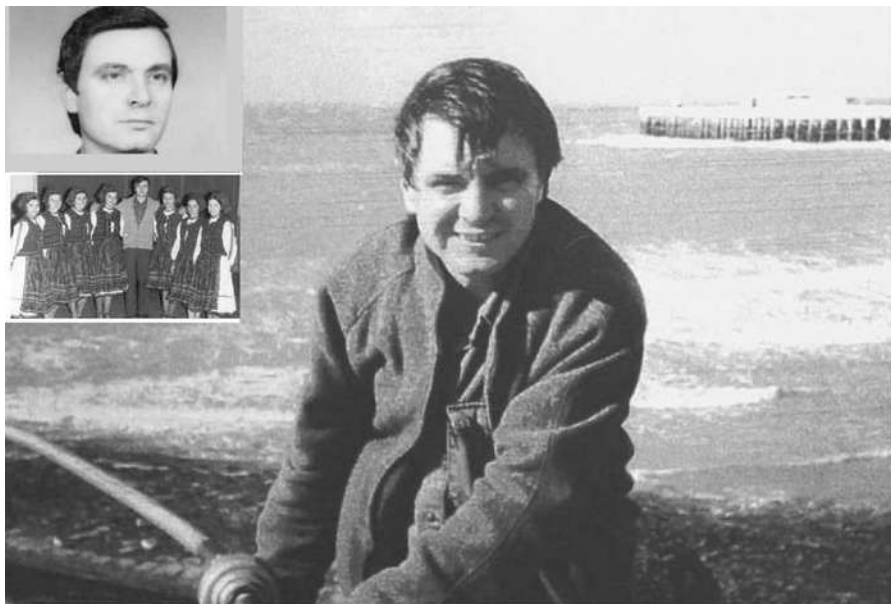
Ioan Oltean s-a născut pe 24 august 1947 în comuna Drașov, județul Alba. Încă din copilărie, a iubit folclorul, participând la fiecare joc al satului din comuna natală. Ajuns în Sibiu pentru studii, devine unul din dansatorii de top ai Ansamblului folcloric Clubul “Independența”.

După armată, unde își desfășoară stagiul militar în cadrul Ansamblului “Doina”, devine dansator profesionist în cadrul Ansamblului “Ciocârlia” din București. După o perioadă ia drumul Banatului, devenind dansator profesionist în componența Ansamblului “Doina Banatului” din Caransebeș, fiind coleg cu celebrii doinitori bănățeni Ana Muntean, Ana Pacatiuș, Mariana Drăghicescu, Iosif Cioclodă, Dumitru Chepețan și Achim Nica, cu care efectuează turnee în țară.

Valeriu Buciu, coregraf al Ansamblului Național “Transilvania” din Baia Mare l-a remarcat pe Ioan Oltean, astfel că acesta i-a drumul Maramureșului pentru o scurtă perioadă. Curând, apare

o nouă oportunitate în cariera acestuia ca instructor și coregraf la Școala Populară de Artă din Arad, unde petrece câțiva ani.

La mijlocul anilor '70, părăsește Aradul pentru a lua drumul Sibiului, ca instructor-coregraf al Ansamblului Casei de Cultură

Coregraful Ioan Oltean

a Tineretului sub egida Uniunii Tineretului Comunist. Propus să ocupe fotoliul de director al Casei de Cultură a Municipiului Sibiu formează și instruește, ca unic coregraf, unde colaborează cu **Ioan Macrea**, de la “Junii Sibiului”, după care rămâne titular al ansamblului.

În mai 1996, este invitat de către Biserica Ortodoxă “Constantin și Elena” din Lilburn, Atlanta, la festivalul organizat de această instituție, unde participă, împreună cu Ansamblul “Dumbrava Sibiului”, urmând ca, la finalizarea turneului, să se stabilească definitiv în Statele Unite. Aici inițiază mai multe spectacole organizate de parohie, după care înființează un nou ansamblu folcloric, Rapsodia, alături de membrii ansamblului *Dumbrava Sibiului*, care au ales să rămână alături de el.

În colaborare cu preotul paroh și membrii grupului de tineri din ROYA (Organizația de tineret creștin ortodox din America) pune bazele ansamblul Folcloric ROYA cu care participă la festivalurile locale din zona Atlantei, dar și la Festivalul Românesc din Houston – Texas și Nashville Tennessee.

Ioan Oltean rămâne o personalitate care s-a dedicat familiei, dar și oamenilor. Moare pe 11 martie 2017, dar rămâne în memoria celor apropiați, a cunoscuților și colaboratorilor din Sibiu, România și Statele Unite ca un iubitor, păstrător și promotor al tradițiilor populare românești, pe care le-a oferit, în cântec și joc, compatrioților.

Festivitatea de premiere la Agrigento 1974

Doina Mureșului în Piața San Marco din Venetia, februarie 1974

Calusul Oltenesc la Agrigento I

Doina Mureșului la Pompei, februarie 1974

La Casserta, februarie 1974

La Avelino, februarie 1974

La Casserta, februarie 1974

Chemători la nuntă

Doina Muresului la Sebiș, 29 martie 1995

Rapsozii Zărandului, Doina Mureșului și cei din Covăsânț

Parada portului la Carlovy -Vary

Grupul de dansatori

Arad și Covăsânț în spectacol

Hora prieteniei

Suita din Făgăraș

Ionuț Langa

Voichița Șuba prezentatoarea spectacolului

Petru Pașca și Malvina Naghy

Roxana Suci

Ștefan Muntenaș și Rapsodia Mureșană

Marcel Părau și grupul din Benești

Voichița Șuba și Viorel Nistor cu Doina Mureșului, 2 mai 2008

Alina Pater cu dansatorii

Cornelia Căprariu-Roman și Doina Mureșului, 17 februarie 2013

Gaudi Bogdan, Purcel Constantin și Viorel Nistor

Dansatoarele din ansamblu

Aniversare Viorel Nistor

La teatru după spectacolul Amifran, 2018

Dan Parvulescu și grup Doina Mureșului

Grup Doina Mureșului

Cu autocarul în turneu

Formația de dansuri de la Tricoul Roșu

Dobroie
The Drummer
Les tambours
Trumfete

Dans de Fâgăreș
Fâgăreș Dance
Dance de Fâgăreș
Tine cu Fegoroch

Gemei „Căluș”
„Căluș”
La danse
„Căluș”

Doina de pe Valea
Sarmășului
Sonetărie Doină
Căpșor de la valea
de Sarmăș
Târziu din dom
Sarmășului

Doina de Sarmăș
Sarmășu Dance
Doina de
„Sarmășu”
Târziu din Sarmășu

CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD
INSPECTORATUL PENTRU CULTURĂ AL JUDEȚULUI ARAD
CONSILIUL LOCAL PECICA
CĂMINUL CULTURAL PECICA

PRAZNICUL DE PITĂ NOUĂ

13 AUGUST 1995 - XXVI
Stadionul „Westpeiron” - PECICA

PROGRAMUL	PARTICIPĂ
ora 10⁰⁰ - Slujbă de sfințire „Religios și laic în sărbătoarea pîinii” preotul Mihai Ineoan ora 11⁰⁰ - 19⁰⁰ - Activități sportive ora 20⁰⁰ - 22⁰⁰ - Spectacolul folcloric de gală ora 22⁰⁰ - 04⁰⁰ - Balul grăului - Sala „Forum” Cîntă: NELU ZADIC și orchestra sa Sînt admiși doar plătitori - invitați (invitațiile la directorul Căminului Cul- tural pînă în 11 august 1995)	Ansamblul folcloric „Păstrătorii tradiției” al Liceului Teoretic „Gh. Lazăr” Pecica instructor: prof. D. Petescu acompaniament: Dumitru Borod Ansamblul folcloric „Buzavirag” - Pecica instructor: înv. Khell Levente Ansamblul de cîntece și jocuri „Doina Mureșului” - Arad regia și coregrafia: prof. V. Nistor Orchestra populară „Rapsozii Zărandului” solști vocali: Malvina Nagy, Cornelia Căprariu Roman, Rodica Ardelean - Onița solști instrumentiști: Anton Covaci (vioară), Alexa Șandru (clarinet), Petru Pasca (taragot) INVITAT DE ONOARE: Drăgan Muntean Conducerea muzicală: Petre Pasca

Sponsorii manifestării:

S.A. „16 Decembrie”; S.A. „Timpuri noi”; S.A. „Agrovest”; S.A. „Agromix”; S.A. „Agroprofit”; S.A. „Spicul de
Aur”; S.A. „Furnica - Hangya”; S.C.A.L.; S.C.A.L.; S.C. „Impes” S.R.L.; S.C. „Impletu”; S.C. „Datina” S.R.L.; ș.a.

În caz de timp nefavorabil, spectacolul folcloric va avea loc la Sala de spectacole a Căminului Cultural. Biletele se
găsesc la casieria stadionului (Căminului Cultural) + 1000 lei/persoană.

VJCO EQUENSE

*2° Festival
internazionale
del folclore*

Arhiva

Arhiva în format html (2002–2005)

Succes arădean la Festivalul Internațional Folclor de la Karlovy – Vary

În perioada 4 – 10 septembrie s-a desfășurat ediția a XII-a a Festivalului Internațional de Folclor de la Karlovy – Vary, la care a participat, în calitate de invitat, și Orkestrul Folcloric „Rapsozii Zărandului” condusă de maestrul Petrică Pașca. Invitația a fost emisă de partea organizatorilor ca urmare a prezentării făcute de un fost locuitor al localității arădene Covăsânț.

Conducătorul Orchestrei „Rapsozii Zărandului”, Petrică Pașca, precizează că la Festivalul Orchestra sa a fost însoțită de un grup de dansatori din Covăsânț, al cărui pregătitor a fost un număr special, cu dansuri specifice acestei zone din județul Arad. „Spectacolul nostru a fost foarte bine primit de public, care ne-a răsplătit cu îndelungi. Festivalul nu a fost unul cu premii, dar aplauzele publicului au fost noi cel mai mare premiu posibil” – spune maestrul Petrică Pașca.

Pe parcursul festivalului, în întregul oraș au fost amenajate scene speciale pe care au evoluat, în fiecare zi, formațiile de dansatori și orchestrele invitate, care au fost din 11 țări europene. Deși inițial a avut un număr mai restreș de reprezentări, orchestra arădeană a fost solicitată să evolueze de mult mai mult în diferite puncte ale orașului. „La început, programul pe care ni l-au prezentat era lejer, dar pe zi ce trecea am fost solicitați la tot mai multe spectacole. Spre exemplu, sâmbătă am susținut cinci reprezentații, în cinci locuri diferite” – spune Petrică Pașca.

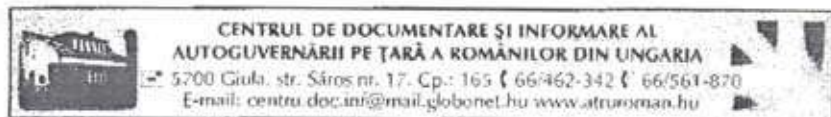
Spectacolul de gală al festivalului

s-a desfășurat în sala în care are loc, anual, celebrul Festival de Film de la Karlovy – Vary, iar formația arădeană a fost penultima care a urcat pe scenă. Față de celelalte trupe, arădenii au fost rugați să prezinte un spectacol cu cinci minute mai scurt, întrucât evoluția sa

era încă în discuție pe organizatori. De altfel, aceștia și-au manifestat și în scris aprecierile pentru prestația Orchestrei folclorice „Rapsozii Zărandului” și a fi de dansatori din Covăsânț, transmițând scrisori oficiale în acest sens și Căminului Cultural Județean Arad.

(M.C.)

14 Sep 2007

**CENTRUL JUDEȚEAN ARAD
ANSAMBLUL „DOINA MUREȘULUI”**

Arad

Stimate Domnule Director,

Cu deosebită bucurie avem onoarea de a Vă invita la cea de-a III-a ediție a **Festivalului Gastronomic Românesc pe Țară**, care va avea loc în data de **1 septembrie 2007** în localitatea **Giula**.

Cu această ocazie, la această manifestare așteptăm o delegație, un ansamblu folcloric, (până la 25 de persoane).

Cu speranța că veți agreea invitația noastră, în numele organizatorilor Vă dorim toate cele bune.

Giula 28 august 2007

*Unde se simte focul și se simte pălărie
O parte pentru prinos și alta la altar
Spun pământului numelor străbun.*

*Sau înnebunesc dintr-o dată de pălărie
Măpșate la ferestre înăuntru la gresid
Și mereu cîntec înăuntru pe porți
Zău-năuntru și năuntru de pălărie.*

(Canta pălăriei, Ion Alexandru - Porci)

*Adresa: Cultural Center, Romania, 10000, www.cultural-center.ro
Contact: Ana Maria Dumitrescu
Contact: Ana Maria Dumitrescu
Contact: Ana Maria Dumitrescu
Contact: Ana Maria Dumitrescu
Contact: Ana Maria Dumitrescu*

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL

6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, KOSSUTH TÉR 1. • POSTAFIÓKE: 23.
TELEFON: (62) 530-100 • FAX: (62) 530-192

Mr. Gheorghe Falca
polgármester
részére
310130 ARAD
Bulevardul Revoluției nr. 75, jud.

Tisztelt Polgármester Úr!

Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata szeretettel meghívja Önt, tisztelt polgármester urat, valamint Arad város delegációját Hódmezővásárhelyre 2008. október 3-7-ig az Őszi Hetek rendezvénysorozatra, ennek keretében október 5-én 15,00 órakor megnyíló Őszi Tárlatra és a Picasso kerámiák és linometszetek kiállítás megnyitójára.

Továbbá városunk örömmel venné, hogyha Arad város Néptáncsoportja is megtisztelné jelenlétével városunkat és fellépne a 2008. október 5-én megrendezésre kerülő Nemzetközi Néptánc gálán.

Hódmezővásárhely, 2008. október 2.

FOLKLORNÍ SDRUŽENÍ ČESKÉ REPUBLIKY
THE FOLKLORE ASSOCIATION OF THE CZECH REPUBLIC
 SENOVÁŽNÉ NÁM. 24, 116 47 PRAHA 1 • TEL.: 420 224 621 216 • FAX: 420 224 214 647

Prague, 25th March 2009

OFFICIAL INVITATION

Dear Folklore Colleagues,

As in the past years, the Folklore Association of the Czech Republic is going to invite several groups to spend a few weeks in the Czech Republic and help us to continue our long tradition of high standard friendly festivals.

We are to pleased to send an Official invitation to Ansamblul de cantece si dansuri populare romanesti „Doina Muresului” from Arad, - Romania to the following folklor festival :

23/07 – 26/07 2009 9th Mistřin IFF (Svatobojce-Mistřin)

For the participating group we provide:

- three free meals a day
- accomodation in youth hostels (four nights)
- interpreter and guide
- sightseeing visits to the most interesting places in the surroundings of the festivals area
- meeting other folklore colleagues from different countries; some interesting people and some of local celebrities who traditionally attend the festivals
- most performances are on open air stages

You need:

- health and travel insurance
- live music, dancers, singers – there is no possibility of playback or half playback performance
- national traditional costumes
- performances of up to 60 min.
- the group will present pieces of its program chosen by the festival director
- the number of participants (including musicians and group leaders) should not exceed 35 persons

For any additional information, don't hesitate to contact us at the following postal or e-mail addresses.

Postal address: Folklorní sdružení České republiky
 Jarmila Mrnušítková
 Secretary-General of International Relations
 Senovážné nám. 24, Praha 1
 116 47
 Czech Republic
 EUROPE
 e-mail: zparka@seznam.cz

 Jarmila Mrnušítková
 Secretary-General of International Relations

 Zdeněk Plánica
 President of the Folklore Association of the Czech Republic

Casa de Cultură a Municipiului Arad

Arad, 14th April 2009

To the Folklore Association of the Czech Republic,

We are pleased to confirm our participation to the folklore festival 9th Mistřin IFF (Svatobořice-Mistřin) from 23/07 to 26/07 2009.

We also attached some pictures and informations about „Doina Mureșului” to complete your data about the folklore festival members.

We hope to celebrate together our marvelous traditions by this type of high standard friendly festivals.

For any additinal requests you can contact us at the following e-mail adresses:

casacult@gmail.com

nistor.viorel@yahoo.com

Director,

Ovidiu Balint

Institutul Cultural Român
 Român Kulturális Intézet
 The Romanian Cultural Institute

1146 Budapest, Lehel u. 3. • Tel.: +361/383-2693, Fax: +361/383-5345 • E-mail: romanokulturalis.intezet@icr.hu • www.icr.ro

Nr. 307

15.05.2009

**Către Casa de Cultură
 a Municipiului Arad**

Institutul Cultural Român din Budapesta dorește să invite ansamblul folcloric "Doina Mureșului" din Arad la Zilele satului Nagylak (Ungaria) pentru a susține un spectacol de dans și muzică populară în data de 1 august 2009, de la ora 20.10.

Considerăm că prezența acestui binecunoscut și îndrăgit ansamblu contribuie la promovarea imaginii României în lume și la conservarea bunelor relații transfrontaliere.

Vă rugăm să abrobați deplasarea ansamblului folcloric "Doina Mureșului" din Arad la Zilele satului Nagylak (Ungaria).

Cordial,

Director,
 Brîndușa Armanca
 ICR Budapesta

PÉCS MEGYEI JOGÚ VÁROS
POLGÁRMESTERE

07969 18. SEP. 2012

Arad Város Polgármesteri Hivatala
Gheorghe Falca
polgármester
310130 Arad
Bd. Revoluției 75.

Ügyműz: Pavlovics Attila
Ügyiratszám: 08-8/402-34/2012.
Tárgy: Meghívó

Tisztelt Polgármester Úr!

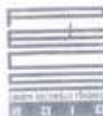
Az Arad-Pécs közötti testvérvárosi kapcsolát 2012. évi együttműködési programjában szerepel az „Arad Napja Pécsen” rendezvény.

Ezen dokumentum alapján tisztelettel meghívjuk Önt és az Aradi kulturális delegációt Pécsre a programon való részvételre 2012. szeptember 24-re.

Pécs, 2012. szeptember 11.

Üdvözléssel:

Dr. Páva Zsolt

INVITAȚIE

STIMATE DOMNULE PRIMAR

În cadrul Programului de Colaborare Arad – Pécs 2012 este inclusă participarea la acțiunea Ziua Aradului la Pécs.

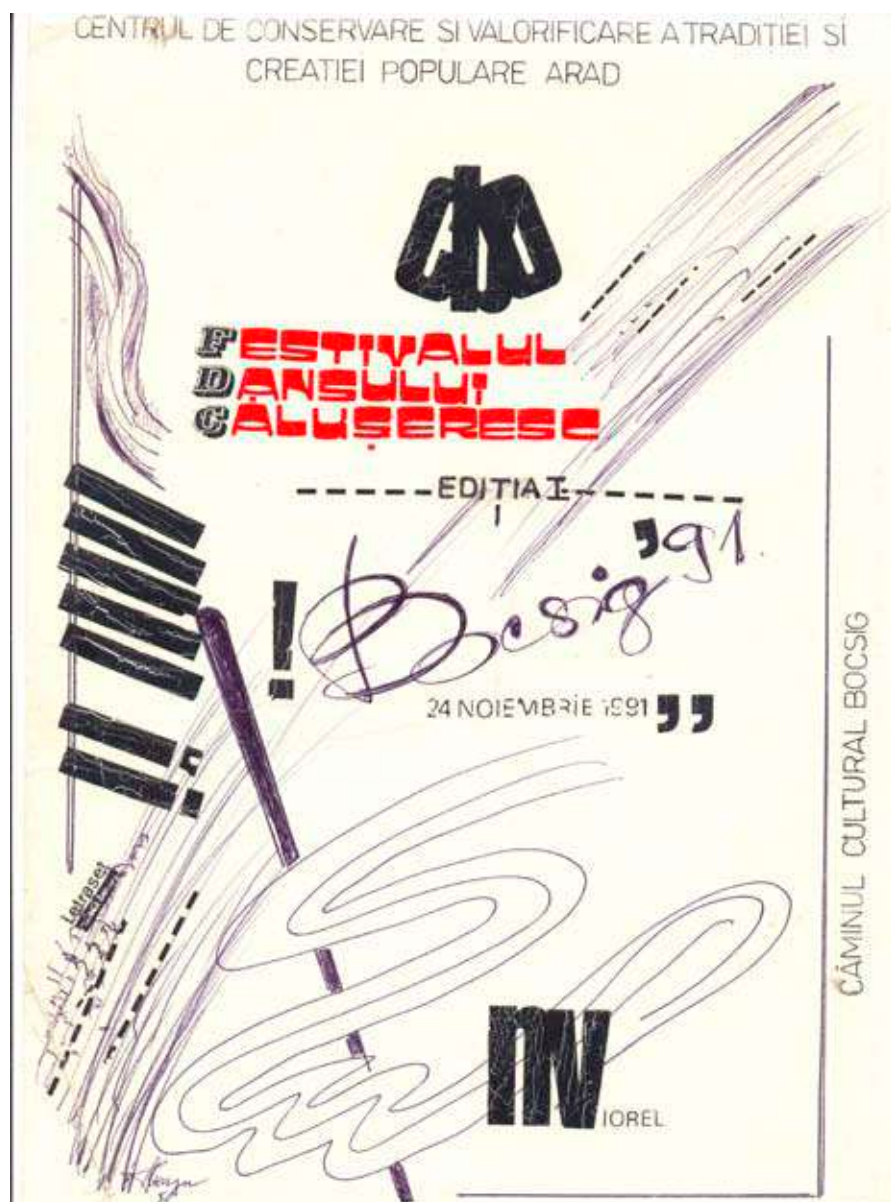
Pe baza acestui document vă invităm pe Dumneavoastră și delegația culturală a Aradului la Pécs pentru ziua de 24 septembrie 2012.

Cu stimă,

PRIMAR

Dr. PÁVA ZSOLT
PRIMĂRIA PÉCS

CĂMINUL CULTURAL BOCSIG

Doina muresului

Soubor Doina Muresului je profesionální taneční a pěvecký folklorní soubor z krajského města Arad Rumunsko. V minulém roce soubor slavil 40-té výročí od jeho založení. Program tohoto souboru reprezentuje hlavně folklor z regionu Arad Rumunsko, který je umístěn podél údolí řeky MUREŠ, odkud si vzal i jeho jméno, region kterému patří vinařský region „Podgorija Aradului“ a folklorní oblast Tara Zarandului. V roce 2007 se tento soubor zúčastnil s úspěchem MFF Dylen Karlovy Vary.

Soubor řídí pan Viorel NISTOR, mistr choreograf velmi známý v západní části Rumunska.

23.–26.7.2009

SPORTOVNÍ A KULTURNÍ AREÁL JEDNOTY OREL
SVATOBOŘICE-MISTRŮN

Mistrůn '09

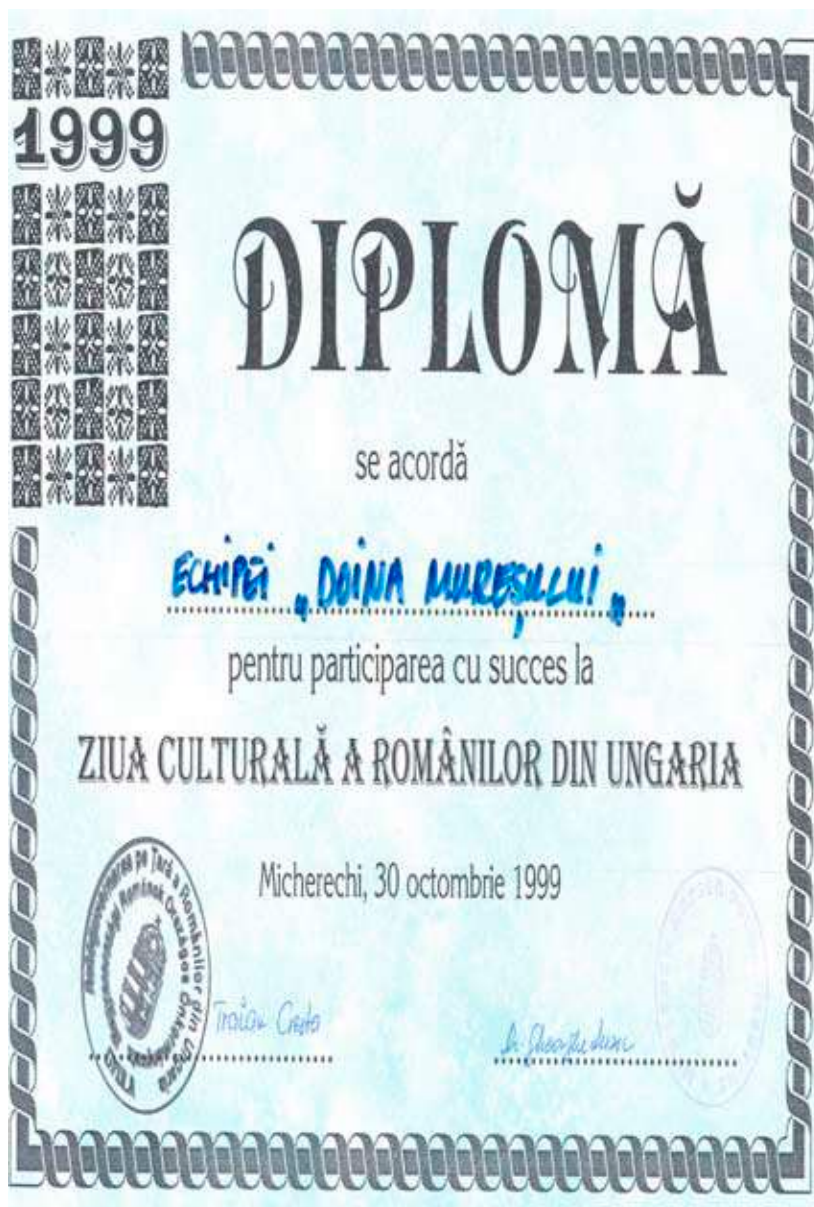
IX. MEZINÁRODNÍ FOLKLORNÍ FESTIVAL

POD ZÁŠTITOU CYRILA SVOBODY, POSLANCE PS ČR, MICHALA HAŠKA, HEJTMANA JIHOOMORAVSKÉHO KRAJE,
FRANTIŠKA MĚCHURY, STAROSTY OBCE SVATOBOŘICE-MISTRŮN, VÁCLAVA KASÍKA, GENERÁLNÍHO ŘEDITELE ČESKÉHO ROZHLASU,
POŘÁDÁ OBECNÍ KULTURNÍ DŮM VE SVATOBOŘICÍCH-MISTRŮNĚ

Hlavní město Praha a Slovenské folklórní sdružení Límhora ve spolupráci se sdruženími:
Klub Polský Svaz Maďarů Dervan Klub slovenské kultury Ukrajinská iniciativa
Sdružení Němců Bulharský klub Romské kluby Asociace feckých obcí

*Mezinárodní folklórní festival
národů a národnostních menšin
„Praha srdce národů“*

24.-27.5.2001

Uděluje diplom za účast souboru:

DOINA MUREȘULUI

ředitel programové rady MUDr. Mária Mihová

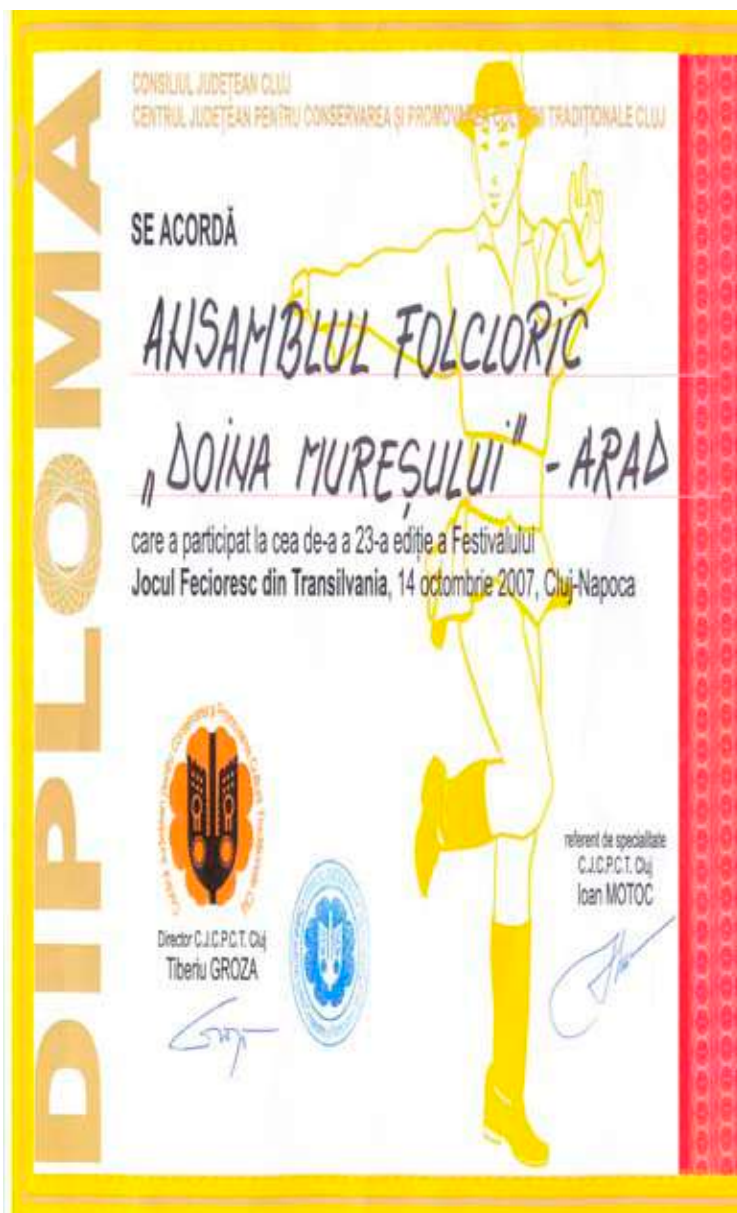
ředitel festivalu; Jaroslav Ševčík

ředitel festivalu; Ing. Jaroslav Mitoš

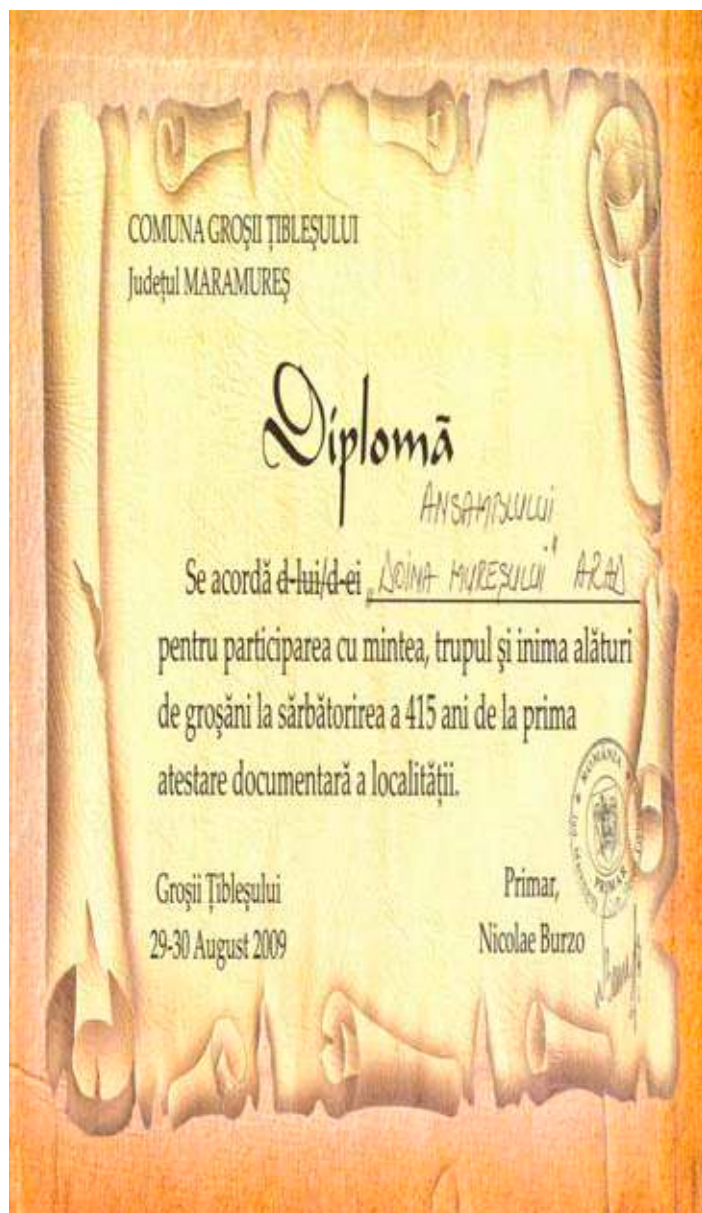

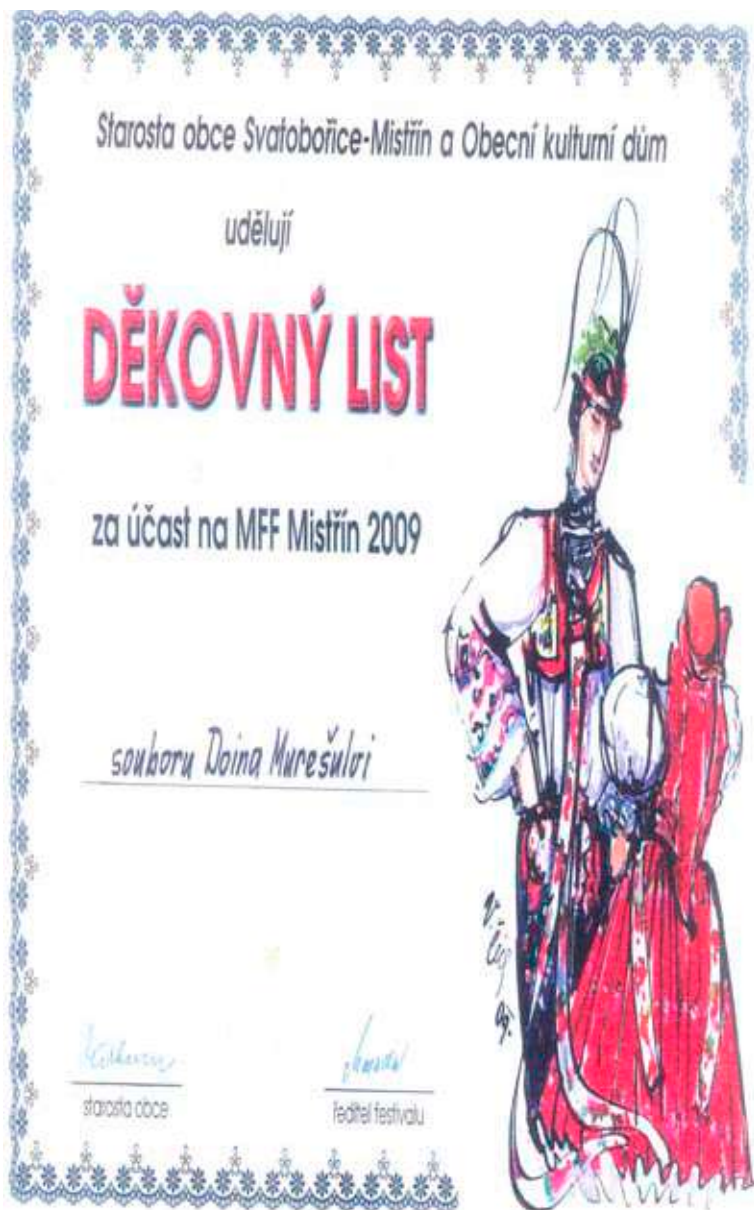

DIPLOMA

de participare

Se acordă DINA MUREȘANU
pentru participarea la

Festivalul Moților ediția a VII-a

din localitatea Tisa Nouă

Data
21 mai 2017

Organizator ansamblu
Crașorii Moților
dir. Dănuț Eudea

DIPLOMA

de participare

Se acordă DINA MUREȘANU
pentru participarea la

Festivalul Moților ediția a VII-a

din localitatea Tisa Nouă

Data
21 mai 2017

Organizator ansamblu
Crașorii Moților
dir. Dănuț Eudea

CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

**12/13 MAI 2017
PARCUL PADURICE**

festivalul FAMILIEI

Vineri, 12 mai

- 17⁰⁰ "Prețulește viața", eveniment Andreea Marin, sala "Vasile Goldis" a Consiliului Județean Arad
- 18⁰⁰ Recital folk Mihai Hent & Pavel Filipaş
- 20⁰⁰ Recital muzică creștină Golgota Praibe
- 20⁰⁰ Concert Filarmonica de Stat Arad (Muzică de film)

Sâmbătă, 13 mai

- 12⁰⁰ Program artistic Grădinița Gosen
- 14⁰⁰ Trupa de dans "Azucar" Palatul Copiilor Arad
- 15⁰⁰ Prezentare de modă pentru copii și vârstnici Angels Agency & DDAC
- 15⁰⁰ "Damenii mici, caractere mari"
Discurs Virgil Ianțu
sala "Vasile Goldis" a Consiliului Județean Arad
- 17⁰⁰ Popstar
- 20⁰⁰ Concert ReChords

invitații speciali
**ANDREEA MARIN
VIRGIL IANȚU**

prezintă: Matei și Oltea Blaga

SI TAŢII ascultă COPIII

MaCu **clergeria** **real**

Grădinița Publică nr. 10 - 400100 - Cluj-Napoca
București, Arad, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Iași, Oradea, Sibiu, Timișoara
Arad, Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj-Napoca, Constanța, Iași, Oradea, Sibiu, Timișoara
București, Arad, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Iași, Oradea, Sibiu, Timișoara
București, Arad, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Iași, Oradea, Sibiu, Timișoara

Ministerul Educației
Nationale

Inspectoratul Școlar
Județean Arad

Palatul
Copiilor Arad

Consiliul
Județean Arad

Centrul Cultural
Județean Arad

ASA-ȚI JOGUL PE LA NOI

2017

Arad

Botoșani

Caracș-Severin

Covasna

Goș

Hunedoara

Maramureș

Olt

Sibiu

Timiș

Bulgaria

Serbia

Ucraina

Ungaria

Festival Internațional de Folclor

Ediția a XXIII-a, 14 mai 2017

Arad, România

Teatrul de vară al Centrului Cultural Județean Arad
duminică, 14 mai, ora 10

Parteneri și sponsori

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
ARAD

Radio
România
Timișoara

TVR

MONDOTRANS

Școala Muzicală

CONSILIUL
JUDEȚEAN
ARAD

Palatul Copiilor

CENTRUL CULTURAL
JUDEȚEAN ARAD

INVITAȚIE

Cu respect și considerație în data de 11 mai 2017,
orele 18:00 vă invităm la Spectacolul Aniversar

ANSAMBLUL FOLCLORIC ZĂRANDUL "10 ANI DE ACTIVITATE"

Evenimentul se va desfășura în Sala Teatrului de Vară,
Centrul Cultural Județean Arad.

Organizatori :

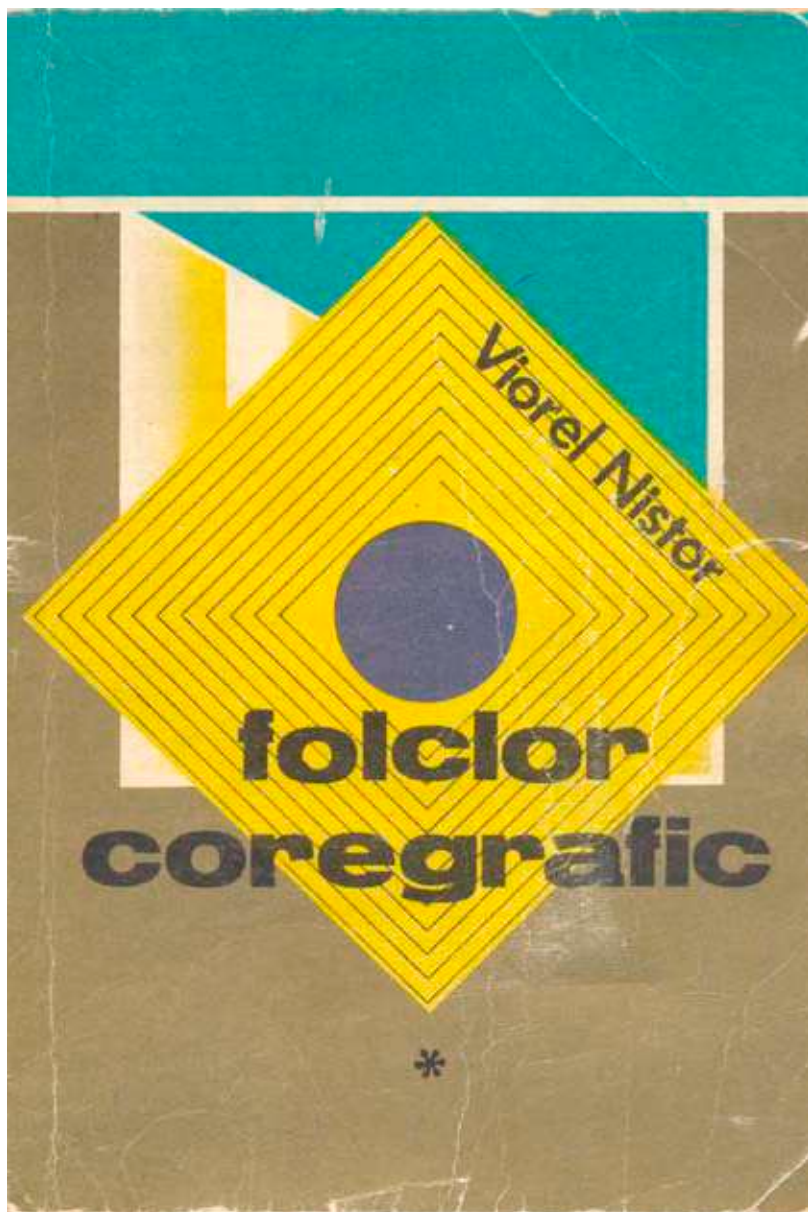
Asociația Culturală "Zărandul"

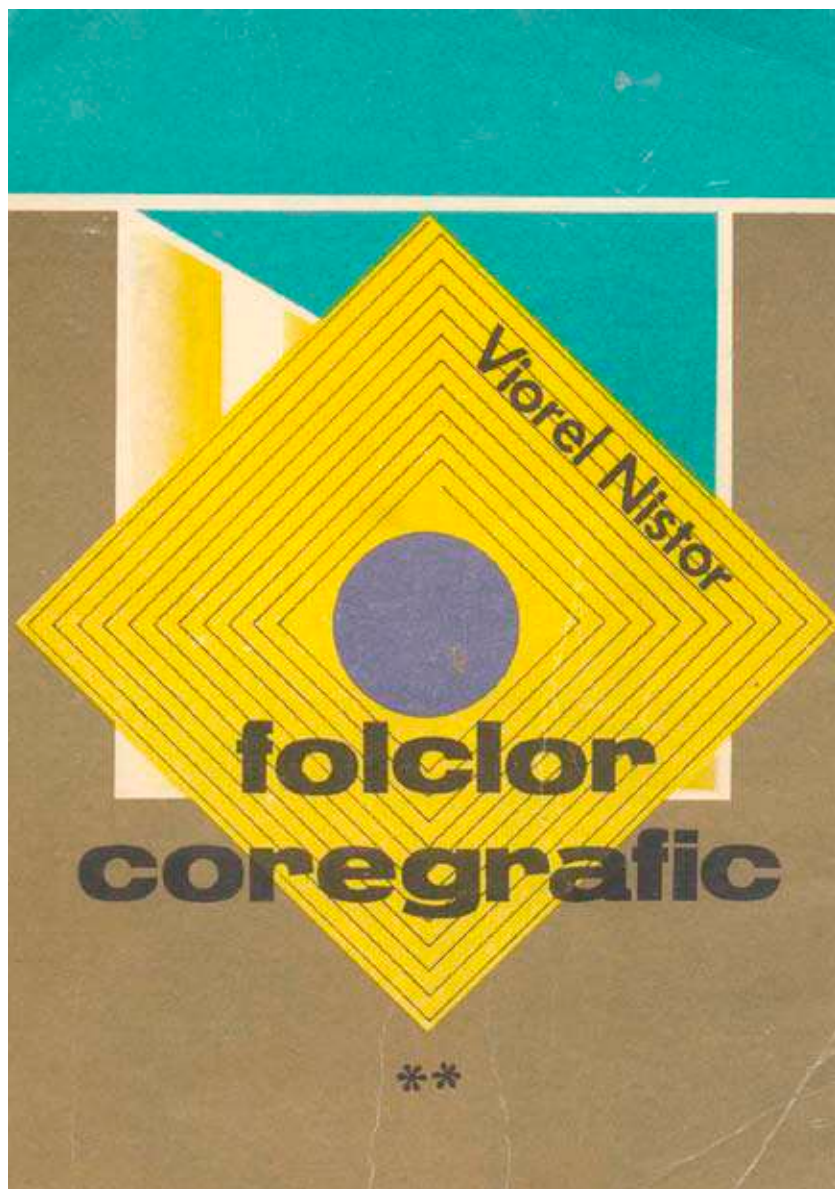
Palatul Copiilor Arad

cu sprijinul Centrului Cultural Județean Arad

Coordonator Spectacol : prof. PERI VASILE

Spectacol mediatizat de TVR 3, prezentatorul
evenimentului "FELICIA STOIAN"

IOAN MACREA

De-aș mai fi o dată june

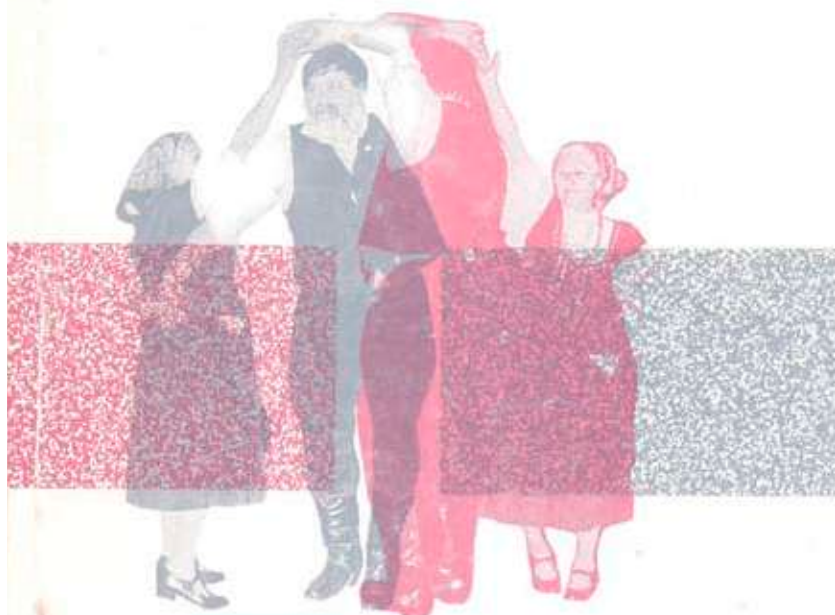

Sibiu - 1995

VIOREL NISTOR

FOLCLOR COREGRAFIC AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

VOL. I

EDITURA MIRADOR

UIOREL NISTOR
FOLCLOR COREGRAFIC AL
ROMÂNILOR DIN UNGARIA

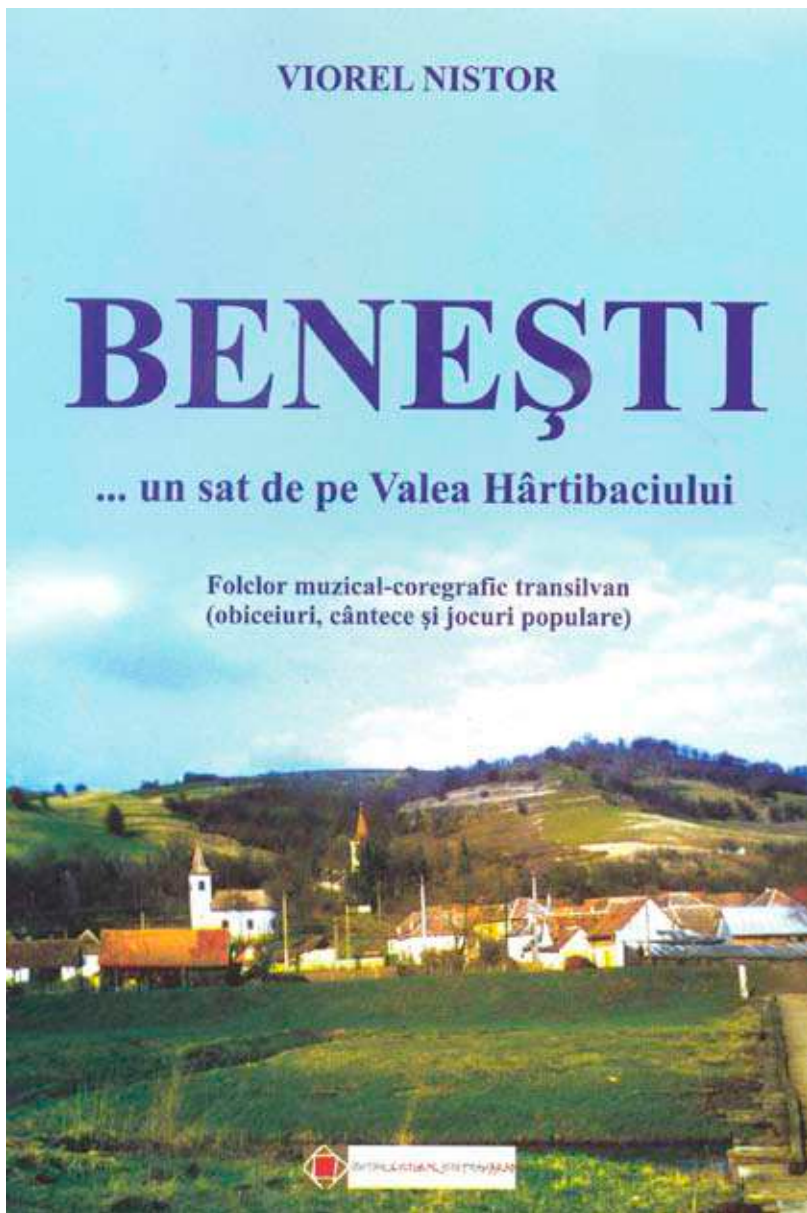
VOL. II

VIOREL NISTOR

BENEȘTI

... un sat de pe Valea Hârtibaciului

Folclor muzical-coregrafic transilvan
(obiceiuri, cântece și jocuri populare)

Viorel Nistor

Colinde

din

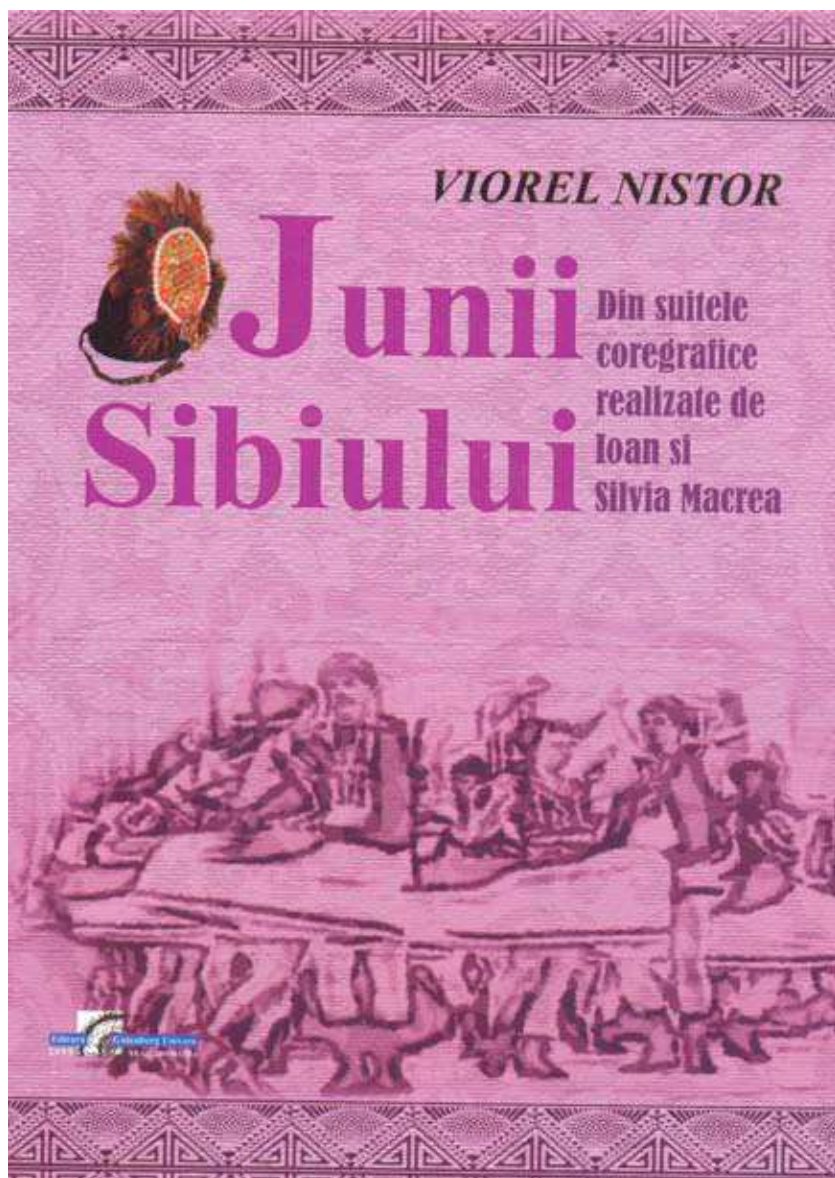
Țara Zărandului

obiceiuri și jocuri tradiționale

EDIȚIE REVIZUITĂ ȘI ADĂUGITĂ

Viorel Nistor

**FOLCLOR COREGRAFIC
ARĂDEAN**

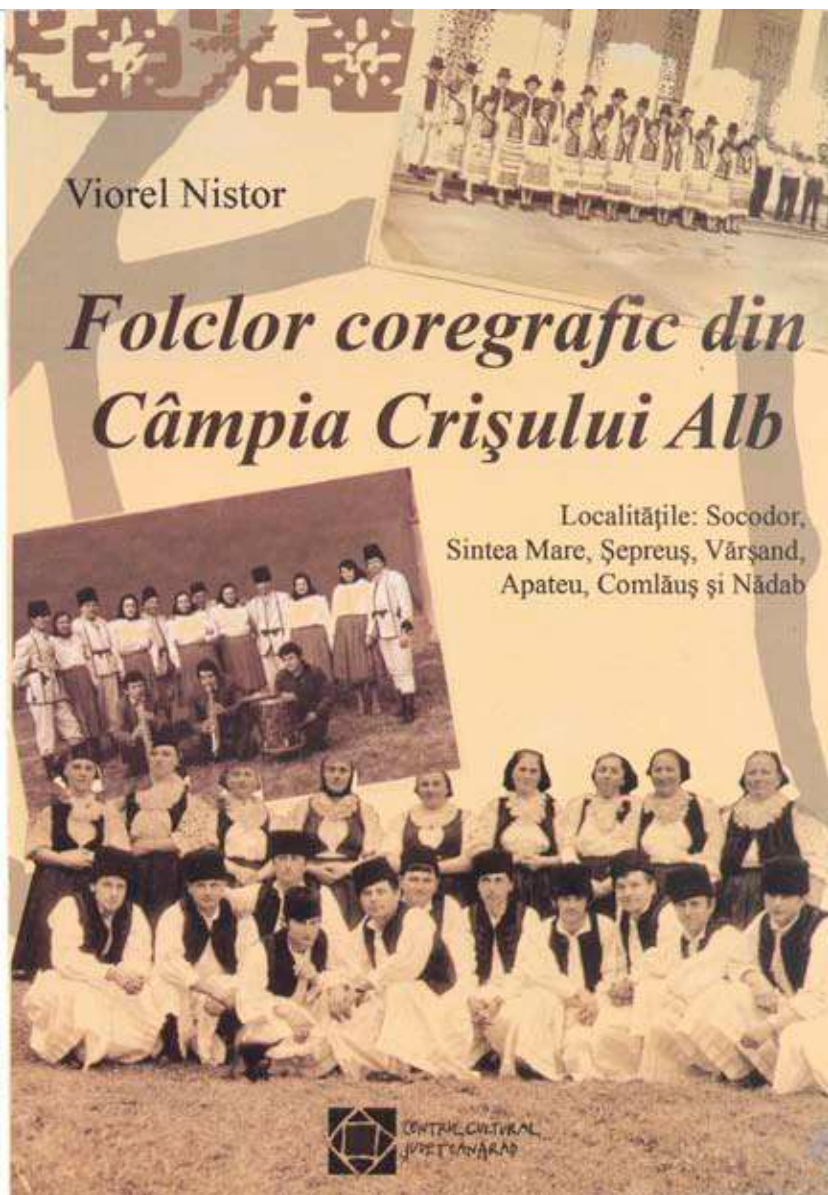
**Datini și obiceiuri tradiționale
Jocuri populare din localitățile
Șicula și Macea**

Viorel Nistor

Folclor coregrafic din Câmpia Crișului Alb

Localitățile: Socodor,
Sintea Mare, Șepreuș, Vârșand,
Apateu, Comlăuș și Nădab

Viorel Nistor

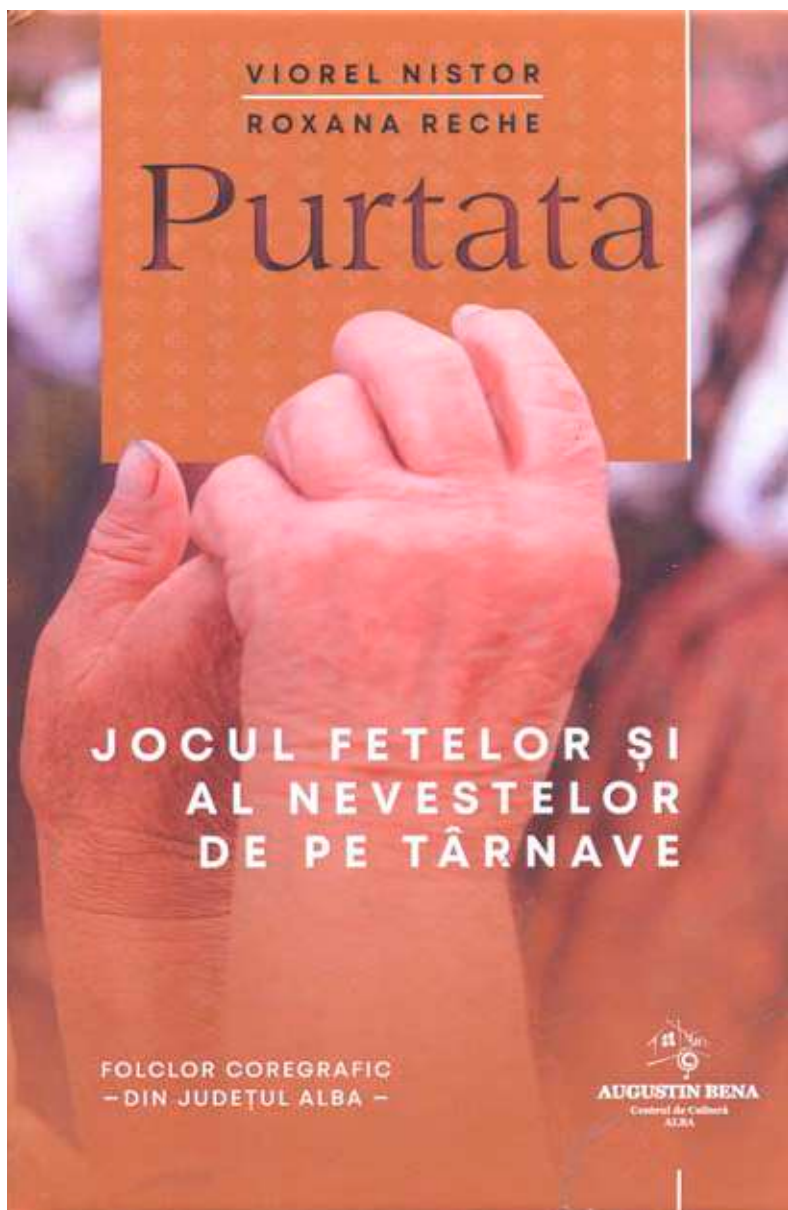
Delia Stoian-Irimie

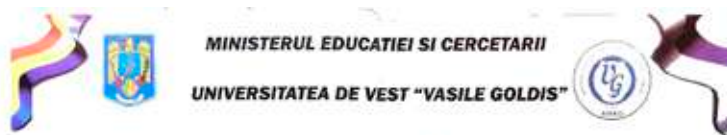
HAIDĂUL

Folclor coregrafic din județul Alba

Editura ALTIP
Alba Iulia - 2015

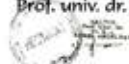
Diploma aniversara

10
1993 ANI de la infiintarea
Facultatii de Educatie Fizica si Sport 2003

Se acorda D-ului/D-nei Dr. NISTOR VIOREL

Arad la 23.05.2003

Rector
Prof. univ. dr. Aurel Ardelean

ROMÂNIA
JUDEȚUL ALBA

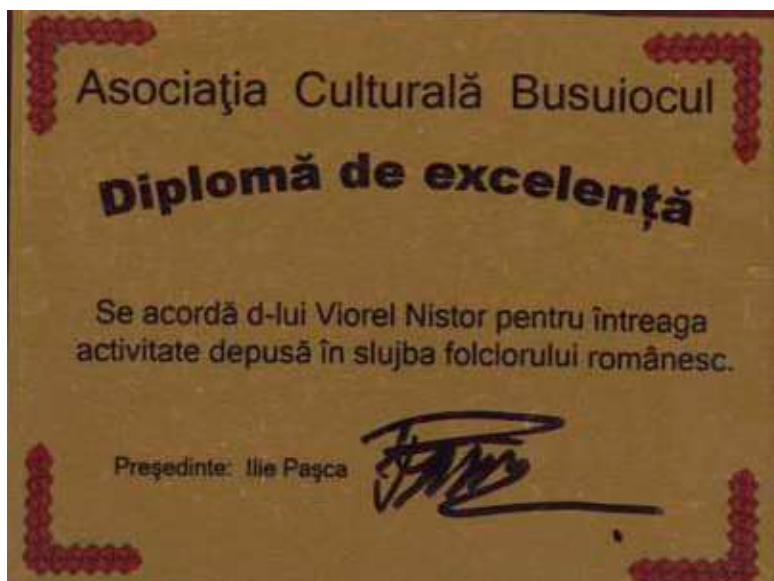
CONSILIUL JUDEȚEAN

DIPLOMA DE EXCELENȚĂ

Se acordă domnului coregraf
NISTOR VIOREL
din județul Arad cu ocazia împlinirii
a 30 de ani de prezență activă la
manifestările de pe Muntele Găina.

Președinte,
Ion DUMITREL

I . M . P . A . C . T

INTERNATIONAL MULTISTYLE AND PROGRESSIVE ASSOCIATION FOR COMBAT TRAINING

SHODAN

DIPLOMA

DE

ONOARE

se acorda la

prof. NISTOR VIOREL
MAESTRU COREGRAF

MONEASA
30.08.2008.

Presedinte
scoala de karate
SHODAN
Radu Teodor S. dan

ASOCIATIA CLUBURILOR DE KARATE ARAD
ȘCOALA DE KARATE SHODAN

Capitolul II

Suita de jocuri din Secusigiu

Suita de jocuri din Secusigiu a fost culeasă în anul 1968 de la Petru și Maria Bută de către un grup de dansatori ai Ansamblului Folcloric *Doina Mureșului*, al Casei de Cultură a Municipiului Arad, în frunte cu coregraful Iosif Buda și dansatorii: Mircea Hârlău, Iacob Stoica, Florin Stepan, Tiberiu Heghi, Gheorghe Niculescu, Florica Cromceanu, Tatiana Hegy, Florica Ardelean, Dorica Ardelean.

Inițiatorii acestei documentări folclorice au fost: Aurel Martin președinte al comitetului de Cultură al județului Arad și Ioan Zahu, director al Casei de Cultură din Arad.

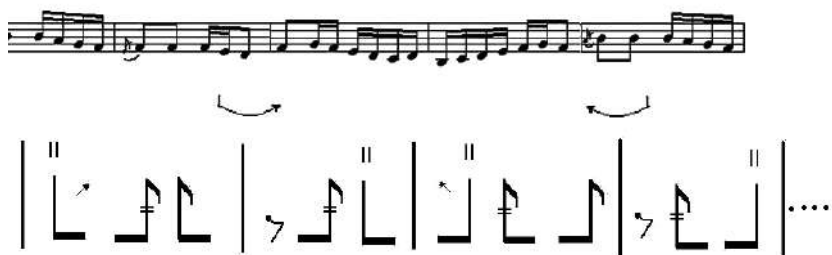
Datorită autenticității și a valorii deosebite a acestei suite coregrafice, ea a fost menținută în repertoriul formației până în zilele noastre. La acest an, 2022, când relatez câteva aspecte de structură și specific tradițional, menționez că ordinea, desenul și textul coregrafic al suitei pusă în scenă în anul 1968 au rămas neschimbate fără nicio intervenție din afară. Portul popular confecționat la cojocarii și țesătoarele din localitatea Salva din județul Bistrița-Năsăud este aidoma vechilor piese de port tradițional din Secusigiu.

Suita pusă în scenă cuprinde jocurile: *De mână*, sau *A de mână Bradu și Întoarsa*. Ea reprezintă cartea de vizită a arădenilor. Această

suită este nelipsită de la toate spectacolele folclorice organizate pe plan local sau județean. Portul tradițional și suita au fost aplaudate de sute de mii de spectatori în turneele și festivalurile folclorice din țară și din străinătate.

Caracteristica principală a primului joc al ciclului duminical, *A de mână* așa cum îi place lui Petru Bută să spună este structura pe contratimp a acestuia. La acest joc, frazele muzicale și cele coregrafice sunt formate din aceleași măsuri, dar ele nu încep odată, jocul este întârziat de muzică după cum se vedea din următoarea partitură coregrafică:

1. A de mână

În județul Arad, în localitățile: Șepreuş, Socodor, Șiclău, Secusigiu, Macea, Curtici și în alte localități, la jocurile din categoria *Ardelenelor*: *Lungu*, *De mână*, *Pe-a lungu*, *Raru*, întâlnim forme ale suprapunerii necoincidente dintre joc și muzică.

La unele din aceste jocuri, motivele coregrafice începe pe măsuri pare 2, 4, 6, 8, etc., cu dactil, după care urmează pașii pe contratimp. Dacă am scrie figura de joc începând cu măsura întâia, ar fi foarte greu de descifrat și de interpretat, ar trebui ca dansatorul să stea cu piciorul în aer și să înceapă la comanda muzicii.

La culegerea pe care am făcut-o în ziua de 28. 01.1999 împreună cu profesorul și dirijorul Slobodan Pasculovici, am constatat ușurința și dezinvoltura cu care Petru și Maria Bută executau figurile acestui joc. Ei întotdeauna începeau figura de joc pe măsura a doua. După cum se observă și din exemplul de mai sus, muzica este înaintea figurii de joc.

Capul figurii de joc este dactilul, dar nu pe măsura întâia, ci pe a doua, a patra, a șasea sau a opta. Între motivul muzical și cel coregrafic se realizează o necoincidență dimensională, ele dispunându-se ca și cărămizile care alcătuiesc zidul. În această suită, figurile de joc sunt foarte greu de separat. Privitorul neinițiat nu-și dă seama unde începe și unde se sfârșește figura de joc.

În primii ani de activitate coregrafică, pentru a începe suita din Secusigiu dansatorii *Doinei Mureșului* porneau cu 3 pași la dreapta, apoi cu 3 pași la stânga, celula ritmică fiind dactilul așa cum se observă din această partitură coregrafică:

2. A de mână

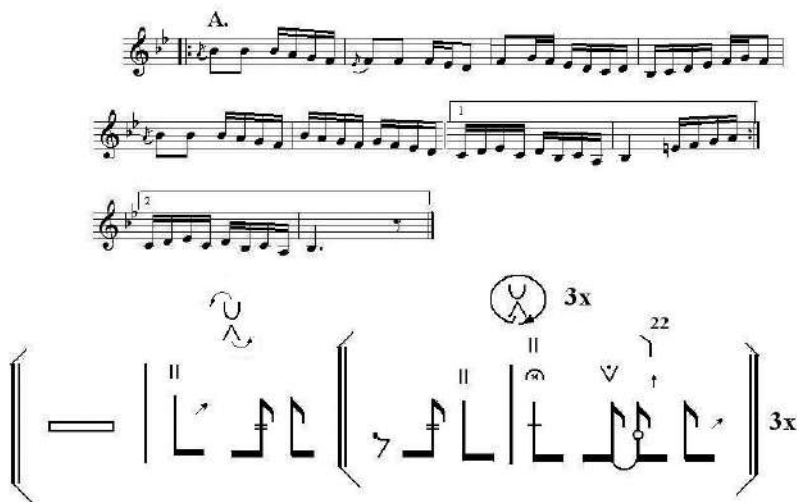

În acest joc existau mai multe figuri destul de greu de interpretat. Întoarcerile pe sub mână sau unele piruete pe contratimp necesitau foarte multe ore de repetiție. Pentru a intra în figura respectivă în repetițiile formației jocul se relua tot timpul de la început. Această

modalitate de repetare a figurilor de joc a durat mai mulți ani, până în anul 1975 când în prima măsură am introdus pauza de notă întreagă și începerea fiecărui motiv sau figură pe măsura a 2-a sau pe cea de a 8-a.

Structura învârtirilor în perechi este tot pe contratimp având această formă de suprapunere a jocului pe melodie. Întoarcerile pe sub mână, schimbul de locuri între fată și băiat executate mai mult spre sfârșitul melodiei se suprapun neconcordanț, apărând uneori și aspectul necoincidenței dimensionale. Pasul din interior accentuat și încrucișat nedepășit este succedat de unul vârf -toc pe același picior:

3. În vârtiri în perechi

Din aceste exemple descrise reiese că în județul Arad există jocuri cu suprapunere concordantă pe melodie, dar persistă și unele jocuri ce se suprapun neconcordanț și necoincidenț.

Prezența contratimpului în jocurile de perechi, feciorești sau de femei generează aspecte particulare privind relația dintre muzică și joc. În zonele folclorice ale Transilvaniei de Sud, Mărginimea Sibiului, Valea Hârtibaciului, Târnave, etc., *Purtatele*, *Învârtitele*, *Fecioreștile*, precum și unele jocuri de femei au la bază o succesiune de doi contratimpuri urmat de un dactil. Aici sunt posibilități multiple de combinații, dar baza o reprezintă contratimpul. Întrucât toate jocurile din această categorie încep în acest

Neconcordanța dintre joc și melodie îmbracă forme particulare în majoritatea zonelor folclorice din țara noastră: Muntenia, Oltenia, Dobrogea, Moldova, etc., manifestându-se la *Hore*, *Sârbe*, *Brâuri*, *Purtate*, etc. Cele trei forme nu sunt fixe. Ele trec uneori în cadrul aceluiași joc din una în alta, se întrepătrund, apărând astfel într-o multitudine de variante ce se manifestă într-un mod particular. În alte cazuri apar și forme în cadrul aceluiași joc, în care se realizează o alternanță între suprapunerea concordantă și cea necoincidentă.

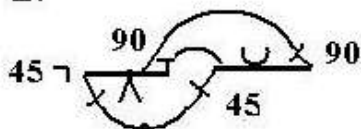
Descrierea ținutei la învârtirile cu brațele în cruce la jocul *De mână*:

1. *La învârtirea în sensul mersului acelor de ceasornic*, băiatul cu mâna stângă la spate prinde brațul drept al fetei, iar mâna dreaptă o pune sub omoplatul stâng al fetei. Fata prinde cu mâna stângă cotul brațului drept al băiatului, sau o pune chiar pe umărul băiatului.

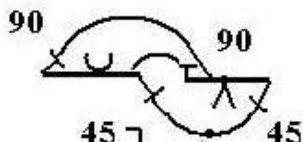
2. *La învârtirea în sensul invers mersului acelor de ceasornic*, băiatul cu mâna dreaptă la spate prinde brațul stâng al fetei, iar mâna stângă o pune sub omoplatul drept al fetei. Fata prinde cu mâna dreaptă cotul brațului stâng al băiatului, sau o pune chiar pe umărul băiatului.

4. Ținuta brațelor la învârtirile în perechi

1.

2.

Identitatea folclorului coregrafic dintr-o arie geografică există numai printr-o mare diversitate tipologică și structurală, dar care nu exclude niciodată identitatea niciunui joc. Acest principiu al unității în diversitate și al diversității în unitate se manifestă și prin folclorul coregrafic care este considerat ca un subansamblu al sistemului creației populare.

DESFĂȘURAREA JOCULUI

I. A DE MÂNĂ

Melodia nr.1 este alcătuită din două fragmente A și B ($16+16=32$ măsuri) și se repetă de 3 ori ($3 \times 32 = 96$ măsuri muzicale)

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc Nr.1- *Intrare cu pași plimbați*

- Dansatorii intră din 2 părți, fata fiind în dreapta băiatului prinși de brațe îndoite și ridicate la nivelul umărului. Intrarea se face pe măsura 32 în care celula principală este dactilul format din 3 pași la stânga (*Schema nr. 1*).

- Partitura coregrafică nr.1 ne oferă posibilitatea sa observăm cum cad pașii de joc pe melodie. Prima măsură în care apare contratimpul are la bază 2 pași, unul cu dreptul și celălalt cu piciorul stâng. Deplasarea se face în față și la stânga, apoi toată mișcarea spre dreapta. Pe acești pași, dansatorii străbat scena și se așează în semicerc, băiatul cu spatele, orientat la punctul 1 (*Schema nr. 2*).

- În figura de joc nr. 2 - *Intrare cu pași plimbați (variantă)* se observă cei 2 dactili cu care se începea această figură de joc. Este varianta cu care fondatorii ansamblului folcloric *Doina Mureșului* deschideau acest joc al suitei.

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 3 – *Plimbări la stânga și la dreapta*

- Ambii parteneri execută aceiași pași ușor pliați pe contratimp începuți cu piciorul stâng. Băiatul este tot timpul cu spatele orientat spre punctulele 3 și 7 (*Schema nr. 3*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 4 – *Învârtiri la stânga și la dreapta*

Măsurile 1-8

- Prima celulă din măsura a doua este dactilul, după care urmează contratimpul și 2 pași, unul pe optime și celălalt pe pătrime. Pe aceste două măsuri, partenerii stau cu brațele pe umeri. În măsura

a 3-a începe învârtirea în care piciorul drept este încrucișat peste cel stâng.

- Brațul drept al băiatului prinde sub omoplatul stâng al fetei. Brațul stâng al băiatului este pe umărul drept al fetei. Fata cu ambele brațe pe umerii băiatului. (*Schema nr. 4*).

Măsurile 9-16

- Brațul stâng al băiatului prinde sub omoplatul drept al fetei. Brațul drept al băiatului este pe umărul stâng al fetei. Fata cu ambele brațe pe umerii băiatului. Spre deosebire de învârtirea la stânga la această învârtire în sensul invers mersului acelor de ceasornic se fac 3 rotații (*Schema nr. 5*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 5 – *Învârtiri la stânga și la dreapta cu brațele în cruce la spate*

- Ținuta brațelor la această învârtire în perechi este specifică doar la Secusigiu și este prezentă la jocurile: *A de mână și la Întoarsa*.

- Băiatul cu mâna stângă complet îndoită prinde la spate brațul drept al fetei care este ușor îndoit. Brațul drept al băiatului prinde fata sub omoplatul stâng. Brațul stâng al felei este pe umărul drept al băiatului. Uneori brațul fetei alunecă ușor și prinde cotul mâinii drepte al băiatului.

(*Schema nr. 6*).

Măsurile 25-32

- La învârtire în sensul invers mersului acelor de ceasornic adică spre dreapta și ținuta se inversează.

- Băiatul cu mâna dreaptă complet îndoită prinde la spate brațul stâng al fetei care este ușor îndoit. Brațul stâng al băiatului prinde fata sub omoplatul drept. Brațul drept al fetei este pe umărul stâng al băiatului. Uneori brațul fetei alunecă ușor și prinde cotul mâinii stângi al băiatului (*Schema nr. 7*).

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 6—*Întoarceri pe sub mână cu schimb de locuri*

- Aceasta este una dintre cele mai dificile figuri de joc. Pe ultima măsură am mișcării de învârtire în sensul invers mersului acelor de ceasornic băiatul se întoarce cu spatele și se desprinde de brațul drept al fetei. Ridicat sus la 90°, brațul drept al băiatului prinde brațul stâng al fetei.

Măsurile 1-2

Pauză de optime

Optime - Pașii pe contratimp din prima măsură sunt pe loc. Picioarul stâng se alătură celui drept

Pătrime - Picioarul drept execută o bătaie puternică în podea.

Pătrime - Picioarul drept un pas accentuat în podea. Acum se face o întoarcere pe sub mână a fetei concomitent cu schimbul de locuri. Fata începe pasul de învârtire cu piciorul stâng.

Optime - Picioarul drept execută un pat toc-vârf. Băiatul și fata au schimbat locurile prin piruetă

Optime - Picioarul stâng se alătură celui drept

Mișcarea se repetă până la măsura 6 inclusiv

Pe măsurile 7-8, fata ajunge în fața băiatului. Acesta execută cei 3 pași spre dreapta concomitent cu o piruetă cu mâna dreaptă (*Schema nr. 8*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 7–*Piruetă cu mâna dreaptă*

- Pe aceiași pași de bază executați pe contratimp băiatul face 3 piruete cu mâna dreaptă și o piruetă cu mâna stângă ce anticipă deplasarea fetei în jurul băiatului. Aceste întoarceri pe sub mână se succed într-un mod firesc cu o legătură perfectă între ele.

(*Schema nr. 9*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 8– *În jurul băiatului terminat cu piruetă*

- După pirueta de pe ultima măsură făcută cu mâna stângă fata se deplasează prin stânga băiatului în spate și revine, iar pe măsura 20 se trece din stânga în dreapta și se încheie cu o piruetă cu brațul stâng. Mișcarea se repetă până la măsura 32 (*Schema nr. 10*).

II. BRADU

Melodia nr.2 este alcătuită din 2 fragmente A și B ($16+16 = 32$ măsuri) și se repetă de 3 ori ($3 \times 32 = 96$ măsuri muzicale)

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 1–*Plimbări la dreapta și la stânga*

Dansatorii prinși de brațe jos din semicerc se deplasează în diagonală, punctele 2-6(*Schema nr. 1*).

Măsurile 9-12

Se execută figura de joc nr. 2–*Plimbări la dreapta și la stânga*

Se reiau mișcărilor ce se încep cu piciorul drept. Pe fiecare pas la dreapta și la stânga concomitent se mișcă și brațele în același sens. (*Schema nr. 2*).

Măsurile 13-16

Se execută figura de joc nr. 3–*Plimbări la dreapta și la stânga în diagonală*

Pe ultimele 4 măsuri se face schimbul de locuri între băiat și fată pe diagonală. Pe măsurile 15-16 concomitent cu schimbul de locuri brațul drept al băiatului care este prins de cel stâng al fetei se ridică sus la 135° brațul celălalt coboară jos (*Schema nr. 3*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 4–*Plimbări cu pași sălțați* (*Schema nr. 4*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 5–*Pe loc cu pași încrucișați* (*Schema nr. 5*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 6–*Pe loc cu pinteni* (*Schema nr. 6*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 6–*Plimbări cu pași sălțați* (*Schema nr. 6*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 6–*Pe loc cu pinteni* (*Schema nr. 6*).

III. ÎNTOARSA

Melodia nr.3 este alcătuită din 2 fragmente A și B ($16+16 = 32$ măsuri) și se repetă de 3 ori (3×32

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 1- *Pe loc cu pași sălțați*
(*Schema nr. 1*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 2– *Învârtiri la stânga*
(*Schema nr. 2*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc nr. 3– *Învârtiri la dreapta*
(*Schema nr. 3*).

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 4– *Învârtiri la stânga cu brațele în cruce*
(*Schema nr. 4*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 5– *Învârtiri la dreapta cu brațele în cruce*
(*Schema nr. 5*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 6– *Opt piruete cu dreapta și cu stânga*

(Schema nr. 6).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 7– *Trasa*

(Schema nr. 7).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 8– *Piruetă începute cu mâna cu stânga*

(Schema nr. 8).

FINAL

După ce a transpus scenic această suită cu formația de dansuri populare Sorocul, împreună cu Burduja Denisa s-au făcut noi culegeri în această localitate. Filmările au fost făcute de către folcloristul japonez Inagachi Norio în data de 07. 02. 2020. Jocurile au fost interpretate de Viorica Dobândă 68 de ani o bună cunoscătoare a fenomenului folcloric tradițional.

Repertoriul coregrafic din această localitate este cu mult mai bogat și cu variante de interpretare la fiecare joc. Pe lângă cele 3 jocuri descrise de noi, *A de mână, Bradu și Întoarsa*, au fost filmate și alte jocuri din repertoriul localității: *A de pe loc* sau *Pe picior, Hora Lența și Învârtita*. Aceste variante ale coregrafice vor sta la baza realizării unei noi suite scenice din localitatea Secusigiu. (Vezi capitolul cu partituri coregrafice Nr.2)

JOCUL SATULUI ȘI PORTUL POPULAR DIN SECUSIGIU

(Înregistrare realizată de Viorel Nistor și Slobodan Pasculovici
cu Petru Bută, 74 ani, și Maria Bută, 63 ani, în 28.01.1999)

V.N.: *Cum se cheamă jocul duminical în localitatea dumneavoastră? Unde se desfășura jocul satului? În aer liber, în localuri, case particulare, la căminul cultural?*

P.B. Înaintea construirii căminului cultural, jocul satului se făcea pe locul piațului. Cât este acest sat de mare cu mulți locuitori, noi suntem ultimii care am rămas și încă mai trăim. La această dată nu mai aveți la cine merge să puneți întrebări despre ce o fost la noi mai demult. Înaintea noastră or fost mulți care știau să joace, dar în urma noastră nu prea mai sunt.

M.B. Flipăr și unul Iordăchioiu ce erau la biserică mai știau tradițiile și jocurile de la noi. La noi erau 4 jocuri legate unul de altul.

P. B. La noi se jucau următoare jocuri: *A de mână sau Sorocu, Învârtita, Întoarsa, Bradu, Pă picior, Lența, Romanca și Hora*. Ultima melodie de la Jocul satului era ori *Lența*, ori *Romanca*, ori ori *Bradu* ori *Hora*.

Muzicanții la jocul de la Secusigiu erau locali. La noi erau vreo 2 sau 3 orchestre. Dinăștia să alegeau cei care erau mai buni la cântat, dar și care cereau mai puțini bani.

Cel mai mic taraf era compus din 5 muzicanți, dar erau și din 6 sau 7 inși. Astfel erau: *2 viori prime, 2 contre și un contrabas*. Mai în anii noștri, în taraf au introdus și un *acordeon*. La noi se cânta cu contrabasul mare, nu cu violoncel. Nu știu de ce la noi la jocul *A de mână* parcă ritmul melodiilor se aseamănă cu ale Sibiului.

P. S. *Când au fost introduse în orchestră instrumentele de suflat?*

P. B. În anul 1962 colectivul, adică C.A.P-ul, o cumpărat pentru tinerii care vor să învețe să cânte, anumite instrumente de suflat. Dar și înainte, imediat după războiul mondial, cineva din Sânpetru German a primit de la niște rude din Germania un saxofon și o trâmbiță.

V.N. *Cine organizează jocul satului? Feciorii, căminul cultural, proprietarii caselor? Ce taxă se percepe? Plătesc feciorii, fetele, sau și unii și alții?*

P. B. La jocul de duminică și în alte sărbători creștinești, un fecior plătea 50 kg de grâu și 20 kg de porumb. Fiecare fată care mergea la joc și care juca tot timpul fără să lipsească de aici plătea numai pe jumătate, adică 25 kg de grâu. Un tânăr proaspăt căsătorit care venea la joc cu soția plăteau, împreună, 50 de kg de grâu. La noi nu existau taxe la ușa căminului cultural.

V. N. *Cine organiza jocul de duminică?*

P. B. La Secusigiu nu era un organizator special al jocului. Noi, tinerii, ne adunam și angajam muzica. Mergeam la primar și acolo împreună ne înțelegeam. Muzicanții se angajau înainte de Crăciun și asta a fost pe tot anul până la Crăciunul viitor. Muzicanții erau obligați ca la ora 13:00 să fie la cămin să cânte la joc. Chiar dacă feciorii nu or ajuns toți la joc ei trebuiau să înceapă a cânta. Asta era tocmit cu ei printr-un fel de contract. Dar la joc veneau și tineri proaspăt căsătoriți, aceștia aveau și ei un cuvânt de spus când se făcea tocmeala cu muzicanții.

V. N. *Când începea jocul duminical? Cum veneau fetele și feciorii la jocul satului? Feciorii vin la joc împreună cu muzica?*

P.B. Jocul începea la orele 13:00, după ce prânzeam, și ținea cam 5 -6 ore. Vara jocul ținea până la 6 sau 7 seara. Iarna se termina mai repede. Noi veneam de la instrucție de la premilitari. Masa trebuia sa fie gata, daca nu mâncam ce găseam, sau pâine

cu clisă și apoi fugi la joc să nu rămână fata cu care m-am înțeles, ne jucată. Primul sau al doilea joc, întotdeauna, era cu fata cu care vorbeam. Pe restul fetelor le jucam pe rând până la al optulea joc.

V.N. *Cum stăteau la joc fetele și feciorii, cum erau aranjați în sala de joc? Erau așezați în grupe de sexe, fetele cu mamele lor, sau cu prietenele, vecine?*

P. B. Fetele stăteau cam la mijlocul sălii. În cerc în față, ținându-se de brațe. Femeile mai în vârstă stăteau în spate. Când începea muzica să zică feciorii veneau dint-o parte și intrau în grup. De obicei, feciorii de la noi veneau în grupuri. După ce au intrat în mijloc fiecare dintre feciori numai a făcut cu capul. Când am ajuns eu la joc aveau un fel de prinsă, un fel de înțelegere cu fata cu care jucam de la primul joc până la cel de al optulea. Un fecior se înțelegea cu fata pentru un joc. Eu la cele 8 jocuri jucam cu 8 fete. Cu niciuna nu am jucat două jocuri. Adică jocurile s-au cuprins din cele 4 cântări: *A de mână, Întoarsa, A pă picior. A* patra o fost ori *Romanca*, ori *Lența*, ori *Hora*, ori *Bradul*.

- Denumirea de *Soroc* la noi o venit de când o apărut Radio Timișoara. La noi primul joc o fost *A de mână*.

V. N. *Vă rog să descrieți cum știți mai bine cum se făcea A de mână, primul joc, cum se juca acesta? Cum erau perechile organizate? În șiruri sau cu toți grămadă?*

P. B. Jocul se făcea dezorganizat. Muzica, la început, stătea acolo în colț cum intri în cămin. După un timp muzicanții s-or pus pe scenă și acolo or cântat. În fața muzicii se duceau cei înstăriți și plăteau. Între jocuri, între cele 4 jocuri se făcea câte o pauză. Noi ieșeam afară să ne mai tragem sufletul să luăm aer.

V. N. *Erați mulți jucători buni în localitate?*

P.B. Când am ajuns eu mai erau câțiva, însă jocul nostru local era foarte greu de făcut. Înainte de mine au mai fost vreo 5-6 care știau foarte bine să joace.

V. N. *Vă rog să vă amintiți de câțiva dintre cei mai buni jucători din localitate.*

P. B. Marina Pătru, Jebelean Gheorghe, Ghilezan Dimitrie, Barbu Gheorghe, Balint Gheorghe, Balaș Isaia fost cantor la biserică, Brândescu Dimitrie

P. S. *Care au fost anii cei mai frumoși și care vă aduceți aminte cu mult drag în care erau mulți tineri și jocul se făcea cu regularitate, anii în care și alte obiceiuri și tradiții locale erau în plină desfășurare?*

P. B. În anii 39-40, când a început războiul, aveam 16 ani. Eu am fost printre primii din localitate la toate programele care se făceau dar și la jocul satului. Nu se făcea nicio piesă de teatru să nu am eu un rol principal. La piesa *Piatra din casă* am avut rolul principal. Eu aveam darul numai pentru roluri serioase nu roluri de râs.

La 16 ani, ori la Paști, ori la Rusalii, feciorul care știa bine să joace, intra la joc. Fata cu care jucam avea un batic brodat de mâna ei. Să încingea cu baticul și eu mă duceam și puneam bani acolo jos. Eu i-am făcut semn cu capul, ea o venit și o pus piciorul pe bani. Ea s-a întors, a luat banii și de atunci ea era *fata mare și eu, fecior june*. După un an, dacă o fată voia să intre în joc, aceasta pune banii jos și atunci eu luam banii, că pe mine mă simpatiza. Ăștia erau banii mei.

P. S.: *Din anul 1940 cam câți tineri și căsătoriți erau la jocul satului?*

P. B. La joc, duminica, erau cam 20 – 30 de perechi, dar în zi de sărbătoare nu prea aveai loc să te învârti. Să știți că principalele figuri de joc ale mele erau învârtitele cu fata și mai ales pe sub mână. La joc, mai ales de sărbători, intrau și cei căsătoriți chiar dacă erau mai în vârstă. Cum spuneam, de Crăciun și de Paști, în joc, intrau unele femei de 40 și chiar de 50 de ani.

P. S. *Vă rugăm să ne descrieți din ce se compune portul popular tradițional din localitatea dumneavoastră.*

M.B. La joc fetele aveau poalele înfoiate, purtau câte 5-6 poale. Până la mine, fetele aveau rochii, *viziclu*, *cojoc*. Vara fetele purtau o cămașă cu mânecă scurtă numită *spăcel*. Poalele și spăcelele erau din pânză albă sau cinari. Pe poale și pe spăcel se coseau diferite forme de flori, păsări sau chiar animale.

Rochile erau cam până la jumătatea pulpei și erau înfoiate. Mai purtau un fel de laibăr din mătase pe care se puneau fel și fel de materiale care sclipeau care se chema *prusliuc*. La noi costumul național era cu *cotrânțe* și *oprege* care erau țesute în război și erau brodate cu fire aurii sau argintii. Pe margini *cotrânțele* aveau ciucuri din toate culorile. Fetele tinere împleteau părul. La gât fetele purtau *salbe cu bani de aur*, care cât o fost de gazdă, de bogată familia. În picioare purtau pantofi și înainte când eu am fost copil am văzut fete cu cizme roșii, așa cum purtau șiculaneele.

Pe cap fetele măritate purtau pe lângă cârpă și o podoabă foarte frumoasă căreia la noi îi spunea *ceapsă*. Ea era lucrată cu fir galben aurit, apoi pe ea se puneau taleri de argint și se lega după cap. Taleri de pe ceapsă se aranjau ca și solzii de pește. Mama mea o avut 2 kg de taleri puși pe ceapsă. *Ceapsa* se purta duminicile dar și la sărbători. După ce fata s-o măritat avea dreptul să poarte *ceapsă*. Îmbrăcămintea de pe o fată era foarte scumpă, toate hainele de pe ea o valorat cât un hectar de pământ. După îmbrăcămintea unei fete se putea vedea din ce familie face parte și cât este de bogată.

P. B. Înainte de război băieții vara purtau cămăși albe din *cinari*, pantaloni albi de șubă care se chemau *cioareci* și laibere. Peste brâu se încingeau cu un fel de *brăciră*. Pe cap puneau *căciuli de miel* Iarna purtau sumane tot din lână țesută în război apoi cei mai înstăriți aveau cojoace cusute cu ață roșie. Pe pielea cojocului se aplicau diferite forme de oglinzi. Cojoacele se făceau aici la noi în comună. Cojocarii pregăteau pieile de oaie și de miel, ei le curățau și apoi le tăbăceau.

SUITĂ DE JOCURI DIN SECUSIGIU

I. A DE MÂNĂ

1. Intrare cu pași plimbați

A de mână

45 45 45

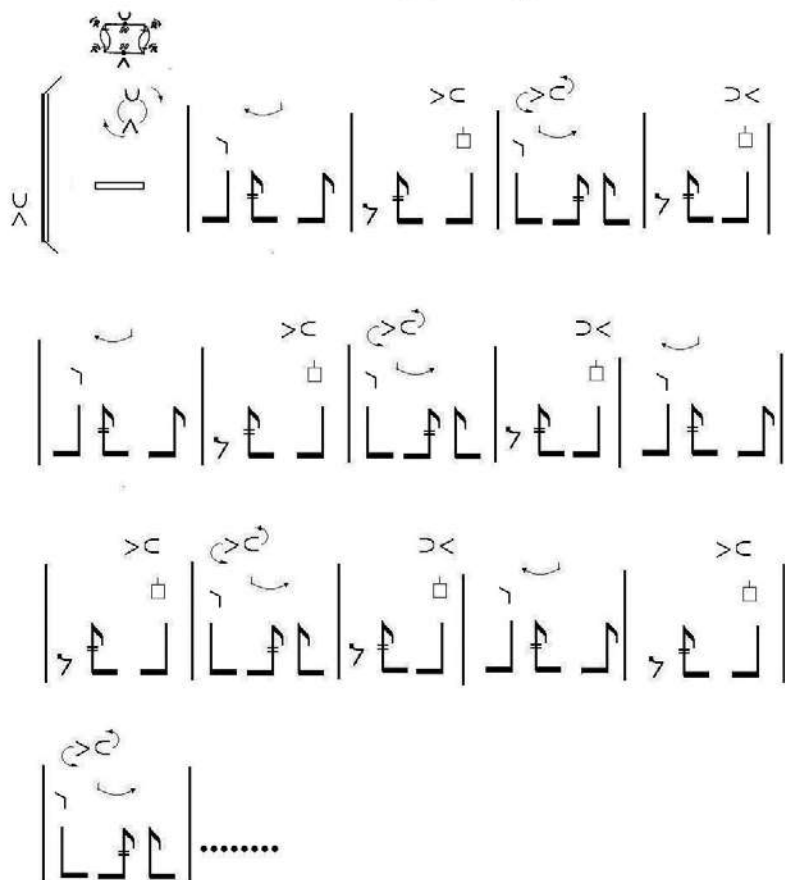
.....

2. Intrare cu pași plimbați-variantă

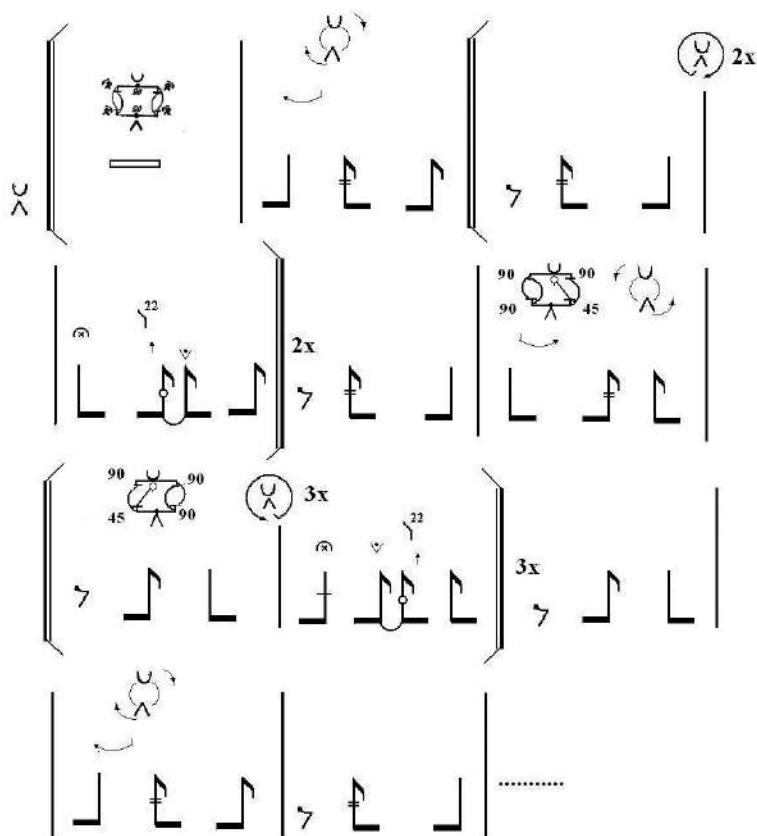
A de mână

The musical score for "A de mână" is presented in two systems. The first system shows the melody and the beginning of the piano accompaniment. The melody is in G major (one sharp) and 2/4 time. The piano accompaniment is in the same key and time, using a grand staff (treble and bass clefs). The score includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, and rests. There are also some specific markings like "45" and "45" above the piano part, and a "1" above the melody part. The second system continues the piano accompaniment, showing the left and right hand parts. The score ends with a double bar line and a series of dots indicating continuation.

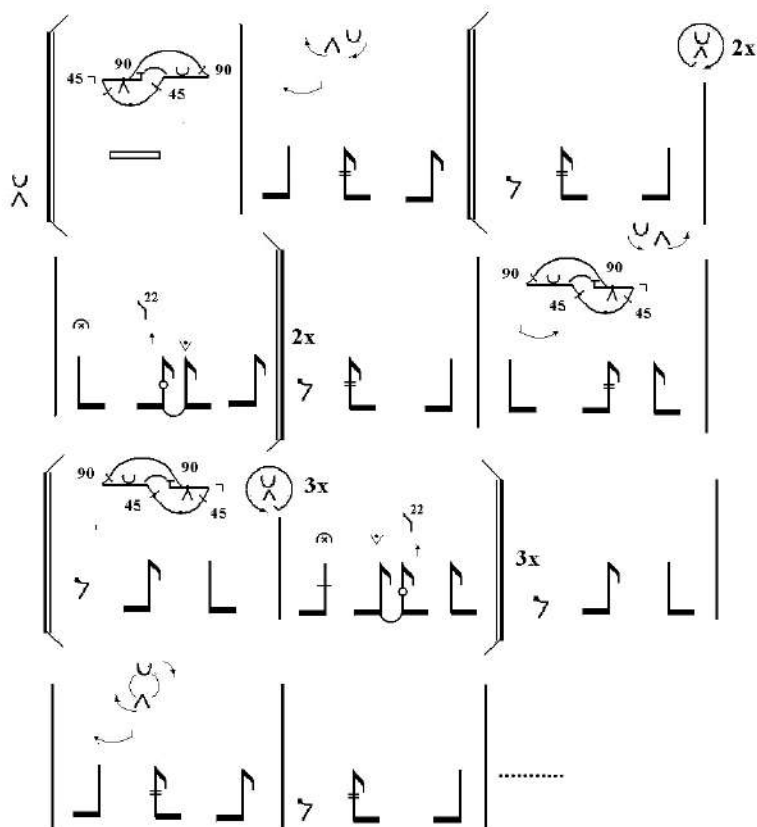
3. Plimbări la stânga și la dreapta

4. Învârtiri în perechi la stânga și la dreapta

5. Învârtiri la stânga și la dreapta cu brațele în cruce

6. Întoarceri pe sub mână cu schimb de locuri

The musical notation is organized into two identical systems, each enclosed in large square brackets. Each system contains three staves. The top staff is for the first part of the dance, the middle for the second, and the bottom for the third. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. Above the first and third staves of each system are circular icons with a stylized 'M' inside. The middle staff of each system features a complex sequence of symbols, including a '135' in a box, a '22' in a box, and various arrows and circles. The notation is written in a stylized, handwritten-like font.

7. Piruete cu mâna dreaptă

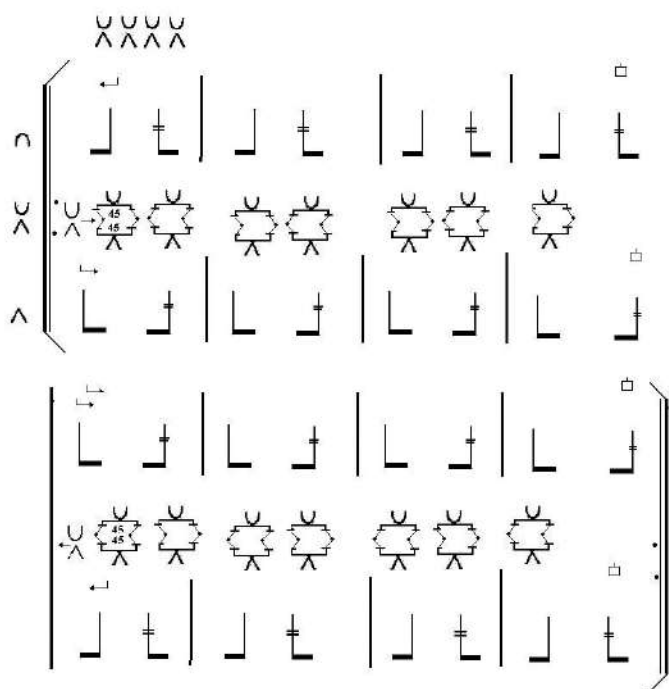
The musical score is for a piece titled "7. Piruete cu mâna dreaptă". It is written for three staves: Treble (C), Alto (A), and Bass (B). The score is divided into two systems, each containing four measures. The first system is marked with a 'C' time signature, and the second system is marked with a 'C' time signature. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. The first system is enclosed in a large bracket on the left, and the second system is enclosed in a large bracket on the right. The score is written in a style typical of Romanian folk music notation.

8. În jurul băiatului și piruetă

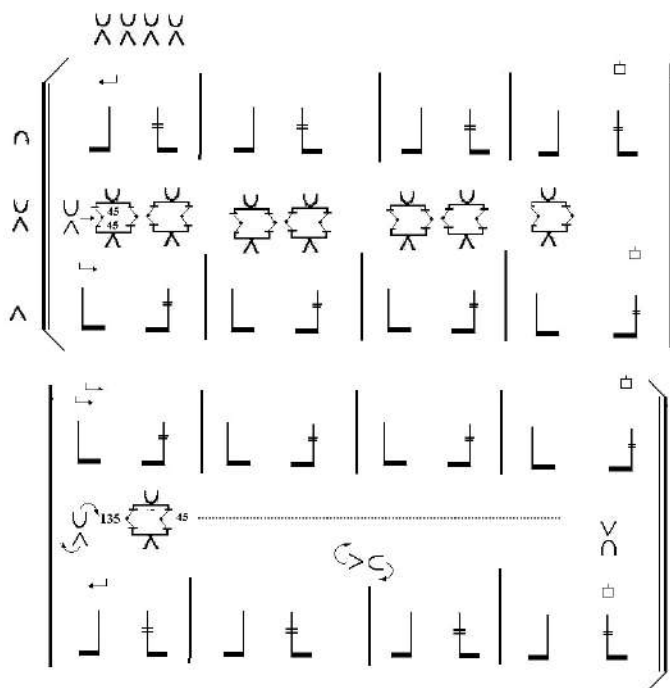
The image displays two systems of musical notation for a dance. Each system consists of three staves: a top staff with a treble clef, a middle staff with a bass clef, and a bottom staff with a bass clef. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals. Above the first staff of each system is a small circular icon. Above the second staff of each system are several small, stylized icons representing dance movements. The notation is written in a style typical of folk music notation, with some symbols being simplified or stylized. The first system is enclosed in a large bracket on the left, and the second system is enclosed in a large bracket on the right.

II. BRADU

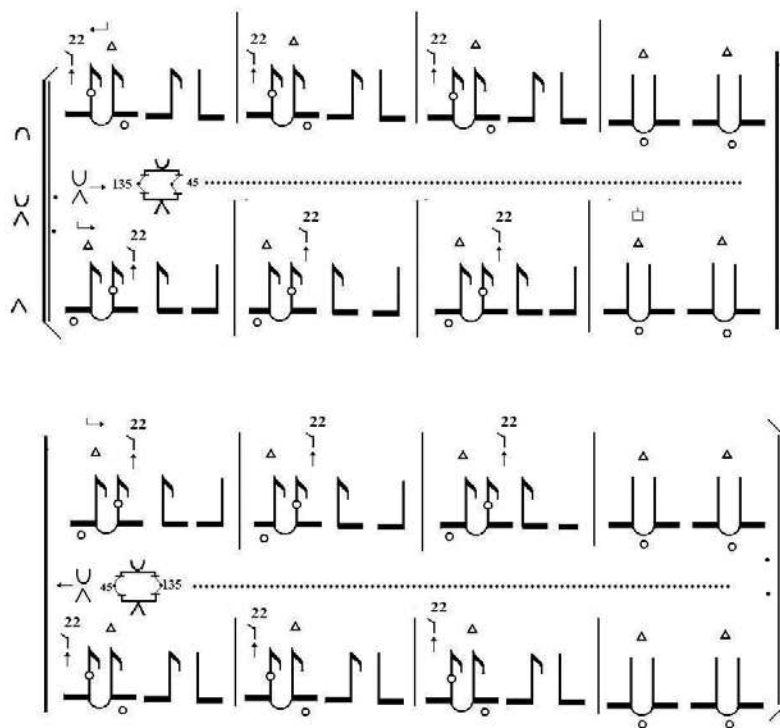
1. Plimbări la dreapta și la stânga

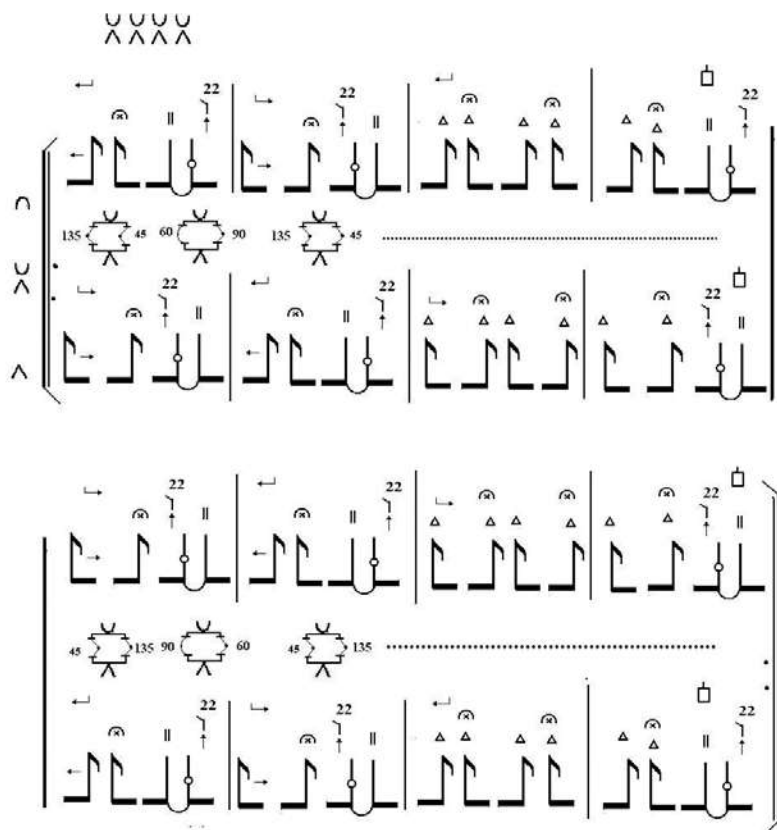
2. Plimbări cu schimb de locuri

3. Plimbări la dreapta și la stânga cu pași săltați

4. Pe loc cu pași încrucișați

5. Pe loc cu pinteni

U U U U
 ^ ^ ^ ^

The musical score is written for a single melodic line on a five-line staff. It consists of two systems, each containing two measures. The first system is enclosed in a large bracket on the left, and the second system is enclosed in a large bracket on the right. The notation includes various musical symbols: eighth notes, quarter notes, and half notes, often with stems pointing up or down. There are also rests, represented by a horizontal line with a flag. Above the staff, there are four groups of notes, each consisting of a pair of notes (one above the other) connected by a horizontal line, with a small 'u' above each pair. These are likely fingering or bowing indications. The score is written in a style that suggests it is for a stringed instrument, possibly a violin or viola, given the use of stems and the 'continuation' marking at the end.

continuation

continuare

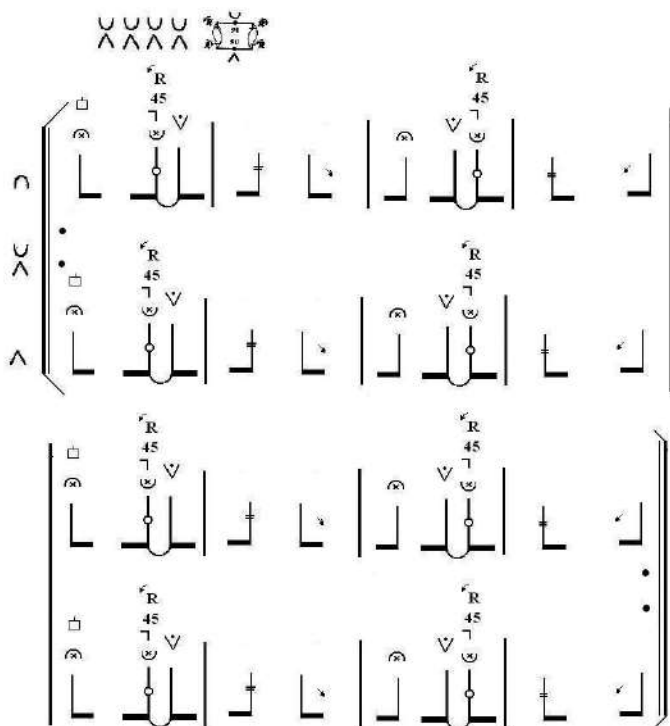
6. Pe loc cu pinteni

U U U U
 ^ ^ ^ ^

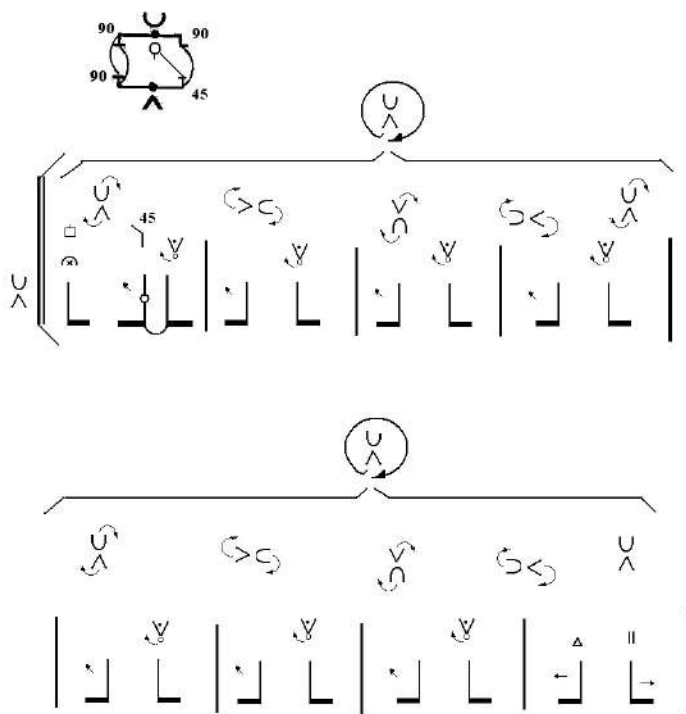
The musical notation is presented in two systems, each consisting of two staves. The notation is a simplified form of musical notation, likely representing a specific dialect or style of folk music. The first system contains measures 1-4, and the second system contains measures 5-8. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dance-specific symbols like '22', '135', '45', and 'V'. The notation is written in a stylized, simplified manner typical of folk music notation.

III. ÎNTOARSA

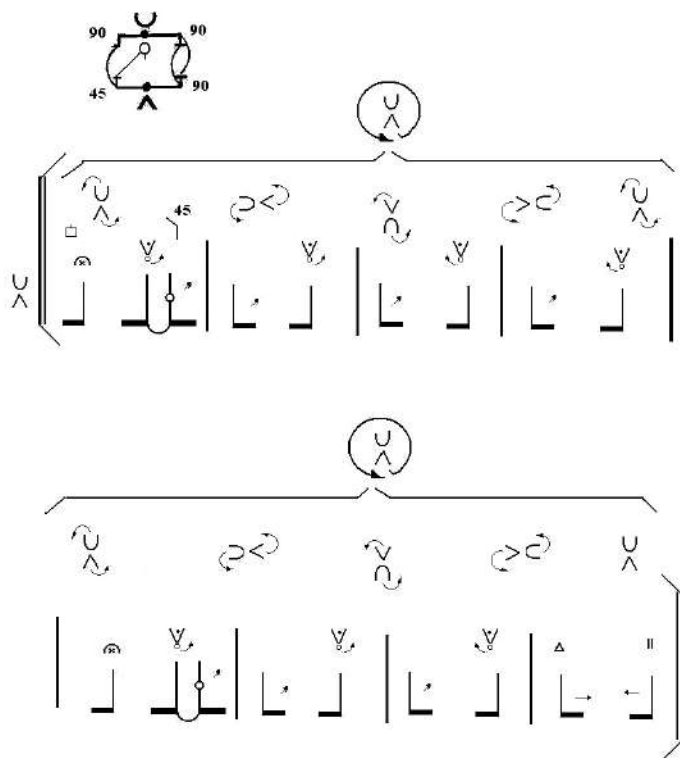
1. Pas săltat pe loc

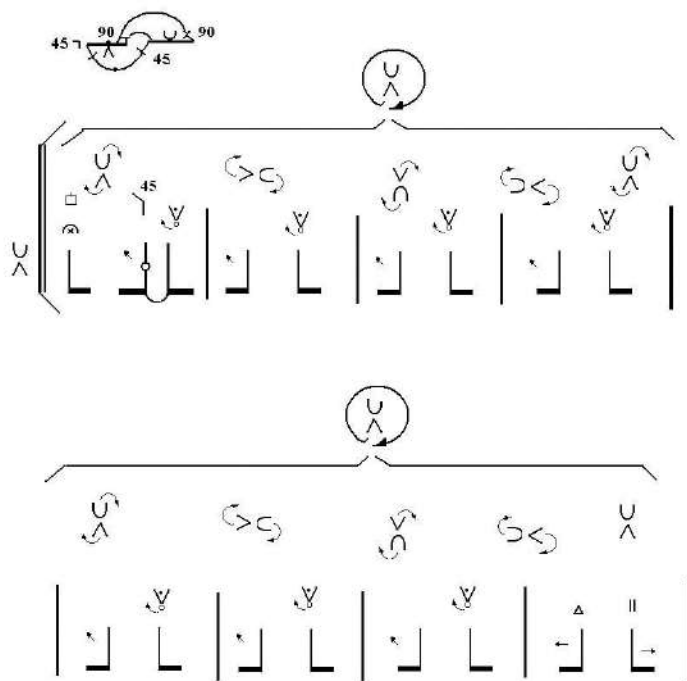
2. Învârtire la stânga

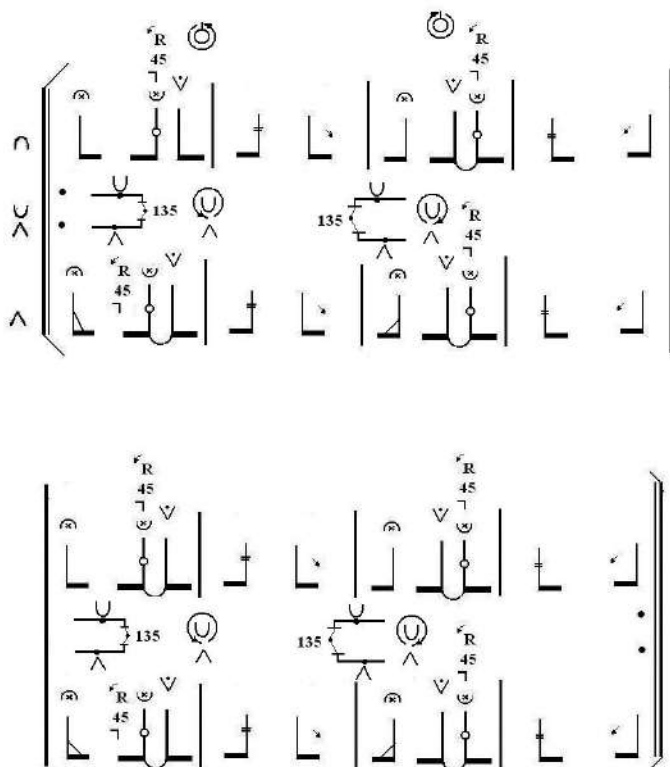
3. Învârtire la dreapta

4. Învârtiri la stânga cu brațele în cruce

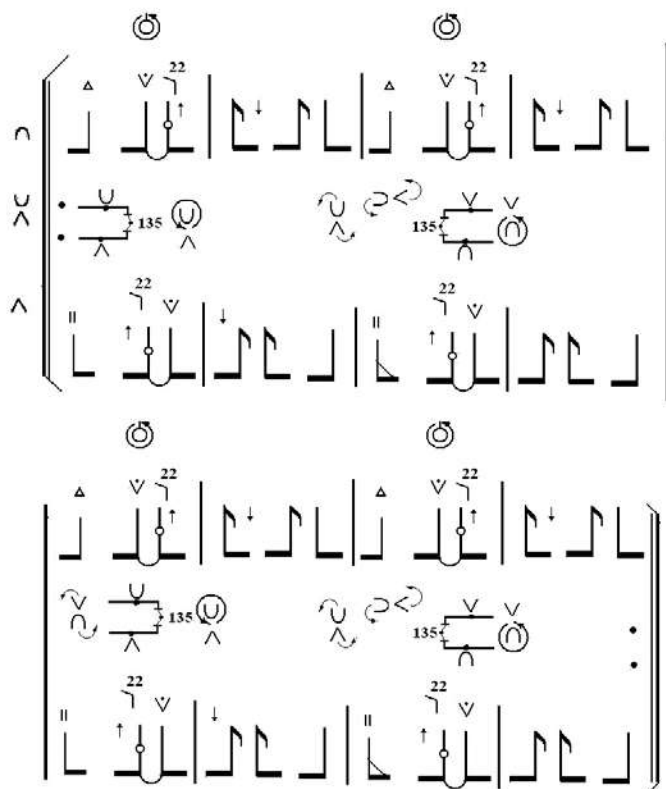

6. Opt piruete cu pas săltat

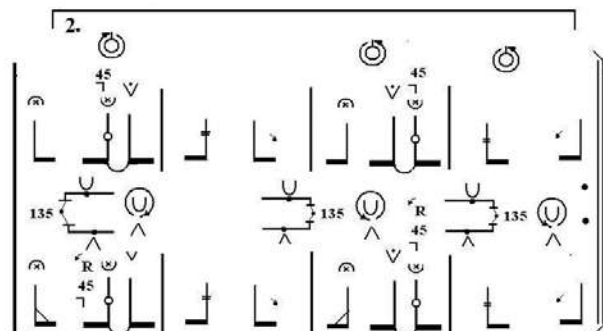
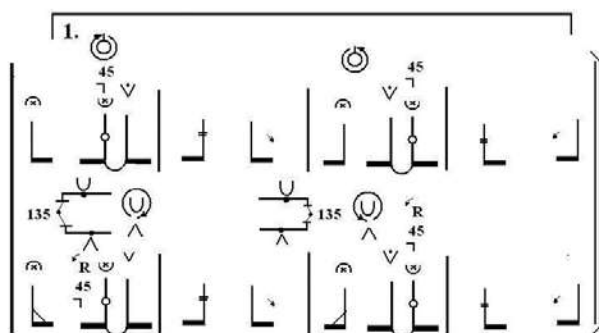
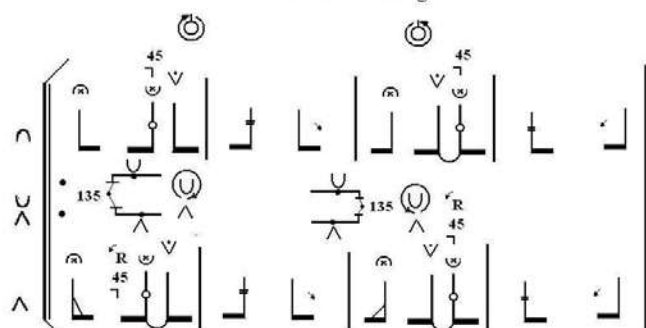

7. Trasa

(Piruetă cu schimb de locuri)

8. Piruete începute
cu mâna stângă

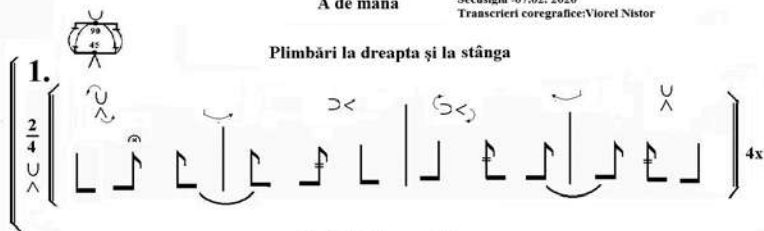

SUITĂ DE JOCURI DIN SECUSIGIU

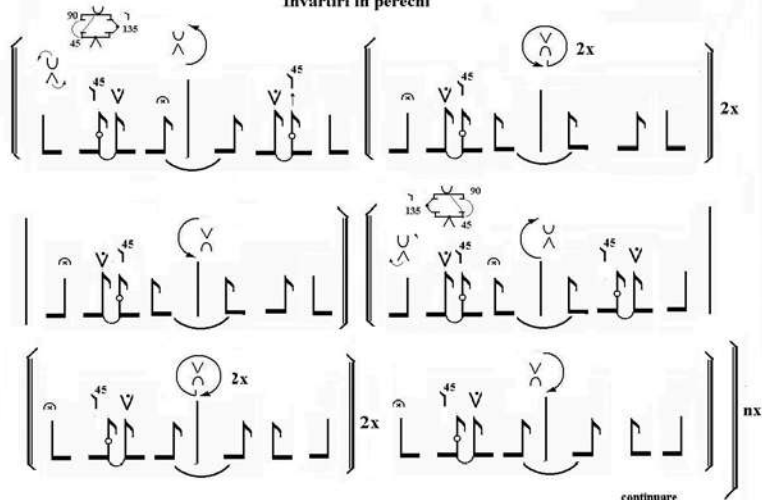
Culegere de jocuri de la Viorica Dobândă 68 ani
 Coregraf: Denisa Alexandra Burduja
 Filmări: Inagaky Norio - Japonia
 Secusigiu - 07.02. 2020
 Transcrieri coregrafice: Viorel Nistor

A de mână

Plimbări la dreapta și la stânga

Învârtiri în perechi

continuare

A de mână-Secusigiu

Învârtiri și pe sub mână

2.

The musical notation is presented in four staves, each containing two measures. The notation is written in a simplified, stylized manner typical of folk music notation. Above the notation are various musical symbols, including a 90-degree turn, a 45-degree turn, a 135-degree turn, and a 180-degree turn. The notation is written in a simplified, stylized manner typical of folk music notation.

A de pe loc-Pe picior

1.

2.

continuuare

A de pe loc- Pe picior

Învârtiri în perechi

3.

The notation is organized into four rows and four columns. The first row contains a large '3.' in the first column, followed by a diagram of a turn (90, 45) in the second column, and three columns of dance notation. The second row contains four columns of dance notation. The third row contains four columns of dance notation. The fourth row contains four columns of dance notation. The notation includes various symbols for steps, turns, and partner work, such as '90', '45', '22', 'V', 'Y', 'X', and 'U'.

continuare

A de pe loc-Pe picior

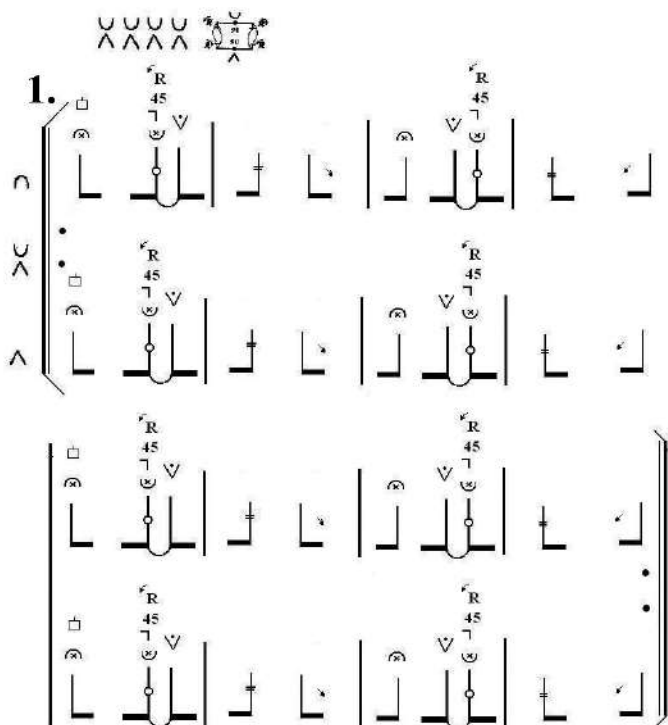
Lunga cu piruetă

4.

The musical notation is presented in two systems, each with two staves. The notation uses vertical lines and dots to represent notes and rests. Various musical symbols are used, including accents, slurs, and dynamic markings. The sequence is divided into two main parts, each starting with a diagram of a pirouette (piruetă) and a sequence of notes. The first part is labeled '4.' and the second part is labeled '45'.

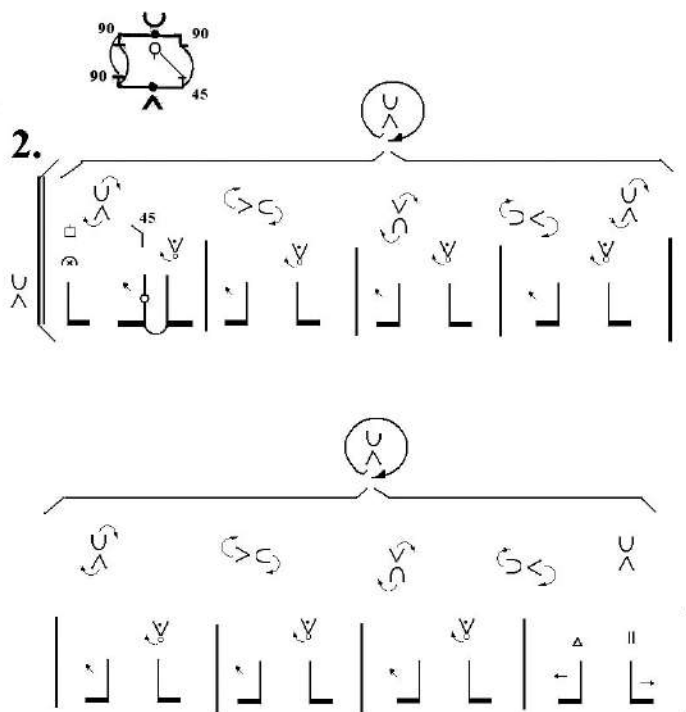
Întoarsa

Pas săltat pe loc

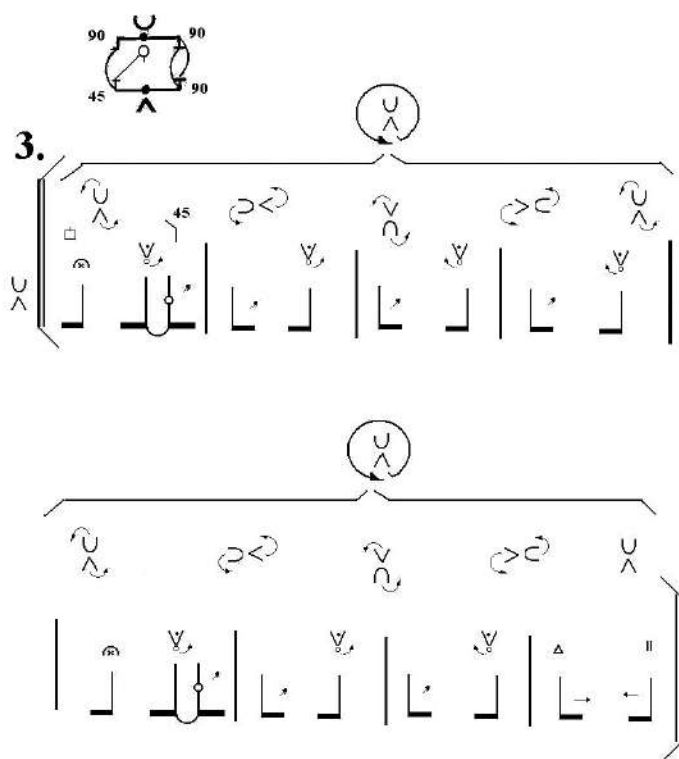
Întoarsa

Învârtire la stânga

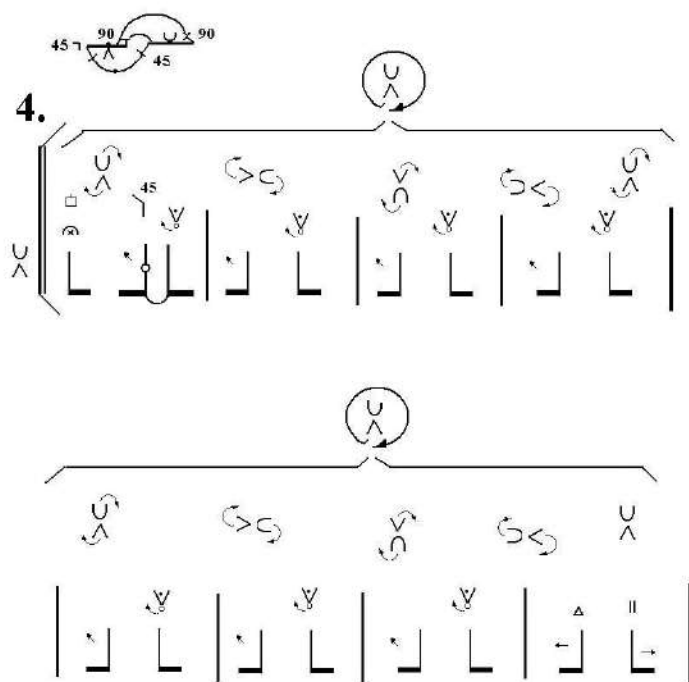
Întoarsa

Învârtire la dreapta

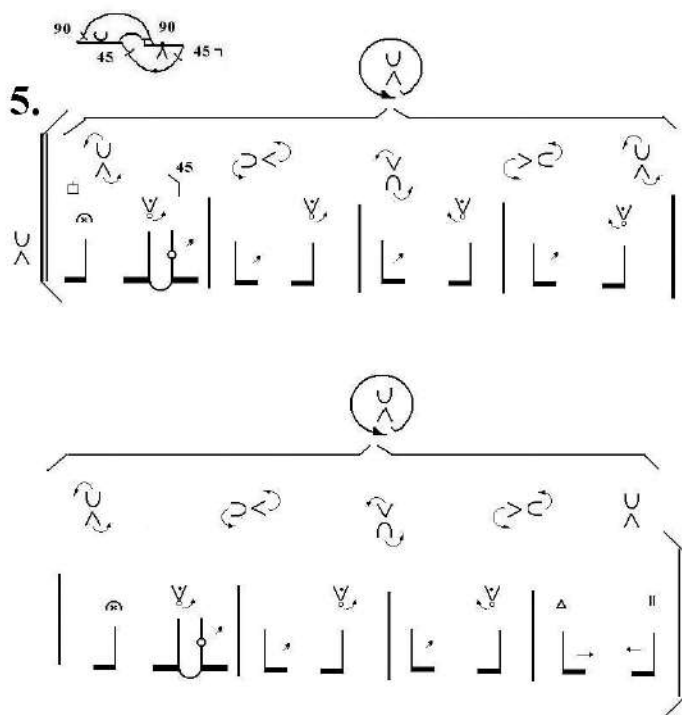
Întoarsa

Învârtiri la stânga cu brațele în cruce

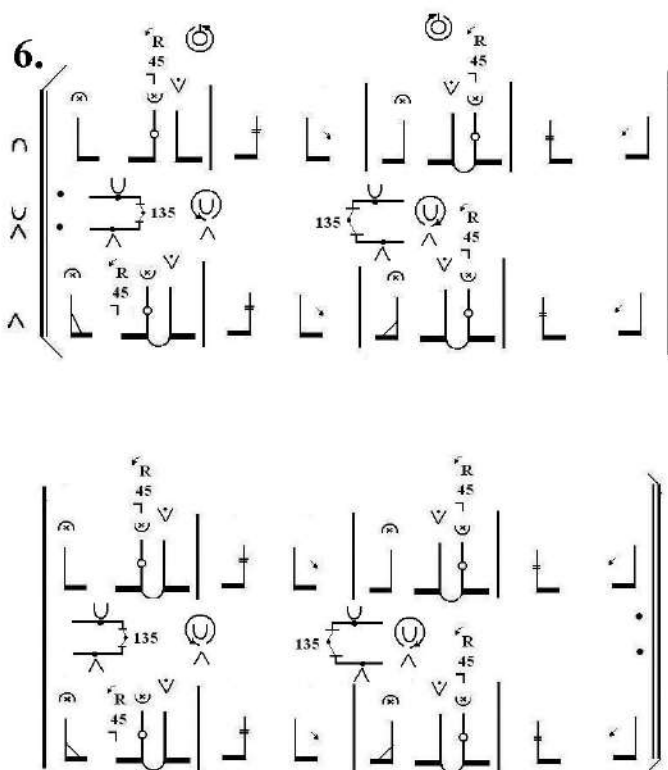
Întoarsa

Învârtire la dreapta
cu brațele în cruce

Întoarsa

Pe sub mână cu pas săltat

Întoarsa

Piruetă cu schimb de locuri

7.

The musical notation is presented in two systems, each containing three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#). The middle staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#). The bottom staff is a bass clef with a key signature of one sharp (F#). The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and ornaments. Above the first system, there are two circular diagrams showing the positions of the dancers. The first diagram shows a circle with a dot in the center and a line connecting it to the top. The second diagram shows a circle with a dot in the center and a line connecting it to the bottom. The notation is divided into two measures by a double bar line. The first measure contains a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a series of notes and rests. The second measure contains a bass clef, a key signature of one sharp (F#), and a series of notes and rests. The notation is written in a stylized, handwritten style.

Întoarsa

Piruetă cu stânga și dreapta

8.

The exercise consists of three systems of musical notation, each with three staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and accidentals, as well as dance-specific symbols like 'V' (step), 'R' (turn), and 'L' (leg). The first system is marked with a '1.' and the second with a '2.'. The notation is written in a style typical of dance music notation, with a focus on rhythm and movement.

Întoarsa
Învărtiri în perechi

9.

The musical notation is organized into four systems, each with a key signature diagram at the top. The first system has a key signature of one sharp (F#) and a 90-degree rotation symbol. The second system has a key signature of one sharp (F#) and a 45-degree rotation symbol. The third system has a key signature of one sharp (F#) and a 90-degree rotation symbol. The fourth system has a key signature of one sharp (F#) and a 45-degree rotation symbol. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and bar lines.

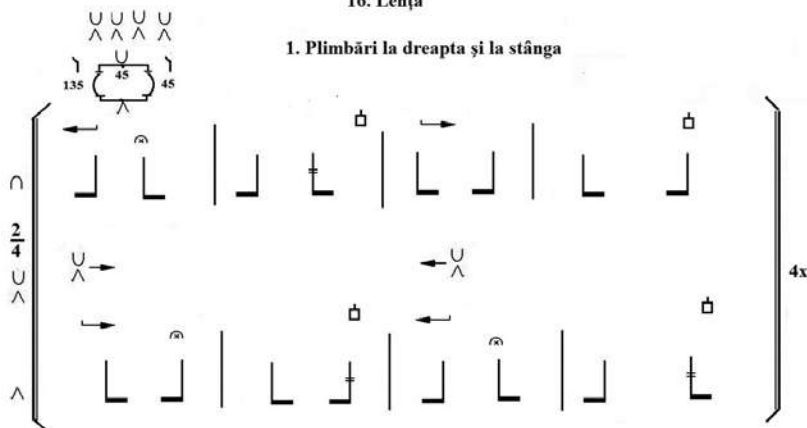
Hora Mare

A.

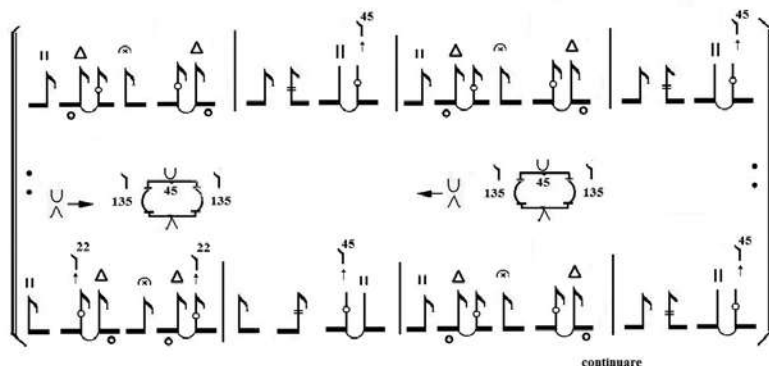
B.

16. Lența

1. Plimbări la dreapta și la stânga

2. Pași sălțați bilateral

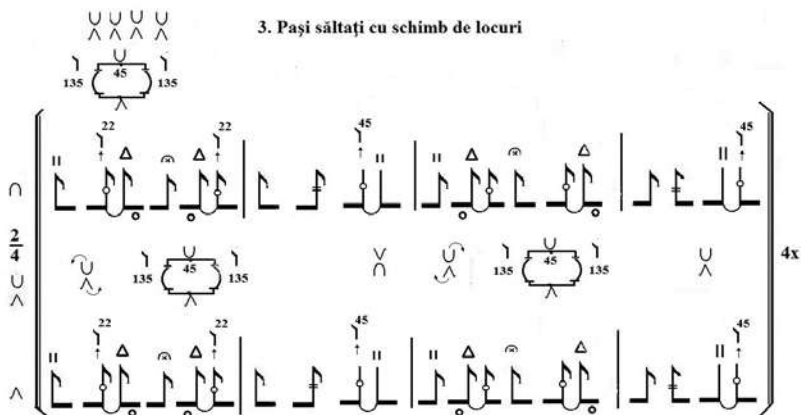

continuare

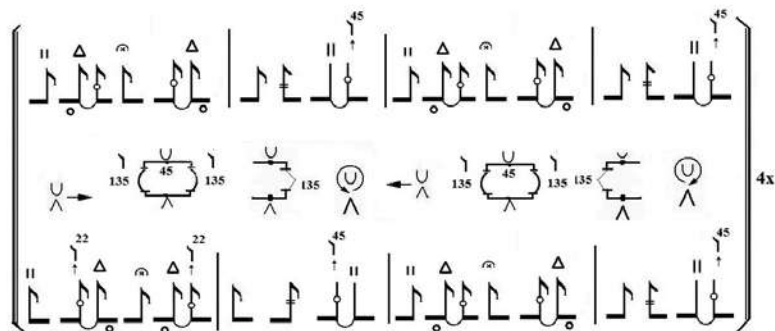
continuare

17. Lența

3. Pași săltați cu schimb de locuri

4. La dreapta și la stânga cu piruete

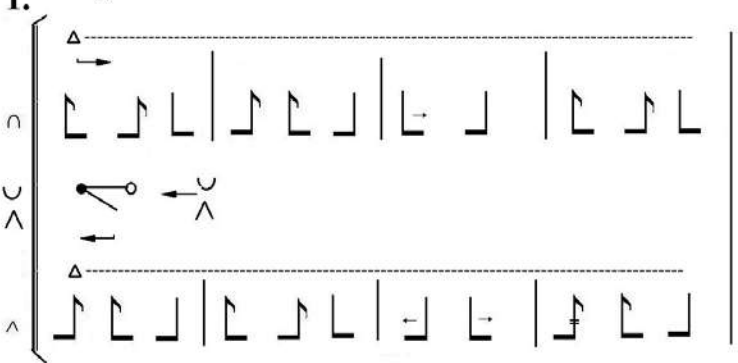
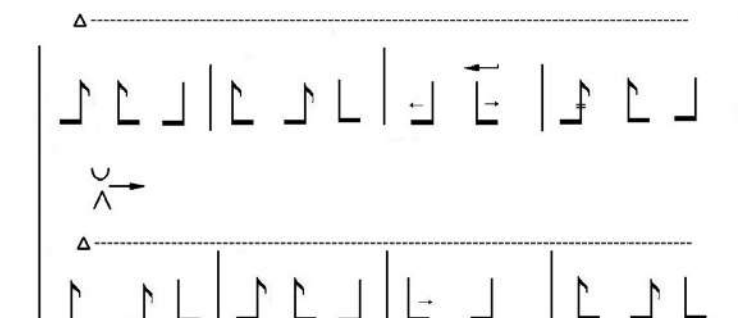

18. Joc în doi-Învârtita

Plimbări cu pași mărunți

1.

continuare

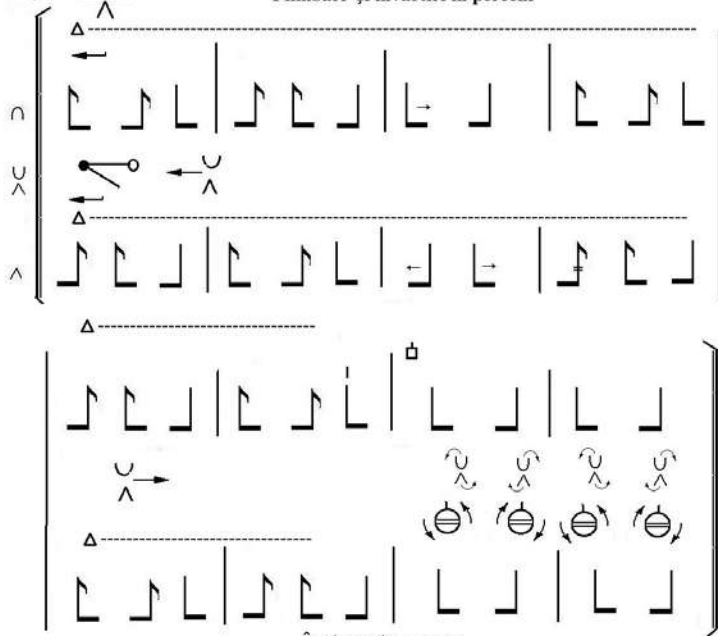
continuare

2.

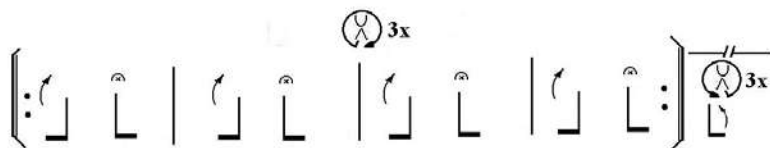

19. Joc în doi- Învârtita

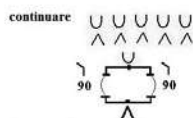
Plimbări și învârtiri în perechi

Învârtiri în perechi

continuare

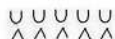
20. Joc în doi-Învârtita
Piruetă cu dreapta și stânga

3.

continuare

continuare

21. Joc în doi-Învârtita

Piruetă cu dreapta și stânga

4.

Diagram illustrating a sequence of 4 measures, each containing a set of dance steps (represented by symbols like 'U', 'V', 'A', 'L', 'R', 'F', 'B', 'C', 'D', 'E', 'G', 'H', 'I', 'J', 'K', 'L', 'M', 'N', 'O', 'P', 'Q', 'R', 'S', 'T', 'U', 'V', 'W', 'X', 'Y', 'Z') and a corresponding set of foot positions (represented by 'V' and 'A' symbols). The sequence is divided into two rows of four measures each. The notation includes various symbols like '135', '35', and 'FINAL'.

FINAL

1. A DE MÂNĂ

Culegere: Buda Iosif-coregraf
Transcriere: Alexandru Gaszore
Secusigiu 15 .07. 1968

$\text{♩} = 144$

A.

B.

9

2

2. A DE MÂNĂ- variantă

Transcriere: Mihai Barna 1980
Orchestra pop. a Filarmonicii Arad

♩=126

B.

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, featuring a key signature of one flat (B-flat) and a 2/4 time signature. The tempo is marked as quarter note = 126. The score is divided into two main sections, A and B, with repeat signs and first/second endings.

Section B: Measures 1 through 5. It begins with a repeat sign and a first ending bracket over measures 4 and 5, which conclude with a double bar line.

Section A: Measures 6 through 12. It starts with a repeat sign and a first ending bracket over measures 10 and 11, leading to a double bar line.

Section B: Measures 13 through 16. It begins with a repeat sign and a first ending bracket over measures 15 and 16, which conclude with a double bar line.

Section A: Measures 17 through 20. It starts with a repeat sign and a first ending bracket over measures 19 and 20, leading to a double bar line.

Section B: Measures 21 through 24. It begins with a repeat sign and a first ending bracket over measures 23 and 24, which conclude with a double bar line.

Section A: Measures 25 through 28. It starts with a repeat sign and a first ending bracket over measures 27 and 28, leading to a double bar line.

2. BRADU

Culegere: Buda Iosif-coregraf
Transcriere: Alexandru Gaszore
Secusigiu 15 .07. 1968

$\text{♩} = 144$

4. BRADU

Culegere: Buda Iosif-coregraf
Transcriere: Alexandru Gaszore
Secusigiu 15 .07. 1968

♩ = 144

A.

B.

6. ÎNTOARSA

Transcriere: Mihai Barna

♩ = 144

A.

9

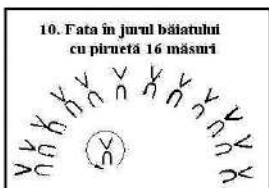
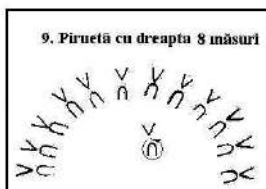
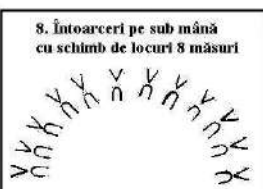
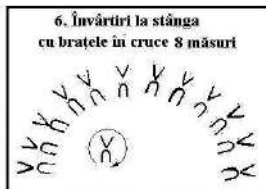
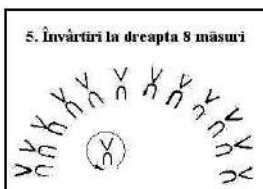
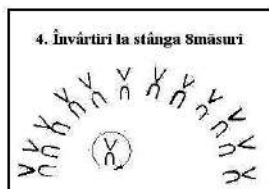
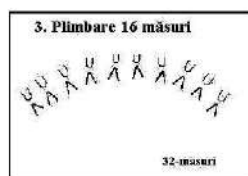
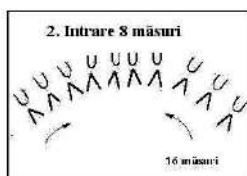
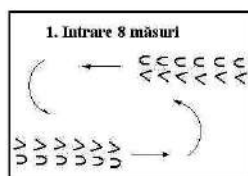
B.

13

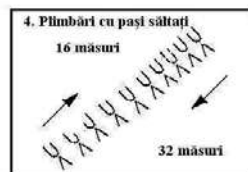
17

SUITA DE JOCURI DIN SECUSIGIU

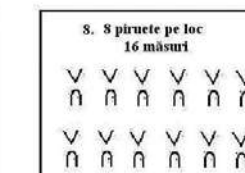
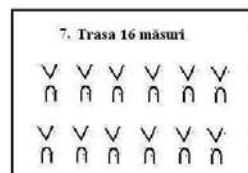
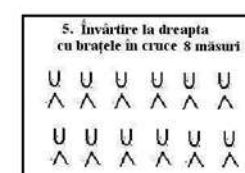
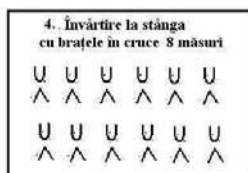
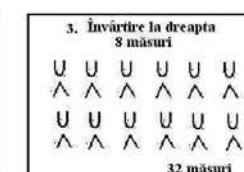
I. A DE MÂNĂ

II. BRADU

III. ÎNTOARSA

Instructorii Școlii Populare de Arte Arad

Formația din Secusigiu la Muntele Găina

Veteranii la aniversarea a 40 ani

Denisa Burduja si Ansamblul de dansuri Sorocul

Veteranii Doinei Mureșului jucând Bradu

La târgul codrenilor de la Văsoaia

V. Nistor și „Doina Mureșului”

Călușar, Barbu Ioan Octavian, 1965

„Doina Mureșului” în anul 1972

Sorocu din Secusigiu, 4.08.2020

Grup de femei din Secusigiu

Formația din Secusigiu la Amifran, 2017

Port din Secușiu

Capitolul III

Suită de jocuri din zona Ineului

Suita de jocuri populare din zona Ineului a fost realizată în anul 1975 și transpusă scenic cu Ansamblul folcloric „Doina Mureșului” al Casei de cultură a municipiului Arad.

În această montare coregrafică am cuprins o parte din jocurile principale culese din localitățile: Ineu, Șicula, Chereluș, Moroda și Chier.

Ordinea, precum și textul coregrafic din suita scenică pe care o prezentăm este asemănătoare ciclului duminical al jocului tradițional de odinioară: *Ardeleana, Sărita și Mănânțaua*.

Primul joc din această suită este *Ardeleana*, cu răspândire mare în bazinul vestic. În zona Ineului jocul are unele particularități privind structura celulelor și motivelor ce alcătuiesc fazele coregrafice. Forma tipică a motivului principal este dată de legătura stabilă dintre cele două celule ritmice: amfibrahul și dactilul. De la această structură pornesc variantele în care pătrimile se divizează în optimi. Grupurile de motive în care predomină pașii vârf – toc sau toc – vârf și tropot urmat de pintenii dubli au la bază aceste combinații ritmice destul de dificile și pe care numai interpreții

buni ai jocului le pot executa. Complexitatea cetică a jocului este dată și de alte combinații de pași cum sunt: cârligele, pașii bătuți și încrucișați în față și spate, forfecările în față și spate și unele ponturi feciorești. Tropicul început pe pas vârf – toc, terminat cu pinteni simpli sau dubii, se îmbină în acest joc forme: pe orizontală cu deplasări bilaterale, cu amplitudini și dinamică redusă și pe verticală, sărituri și pinteni alături de ușoarele arcuiri ale fetelor. În forma de dispoziție liberă pe suprafața de joc se menține aceeași structură în care predomină amfibrahul și dactilul. Aici piciorul de bază, la învățările în perechi, se încrucișează succesiv peste cel activ ce dă mișcarea circulară. La sfârșitul frazei piciorul de bază se duce înapoi în sensul invers rotirii. Deplasările fetei în jurul băiatului se fac concomitent cu pașii pe loc și tropotiți ai partenerului. Trecherile prin spatele acestuia și întoarcerile pe sub mână cu menținerea susținută a pasului de bază sunt elemente ce completează titlul coregrafic al jocului.

Cel de al doilea joc, *Sărita* are melodii proprii, însă mai puține decât la *Ardeleana*. Tempoul acestui joc este mai crescut, iar ca motiv principal avem o înlanțuire de două celule ritmice: amfibrahul și dipiricul. Băiatul execută cu brațele ridicate deasupra capului o serie de pași tropotiți și pinteni, în timp ce fata menține permanent pasul lung și sărit. Policinetismul este și aici prezent și se evidențiază prin figurile diferite dintre băiat și fata (băiatul în două măsuri are o combinație de dipiric, iar fata de amfibrah și spondeu).

La comanda unui conducător de joc, fetele trec în spatele feciorilor, iar aceștia se prind cu brațele pe umeri și reiau cu mai multă forță și dinamism pașii tropotiți și pinterii bătuți. *Sărita* se continuă cu ponturi care încep cu anacruză (bătaie plină cu piciorul stâng și bătaie în față pe carâmbul cizmei piciorului

drept). Acest mod de a începe figura de joc cu pont în *bătuta feciorească* pe măsuri pare: 8, 16, 24, 32, etc., este o caracteristică specifică jocului din Șicula și Ineu. La Ineu, Gurba, Chereluș, Moroda etc. pontul fecioresc începe direct pe măsura întâia. Această particularitate merită toată atenția deoarece departajează *Sărita* de celelalte jocuri asemănătoare. Șiculanii execută *bătuta feciorească* într-un mod deosebit. Corpul este aplecat în față, picioarele ușor răsucite în față, iar lovirea consecutivă a palmelor pe carâmbii cizmelor se face scurt și apăsător, stilul acestei figuri este diferit față de același joc interpretat de cherelușeni sau gurbani. Mulți instructori amatori arădeni au încercat să imite aceste figuri din Șicula, să execute *Ardeleana* și *Sărita* locală și să valorifice cu ansamblurile lor aceste jocuri. Deși au reușit să învețe câteva din figurile reprezentative, aspectul stilistic era destul de departe de realitate.

Din punct de vedere structural, suita scenică cuprinde elemente în care jocurile se suprapun concordant pe melodie, dar există și unele momente cu o suprapunere necoincidentă mai ales la *Ardeleană*.

În ceea ce privește desenul jocurilor din suită, am optat pentru o desfășurare simplă cu semicerc și două linii fără mișcări sofisticate și deplasări inutile ale perechilor în scenă.

Ponturile feciorești de la *Sărită și Mănântăuă* au fost culese de la Petru Caba, Ioan Morar, Ioan Codău din Șicula și de la Petru Căciulă din Nădab.

A. ARDELEANA

1. Ardeleana cu strigături

$\text{♩} = 120$

Fruză verde **busuioc, măi**

Hai mândruțo **să te joc, măi**

continuare

2. Plimbări la stânga și la dreapta

The musical score is written for a voice and piano. It consists of two systems, each with four measures. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The vocal line is in a soprano or alto register, and the piano accompaniment is in the right hand. The lyrics are in Romanian.

System 1:

- Measure 1: *Să te joc*
- Measure 2: *să*
- Measure 3: *fi jucată*
- Measure 4: (empty)

System 2:

- Measure 1: *Că ești cea mai*
- Measure 2: *mândră fată*
- Measure 3: (empty)
- Measure 4: (empty)

3. Plimbare cu învârtire scurtă

Tu ești floarea florilor, măi

Dragostea feciorilor, măi

90 135 45

135 90 45

22

22

4. Roata după fecior

4. Roata după fecior

5. Pirueta cu brațele în cruce

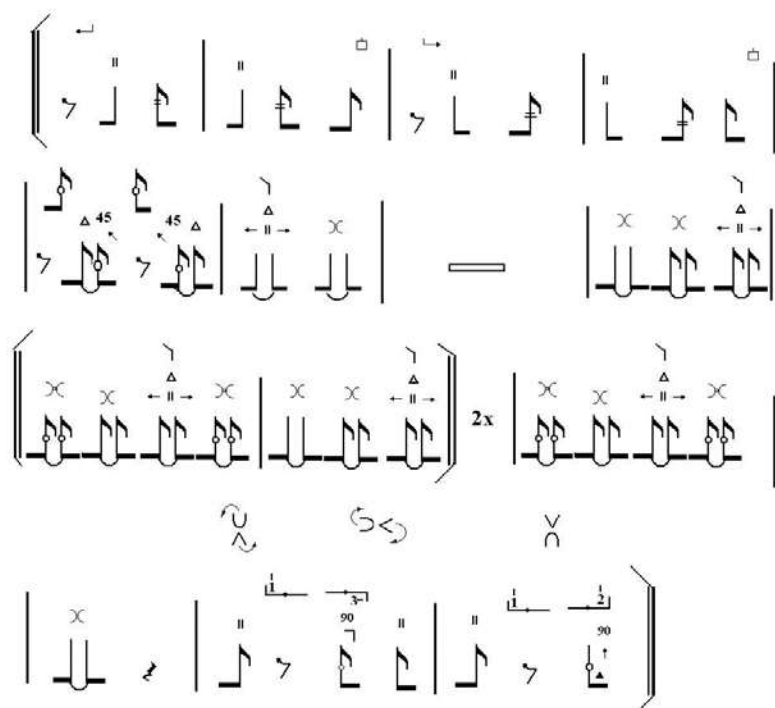
5. Pirueta cu brațele în cruce

6. Ardeleana peste picior

The musical score is written on four staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. The first staff begins with a double bar line and a key signature change to one flat. The second staff contains a measure with a '90' marking. The third staff includes a measure with a '22' marking. The fourth staff features a measure with a '45' marking and a key signature change to two flats. The score concludes with a double bar line and the word 'continuare' (continue) below it.

continuare

7. Ardeleana cu pinteni

B. SĂRITA

1. Sărita la dreapta și la stânga

22 135 135

22 135 135

22 135 135

22 135 135

continuare

2. Săruta cu pinteni

The image displays the musical notation for the dance "Săruta cu pinteni". It is organized into four systems, each containing two staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. Above the first system, there are four 'C' time signatures and a box containing the sequence "135 135". Above the second system, there is a small square symbol. Above the fourth system, there is a small square symbol. The word "continuare" (continuation) is written at the bottom right of the fourth system.

135 135

continuare

3. Pe sub mână

U U U U $\begin{matrix} 135 \\ 135 \end{matrix}$

The musical score is written for a single melodic line on a five-line staff. It begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The tempo/mood is indicated by a 'C' in a circle. The score is organized into measures by vertical bar lines. Above the first measure, there are four 'U' symbols and a bracketed sequence '135' over '135'. The notation includes various rhythmic values: eighth notes, quarter notes, and half notes. Some notes are beamed together. There are also rests and dynamic markings like 'f' (forte) and 'p' (piano). The score is divided into two systems by a double bar line. The first system contains two measures, and the second system contains two measures. The word 'continuare' (continuation) is written at the end of the second measure of the second system.

continuare

4. Sărita în șir

continuare

5. Sărita cu pinteni

continuare

6. În șir cu bătaie pe tureac

continuare

7. Bătăi la tureac

The musical score is written for a single melodic line on a five-line staff. It begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The tempo/mood is indicated by a triangle symbol. The score is divided into two main sections, each enclosed in large brackets and marked with a repeat sign (double bar line with dots). The first section is marked with a large '4x' indicating four repetitions. The notation includes various rhythmic values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and dynamic markings such as accents (>), slurs, and breath marks (V). There are also some unusual symbols like 'X' and '22' which might be specific to the style or a typo. The score ends with a double bar line and a repeat sign.

C. MĂNÂNȚAUA

1. Pas șchiopătat pe loc

U U U U

^ ^ ^ ^

a

b

continuuare

2. Învârtire-în jurul băiatului și 2 piruete (una cu dreapta și cealaltă cu stânga)

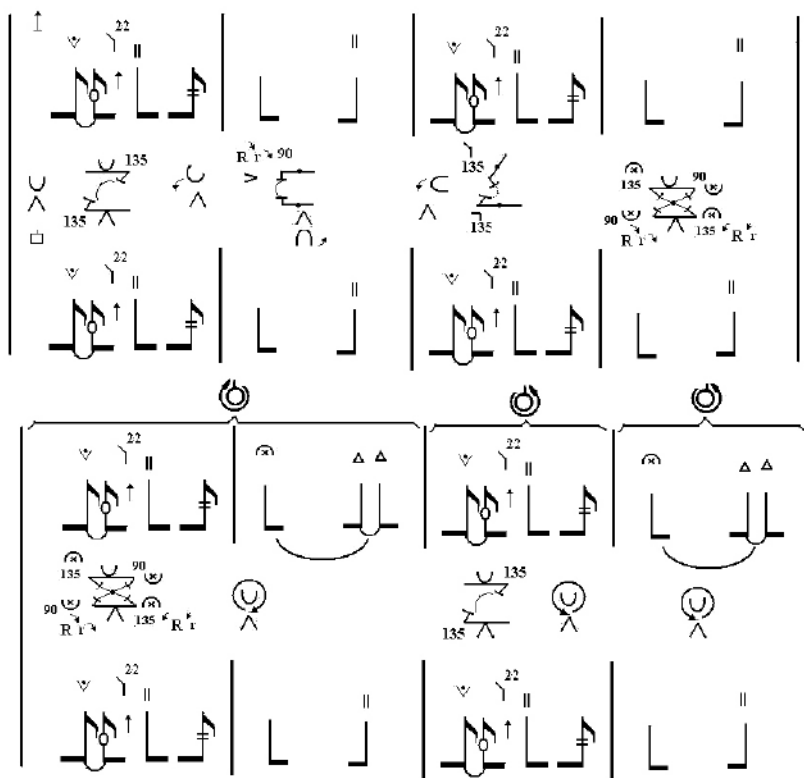
a

The diagram illustrates a sequence of dance moves, likely a turn and two pirouettes. The notation includes musical notation (notes, rests, bar lines) and various dance symbols (arrows, circles, numbers like 22, 90, 135, 45). The sequence is divided into two main sections, each with two staves. The first section is labeled 'a' and includes a circular diagram above the first measure. The second section includes a square symbol and a circle with 'R' and '90' between the staves. The notation includes many arrows indicating direction and specific numbers indicating angles or counts.

continuare

3. În jurul băiatului

(o pîrueță cu brațele în cruce și două cu stînga)

4. Pași bătuți, încrucișați și săltați

(Mănăstirea-varianta Nr.2)

The musical notation is presented in two systems, each consisting of two staves. The top system includes a small diagram at the top left showing a sequence of steps: a series of 'u' shapes, a '45' step, and a '22' step. The notation features various musical symbols including notes, rests, and dynamic markings like 'f' and 'p'. The bottom system includes a small diagram at the bottom left showing a sequence of steps: a '135' step, a '90' step, and a '22' step. The notation continues with musical symbols and dynamic markings.

5. Mănântăua cu pași mărunți

The musical score is presented in two systems, each enclosed in large square brackets. The first system is marked with a 'C' and the second with an 'A'. Each system contains four measures of music. The first measure of each system features a dotted line above the staff, indicating a specific rhythmic pattern. The second measure of each system includes a dance diagram. The diagram consists of a circle with a dot in the center, a line from the center to the top, and a line from the center to the bottom. The steps are numbered 90, 45, 135, and 135. The dance moves are indicated by arrows and symbols: a circle with a dot, a line, and a circle with a dot.

6. Cu bătăi la tureac

^ ^ ^ ^

The musical score is written for a single melodic line and a rhythmic accompaniment. The melodic line uses a system of rhythmic notation with flags and beams, and the accompaniment uses a system of rhythmic notation with flags and beams. The score is divided into four systems, each containing two staves. The first system is marked with a large 'A' and a '90' degree rotation. The second system is marked with a '90' degree rotation and a '3x' repeat sign. The third system is marked with a '90' degree rotation. The fourth system is marked with a '90' degree rotation. The score concludes with a final measure marked with a '90' degree rotation.

90 45

90 90 90 3x

90 90

90

7. Cu băți la tureac

The musical notation for 'Cu băți la tureac' is presented in four systems, each consisting of two staves. The top staff of each system contains rhythmic notation with various note values and rests, some with fingerings (1, 2, 3, 4, 5) and accents. The bottom staff contains a simplified notation with vertical lines, slurs, and specific symbols like '90' and 'R' indicating dance steps or movements. The notation is divided into measures by vertical bar lines.

continuare

continuare

8. Cu bătăi la tureac

The musical score is written for a single melodic line, likely for a traditional Romanian instrument like a baglamă. It consists of four measures, each enclosed in a vertical bar line. The notation includes various rhythmic values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and dynamic markings. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. Accents are marked with a small 'x' over the notes. The score is divided into two systems of two measures each. The first system shows a sequence of notes with fingerings and accents, followed by a measure with a 90-degree turn and a 45-degree turn. The second system continues the sequence, with a 90-degree turn and a 45-degree turn. The third system shows a sequence of notes with fingerings and accents, followed by a measure with a 90-degree turn and a 45-degree turn. The fourth system shows a sequence of notes with fingerings and accents, followed by a measure with a 90-degree turn and a 45-degree turn. The score ends with a double bar line.

9. Cu pași mărunți și încheiere

The musical score is presented in two systems, each consisting of two staves. The first system is marked with a large bracket on the right side labeled "3x".

System 1:

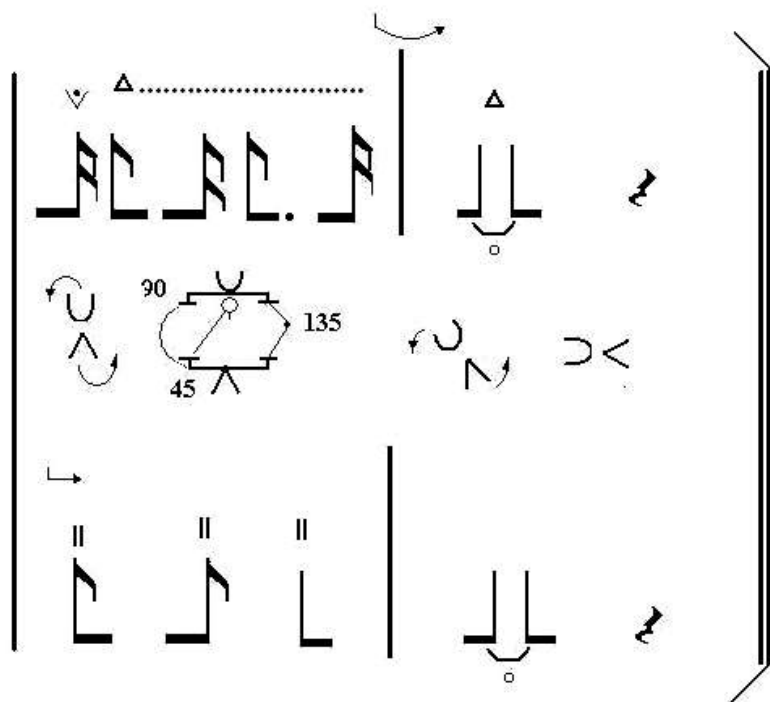
- Staff 1 (Top):** Contains musical notation with eighth and quarter notes, and rests. Above the staff, there are four small diagrams of a person in a dance pose, each with a curved arrow indicating a turn or step. Below the staff, there are four small diagrams of a person in a dance pose, each with a curved arrow indicating a turn or step.
- Staff 2 (Bottom):** Contains musical notation with eighth and quarter notes, and rests. Below the staff, there are four small diagrams of a person in a dance pose, each with a curved arrow indicating a turn or step.

System 2:

- Staff 1 (Top):** Contains musical notation with eighth and quarter notes, and rests. Above the staff, there are four small diagrams of a person in a dance pose, each with a curved arrow indicating a turn or step. Below the staff, there are four small diagrams of a person in a dance pose, each with a curved arrow indicating a turn or step.
- Staff 2 (Bottom):** Contains musical notation with eighth and quarter notes, and rests. Below the staff, there are four small diagrams of a person in a dance pose, each with a curved arrow indicating a turn or step.

The score includes various musical symbols such as eighth notes, quarter notes, and rests, along with dance steps indicated by arrows and numbers (90, 45, 135). The second system continues the dance sequence with similar notation and includes a final "zz" symbol.

10. Încheiere cu pași mărunți

RARA LU' CURTA IOAN DIN ZĂRÂND

Borlea Dumitru 64 ani
Zărând 12 .10 1972

♩ = 120

2. RARA LU' TONICĂ

Covaci Anton 30 ani
Zărând 25. 02. 1980

3. SĂRITA DIN CHERELUȘ

Taraful din Chereluș
15 08. 1975

♩ = 126

4. MARUNTICA LU' LICĂ SĂMĂDĂU

Ardelean Emil
Șicula 27.10 1983

♩ = 136

5. MĂRUNȚĂL

Taraful din Ineu
15.10.1972

♩ = 140

6. MĂRUNȚELE

 $\text{♩} = 160$

The musical score for "6. MĂRUNȚELE" is written in a single system with six staves. The key signature has one flat (B-flat major), and the time signature is 2/4. The tempo is indicated as $\text{♩} = 160$. The score includes various musical notations such as triplets, sixteenth notes, and repeat signs. A section marked with a capital 'A' begins at measure 16. The piece concludes with a double bar line at the end of the sixth staff.

Doina Mureșului, Ineuoana 1972

Doina Mureșului la Târgul codrenilor

Doina Mureșului

Hora Unirii în Piața Revoluției

Doina Mureșului în Cehia, 2001

Împletita din zona Ineului

De sânzaiene la Șiria

Două perechi în port tradițional

Hora la Sebiș

Pe sub mână la Văsoaia

La aniversarea a 40 de ani

La Zilele Șiriei, 2009

Așa se joaca Sărita

Capitolul IV

Suită de jocuri din Hășmaș

În suita de față doresc să expun o parte din repertoriul muzical-coregrafic al unuia dintre cele mai reprezentative vetre folclorice a județului Arad, situată la poalele Munților Codru-Moma, a localității Hășmaș.

Prezenta lucrare relatează trei aspecte: unul legat de specificul coregrafic al acestei vetre folclorice, al doilea de valorificarea acestui tezaur folcloric prezent în această localitate, iar cel de al treilea aspect este legat de popularizarea unora dintre cele mai reprezentative realizări scenice apreciate în lumea iubitorilor de dans popular. Folclorul coregrafic al acesteia a fost recunoscut ca deosebit și îndrăgit de multe formații, care l-au preluat și valorificat în cadrul suitelor scenice.

După anul 1960 instructorii-coregrafi arădeni au avut preocupări importante pentru valorificarea scenică a jocurilor tradiționale din subzona folclorică Codru-Moma. Prezența unor coregrafi din Oradea, Luczai Caroly și Florea Crișu în această zonă în localitățile Craiva și Chișlaca s-a concretizat prin realizarea unei suite impecabile cu formația de dansuri populare din Craiva care în anul 1967 a participat la spectacolul concurs regional *Dialogul la distanță*.

Jocul în șir și în roată precum și multe din ponturile feciorești atât de spectaculoase au fost transpuse scenic la mai multe formații coregrafice din municipiul și județul Arad: *Ansamblul Doina Mureșului*, instructor Petru Ardelean Iosif Buda și Ioan Olteanu, *Ansamblul Crișul* din Ineu, instructor Liviu Tuduce, *Ansamblul Păstrătorii tradiției* din Pecica, instructor Doru Petescu, *Ansamblul Uzinelor de Vagoane*, instructor Maria Schiffer și Toma Draia, *Ansamblul Spicul* din Olari, instructor Petru Răuț, *Ansamblul Cununița* din Sântana, instructor Ioan Dărau.

Primele însemnări legate de configurația scenică a dansatorilor precum și de unele scheme coregrafice le-am realizat încă din anul 1972.

Suita de jocuri populare pe care o descriem în această lucrare a fost realizată în anul 1975 și transpusă scenic cu *Formația de dansuri din Hășmaș* instructori Teodor Sebeșan și Ioan Popa, apoi cu Ansamblul folcloric *Doina Mureșului* al Casei de cultură a municipiului Arad.

În această montare coregrafică cu jocuri tradiționale culese din localitatea Hășmaș am încercat să redau cât mai aproape de forma tradițională principalele elemente ale textului și ale desenului coregrafic. Ordinea jocurilor din suita scenică pe care o prezentăm este asemănătoare ciclului duminical tradițional de odinioară: *Ardeleana în șir, Roata pân” casă, Lumea sau Urma și Învârtita*.,

Din punct de vedere structural, suita scenică cuprinde elemente în care jocurile se suprapun concordant pe melodie, iar ca desfășurare generală consemnăm la toate tipurile de *Ardeleană* o desfășurare în șir cu mișcări plimbate la dreapta și la stânga cu pași tropotiți și pinteni la băieți. La figurile în care feciorii bat în cizmă fetele se desprind de băieți și stau în spatele acestora executând plimbări bilaterale.

La jocurile *Ardeleana în șir*, *Roata pân' casă*, și *Învârtita* predomină ritmul sincopat al dohmiacului ascendent. Prezența ritmului sincopat la *Învârtită* a fost una dintre cele mai frumoase surprize privind modul de structurare al pașilor pe melodie. *Ardeleana în șir* în care celula ritmică principală este dohmiacul ascendent sau descendent, are la bază un pas accentuat cu dreptul sau stângul, pe toată talpa, ușor îndoit, cu corpul orientat în față sau ușor răsucit la dreapta. O singură celulă încadrată în acest tipar ritmic cuprinde mai multe elemente care se îmbină într-o varietate de forme, dând astfel o unitate de mișcare. Din acest motiv al ritmului sincopat dohmiac bazat pe două măsuri, rezultă toate variantele de pași tropotiți, pinteni mărunți la sol sau în aer, simpli sau dubli.

Roata pân' casă din subzona Codru-Moma, cu unele structuri specifice numai în această parte a județului, are unele particularități la Hășmaș, legate de compoziția și succesiunea figurilor de joc ce dau în ansamblu un stil original plin de farmec.

Prezența ritmului sincopat la *Învârtită* a fost una dintre cele mai frumoase surprize întâlnite privind modul de structurare al pașilor pe melodie. La *Mărunțica schiopătată* din Țara Zărandului predomină ritmul sincopat de tipul amfibrahului. Aceste două tipuri coregrafice prezente în acest bazin etno – folcloric din vestul țării au la bază unele ritmuri străvechi aparținătoare unor populații sedentare prezente în cele mai vechi forme de cultură populară care sunt colindele și melodiile cu structură și forma arhaică.

La cel de-al treilea joc, *Luma sau Urma* din suita noastră predomină celulele ritmice anapestul și dipiricul, precum și diviziunile acestora.

În această suită întâlnim o mare varietate de prindere în joc a partenerilor: față în față cu brațele îndoite, cu brațele pe umeri,

pe talie, deasupra capului etc. Ținuta brațelor în cruce, deasupra capului este caracteristică în zonele de deal și de munte ale județului Arad. Această priză precede întoarceri ale fetelor pe sub ambele mâini. La *Roata pân' casă* din subzona Codru Moma băiatul prinde cu dreapta brațul stâng al fetei, ușor îndoit, iar cu stânga talia, brațul drept al fetei fiind pe umărul băiatului.

La *Ardeleană* șirul se deplasează uniform la dreapta și la stânga, iar la jocul în roată deplasarea se face în progresie spre stânga. Aici întâlnim de fapt două aspecte: o mișcare în roată a grupului, în sensul de rotire a acelor de ceasornic, și o învârtire concomitentă a partenerilor.

La *Ardeleana cu ponturi*, băieții se desprind de fete și execută figuri feciorești. În acest moment al jocului, fetele stau față în față în spatele partenerilor, ținându-se de brațe ușor îndoite la nivelul umerilor și fac pași plimbați sau învârtiri în mici cercelete.

În ceea ce privește desenul jocurilor din suită am optat pentru o desfășurare simplă fără mișcări sofisticate și deplasări inutile ale perechilor în scenă. Astfel am realizat partituri cu desene ale conformației perechilor în șir, în roată, în semicerc și linii.

Redăm în continuare principalele figuri de joc din această suită:

1. Ardeleana în șir

1- În față cu pași tropotiți

2 - Pinteni cu pași tropotiți

3 - Bătăi în față și încheiere

4 - Pinteni în aer și la podea

5 - Plimbare cu pași tropotiți în șir

6 - Plecarea în față cu bătăi în palme

7 - Bătăi cu mâna dreaptă și încheiere cu o săritură

8 - Bătăi cu mâna dreaptă și încheiere cu 2 sărituri

9 - Bătăi în cizmă pe piciorul drept și pe cel stâng și încheiere cu 2 sărituri.

10 - Două pe dreptul, două pe stângul și încheiere cu 2 sărituri

11 - Plecarea în spate cu bătăi în palme

12 - Plecarea în spate cu bătăi în palme

II. Roata pân' casă

1 - Plimbare, pași tropotiți și plecarea în roată

2 - În roată odată

3 - În roată cu pași tropotiți și cu bătaie pe piciorul drept

4 - Roată cu pinteni pe linia cercului

5 - Roată cu foarfecă și bătaie pe piciorul drept

6 - În roată odată

7 - În roată de două ori

8 - În roată odată

III. Lumea sau Urma

1 - Plimbări la dreapta și la stânga

2 - Plecarea în roată

3 - Plimbări la dreapta și la stânga

4 - Bătăi pe călcâie și în față

5 - În roată la dreapta și la stânga

6 - Aruncarea fetei din stânga în dreapta

7 - Plecarea în semicerc

8 - Plimbări la stânga și la dreapta

9 - Pinteni cu bătăi în palme

10 - Pinteni cu pași tropotiți

11 - Bătăi în palme și pe călcâie

12 - Bătăi în palme, pe călcâie și încheiere

13 - Aruncarea fetei din stânga în dreapta

14 - Pe sub mână de 3 ori

IV Învârtita

- 1 - În față cu pași tropotiți*
- 2 - Pineni cu pași tropotiți*
- 3 - Bătăi în față și încheiere*
- 4 - Bătăi în față, bătăi cu topot și încheiere*
- 5 - Pe loc cu pași încrucișați*
- 6 - Învârtita șchiopătată-Plimbarea*
- 7 - Învârtita la dreapta*
- 8 - Pineni cu încheiere și pineni la podea*
- 9 - Plimbarea șchiopătată*
- 10 - În jurul băiatului cu 2 piruete*
- 11 - În jurul băiatului și cu brațele în cruce*
- 12 - În jurul băiatului și cu brațele în cruce*
- 13 - Bătăi în față și încheiere*
- 14 - Bătăi în față și încheiere*
- 15 - Bătăi în față și încheiere*
- 16 - Bătăi în față și încheiere*
- 17 - Plimbare cu brațele jos*
- 18 - Plimbare cu 2 piruete*
- 19 - Plimbare cu 4 piruete*

Suita de jocuri din Hășmaș din această culegere se bazează pe partituri coregrafice și muzicale, dar și pe o descriere literară a celor mai cunoscute figuri și motive coregrafice. Aici am optat pentru două variante: O descriere sumară pe măsuri grupate ale principalelor grupe de motive și o descriere amănunțită cu structura fiecărei măsuri în parte pentru acele figuri pe care le-am considerat că sunt mai reprezentative și mai greu de descifrat după partitura descrisă.

Ponturile feciorești de la cele 3 jocuri au fost culese de la cei mai buni jucăuși din localitate menționați în culegerea din această lucrare (Popa Ioan 26 ani, Măgulean Ambrozie 40 ani, Sebeșan Teodor 34 ani).

La festivalul județean de folclor *AUTENTIC FEST* organizat de către Centrul Cultural județean începând din anul 2009 au participat un număr impresionant de formații coregrafice arădene care au preluat în repertoriul acestora o parte din folclorul coregrafic al Hășmașului.

DESFĂȘURAREA JOCULUI

I. ARDELEANA ÎN ȘIR

Melodia nr.1 este alcătuită din 2 fragmente A și B ($16+16 = 32$ măsuri) și se repetă de 4 ori ($4 \times 32 = 128$ de măsuri muzicale)

Măsurile 1-8

(Se execută figura nr. 1- *Intrarea cu pași mărunți și tropotiți*)

Perechile de dansatori intră din partea dreaptă și din stânga scenei. Ținuta este cu brațele pe umeri, sau fata pe umeri și băiatul pe talie.

Băiatul execută pași tropotiți începuți cu piciorul drept, iar fata face pași mărunți deplasându-se cu spatele. (*Schema nr. 1*)

Măsurile 9-16

(Se execută figura de joc nr. 2-*Plimbare și pași tropotiți*)

Perechile se aranjează în semicerc. Băieții execută pași tropotiți în timp ce fetele fac plimbări bilaterale, acele pendulări pe orizontală. De remarcat faptul că băieții fac pașii mai mult pe loc cu întoarceri concomitente la dreapta și la stânga către punctele 8 și 2. Deplasările la dreapta și la stânga ale fetelor se fac descriind un arc de cerc. Ultimii doi pași sunt încrucișați, stângul ușor în spate, iar cu piciorul drept se face un pas încrucișat în față nedepășit (*Schema Nr. 2*).

Măsurile 17-24

Dansatorii pornesc din spate și se deplasează prin mijocul scenei la dreapta și la stânga (*Schema Nr.3*)

Măsurile 25-32

Perechile continuă deplasarea și se aranjează într-un șir în spatele scenei (*Schema Nr. 4*)

Măsurile 1-14

(Se execută tot figura Nr. 2 - *Plimbare cu pași tropotiți*)
(*Schema nr. 5*).

Măsurile 15-16

Băieții cu ultimele două măsuri, cu același pas tropotit fac o aruncare și o întoarcere de 180, venind cu spatele la scenă, cu fața către punctul 1. Fata cu pasul de plimbare trece în locul băiatului venind cu fața către scenă (*Schema Nr. 6*).

Măsurile 17-24

(Se execută figura nr. 3- *Pinteni simpli și dubli*)

Dansatorii cu spatele execută pinteni simpli cu piciorul drept, încheiați cu doi pinteni, unul în aer și celălalt la podea. În acest

moment fetele fac ușoare îndoiri ale genunchilor, acele pli-uri caracteristice acestor tipuri coregrafice (*Schema Nr. 7*).

Măsurile 25-30

(Se continuă figura cu *Pinteni în aer și la podea*)

Se execută pinteni în aer și la podea. Bătaie accentuată cu ambele picioare în podea urmată de un pinten cu piciorul drept în cel stâng. Cu piciorul stâng se face o aterizare pe podea, concomitant cu ridicarea în aer a piciorului drept. În ultima optime din măsură, piciorul drept execută o bătaie în acord. În următoarea măsură se face un pinten cu ambele picioare în aer, apoi o voltă cu deschiderea în aer a ambelor picioare după care urmează un pinten accentuat tot cu ambele picioare. (*Schema Nr 8*)

Măsurile 31-32

Pe ultimele două măsuri ale melodiei, dansatorii execută un pinten dublu concomitent, unul în aer și altul la podea și printr-o săritură, revine în poziția inițială a șirului orientat către punctul 5. Fata tot cu o săritură revine la locul de începere a jocului. (*Schema Nr: 9*).

Măsurile 1-8

(Se execută figura nr.4 *Plimbare cu pași tropotiți în șir*)

Optime - Pas accentuat cu piciorul drept.

Optime - Urmează un pas glisat din spate în față pe tocul piciorului stâng.

Optime - În continuare piciorul drept face un pas vârf-toc,

Optime - Piciorul stâng execută un pas pe loc cu bătaie accentuată.

Optime - În măsura a doua pe prima optime, se face un pas glisat din spate în față cu piciorul drept.

Optime - Pe următoarea optime piciorul drept revine la loc,
Optime - Pe optimea a treia se face un pas accentuat cu piciorul stâng,

Optime - Pe ultima optime piciorul drept execută un pas glisat din spate în față. Aici este de multe ori o bătaie în acord. (*Schema Nr. 10*).

Măsurile 9-12

(Se execută figura nr. 5 - *Plecarea în față cu bătăi în palme*)

Băieții se deplasează în față cu pași sincopați și cu bătăi în palme (*Schema Nr. 11*).

Măsurile 13-16

În continuare, aceeași figură de joc.

Băieții se aranjează pe două linii, tot cu pași sincopați și cu bătăi în palme (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 17-24

(Se execută figura de joc nr. 6- *Bătăi cu mâna dreaptă și încheiere cu o săritură*.)

Aceasta este una dintre cele mai frumoase figuri de joc din *Feciorasca hășmășeană*. Modalitatea de interpretare, precum și aspectul structural foarte diferit de alte localități de la poalele munților Codru-Moma dă un aspect foarte specific, cu mari deosebiri ale aceluiași joc din Craiva, Chișlaca sau Groșeni. Pe lângă bătăile pe călcâiul piciorului drept sunt atinse și alte segmente ale piciorului stâng, coapsa și gamba acestuia. În măsurile 23-24 se face pregătirea și lovirea călcâiului piciorului drept în aer și aterizarea pe ambele picioare, (*Schema nr. 13*).

Măsurile 25-32

(Se execută figura de joc nr.7- *Bătăi cu mâna dreaptă și încheiere cu 2 sărituri*)

Este aceeași figură numai că la încheiere se execută 2 sărituri cu lovirea în aer a ambelor picioare îndoite la 90° și cu șoldurile răsucite în interior. Aterizarea se face tot pe pernițe cu genunchii ușor îndoii (*Schema nr. 14*)

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc Nr. 8-*Bătăi în cizmă pe piciorul drept și pe cel stâng și încheiere cu 2 sărituri.*

Fetele se prind în cercuri cu mâinile la spate și fac plimbări apoi se învârt la dreapta și la stânga. Băieții aranjați pe 2 linii execută bătăi simple pe coapse și pe călcâiele ambelor picioare (*Schema nr. 15*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 9- *Două pe dreptul, două pe stângul și încheiere cu 2 sărituri*

Această figură de joc fecioresc este specifică în majoritatea zonelor etno-folclorice bihorene, care a pătruns și în majoritatea localităților de pe Valea Crișului Alb sau în subzona Codru – Moma (*Schema nr. 16*).

Măsurile 25-28

Se execută figura nr. 10- *Plecarea în spate cu bătăi în palme* (*Schema nr.17*).

Măsurile 29-32

Se execută aceeași figură nr. 10- *Plecarea în spate cu bătăi în palme*

Pe ultimele 2 măsuri băieții continuă deplasarea cu spatele și se aranjează din nou în șirul de perechi de la începutul jocului (*Schema nr.18*).

II. ARDELEANA ÎN ROATĂ

Melodia nr. 2 este alcătuită din din fragmentele A și B (8+16=24 măsuri) și se repetă de 3 ori ($3 \times 24 = 72$ măsuri)

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 11- *Plimbare, pași tropotiți și plecarea în roată*

În măsurile 1-4, cu brațele pe umeri, se execută pe loc, în șir, pași tropotiți ai băiatului și plimbări la dreapta și la stânga ale fetelor. Băieții fac ușoare întoarceri la dreapta și la stânga în timp ce fetele fac acele arcuri de cerc caracteristice subzonei și acestei localități (*Schema nr. 19*). Cu aceeași pași, pe măsurile 5-8, perechile se aranjează în semicerc (*Schema nr. 20*). În continuare, pe măsurile 9-12, se execută tot pași tropotiți și plimbări bilaterale. Pe măsurile 11-12 băiatul trece fata din stânga în dreapta și pornește pe linia cercului (*Schema nr. 21*). Pe măsurile 13-16 perechile care au plecat în cerc continuă mișcarea cu pași sincopați, iar cele din șir se pregătesc pentru aruncarea fetei și apoi plecarea lor în cerc (*Schema nr. 22*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr.12- *În roată odată*

Pe primele 2 măsuri mișcarea se face în față pe linia cercului, băiatul ajunge cu fața către punctul 7 iar fata spre punctul 3. În

acest moment semnalăm prezența pasului vârf-toc pe piciorul drept apoi pe cel stâng. În continuare, pe următoarele 2 măsuri, brațul drept al băiatului și cel stâng al fetei se ridică până la aproximativ 135° și începe rotirea perechilor în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Această mișcare denumită *Roata pân' casă* este prezentă în toate localitățile din această subzonă etno-folclorică. (*Schema nr. 23*)

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr.13 – *În roată cu pași tropotiți și cu bătaie pe piciorul drept*

Mișcarea se face de 2 ori. Primele 2 măsuri sun aceleași ca la figura anterioară. Pe următoarele 2 măsuri, pe prima optime, băiatul execută o bătaie accentuată cu piciorul drept urmată de o bătaie în acord din spate în față pe călcâiul piciorului drept pe următoare optime. Pe optimea a 3-a, băiatul execută un pas vârf-toc pe piciorul stâng concomitent cu ridicarea celui drept ușor îndoit. Pe cea de a 4-a optime din măsură piciorul drept execută o bătaie accentuată în podea.

În măsura a 4-a pe valoare de pătrime piciorul stâng execută o bătaie accentuată în podea, iar pe următoarea pătrime palma mâinii drepte lovește puternic în față gamba piciorului drept ridicat la 90° (*Schema nr. 24*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 14-*Roată cu pinteni pe linia cercului*

Măsurile 9-10 se face pasul de învârtire ca și la figura precedentă. Pe următoarele 2 măsuri, băiatul pune brațele pe umerii fetei și execută un pas accentuat pe piciorul stâng pe

valoare de pătrime. În continuare, se face un pas vârf-toc pe piciorul stâng după care urmează sincopa în care ambele picioare fac o ușoară genuflexiune. Pe următoarea optime se face un pinten în aer cu desfacerea ambelor picioare care apoi se lovesc în pinten accentuat la podea. În măsurile 13- 16, mișcarea se reia de la început (*Schema nr. 25*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr.15 – *Roată cu foarfecă și bătaie pe piciorul drept*

Măsurile 17-18 - Pregătirea pentru roată.

Măsurile 19-20 cuprind motivul coregrafic pe care îl descriem în continuare:

Optime - Pas accentuat în podea cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii drepte lovește coapsa piciorului drept în lateral.

Piciorul drept este ridicat și ușor îndoit

Optime - Palma mâinii drepte lovește călcâiul piciorului drept care este ridicat și îndoit la 90° .

Pătrime - Bătaie accentuată cu piciorul drept. În acest moment piciorul stâng se ridică ușor îndoit.

Optime - Piciorul stâng se ridică aproximativ 60° și se întinde pregătindu- se pentru o forfecare în aer.

Optime - Palma mâinii drepte lovește cu putere carâmbul cizmei piciorului drept întins și ridicat la 90° .

Măsurile 21- 24 – Figura de joc se reia de la început (*Schema nr. 26*).

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 16-*În roată odată*

Această figură este de fapt cea cu nr 12 care se repetă de 2 ori (*Schema nr. 27*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 17 - *În roată de două ori*

În măsurile 19-20, perechile execută o rotire dublă, apoi figura se reia de la început. Această figură de joc este foarte greu de interpretat, deoarece numai abilitatea și priceperea celui care conduce fata poate să facă două învârtiri pe două măsuri. Cei mai în vârstă din această localitate executau această figură cu multă finețe. Am încercat să valorific scenic jocul în roată de 2 ori dar numai cu dansatorii foarte pricepuți am reușit, deoarece învârtirea perechilor presupune echilibru în rotire și centrarea bine a greutateii corpului (*Schema nr. 28*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 18 - *În roată odată*

Această figură este de fapt cea cu nr 12 care se repetă de două ori.

Perechile se deplasează pe linia cercului după cum se observă din partitura coregrafică. (*Schema nr. 29*). Pe măsurile 21-24 perechile se aranjează în semicerc. La punerea în scenă a acestei suite, la jocul în roată când sunt mai multe perechi 10 sau 12 se are în vedere că ultimele perechi ajung în semicerc mai greu, primele execută această figura mai mult pe loc fără deplasare. (*Schema nr. 30*).

III. LUMEA

Melodia este alcătuită din fragmentele A și B ($16+16=32$ măsuri) și se repetă de 6 ori ($6 \times 32 = 192$ măsuri)

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 1- *Plimbări la dreapta și la stânga*

Pe primele 2 măsuri se fac pași specifici, schimbați încheiați cu unul glisat din spate în față. Brațele ridicate sus se balansează spre dreapta și spre stânga. În măsurile 3-4 brațul drept al băiatului coboară, iar pașii băiatului sunt spre dreapta tropotiți și bătuți. Pe măsurile 5-8 mișcările se reiau invers. Acest grup de 8 măsuri se repetă de 2 ori, dansatorii sunt în șirul inițial (*Schema nr. 31*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 2- *Plecarea în roată*

Pe măsurile 17-30 perechile se deplasează în roată în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Ținuta este următoarea: fata este în stânga băiatului cu brațul stâng liber iar cu cel drept pe umărul stâng al băiatului. Băiatul pune mâna stânga la spate iar cu dreapta prinde talia fetei sub omoplat (*Schema nr. 32*).

Pașii sunt specifici tipului de *Polcă bihoreană*, schimbați, încheiați cu unul glisat din spate în față.

În măsurile 31-32 perechile sunt în cerc, în roată și se prind de brațe la nivelul umărului. Pașii întregului grup sunt spre dreapta apoi spre stânga tropotiți și bătuți. În toată această desfășurare în cadrul motivului prezentat menționăm că penultimul pas este vârf-toc care dă un oarecare echilibru și stabilitate acestei mișcări (*Schema nr. 33*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 3 - *Plimbări la dreapta și la stânga*

Perechile sunt în roată prinși de brațe la nivelul umărului și execută pași spre dreapta apoi spre stânga tropotiți și bătuți. Amplitudinea pașilor este ridicată cu bătaii puternice în podea (*Schema nr. 34*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 4-*Bătăi pe călcâie și în față*

Băiatul prinde cu mâna stângă umărul drept al fetei, brațul drept este liber. Fata prinde cu mâna dreaptă talia băiatului.

Pe valori de pătrimi în măsurile 17-19 se face o bătaie în podea cu ambele picioare apoi palma dreaptă a băiatului lovește călcâiul piciorului drept îndoit și răsucit din șold spre interior.

În măsura 20 piciorul drept execută o bătaie în acord apoi se ridică la 90°. Palma mâinii drepte lovește în față coapsa piciorului drept. Pe ultima pătrime piciorul rămâne în aer și este lovit pe gambă cu o lovitură puternică.

Măsurile 21-22 se repetă de 2 ori mișcările de la măsura 20

În măsura 23 pe valoare de optime se face o bătaie în podea cu ambele picioare apoi tot pe optime palma dreaptă a băiatului lovește călcâiul piciorului drept îndoit și răsucit din șold spre interior. Pe ultima pătrime, piciorul drept coboară și execută o bătaie puternică în podea. În măsura 24 pe valoare de pătrime piciorul stâng face o bătaie puternică apoi cel drept se ridică întins la 90°. Palma mâinii drepte lovește puternic gamba piciorului drept în față. Perechile sunt în cerc. Această figură se repetă de 2 ori (*Schema nr. 35*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 5 - *În roată la dreapta și la stânga*

Structura ritmică a acestei figuri de joc este alcătuită din celule ritmice te tipul anapestului și al spondeului.

Măsurile 1-3

Deplasarea perechilor se face la dreapta

Optime - Pas vârî-toc pe piciorul stâng, dreptul se ridică ușor în aer

Optime - Pas la dreapta cu piciorul drept

Pătrime - Pas alăturat cu piciorul stâng, piciorul drept execută un pas vârî-toc.

Măsura 4

Pătrime - Săritură pe ambele pernîțe ale picioarelor

Pătrime - Săritură pe ambele pernîțe ale picioarelor

Măsurile 5-8

Mișcarea se reia cu deplasarea perechilor la stânga

Figura se repetă de 2 ori (*Schema nr. 36*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 6- *Aruncarea fetei din stânga în dreapta*

Băiatul prinde cu brațul drept brațul stâng al fetei ridicate sus. Mâna dreaptă a fetei este pe umărul stâng al băiatului. Băiatul pune mâna stângă pe talia fetei. Celula ritmică principală este anapestul. Pe aceste valori ritmice băiatul aruncă fata din mâna dreaptă în mâna stângă. În fiecare măsură se execută câte o aruncare. Mișcarea este foarte spectaculoasă. Este și varianta în care băieții execută bății puternice în podea cu ambele picioare. Aruncarea fetei se face pe 16 măsuri (*Schema nr. 37*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 7 - *Plecarea în semicerc*

Pe măsurile 1-16 perechile se deplasează în roată în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Ținuta este următoarea: fata este în stânga băiatului cu brațul stâng liber iar cu cel drept pe umărul stâng al băiatului. Băiatul pune mâna stânga la spate iar cu dreapta prinde talia fetei sub omoplat. (*Schema nr. 38*).

Pe pașii schimbați, încheiați cu unul glisat din spate în față, perechile se aranjează în semicerc. (*Schema nr. 39*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 8-*Plimbări la stânga și la dreapta*

Perechile sunt în semicerc prinși de brațe ridicate sus și execută pași spre stânga apoi spre dreapta tropotiți și bătuți. Amplitudinea pașilor este ridicată cu bătaii puternice în podea (*Schema nr. 40*).

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 9-*Pinteni cu bătaii în palme*

Măsurile 1-2

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optine-Pinteni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optine-Cădere pe piciorul stâng, dreptul rămâne în aer

Optine-Pinten cu piciorul drept în cel stâng și bătaie în palme

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optine-Pinteni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optine-Cădere pe piciorul drept, stângul rămâne în aer

Optine-Pinten cu piciorul stâng în cel drept și bătaie în palme.

Perechile sunt în semicerc (*Schema nr. 41*)

Măsurile 3-4

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optine-Pinteni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optine-Cădere pe piciorul stâng, dreptul rămâne în aer

Optine-Pinten cu piciorul drept în cel stâng și bătaie în palme

Pinteni și bătaie în palme în contratimp

Optine-Piciorul stâng se ridică în aer (pauză)

Optine- Pinten cu piciorul stâng în cel drept și bătaie în palme

Optine- Piciorul drept se ridică în aer (pauză)

Optine-Pinten cu piciorul drept în cel stâng și bătaie în palme.

Perechile se aranjează în șir. Această figură se face de 2 ori
(*Schema nr. 42*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 10- *Pinteni cu pași tropotiți*

Măsurile 9-10

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optine-Pinteni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optine-Cădere pe piciorul stâng, dreptul rămâne în aer

Optine-Pinten cu piciorul drept în cel stâng și bătaie în palme

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optine-Pinteni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optine-Cădere pe piciorul drept, stângul rămâne în aer

Optine-Pinten cu piciorul stâng în cel drept și bătaie în palme.

(*Schema nr. 43*).

Măsurile 11-12

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optine-Pinteni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optine-Cădere pe piciorul stâng, dreptul rămâne în aer
Optine- Bătaie accentuată în podea cu piciorul drept
Optine- Bătaie accentuată în podea și în față cu piciorul stâng
Optine- Bătaie accentuată în podea cu piciorul drept
Optine- Bătaie accentuată în podea cu piciorul stâng
Optine- Bătaie glisată din spate în față pe călcâiul piciorului
drept Băieții se desprind de fete și se deplasează în față într-o
linie. Mișcarea se repetă de 2 ori (*Schema nr. 44*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 11-*Bătăi în palme și pe călcâie*

Măsurile 17-18

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare
Optine- Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză
Optine-Bătaie cu palma mâinii drepte pe călcâiul piciorului
drept
Optine- Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură
celui stâng
Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare
Optine- Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză
Optine-Bătaie cu palma mâinii stângi pe călcâiul piciorului
stâng
Optine- Bătaie în palme, piciorul stâng coboară și se alătură
celui drept

Măsurile 19-20

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare
Optine- Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză
Optine-Bătaie cu palma mâinii drepte pe călcâiul piciorului
drept

Optine- Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optine-Palma mâinii drepte lovește în interior călcâiul piciorului stâng care este ridicat și îndoit în spate cu șoldul răsucit în exterior.

Optine- Bătaie în palme, piciorul stâng se alătură celui drept

Optine-Bătaie cu palma mâinii drepte pe călcâiul piciorului drept

Optine- Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Pe aceste 4 măsuri băieții se deplasează în față pe 2 linii, mișcarea se repetă de 2 ori (*Schema nr. 45*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc nr. 12-*Bătăi în palme, pe călcâie și încheiere*

Măsurile 25-28

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optine- Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză

Optine-Bătaie cu palma mâinii drepte pe călcâiul piciorului drept

Optine- Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optine- Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză

Optine-Bătaie cu palma mâinii stângi pe călcâiul piciorului stâng

Optine- Bătaie în palme, piciorul stâng coboară și se alătură celui drept (*Schema nr. 46*).

Optine-Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare
 Optine- Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză
 Optine-Bătaie cu ambele palme pe călcâiele picioarelor în aer
 Optine- Bătaie în palme, picioarele aterizează pe podea
 Optine-Bătaie cu palmele pe gambele ambelor picioare corpul se apleacă mult în față
 Optine- Bătaie în palme, săritură pe ambele picioare
 Optine- Bătaie în palme, săritură pe ambele picioare
 Optine- Bătaie în palme, săritură pe ambele picioare. Pe ultima măsură fetele se apropie de băieți, iar pe ultimele 2 optimi ele vin în fața băieților (*Schema nr. 47*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 13-*Aruncarea fetei din stânga în dreapta*

Măsurile 1-8

Băiatul prinde cu brațul drept brațul stâng al fetei ridicate sus. Mâna dreaptă a fetei este pe umărul stâng al băiatului. Băiatul pune mâna stângă pe talia fetei. Celula ritmică principală este anapestul. Pe aceste valori ritmice băiatul aruncă fata din mâna dreaptă în mâna stângă. În fiecare măsură se execută câte o aruncare. Mișcarea se face de 2 ori (*Schema nr. 48*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 14-*Pe sub mână odată și de 3 ori*

Măsurile 17-24

Pași schimbați și balans de brațe la dreapta apoi la stânga. O piruetă cu mâna dreaptă apoi cu cea stângă. Mișcarea se reia cu același balans de brațe început la dreapta.

Măsurile 25-32

- Piruetă cu dreapta, piruetă cu stânga apoi 3 piruete cu dreapta

- Piruetă cu stânga, piruetă cu dreapta apoi 3 piruete cu stânga
(*Schema nr. 49*)

IV. INVÂRTITA-MĂNÂNȚĂLU

Melodia nr. 1 este alcătuită din fragmentele A și B ($16+16=32$ măsuri) și se repetă de 2 ori ($2 \times 32 = 64$ măsuri)

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 1- *În față cu pași tropotiți*

În primele 2 măsuri – pauză, după care urmează 14 măsuri cu pași tropotiți începuți cu piciorul drept. Pașii sunt foarte accentuați cu bătaii puternice în podea. În cea de a 3-a optime apare un pas vârf-toc. Acesta este prezent în toate motivele cu pași tropotiți. Pe primele 8 măsuri băieții se deplasează în față pe 2 linii, iar fetele se duc în spatele băieților (*Schema 50*), și se aranjează și ele pe 2 linii (*Schema 51*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 2- *Pinteni cu pași tropotiți*

Descriem primele 4 măsuri:

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit

- Optime- Piciorul drept execută o bătaie ușoară în acord
 - Optime -Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng
 - Optime- Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit
 - Optime- Piciorul drept execută o bătaie ușoară în acord
 - Optime- Pinten în aer cu ambele picioare
 - Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite
 - Optime- Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng
 - Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit
 - Optime- Piciorul drept execută o bătaie accentuată în podea
 - Optime- Piciorul stâng execută o bătaie accentuată în podea. Corpul se deplasează în față
 - Optime- Piciorul drept execută o bătaie accentuată în podea. Corpul se deplasează în față
 - Optime- Piciorul stâng execută o bătaie accentuată în podea. Corpul se deplasează în față
 - Optime- Piciorul drept execută o bătaie glisată în accord pe călcâi. Corpul se oprește din mișcare.
- Această figură de joc se repetă de 4 ori (*Schema 52*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 3- *Bătăi în față și încheiere*

Descriem primele 8 măsuri:

Măsurile 1-2

- Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite
- Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nicio mișcare

Optime- Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nicio mișcare

Măsurile 3-4

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime-Bătaie în palme, piciorul stâng se alătură celui drept

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 5-6

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 7-8

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime-Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90°și cu șoldul răsucit spre interior

Optime- Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime- Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90°

Această figură de joc se repetă de 2 ori (*Schema 53*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 4- *Bătăi în față, bătăi cu topot și încheiere*

Măsurile 17-18

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime-Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior

Optime- Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pățime- Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90°

Mișcarea se repetă de 4 ori până la măsura 24. Băieții se aranjează în semicerc cu conducătorul de joc în mijloc (*Schema 54*).

Măsurile 25-28

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime-Bătaie în palme, piciorul stâng se alătură celui drept

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare. Băieții se aranjează pe 2 linii (*Schema 55*).

Măsurile 29-30

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 31-32

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng.

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng.

Optime-Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior.

Optime- Bătaie accentuată cu piciorul drept.

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng.

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng.

Pătrime- Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90°.

Pe ultimele 2 măsuri fetele înaintează cu pași mărunți spre băieți (Schema 56).

Melodia nr. 2 este alcătuită din fragmentele A și B ($8+16=24$ măsuri)

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 5- *Pe loc cu pași încrucișați*

Toți pașii din aceste măsuri sunt pe valori de pătrimi. Cu brațele pe umeri băiatul și fata fac aceleași mișcări.

Primul pas este accentuat pe piciorul drept apoi urmează un pas vârf-toc pe același picior, concomitent piciorul stâng se ridică ușor în aer.

În următoarea măsură, piciorul stâng se duce încrucișat în spate iar apoi, dreptul se încrucișează nedepășit în fața celui stâng, (Schema nr. 57).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 6 - *Învârtita șchiopătată - Plimbarea*

Măsurile 9-10

Pătrime - Pas accentuat cu piciorul drept, băiatul se întoarce ușor către la stânga. Fata pornește cu piciorul drept pasul de pendulare.

Optime - Pas vârf-toc tot pe piciorul drept al băiatului. Fata face un pas alăturat cu piciorul stâng.

Pătrime - În această sincopă piciorul stâng al băiatului se alătură celui drept. Fata execută un pas accentuat cu piciorul drept și continuă pasul de pendulare.

Optime - Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept, fata face un pas încrucișat în spate cu piciorul stâng.

Pătrime - Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng, în timp ce fata face un pas încrucișat în față cu piciorul drept. La sfârșitul acestei măsuri, băiatul este întors cu fața către punctul 8, iar fata, către punctul 4. Ținuta este aceeași, cu brațele pe umeri.

Măsurile 11-12

Pătrime - Pas accentuat și încrucișat cu piciorul drept, băiatul se întoarce ușor către la dreapta către punctul 1. Fata pornește mișcarea invers cu piciorul stâng pasul de pendulare.

Optime - Pas vârf-toc tot pe piciorul drept al băiatului. Fata face un pas alăturat cu piciorul drept.

Pătrime - În această sincopă piciorul stâng al băiatului se pune ușor la dreapta, corpul se întoarce spre punctul 2. Fata execută un pas accentuat cu piciorul stâng și continuă pasul de pendulare

Optime - Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept, fata face un pas încrucișat în spate cu piciorul drept.

Pătrime - Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng, în timp ce fata face un pas încrucișat în față cu piciorul stâng. La sfârșitul acestei măsuri băiatul este întors cu fața către punctul 2 iar fata către punctul 6. Ținuta este aceeași, cu brațele pe umeri (*Schema nr. 58*).

Măsurile 13-16 – Mișcările se repetă cu odată

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 7-*Învârtita la dreapta*

Măsurile 17-18

Ambii parteneri prinși în ținută de învârtită pornesc mișcarea cu pasul sincopat (*Schema nr. 59*)

Măsurile 19-20

Pătrime-Pas accentuat cu piciorul stâng care se încrucișează peste cel drept. Ambii parteneri fac aceeași pași. Brațul drept al băiatului prinde pe cel stâng al fetei , ambele ridicate la 135°.

Optime - Pas vârf toc pe piciorul stâng, dreptul se ridică ușor în aer

Pătrime - Pas spre exterior cu piciorul drept

Optime - Pas încrucișat și nedepășit cu piciorul stâng

Pătrime- Pas spre exterior cu piciorul drept

Măsurile 21-24 - Învârtirea în perechi se repetă de 2 ori.
(Schema nr. 60)

Melodia nr. 3 este alcătuită din fragmentele muzicale A și B
(16+16=32 măsuri)

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 8- *Pinteni cu încheiere și pinteni la podea*

Măsurile 1-6

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite.

Optime- Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng.

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit.

Optime- Piciorul drept execută o bătaie ușoară în acord.

Optime -Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng.

Optime- Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit.

Optime- Piciorul drept execută o bătaie ușoară în accord.

Optime- Pinten în aer cu ambele picioare.

Mișcarea se repetă de 3 ori.

Măsurile 7-8

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernțe cu picioarele ușor îndoite.

Optime- Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng.

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit.

Optime- Piciorul drept execută o bătaie ușoară în accord.

Pătrime-Pinten în aer cu ambele picioare, concomitant cu desfacerea por în aer.

Pătrime-Pinten puternic la podea cu ambele picioare.

Băieții cu brațele pe umerii fetelor sunt orientați către punctul 8 iar fetele către punctul 4 (*Schema 61*).

Măsurile 9-16

Pătrime-Pinten la podea cu ambele picioare, concomitant cu desfacerea por în aer. Băieții schimbă orientarea corpului, orientându-se către punctele 2 iar fetele către punctele 6.

Pătrime-Săritură și pregătire de pinten cu picioarele îndoite.

Pătrime-Pinten în aer cu ambele picioare, concomitent cu desfacerea picioarelor în aer.

Pătrime-Pinten puternic la podea cu ambele picioare.

Mișcarea se repetă de 3 ori (*Scheme 62*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 9-*Plimbarea șchiopătată*

Măsurile 17-22

Pătrime-Pas accentuat cu piciorul drept, băiatul se întoarce ușor către la stânga. Fata pornește cu piciorul drept aceeași mișcare.

Optime- Pas vârf-toc tot pe piciorul drept al băiatului.

Pătrime- În această sincopă piciorul stâng al băiatului se alătură celui drept.

Optime-Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept.

Pătrime- Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng. Băiatul pune mâna stângă pe talia fetei sub omoplat, iar fata cu dreapta pe umărul băiatului. Brațul drept al băiatului prinde brațul stâng al fetei ridicat la 135° Această mișcare se repetă de 3 ori (*Schema 63*).

Măsurile 23-24

Se repetă mișcărilor anterioare, cele 2 măsuri în care băiatul face schimb de locuri cu fata venind cu corpul orientat către punctual 6, iar fata către punctul 2 (*Schema 64*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc nr. 10 - *În jurul băiatului cu 2 piruete*

Băiatul execută pasul sincopat pe loc, iar fata cu același pas se deplasează în jurul băiatului prin stânga acestuia. Pe măsurile 27-28 băiatul execută cu fata 2 piruete. Prima se face cu mâna dreaptă în sensul invers mersului acelor de ceasornic iar cea de a doua piruetă se face cu mâna stângă în același sens (*Schema nr. 65*).

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 11- *În jurul băiatului și cu brațele în cruce*

Băiatul execută pasul sincopat pe loc, iar fata cu același pas se deplasează în jurul băiatului prin stânga acestuia. În prima măsură băiatul prinde cu mâna stânga mâna stângă a fetei și face o piruetă în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Pe măsurile 2-4 fata continuă deplasarea în jurul băiatului până ajunge în poziția inițială. În măsurile 5-6 băiatul prinde în cruce cu brațul stâng peste cel drept și face o piruetă în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Pe măsurile 7-8 băiatul prinde cu brațul drept pe cel drept al fetei și face 2 piruete în sensul de mișcare a acelor de ceasornic (*Schema nr. 66*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 12- *În jurul băiatului și cu brațele în cruce*

Măsurile 9-12

Băiatul cu brațele în cruce execută pasul sincopat pe loc, iar fata cu același pas se deplasează în jurul băiatului prin dreapta lui. Fata ajunge în poziția inițială, în fața băiatului. Ambii parteneri au brațele în cruce băiatul are brațul drept ridicat sus și încrucișat peste cel stâng.

Măsurile 13-16

Băiatul se desprinde de brațul drept al fetei și cu mâna stângă execută 2 piruete în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Perechile sunt așezate tot pe 2 linii. (*Schema 67*).

Melodia nr. 4 este alcătuită din fragmentele muzicale A + B + C
(16+16+ 16=48 măsuri)

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 13- *Bătăi în față și încheiere*

Măsurile 1-2

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 3-4

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Bătaie în palme,

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 5-6

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 7-8

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime-Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90°și cu șoldul răsucit spre interior

Optime- Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime- Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90° (*Schema 68*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 14 - *Bătăi în față și încheiere*

Măsurile 9-10

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 11-12

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime-Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime-Bătaie în palme, piciorul stâng se alătură celui drept

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 13-14

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 15-16

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime-Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior

Optime- Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime- Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90° (*Schema 69*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 15- *Bătăi în față și încheiere*

Măsurile 17-18

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime-Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior

Optime- Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime- Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90°

Mișcarea se repetă de 4 ori până la măsura 24. Băieții sunt în față pe 2 linii (*Schema 70*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc nr. 16- *Bătăi în față și încheiere*

Măsurile 26-26

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 27-28

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Bătaie în palme,

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare
Măsurile 29-30

Optime- Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime- Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime- Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime- Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime- Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare
(Schema nr.71).

Măsurile 31-32

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime-Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90°și cu șoldul răsucit spre interior

Optime- Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime-Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime-Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime- Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90° Pe ultimele 2 măsuri fetele vin la băieți (*Schema 72*).

Măsurile 1-4

Se execută figura de joc nr. 17- *Plimbare cu brațele jos*

Pătrime- Ambii parteneri sunt cu brațele prinse jos la 45°. Pas accentuat cu piciorul drept, băiatul se întoarce ușor către la stânga. Fata pornește cu piciorul drept și execută pașii cu pendulare în stânga băiatului

Optime- Pas vârf-toc tot pe piciorul drept al băiatului.

Pătrime- În această sincopă piciorul stâng al băiatului se alătură celui drept.

Optime-Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept.

Pătrime- Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng.

Pătrime-Pas accentuat nedepășit cu piciorul drept încrucișat peste cel stâng, băiatul se întoarce ușor către la dreapta către punctul 2. Fata pornește cu piciorul stâng și execută pașii cu pendulare în dreapta și stânga băiatului

Optime- Pas vârf-toc tot pe piciorul drept al băiatului.

Pătrime- În această sincopă piciorul stâng al băiatului se alătură celui drept.

Optime-Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept.

Pătrime- Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng (*Schema 73*).

Măsurile 5-8

Se execută figura de joc nr. 18- *Plimbare cu 2 piruete*

Se execută pașii de la măsurile 1-8.

Pe măsurile 5-6 băiatul face o piruetă cu mâna dreaptă în sensul invers mersului acelor de ceasornic.

Pe măsurile 7-8 băiatul face o piruetă cu mâna stângă în sensul de mișcare a acelor de cesornic. Perechile sunt așezate în aceeași formație ca și la mișcărilor anterioare (*Schema 74*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 19 - *Plimbare cu 4 piruete*

În continuare se execută pașii de la măsurile 1-8.

Pe măsurile 9-10 băiatul face 2 piruete cu mâna dreaptă în sensul invers mersului acelor de cesornic.

Pe măsurile 11-12 băiatul face 2 piruete cu mâna stângă în sensul de mișcare a acelor de cesornic. Perechile sunt așezate în aceeași formație ca și la mișcărilor anterioare. Această mișcare de finalul suitei se repetă de 2 ori (*Schema 75*).

SUITĂ DE JOCURI DIN HĂȘMAȘ

I. ARDELEANA ÎN ȘIR

1. Intrarea cu pași mărunți și tropoțiți

♩ = 126

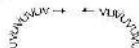
Ardeleana (Măsurile 1-32)

A.

B.

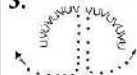
1. Măsurile 1-8

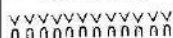
2. Măsurile 9-16

3. Măsurile 17-24

4. Măsurile 25-32

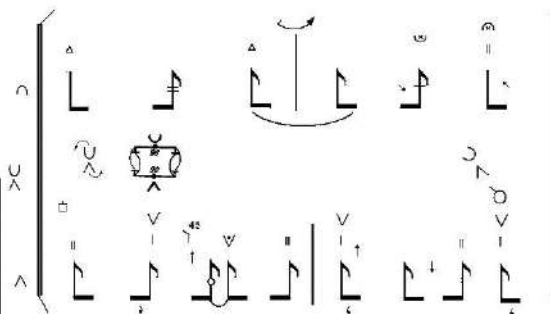
2. Plimbare cu pași tropoțiți

Ardeleana (Măsurile 1-16)

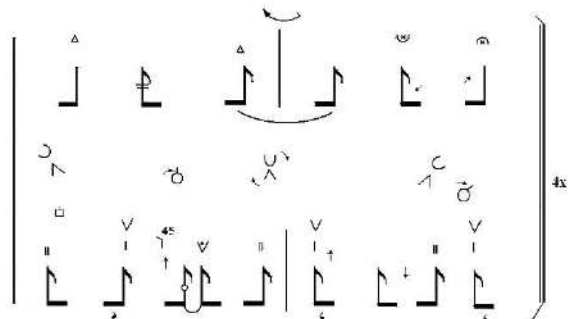
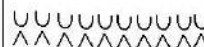
$\text{♩} = 126$

5. Măsurile 1-14

6. Măsurile 15-16

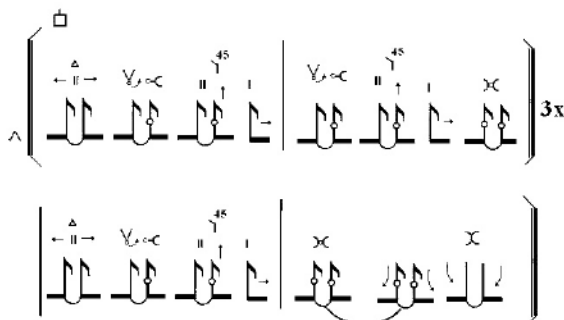
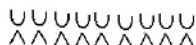

3. Pinteni simpli și dubli

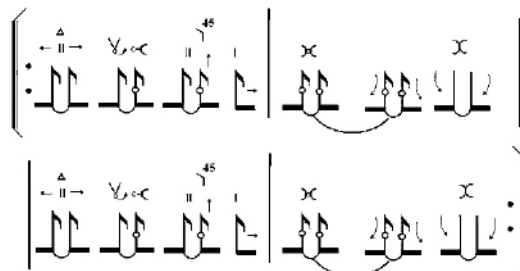
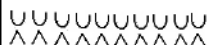
Ardeleana (Măsurile 17-32)

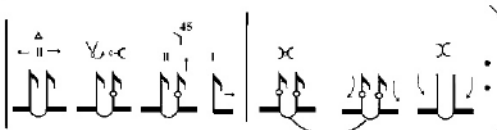
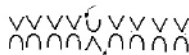
7. Măsurile 17-24

8. Măsurile 25-30

9. Măsurile 31-32

4. Plimbare și pași tropotiți

♩ = 126

Ardeleana (Măsurile 1-8)

A.

10. Măsurile 1-8

5. Plecarea în față cu bățai în palme

Ardeleana (Măsurile 9-16)

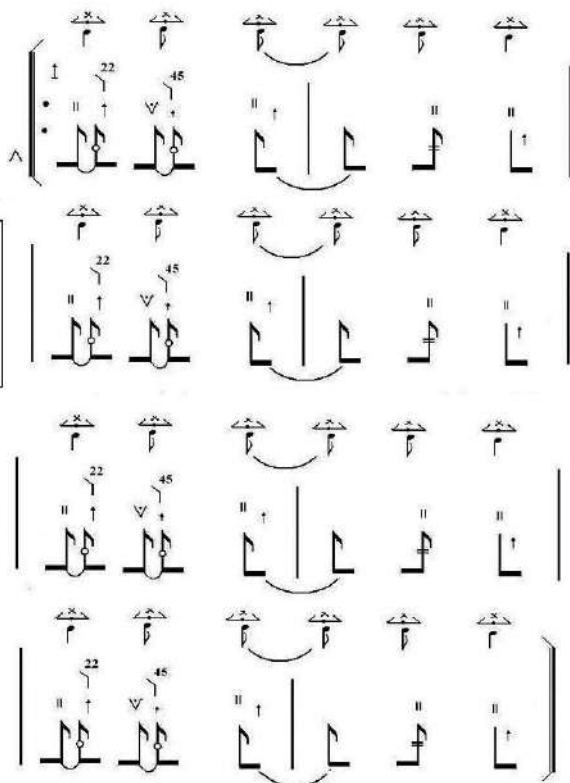
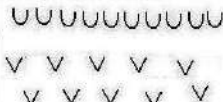
♩ = 126

11. Măsurile 9-12

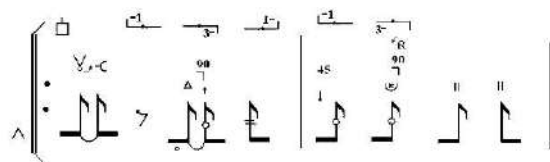

12. Măsurile 13-16

6. Bătăi cu dreapta și încheiere cu o săritură

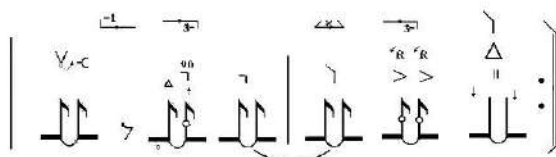
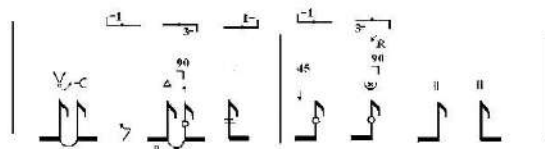
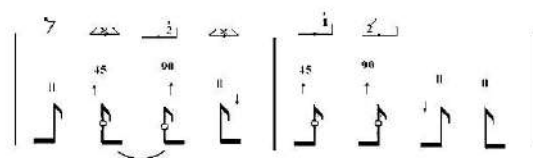
Ardeleana (Măsurile 17-24)

13. Măsurile 17-24

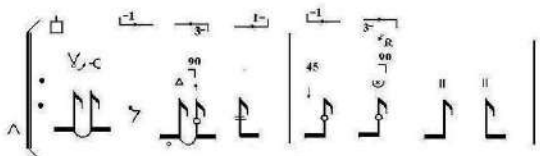
U U U U U U U U U U

✓ ✓ ✓ ✓ ✓
✓ ✓ ✓ ✓ ✓

7. Bătăi cu dreapta și încheiere cu 2 sărituri

Ardeleana (Măsurile 25-32)

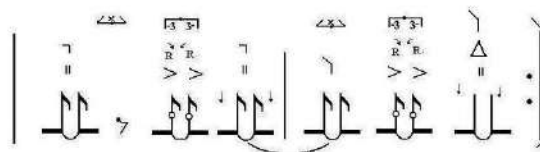
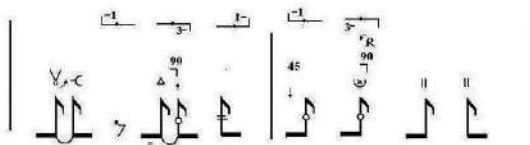
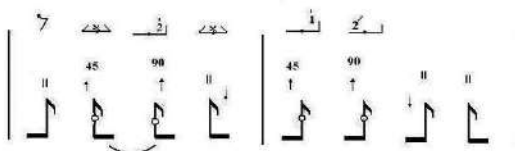

14. Măsurile 25-32

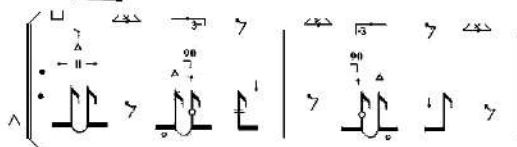
UUUUUUUUUUUU

V V V V V V

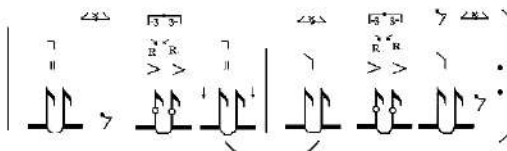
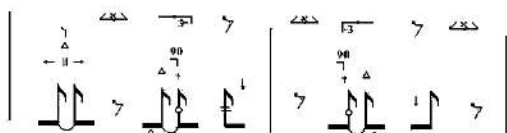
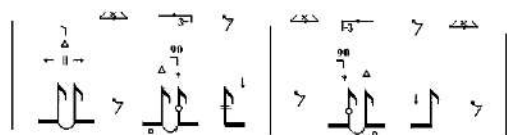
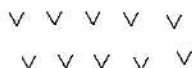
V V V V V V

8. Bătăi pe dreptul și pe stângul
și încheiere cu 2 sărituri

15. Măsurile 1-16

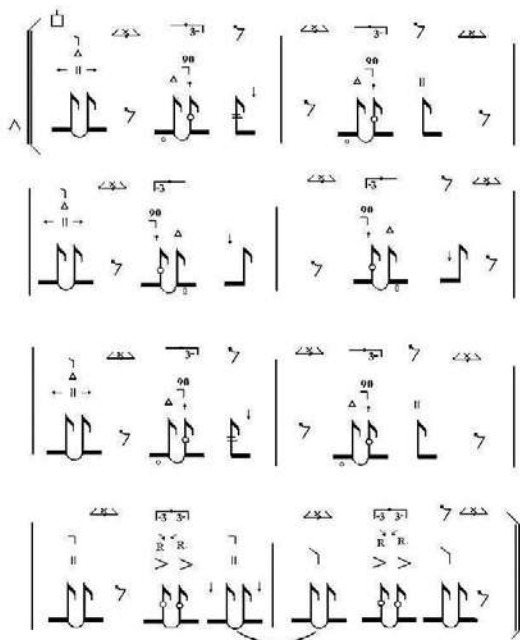
9. Două pe dreptul, două pe stângul și încheiere

Ardeleana (Măsurile 17-24)

B.

16. Măsurile 17-24

10. Plecarea băieților în spate cu bătăi în palme

Ardeleana (Măsurile 25-32)

B.

II. ARDELEANA ÎN ROATĂ

11. Plimbare, pași tropotiți și plecare în roată

Roata din Hașmaș (Măsurile 1-16)

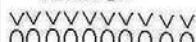
$\text{♩} = 126$

A.

19. Melodia Nr. 2

Măsurile 1.-4

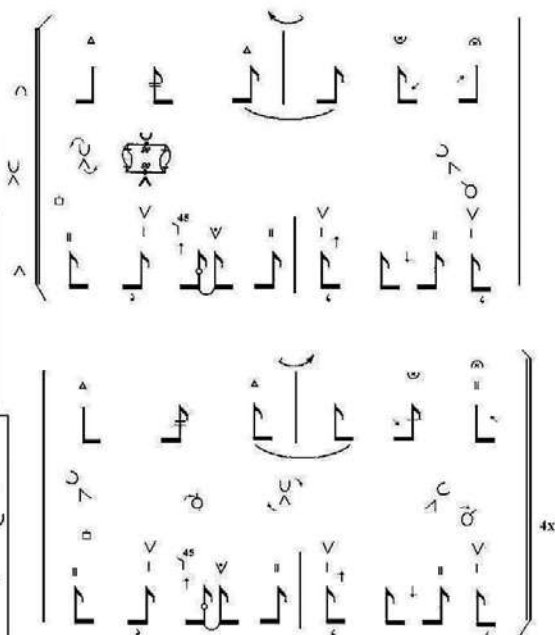
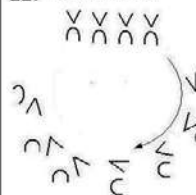
20. Măsurile 5-8

21. Măsurile 9-12

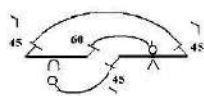
22. Măsurile 13-16

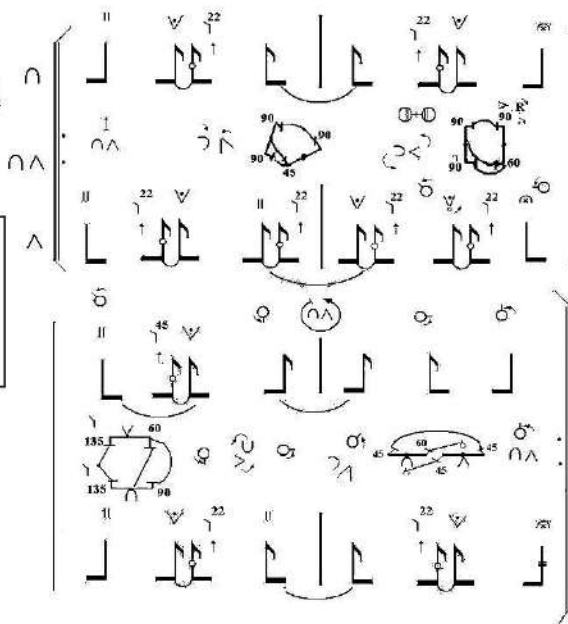
12. În roată odată

Roata din Hășmaș (Măsurile 17-24)

B.

23. Măsurile 17-24

13. Roata cu pași tropotiți și cu bătaie pe piciorul drept

Roata din Hășmaș (Măsurile 1-8)

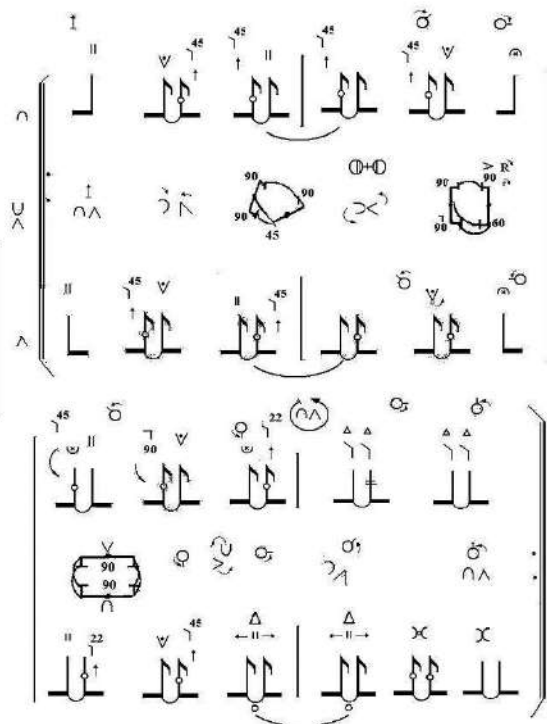
$\text{♩} = 126$ A.

24. Măsurile 1-8

14. Roată cu pinteni pe linia cercului

Roata din Hașmaș (Măsurile 9-16)

B.

25. Măsurile 9-16

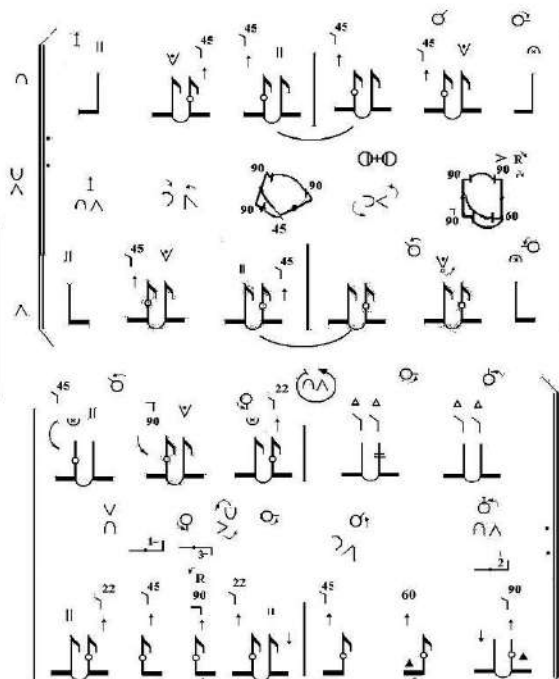
15. Roată cu foarfecă și bătaie pe piciorul drept

Roata din Hășmaș (Măsurile 17-24)

B.

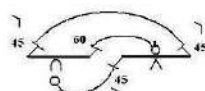

26. Măsurile 17-24

16. În roată odată

Roata din Hășmaș (Măsurile 1-8)

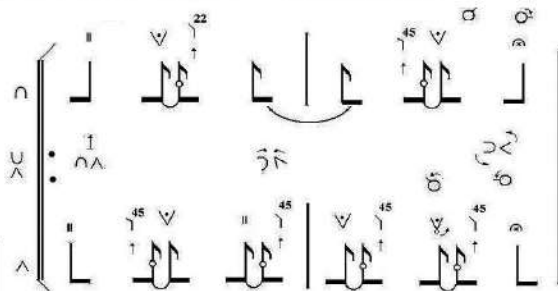
27. Măsurile 1-8

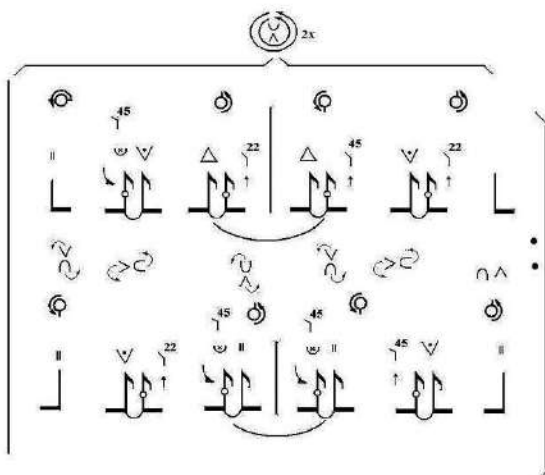
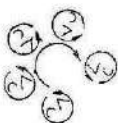
17. Roata de două ori

Roata din Hășmaș (Măsurile 9-16)

B.

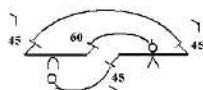

28. Măsurile 9-16

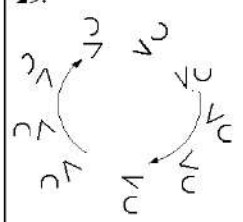

18. În roată odată

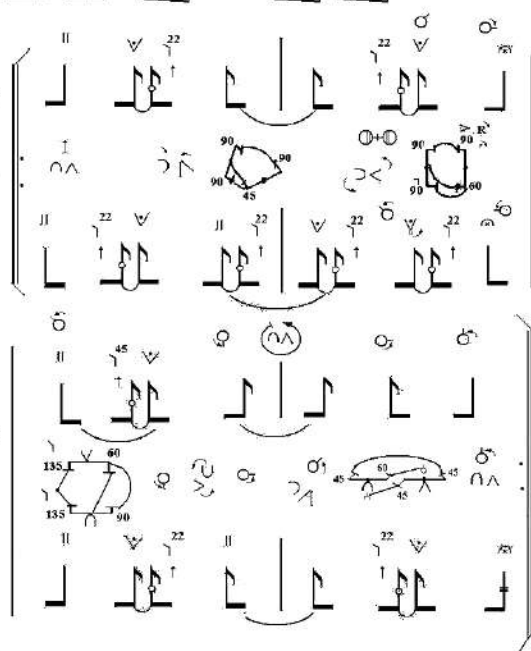
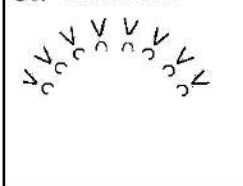
Roata din Hășmaș (Măsurile 17-24)

29. Măsurile 17-20

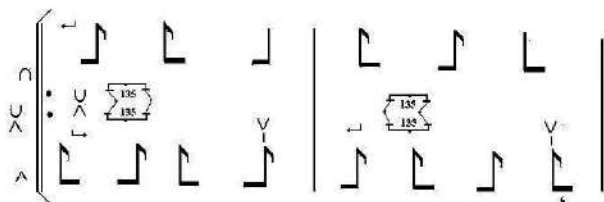

30. Măsurile 20-24

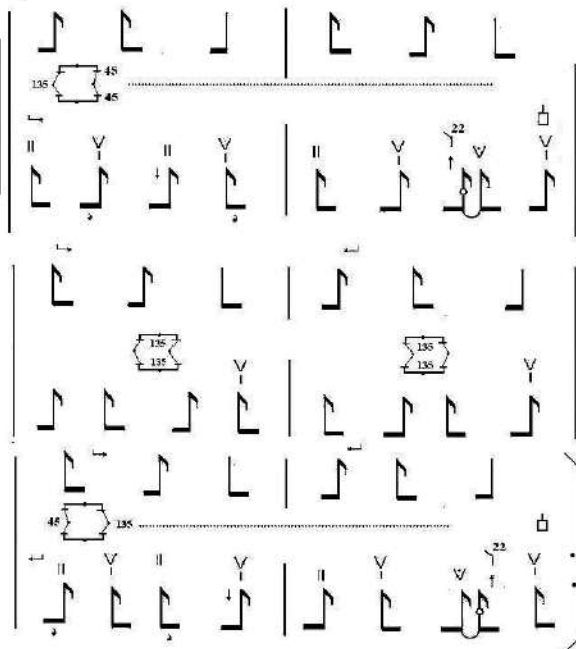

III. LUMEA

1. Plimbări la dreapta și la stânga

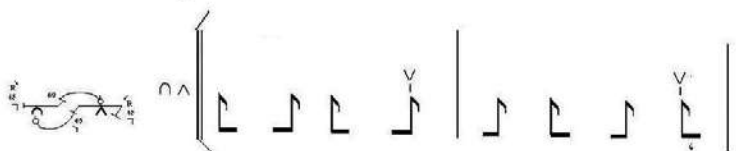

31. Măsurile 1-16

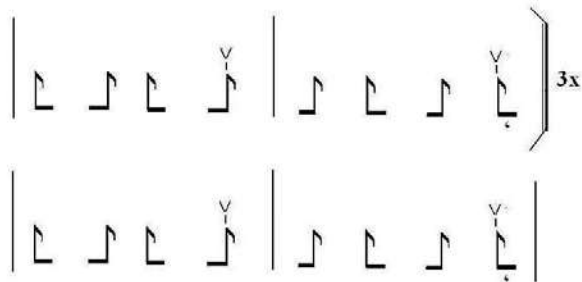
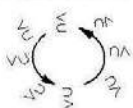

2. Plecarea în roată

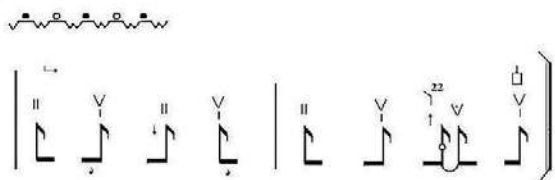
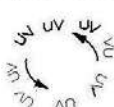
Lunea (Măsurile 17-32)

32. Măsurile 17-30

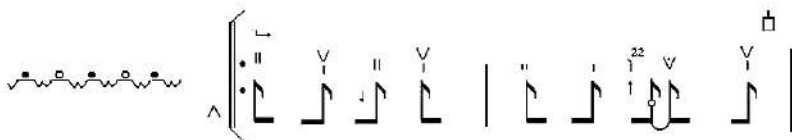
33. Măsurile 31-32

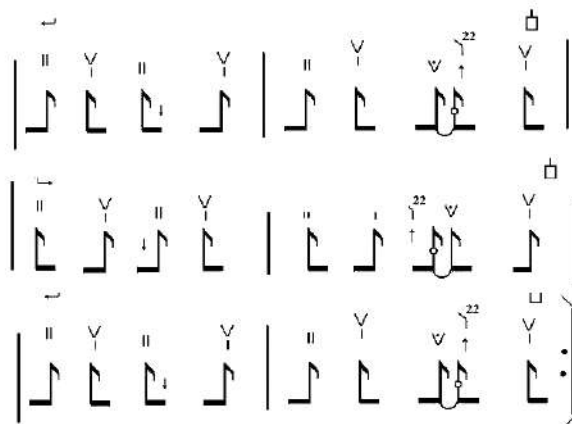
3. Plimbări la dreapta și la stânga

Lunea (Măsurile 1-16)

♩ = 126

34. Măsurile 1-16

4. Bătăi pe călcâie și în față

Lunea (Măsurile 17-32)

45 90 45 90

35. Măsurile 17-32

The diagram illustrates the rhythmic and movement patterns for measures 17-32. It features a circular flow diagram with 'UV' and 'VU' arrows, and a series of vertical columns of notation. These columns use various symbols: notes, rests, and specific markers like 'Δ' (triangle), 'R' (right), and '90' (degree). Arrows and brackets connect these elements, likely representing the sequence of steps or movements in a dance.

5. În roată la dreapta și la stânga

Lunea (Măsurile 1-16)

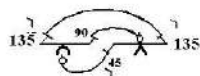
♩ = 126

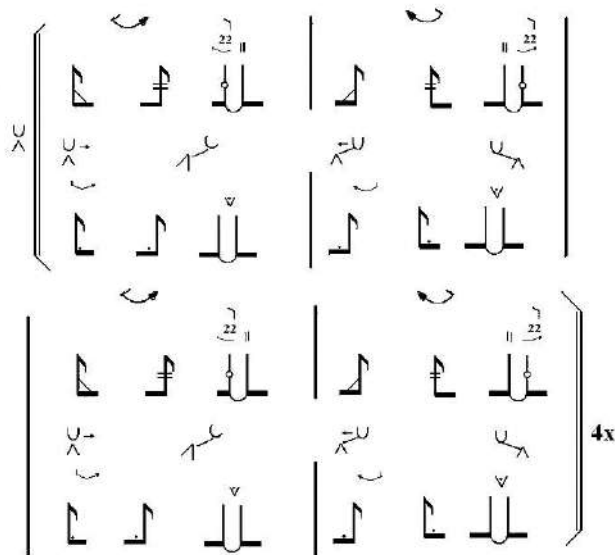
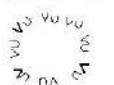
36. Măsurile 1-16

6. Aruncarea fetei din stânga în dreapta

Lunea (Măsurile 17-32)

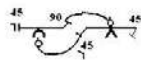
37. Măsurile 17-32

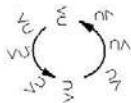
7. Plecarea în semicerc

Lunea (Măsurile 1-16)

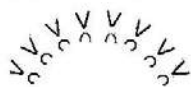
♩ = 126

38. Măsurile 1-8

39. Măsurile 9-16

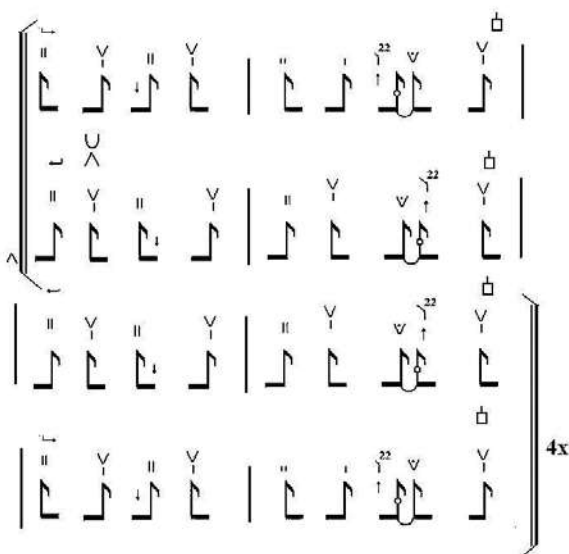
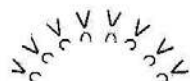

8. Plimbări la stânga și la dreapta

Lumea (Măsurile 17-32)

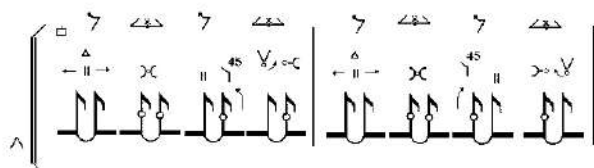
40. Măsurile 17-32

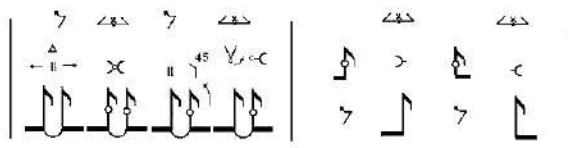
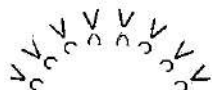
9. Pinteii cu bățai în palme

Lumea (Măsurile 1-8)

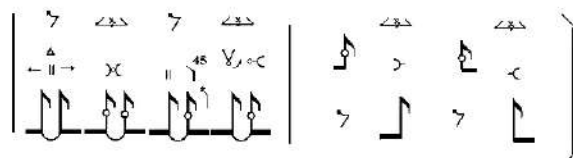
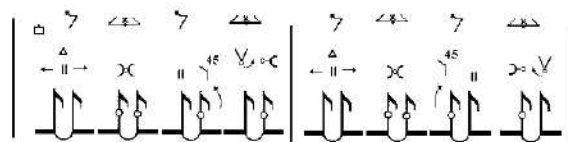
♩=126

41. Măsurile 1-4

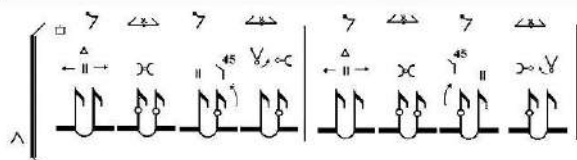
42. Măsurile 5-8

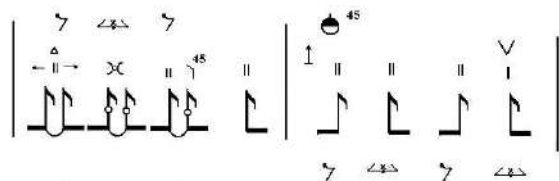
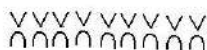
10. Pinteni cu pași tropotiți

Lumea (Măsurile 9-16)

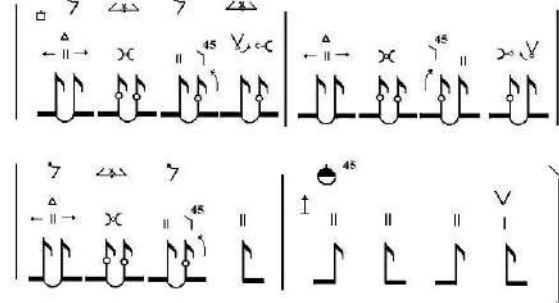
♩ = 126

43. Măsurile 9-12

44. Măsurile 13-16

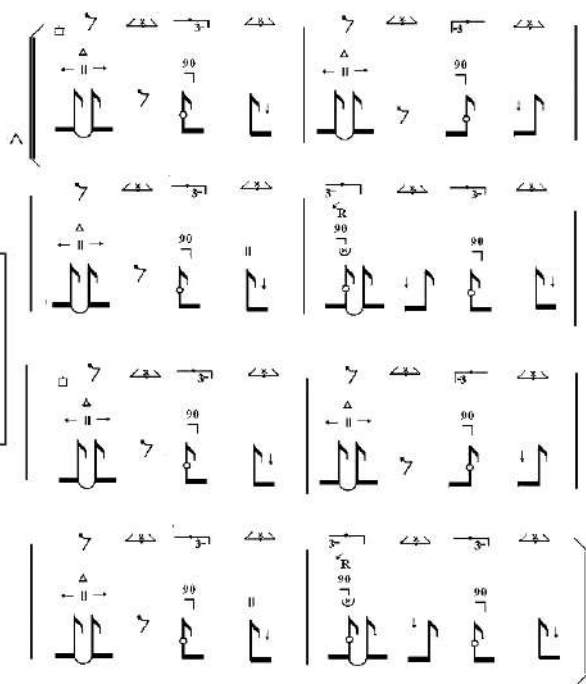
11. Bătăi în palme și pe călcâie

Lunea (Măsurile 17-24)

45. Măsurile 17-24

UUUU UUUU

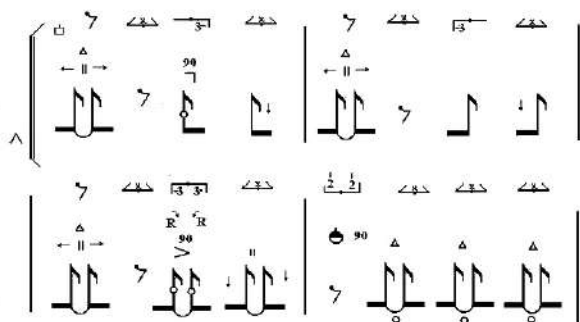
 V V V V V
 V V V V

12. Bătăi în palme, pe călcăie și încheiere

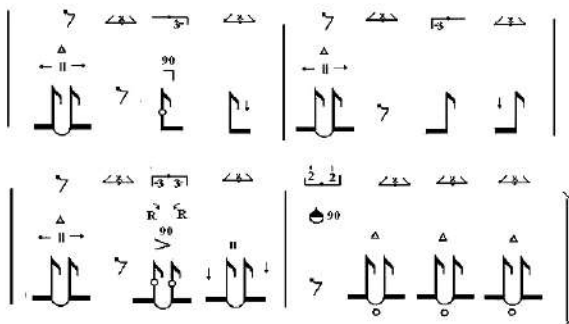
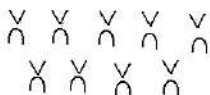
Lunea (Măsurile 25-32)

46. Măsurile 25-28

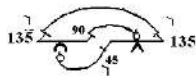
47. Măsurile 29-32

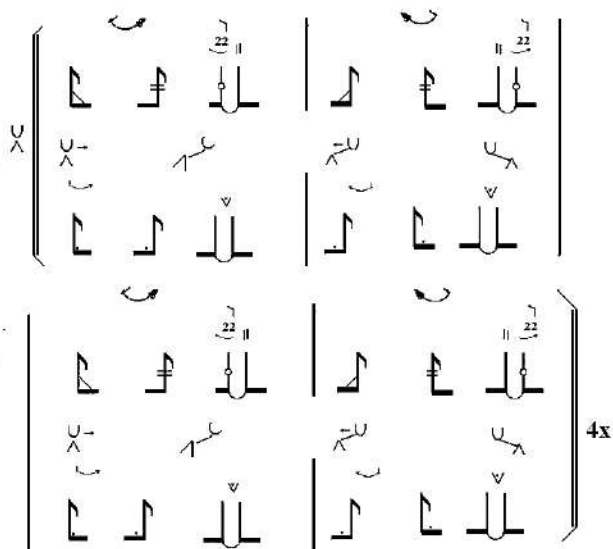
13. Aruncarea fetei din stânga în dreapta

Lunea (Măsurile 1-16)

♩ = 126

48. Măsurile 1-16

14. Pe sub mână odată și de 3 ori

Lunea (Măsurile 17-32)

The musical score for 'Pe sub mână odată și de 3 ori' (Lunea) is presented in two staves. The first staff is in treble clef and the second in bass clef. The melody is written in a 2/4 time signature. The score includes a large bracketed section containing 16 measures of rhythmic notation. The notation includes various note values (quarter, eighth, sixteenth notes) and rests, with some measures marked with '135' and '135' in boxes. The section is divided into four groups of four measures each, with a 'Final' marking at the end.

49. Măsurile 17-32

The diagram shows the rhythmic notation for measures 17-32, labeled 'Final'. The notation consists of a series of eighth and sixteenth notes, with some measures marked with '135' and '135' in boxes.

IV. ÎNVÂRTITA - MĂNÂNȚĂLU

1. În față cu pași tropotiți

♩ = 144

1. Învârtita (Măsurile 1-16)

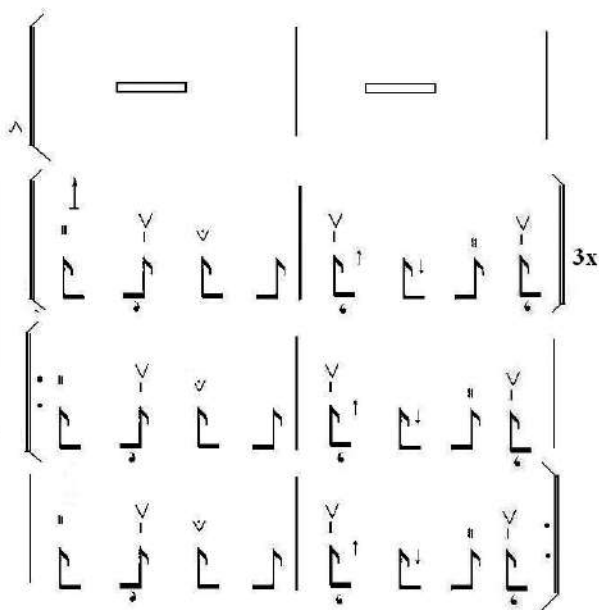
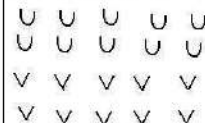
A.

50. Măsurile 1-8

51. Măsurile 9-16

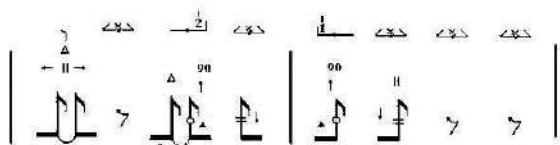
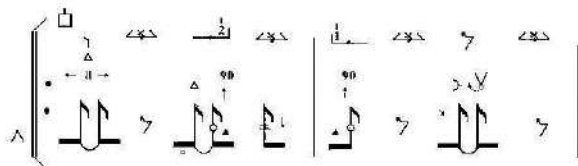

3. Bătăi în față și încheiere

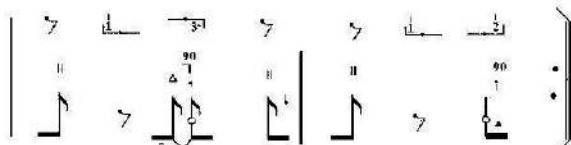
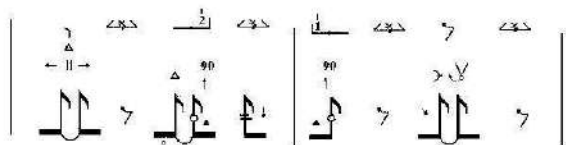
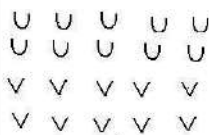
♩ = 144

Învărtita (Măsurile 1-16)

A.

53. Măsurile 1-16

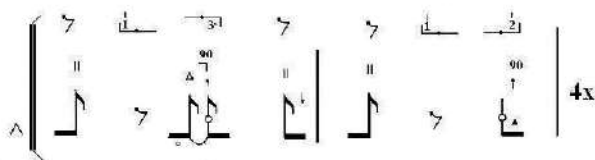
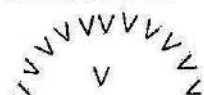

4. Bătăi în față,
bătăi cu tropot și încheiere

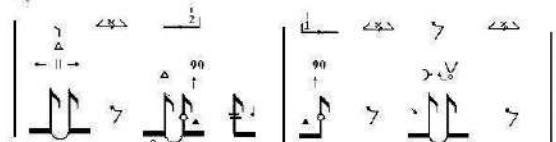
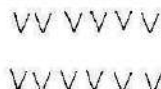
Învărtita (Măsurile 17-32)

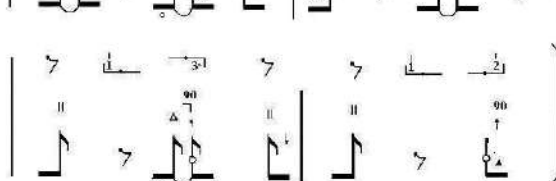
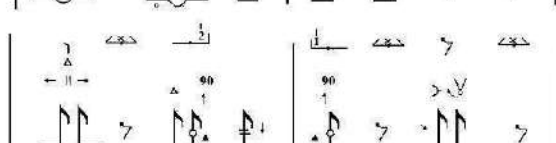
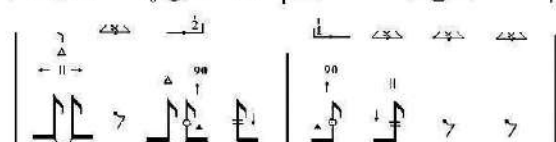
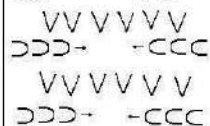
54. Măsurile 17-24

55. Măsurile 25-28

56. Măsurile 29-32

5. Pe loc cu pași încrucișați

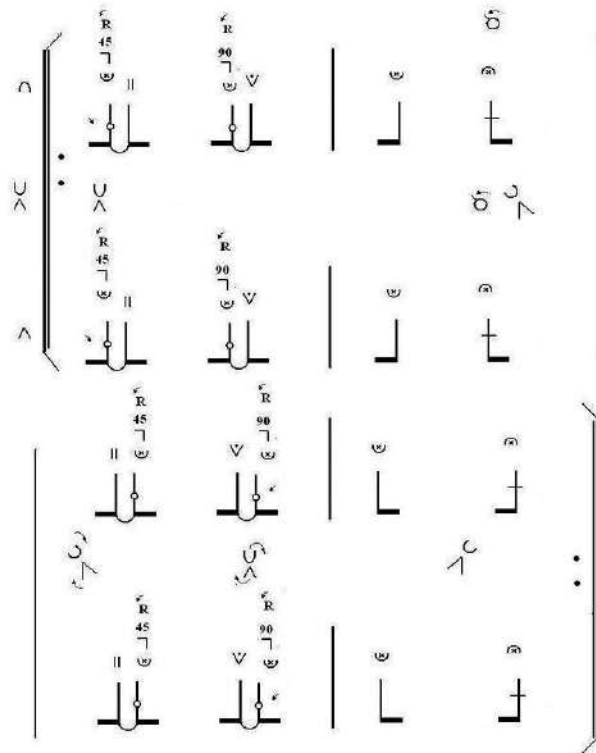
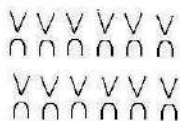
♩=144

2. Învârtita (Măsurile 1-8)

A.

57. Măsurile 1-8

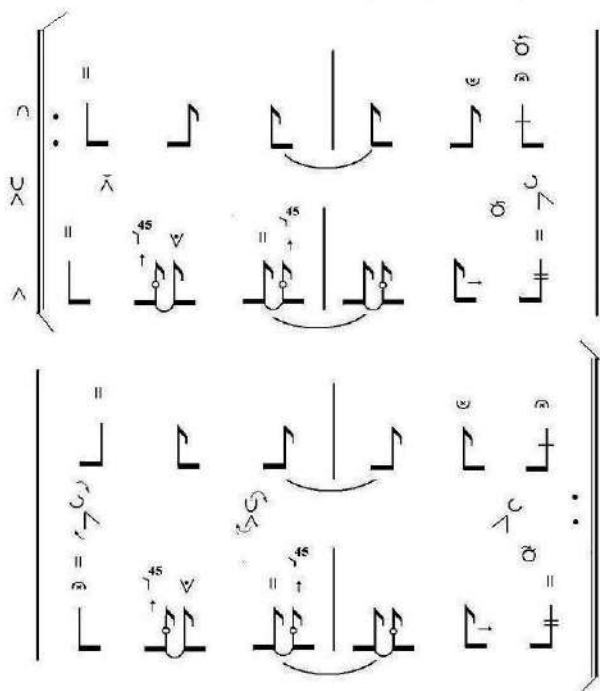
6. Învârtita șchiopătată-Plimbarea

B.

Învârtita (Măsurile 9-16)

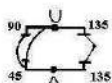
58. Măsurile 9-16

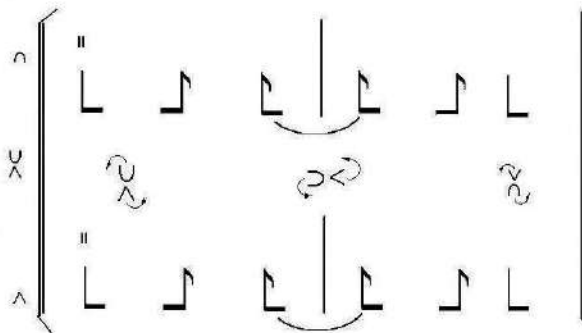
7. Învârtita la dreapta

B.

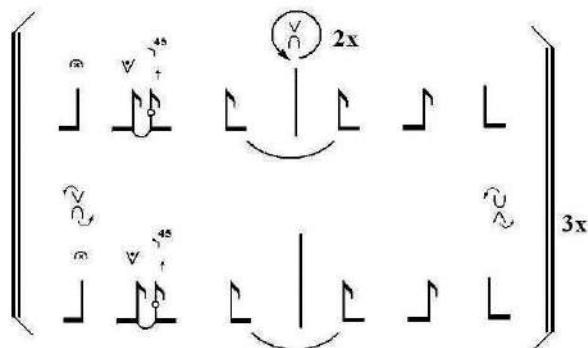
Învârtita (Măsurile 17-24)

59. Măsurile 17-20

Pe măsurile 21-24
baiatul rămâne cu spatele

60. Măsurile 21-24

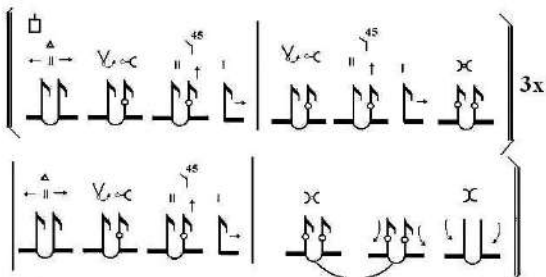
8. Pinteni cu încheiere și pinteni la podea

♩ = 144

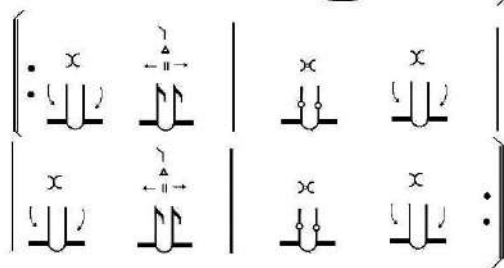
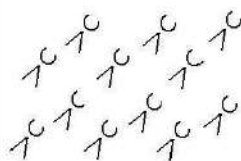
Învărtita (Măsurile 1-16)

61. Măsurile 1-8

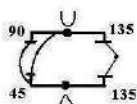
62. Măsurile 9-16

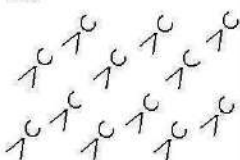
9. Plimbarea șchiopătată

Învărtita (Măsurile 17-24)

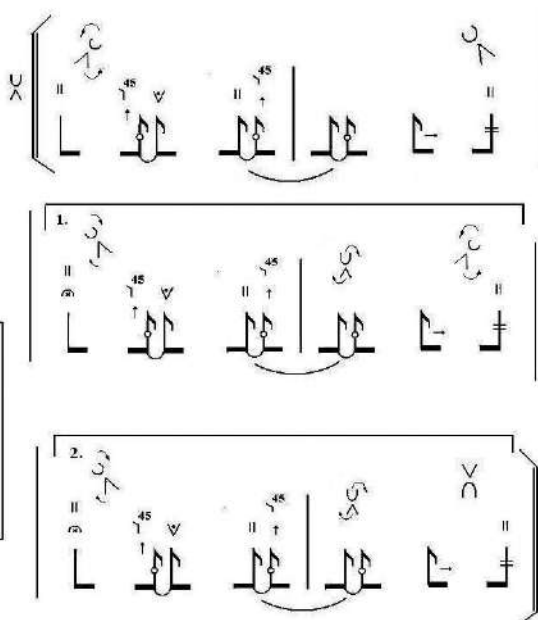
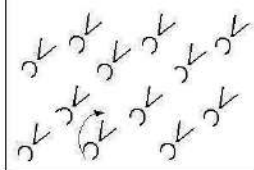
B.

63. Măsurile 17-22

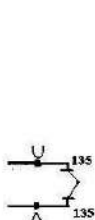

64. Măsurile 23-24

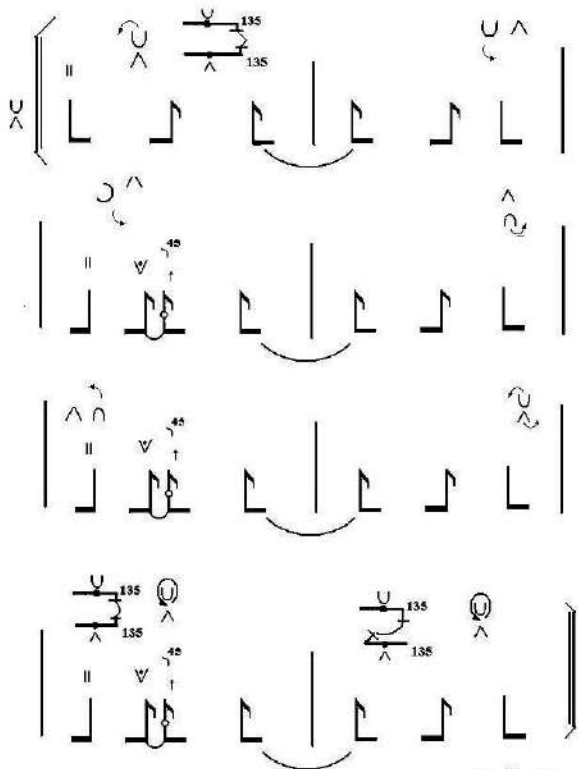

10. În jurul băiatului și cu 2 piruete

Învărtita (Măsurile 25-32)

65. Măsurile 25-32

continuare

continuare

11. În jurul băiatului și cu brațele în cruce

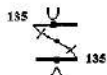
Învărtita (Măsurile 1-8)

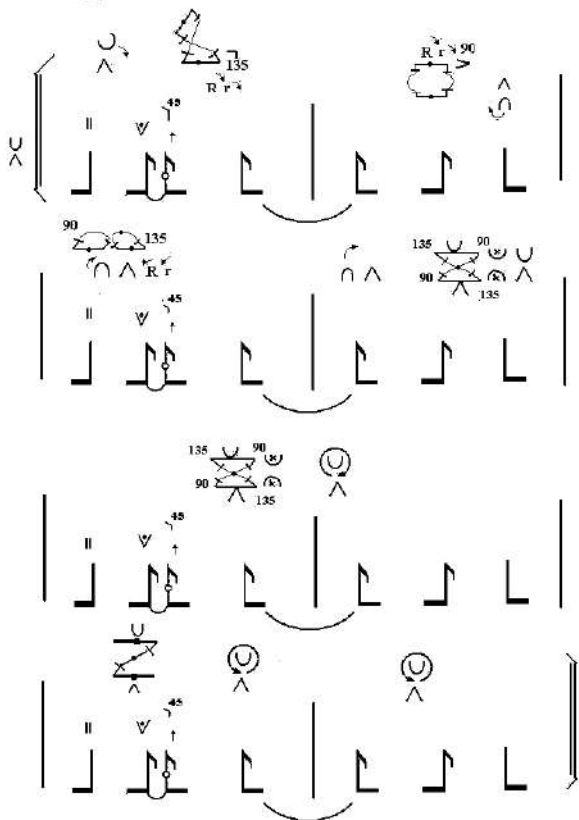
continuare

12. În jurul băiatului și cu brațele în cruce

Învărtita (Măsurile 9-16)

67. Măsurile 9-16

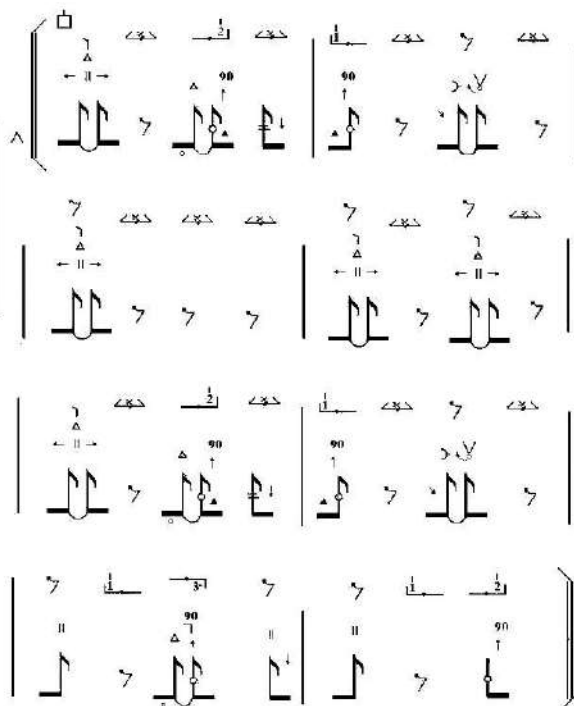
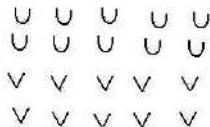
13. Bătăi în față și încheiere

♩=144

Învărtita (Măsurile 1-8)

68. Măsurile 1-8

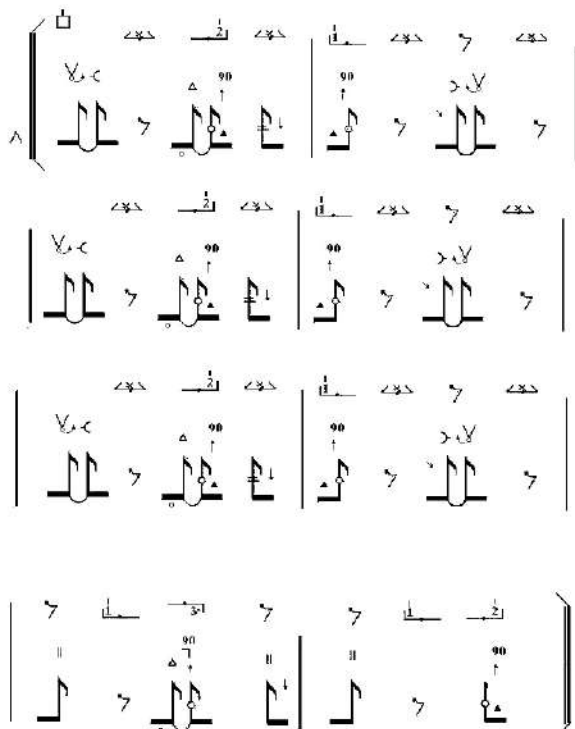
14. Bătăi în față și încheiere

♩=144

Învărtita (Măsurile 9-16)

69. Măsurile 9-16

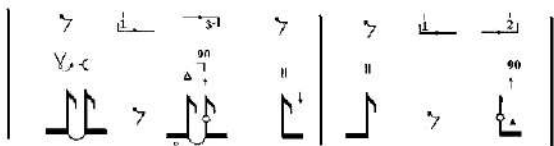
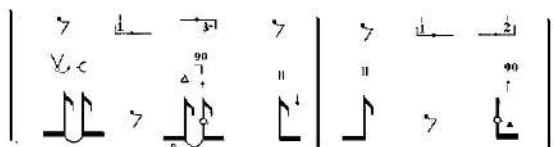
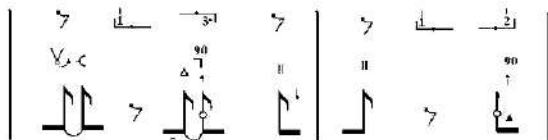
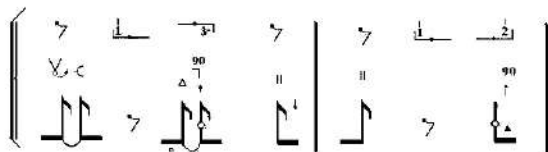
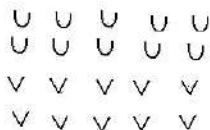

15. Bătăi în față și încheiere

Învărtita (Măsurile 17-24)

70. Măsurile 17-24

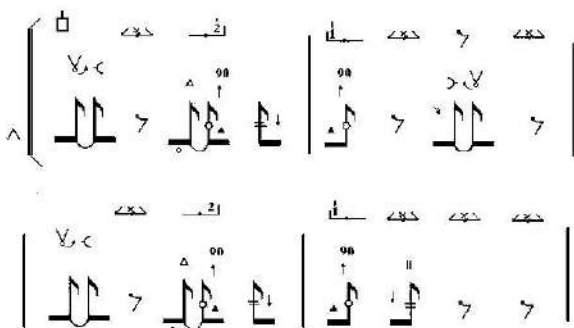
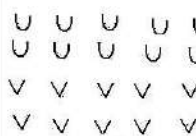

16. Bătăi în față și încheiere

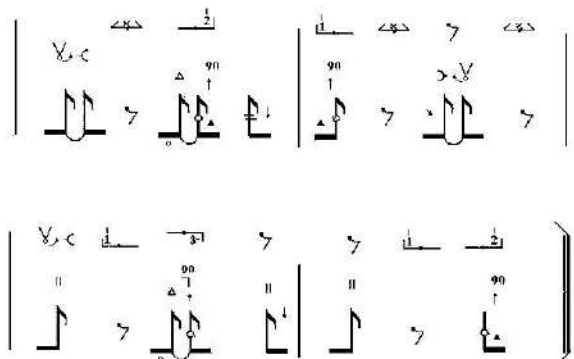
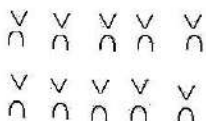
Învârtita (Măsurile 25-32)

71. Măsurile 25-30

72. Măsurile 31-32

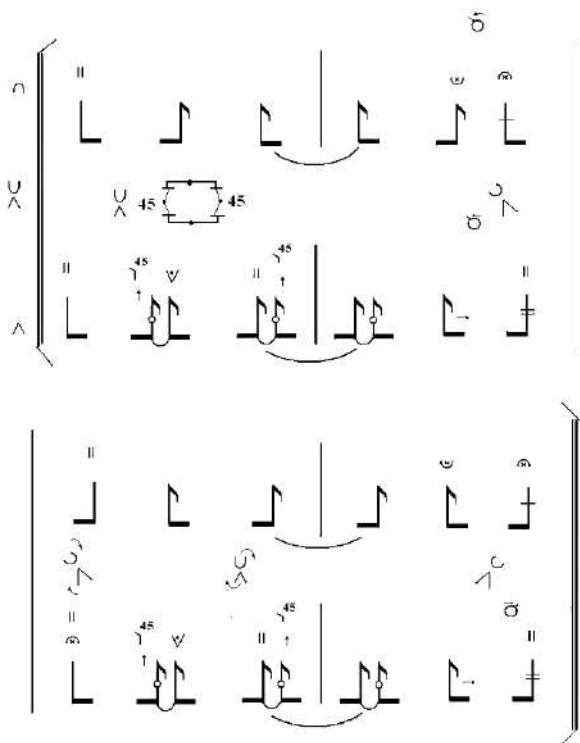

17. Plimbarea cu brațele jos

Învârtita (Măsurile 1-4)

73. Măsurile 1-4

18. Plimbarea cu 2 piruete

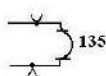
Învărtita (Măsurile 5-8)

74. Măsurile 5-8

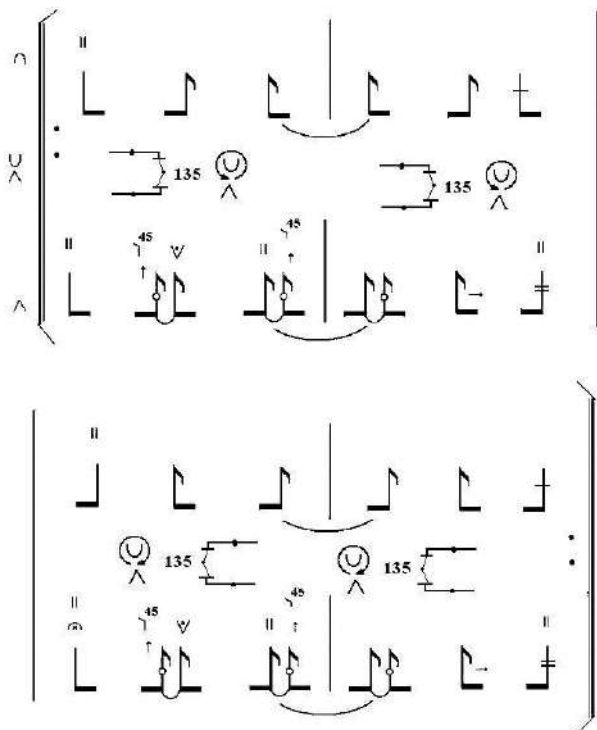
V V V V V V
 O O O O O O
 V V V V V V
 O O O O O O

19. Plimbarea cu 4 piruete

Învărtita (Măsurile 9-16)

75. Măsurile 9-16

1. ARDELEANA DIN HĂȘMAȘ

♩ = 126

Lingurar Mihai 56 ani din Urvis-vioară

Transcriere Adrian Diaconu

15. 12. 1976

A.

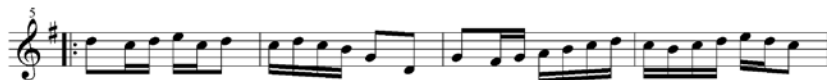
B.

2. ROATA P'ÂN CASĂ

Lingurar Mihai-54 ani
Urviș 1975
Transcriere- Purcel Constantin

 = 126

3. LUMEA

Lingurar Mihai 56 ani-vioară

15.04.1972

Transcriere: Purcel Constantin

♩=126

4. ÎNVÂRTITA

♩=144

Lingurar Mihai 56 ani-vioară

15.04.1972

Transcriere: Purcel Constantin

A.

B.

5. ÎNVÂRTITA-MĂNÂNȚĂLU

Lingurar Mihai 56 ani-vioară

15.04.1972

Transcriere: Purcel Constantin

♩ = 144

6. ÎNVÂRTITA

Lingurar Mihai 56 ani-vioară

15.04.1972

Transcriere: Purcel Constantin

♩ = 144

5

9

13

17

21

7. ÎNVÂRTITA

Lingurar Mihai 56 ani-vioară

15.04.1972

Transcriere: Purcel Constantin

 = 144

8. ARDELEANA-Variantă

Lingurar Mihai-54 ani
Urviş 1975
Transcriere- Purcel Constantin

♩ = 110

Formația de dansuri din Hășmaș, 2013

Plecarea în roată

Grup de tineri din formație

Grup de fete

Formația de tineri și copii

Plimbarea din Ardeleana

Lingurar Mihai

Fete din Beliu la Praznicul de pită nouă

Formația de dansuri

Muntenaș, Ioly, Niculescu, Peri, Doru, Luci și Blaj, în suita din Craiva

În vârtejul jocului

Roata cu brațele la spate

Hășmășeni la joc

Capitolul V

Suita de jocuri din Țara Zărandului

Suita din *Țara Zărandului* cuprinde câteva din cele mai reprezentative jocuri culese de-a lungul anilor din localități de deal și de munte: Dezna, Buhani, Minișel, Hălmăgel și Zimbru. În aceste localități deși numărul de jocuri este mai mic figurile de joc și variantele acestora este destul de mare.

Repertoriul de jocuri situat în bazinul Țării Zărandului nu este izolat de folclorul coregrafic al unor localități limitrofe din județele Alba, Hunedoara și Bihor, dimpotrivă, el este într-o legătură permanentă și continuă în toate aspectele de tipologie și structură. Circulația permanentă pe versanții munților și a dealurilor a românilor precum și a bunurilor materiale și spirituale a fost neîntreruptă de-a lungul veacurilor. Ea stă la baza explicației diversității tuturor genurilor folclorice și totodată a unei deosebite unități de limbă și cultură.

La baza repertoriului abordat stă *Ardeleana bătrânească*, formă veche tradițională care se practica în șir, iar elementul principal al jocului este un fel de *pas scuturat* care predomină toate variantele. Acest tip de joc cu pași mărunți și pliați, concomitent cu aceeași mișcare a corpului și a brațelor este prezent în multe localități

din perimetrul montan al Țării Zărandului. La acest joc factura polimorfă se manifestă prin simultaneitatea jocului în perechi și a improvizațiilor individuale mai ales la figurile tropotite și a unor piteni.

Suprapunerea pe melodie a tuturor jocurilor din această arie folclorică este concordantă cu predominanța a ritmului sincopat amfibrahic.

Montarea coregrafică pe care o descriem literar și pe partituri muzical-coregrafice începe cu trei cântece din repertoriul ceremonial tradițional: *Răsai soare, Lioara și Bătuta*. Repertoriul este descris cu figuri și variante ale acestora și se continuă cu cele mai cunoscute jocuri din vetrele folclorice amintite: *Ardeleana, Moțănesca, Rupta, Întoarsa, Bătuta, Șchioapa, Mărunțica Șchiopătată*.

În această suită, *Ardeleana* cuprinde cele mai multe forme coregrafice cu melodii proprii și figuri de sine stătătoare: *Lunga, Ardeleana mărunță, Împletita, Șchioapa-ntoarsă, Smintita, Șirinca* și altele.

Jocul în linie sau în șir este cel care predomină, iar anumite elemente de ansamblu care privesc formația și ținuta sunt caracteristice întregii zone. Figurile de joc sunt alcătuite din 2-4 măsuri care se repetă într-un mod variabil în funcție de poziția și schema coregrafică propusă. După cum se observă din desenele dansului, am optat pentru o desfășurare simplă cu linii, semicerc și cerc.

Din punct de vedere cinetic, la cele două jocuri descrise predomină pașii vârf-toc, pașii tropotiți, pitenii, pașii încrucișați, mișcări de brațe în plan vertical și orizontal, îndoiri ușoare ale

picioarelor fetelor, când băieții execută figuri de virtuozitate.

La grupa *Ardelenelor* din Țara Zărandului predomină o succesiune de amfibrah cu spondeu în care motivul sincopat începe întotdeauna cu un pas vârf-toc. La *Împletita moșânească*, alături de amfibrahul din prima măsură în motivul de bază apare celula ritmică de tipul anapestului.

Cel de al doilea joc, *Învârtita* sau *Mănânțaua* are mai multe variante cu figuri și melodii proprii: *Șchiopița*, *Învârtita ruptă*, *Învârtita moșânească*, *Învârtita scurtă*.

Mărunțica șchiopătată din această zonă are o cinetică asemănătoare cu cea a *Ardelenei*, cu predominanță a pașilor vârf-toc, a unor învârtiri în perechi și a pintenilor bătuți la sol și în aer. Caracteristica de bază a jocului este structura lui șchiopătată ce se realizează cu un acompaniament specific zărândan, cu vioară, contră și dubă cu cinel. *Plimbarea cu pași încrucișați* a fost culeasă de la Teodor Costea și Elena Moș din Dezna, iar o serie de pași tropotiți și pinteni de la Mircea Duma din Buteni în 3-5. 06. 1975.

Datorită dificultății de interpretare unii tineri evită să execute acești pași sincopați, jocul având tendința de dispariție. Observând acest fenomen cu mulți ani în urmă, am lansat o campanie de revitalizare a acestui joc. Prin anii 1975 am introdus pentru prima dată la *Doina Mureșului* câteva figuri din acest joc. Pe parcursul anilor multe din formațiile județului, dar mai cu seamă cele de pe Valea Crișului Alb au introdus în repertoriul lor *Șchiopița*. Ansamblurile de dansuri din Dieci, Almaș, Gurahonț, Buteni, Chisindia se prezintă la nedei, serbări câmpenești, Târgul Codrenilor, fiii satului și alte manifestări și evenimente

culturale cu jocuri tradiționale în care *Mărunțica șchiopătata* este întotdeauna prezentă. Datorită unor inimoși instructori: Gheorghe Țaț, Dan Broștean, Radu Rașca, Andrei Șandru, acest joc de o spectaculozitate deosebită fiind pe cale de dispariție, cu timpul, prin ansamblurile țărănești a înviat și a intrat din nou în patrimonial coregrafic al județului Arad.

Melodiile suitei

1. Răsai soare 4+ 4 măsuri
2. Lioara 4+ 4 măsuri
3. Bătuta 16+16 măsuri
4. Ardeleana 8+ 16 măsuri
5. Ardeleana 16+16 măsuri
6. Ardeleana 16+16 măsuri
7. Ardeleana 16+16 măsuri
8. Ardeleana-Vârfureană 16+16 măsuri
9. Ardeleana sărită 8+ 16 măsuri
10. Ardeleana moțânească 16+16 măsuri
11. Mărunțica 16+16 măsuri
12. Mărunțica 16+16 măsuri

DESFĂȘURAREA JOCULUI

I. RĂSAI SOARE

Melodia Nr. 1 *Răsai soare* în măsura de 5/8 are 2 fragmente muzicale A și B (4+4 =8 măsuri) și se cântă de două ori

1. RĂSAI SOARE

Petru Băbuția
Buhani 12.02.1926
Culegător prof. Sever Ageu

♩ = 71

Ră-sai soa - re cât de ma - re Ră-sai soa - re

cat de ma - re Și-n căl - zeș - te lu - mea ta - re

Și-n căl - zeș - te lu - mea ta - re

Rasai soare cât de mare (bis)
Și-ncălzește lumea tare (bis)
Ră-sai soare de pe-ogoare (bis)
Și vino la noi pe vale (bis)

Pe prima strofă, dansatorii sunt în cerc cu brațele prinse joc și cu capetele aplecate (Cercul este foarte mic). Pe repetarea primului vers, dansatorii pășesc în spate începând cu piciorul drept, cercul se lărgeste așa cum se sugerează răsăritul soarelui. Pe versul doi al cântecului, dansatorii se deplasează în cerc la dreapta în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Se fac 12 pași la dreapta (*Schemele nr. 1, 2 și 3*).

Pe primul vers al celei de a doua strofe, dansatorii se deplasează la stânga, iar pe ultimul vers se duc în semicerc, prinși de brațe la nivelul umărului.

II. LIOARA

Melodia Nr. 2 *Lioara* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B (4+4 = 8 măsuri) și se cântă de 3 ori

2. LIOARA

$\text{♩} = 71$

Li-oa-ră li - oa - ră Flori de pri-mă - va - ră

Hai-de-ți ș-om cu - le - ge Mîn-dre le-om a - le - ge

**Lioară, lioară
Flori de primăvară
Haideți ș-om culege
Mândre le-om alege**

**Tu ai poale crețe
Treci printre fânețe
Mândră-i primăvara
Mnerie-i lioara**

**Liorați feciori
Și culegeți flori
Și culegeți flori
Până mâine-n zori**

Jocul are la bază o succesiune de pași încrucișați și pe vârf-toc. Pe prima strofă jocul se face pe loc, în semicerc, cu fetele în față și băieții în spatele lor (*Schema nr. 1*).

Pe strofa a doua primele 2 fete din mijloc se desprind și vin mult în față. Una dintre ele desfășoară o feleagă alesă în război. Amândouă prin de capetele felegii și o ridică sus. Din dreapta și din stânga cu pași ușori începuți cu piciorul drept fetele trec pe sub feleagă. Pe cap ele poartă coronite de flori. Se desprind ușor și se deplasează din nou în semicerc (*Schemele 2, 3, 4 și 5*).

Pe strofa a treia cu același pas fetele se deplasează în semicerc fiecare la partenerul de joc (*Schema 6*).

III.BĂTUTA

Melodia Nr. 3 *Bătuta* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B ($16+16=32$ măsuri) și se cântă de 2 ori

Pe prima strofă, perechile pleacă din semicerc cu pași tropotiți și se deplasează cu o mișcare șerpuită. Mișcarea pe verticală a brațelor concomitent cu cea a umerilor dă jocului un aspect și un stil caracteristic zonelor montane. O astfel de ținută o întâlnim la *Brâul pădurenesc* și *Brâul muntenesc*. Prima pereche conduce șirul până se ajunge din nou în semicerc (*Schema nr. 1 și 2*).

Pe cea de a doua strofă fetele execută piruete la dreapta și la stânga apoi pași bătuți și mărunți cu aceeași orientare. Băieții în semicerc execută pași bătuți cu piciorul drept apoi pași mărunți și încrucișați (*Schema nr. 3*).

3. BĂTUTA

♩ = 140

Zi de sărbătoa-re La la la la la la la la la la

Dan - Țu-i pă prin-soa-re La la la la la la la

Vin fe-cio-rii tot stri - gând La la la la la la la la

Și fe-te-le des-cân - tând La la la la la

Zi de sărbătoare
DanȚu-i pă prinsoare
Vin feciorii tot strigând
Și fetele descântând

Verde frunzuliță
Joacă-mă bădiță
Și mă prinde de mijloc
Pe sub mână să mă-ntorc

IV. ARDELEANA

Melodia Nr. 4 *Ardeleana* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B (8+16=24 măsuri) și se cântă o singură dată

Măsurile 1-4

Se execută figura Nr. 1 - *Pe loc*

Dansatorii sunt în semicerc prinși de brațe la nivelul umerilor și execută mici sărituri, pași vârf-toc pe 4 măsuri. În măsura a 4-a se face un pas accentuat cu piciorul stâng.

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc Nr. 1. - *Pe loc și peste picior*

Figura se execută pe loc, dansatorii sunt în aceeași poziție. În măsurile 7-8 după pasul vârf-toc pe valoare de pătrime piciorul drept se duce încrucișat peste cel stâng (*Schema nr. 1*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc Nr. 2 - *Pași peste picior și piteni*

Fetele se deplasează în fața băieților, se prind de brațe și execută această figură cu piciorul drept încrucișat peste cel stâng. Băieții execută aceeași pași dar cu tropot și piteni (*Schema nr. 2*).

Melodia Nr. 5 *Ardeleana* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B ($16+16=32$ măsuri) și se cântă o singură dată

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc Nr. 3 - *Piteni și pași plimbați*

Fetele cu pași de plimbare la dreapta și la stânga se deplasează în cerc. În acest moment băieții execută piteni cu brațele pe umeri. În prima montare, în acest moment, și băieții executau pași plimbați (*Schema nr. 3*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc Nr.4 - *Învârtiri la dreapta și la stânga în cerc*

Fetele se prind în cerc cu brațele la spate. Pentru o ținută cât mai frumoasă, în timpul învârtirilor la dreapta și la stânga, respectiv în sensul invers apoi în același sens al mersului acelor

de ceasornic fetele se lasă puțin pe spate. Pe aceste măsurii, băieții execută pintenii în aer și la podea. Pe ultimele 4 măsurii fetele se desprind din cerc și se aranjează din nou în semicerc (*Schemele 4, 5 și 6*).

Melodia Nr. 6 *Ardeleana* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B (16+16=32 măsurii) și se cântă o singură dată

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc Nr. 5 - *Pași sălțați, pași plimbați și piruete*

Băieții execută 16 măsurii pașii plimbați cu pendularea în aer a piciorului drept și stâng. Fetele pe 8 măsurii fac pașii plimbați la dreapta și la stânga cu mâinile pe umeri. Pe următoarele 8 măsurii, fetele se deplasează pe 2 linii în față și fac 4 piruete pe pașii plimbați la dreapta și la stânga. Băieții se deplasează în față cu pași plimbați și pe ultima măsură intră la partenera fiecăruia (*Schema Nr. 7 și 8*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc Nr. 6 - *Plimbări la dreapta și la stânga*

Cu această figură plimbată, perechile se deplasează în spate și intră în semicerc (*Schema nr. 9*).

Melodia Nr. 7 *Ardeleana* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B (16+16=32 măsurii) și se cântă o singură dată

Măsurile 1-12

Se execută figura de joc Nr. 7 - *Plecarea în roată cu piruete*

Perechile din dreapta se deplasează în cerc cu rotație în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Pasul de deplasare este ace-

lași cu vârf-toc pe piciorul drept la băieți și pe piciorul stâng la fete. Se poate porni cu același picior. Perechile din stânga pornesc prin mijlocul scenei și se deplasează în același sens cu celelalte (*Schema Nr. 10*).

Măsurile 13-16

Se execută figura de joc Nr. 8-*Aruncarea fetei în față*

Deplasarea perechilor spre semicerc continuă. Fata este în mâna dreaptă iar pe ultimele 2 măsuri băiatul trece fata în față. Toate perechile sunt din nou în semicerc, prinse de brațe ridicate deasupra capului la 135° (*Schema Nr. 11*).

Măsurile 17-24

Se reia figura de joc Nr. 6 - *Plimbări la dreapta și la stânga*

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc Nr. 9 - *Pe sub mână cu brațele în cruce*

Pe partea a doua a melodiei se execută 4 piruete cu fata. Mișcarea este cu brațele în cruce, băiatul are la prima piruetă brațul drept încrucișat peste cel stâng și ridicat la nivelul feței. Piruetele se fac cu deplasarea la dreapta și la stânga a fetei. Perechile sunt în semicerc (*Schema Nr. 11*).

Melodia Nr. 8 *Ardeleana-Vârfureană* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B (16+16 =32 măsuri) și se cântă de 2 ori

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc Nr. 10-*Pe loc cu pînteni*

Ținuta brațelor este specifică pașilor tropotiți dar mai ales în pîntenii în aer și la podea. Fetele execută acele mici pliéri pe structura amfibrahului si a spondeului. În măsura a 2-a la băieți, după un pînten cu piciorul drept în cel stâng pe valoare de pătrime

picioarele se ridică pe pernițe cu tocurile răsucite în exterior și apoi se face un pinten scurt cu ambele călcâie. Mișcarea se reia invers. Perechile sunt tot în semicerc (*Schema Nr. 11*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc Nr. 6-*Plimbări la dreapta și la stânga*

Perechile se deplasează în față pe 2 linii. Brațele sunt ridicate deasupra capului. Mișcarea se face prin plimbări bilaterale la dreapta și la stânga. Remarcăm aici pașii mai lungi ai fetelor. Băieții execută plimbările cu deplasări mici în față. Pendularea fetei pe orizontală este una dintre caracteristicile de bază a stilului în acest tip de *Ardeleană* (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc Nr. 11 - *Învârtiri în perechi*

Pe 8 măsuri se face învârtirea în perechi în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Brațul drept al băiatului prinde pe cel stâng al fetei ridicate deasupra capului. Brațul drept al fetei se pune pe umărul băiatului. Brațul stâng al băiatului prinde talia fetei. Piciorul din interior, cel pe care se sprijină greutatea corpului se duce mult încrucișat peste piciorul din exterior. Pe următoarele 8 măsuri mișcarea de învârtire se face invers, în același sens de rotire a acelor de ceasornic. Brațele se schimbă conform partiturii coregrafice. Perechile sunt aranjate pe 2 șiruri paralele (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 1-8 (Se reia *Ardeleana - Vârfureană*)

Se execută figura de joc Nr. 6 - *Plimbări la dreapta și la stânga*

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc Nr. 12 - *Învârtire, roată după băiat și 2 piruete*

După o învârtire în perechi în sensul invers mersului acelor de ceasornic, fata se deplasează în spatele băiatului prin partea lui stângă. Prin pașii de bază ea ajunge în fața băiatului și acesta execută o piruetă cu mâna dreaptă și una cu mâna stângă. Piruetele se fac în sensul invers mersului acelor de ceasornic (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc Nr. 13-*Roată după băiat și piruetă cu brațele în cruce*

Fata se deplasează în spatele băiatului prin partea lui stângă. Prin pașii de bază ea ajunge în fața băiatului și acesta execută o piruetă cu brațele în cruce. Cel stâng este peste cel drept. Pirueta se face în sensul invers mersului acelor de ceasornic cu brațele în cruce. Urmează două piruete în sensul de mișcare al acelor de ceasornic cu mana dreapta a băiatului. Fata are brațul drept ridicat deasupra capului (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc Nr. 14 - *Roată după băiat și piruetă cu brațele în cruce*

Fata se deplasează în spatele băiatului prin partea lui dreaptă. Prin pașii de bază, ea ajunge în fața băiatului și acesta execută o piruetă cu brațele în cruce cu brațul drept peste cel stâng. Urmează 2 piruete în sensul invers mersului acelor de ceasornic cu brațul stâng al băiatului care prinde brațul stâng al fetei (*Schema Nr. 12*).

Melodia Nr. 9 *Ardeleana Sărită* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B (8+16 =24 măsuri) și se cântă o singură dată

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc Nr. 15 - *Schimb de locuri*

Această figură este compusă din 2 celule ritmice, un amfibrah și un dipiric. După pasul vârf-toc pe piciorul stâng, piciorul drept se duce mult în față. Pe următorul pas cu piciorul stâng încrucișat corpul se întoarce 180° în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Brațele sunt prinse joc iar băiatul a făcut schimbul de locuri cu fata. În măsura a doua se fac 2 bătăi în podea și 2 pinteni în aer (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc Nr. 16 - *Aruncarea fetei din dreapta în stânga*

Băieții execută pașii plimbați la dreapta și la stânga. Fata este trecută din mâna dreaptă în mâna stângă și apoi invers. La început fata este în mâna dreaptă a băiatului. Aruncarea fetei se face prin piruetă cu pas vârf-toc pe piciorul drept urmat de un pas lung cu piciorul stâng. Mișcare se reia invers (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc Nr. 3. *Pinteni*

Băieții execută pintenii de la figura de joc Nr. 3, în timp ce fetele fac mici arcuiri ale picioarelor în ritmul sincopat amfibrahic.

Brațul drept al băiatului prinde pe cel stâng al fetei ridicate deasupra capului. Brațul drept al fetei se pune pe umărul băiatului. Brațul stâng al băiatului prinde talia fetei (*Schema Nr. 12*).

Melodia Nr. 10 *Ardeleana moșânească* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B (16+16 = 32 măsuri) și se cântă o singură dată.

Toate figurile de joc (17, 18, și 19) se fac cu dansatorii aranjați pe 2 linii (*Schema nr. 12*)

Măsurile 1-8

Se execută figura de nr. 17 *Plimbata moțească cu pași la dreapta și la stânga*.

Figura de joc începe cu un pas vârf-toc pe piciorul stâng, urmat de pătrimea care dă structura amfibrahului specific tuturor Ardelenelor zărândene. În ultima pătrime se face un pas încrucișat în aer cu piciorul drept ușor îndoit.

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc Nr. 18 *Sărita moțânească*.

Deplasările la dreapta și la stânga se fac cu pași lumgi și sălțați. Ultimul pas din volta 2. este o bătaie puternică în podea cu ambele picioare.

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc Nr. 19 *Împletita moțânească*

În aceste măsuri se face ultima mișcare, care localnicii au denumit-o *Împletita moțânească* din Hălmăgel. Această parte a jocului a fost culeasă în 10. 02. 1982 de la Ioan Livada și de la Doina Indreica din această localitate. Figura jocului are o spectaculozitate deosebită în care predomină pașii mărunți și încrucișați în față și în spate. Dansatorii sunt în perechi așezați pe 2 linii fata în fața băiatului (*Schema Nr. 12*).

Strigătură:

Zi mai bine gighighiș

Mărunțica de pe Criș

V. MĂRUNȚICA ȘCHIOPĂTATĂ

Melodia Nr. 11 *Mărunțica șchiopătată* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B (16+16 =32 măsuri) și se cântă o singură dată.

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc Nr. 1 *Plimbarea cu pași încrucișați*

Cea mai spectaculoasă figură de joc din această suită. A fost culeasă prin anii 1972 din localitatea Dezna de la Lenuța Moș și Teodor Costea. Ambii parteneri execută aceeași mișcare. Figura începe cu pas vârf-toc pe piciorul stâng, după care urmează pașii încrucișați cu ambele picioare. Pe ultimele 2 măsuri se face schimbul de locuri între băiat și fată, acesta rămâne cu spatele la scenă (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc Nr. 2 *Pinteni și pași pliați*

Pe 16 măsuri fetele execută acele mici arcuiri ale picioarelor în ritmul sincopat amfibrahic. Pintenii băieților și descrierea acestora a fost făcută la figura Nr. 3 de *Ardeleană*. Ținuta este aceeași ca la învățarea în perechi la dreapta și la stânga (*Schema Nr. 12*).

Melodia Nr. 11 *Mărunțica șchiopătată* în măsura de 2/4 are 2 fragmente muzicale A și B (16+16 = 32 măsuri) și se cântă o singură dată.

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc Nr. 3 *Învârtiri la dreapta și la stânga*

Pași la învățările în perechi sunt aceeași ca și la *Ardeleană*, dar tempoul este accelerat. Oprirea din învățare se face pe ultima măsură cu un pas alăturat lângă piciorul activ care concomitent face un pas vârf-toc (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 17- 24

Se execută figura de joc Nr. 4, *Învârtire, trecerea fetei în spate și bătaie în cizmă*

Pe primele 4 măsuri băiatul face pașii pe loc. După o învățare pe 2 măsuri fata trece prin stânga băiatului în spatele acestuia, face o mișcare de plimbare la dreapta și pe următoarele 2 măsuri pas la stânga și piruetă. Băiatul continuă mișcarea cu 2 măsuri pas plimbat la dreapta și când reia mișcarea invers o încheie cu o bătaie în cizmă pe ultima pătrime (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc nr. 5 *Bătăi la tureac și piruete*

Această figură de joc are 2 măsuri, cu următoarea formulă: Bătaie pe piciorul drept-în palme-bătaie pe stângul - bătaie pe dreptul-bătaie în palme – bătaie pe stângul și încheiere cu bătaie puternică pe piciorul drept. Bătaia pe tureac se reia de 2 ori (*Schema Nr. 12*).

Final

I. RĂSAI SOARE

1. În cerc și la dreapta

Diagrama circulară pentru dansul „În cerc și la dreapta” este prezentată în partea de sus a paginii. Aceasta este o linie circulară cu 16 puncte, marcate cu literele A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, care indică pozițiile dansatorilor în cerc. În partea de jos a paginii, se prezintă diagrama circulară pentru dansul „Și-n căl-zeș-te lu-mea ta-re”, care este o linie circulară cu 16 puncte, marcate cu literele A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, care indică pozițiile dansatorilor în cerc.

Notă muzicală pentru dansul „În cerc și la dreapta”:

45 135

Ră-sai soa-re cât de ma-re Ră-sai soa-re cat de ma-re

5/8

45 135

Notă muzicală pentru dansul „Și-n căl-zeș-te lu-mea ta-re”:

Și-n căl-zeș-te lu-mea ta-re Și-n căl-zeș-te lu-mea ta-re

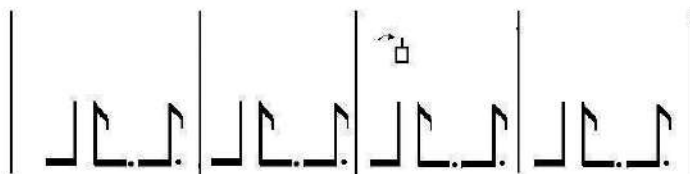
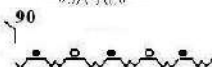
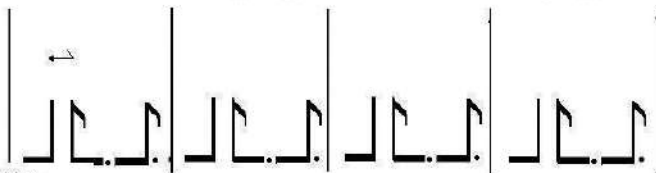
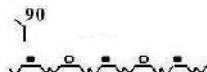
90

continuare

continuare

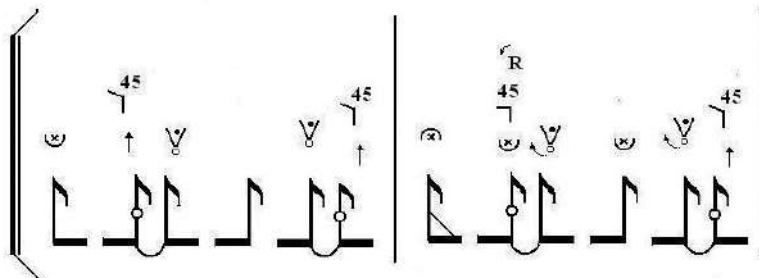
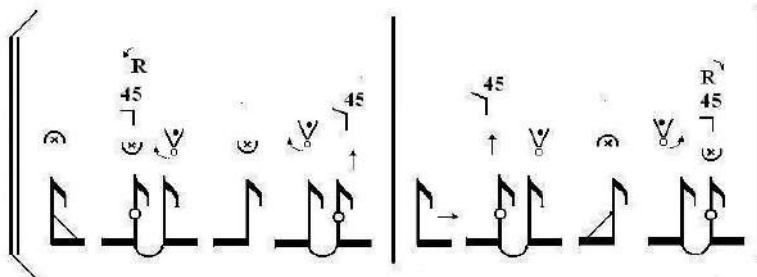
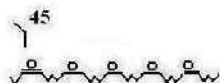
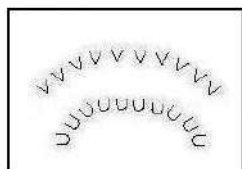

2. În cerc la stânga

II. LIOARA

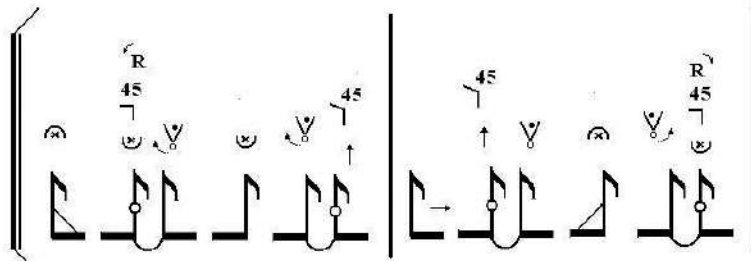
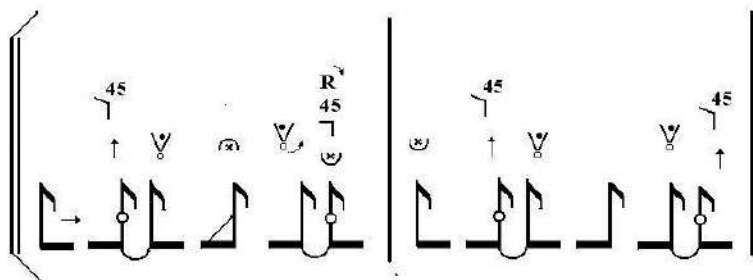
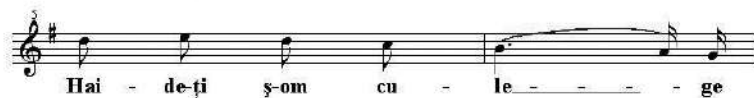
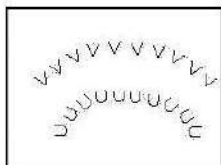
1. Pași încrucișați cu piciorul drept

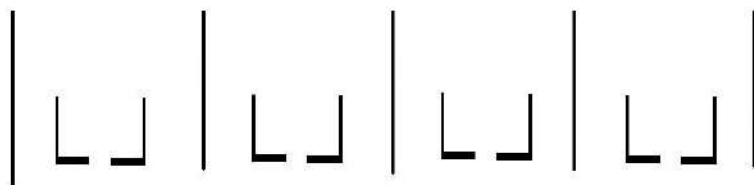
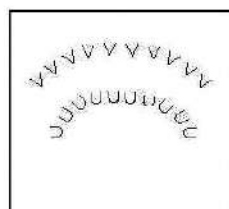
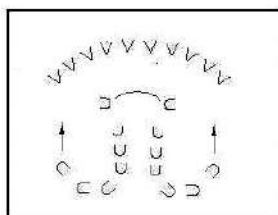
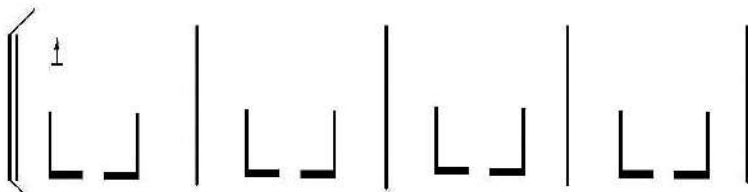
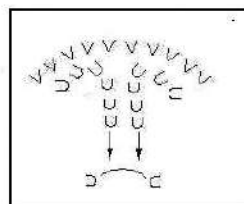
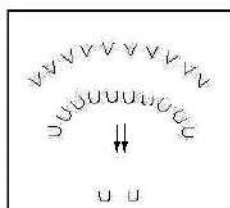
continuare

continuare

2. Pași laterali cu piciorul drept

3. Pași cu piciorul drept

4. Pași pe loc și încrucișați

Li - o - ra - ți fe - cio - ri Și cu - le - ge - ți flo - ri

45

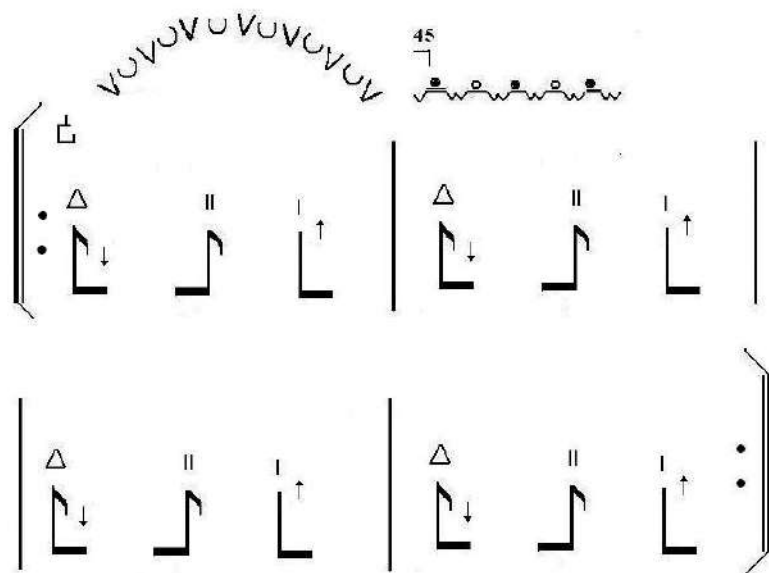
Și cu - le - ge - ți flo - ri Pâ - nă mâ - ne - n zo - ri

2. Piruete pe loc

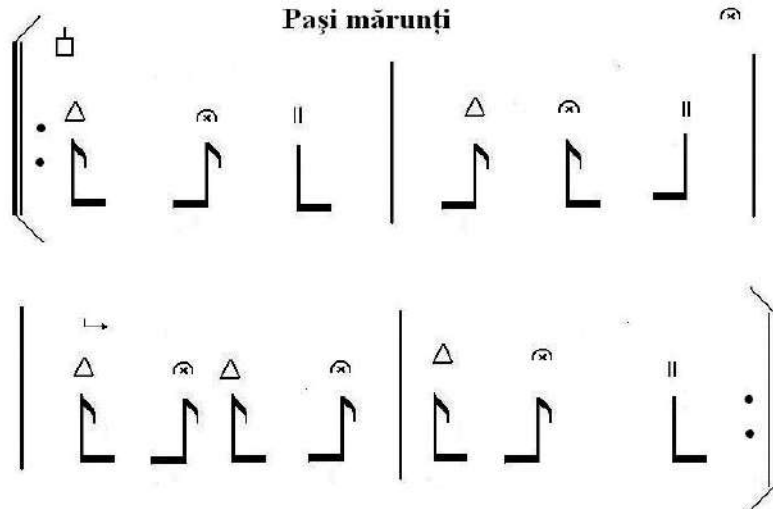
The musical notation is organized into four systems, each containing two staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings.

- System 1:** The first staff begins with a box containing a sequence of 'V' and 'U' characters, with '45' and '7' below them. The second staff features a measure with a note and a '90' marking, followed by a measure with a note and a '90' marking, and a final measure with a note and a '90' marking. A bracket labeled '8x' spans the last two measures.
- System 2:** The first staff starts with a measure containing a note and a '90' marking, followed by a measure with a note and a '90' marking, and a final measure with a note and a '90' marking. The second staff begins with a measure containing a note and a '90' marking, followed by a measure with a note and a '90' marking, and a final measure with a note and a '90' marking.
- System 3:** The first staff starts with a measure containing a note and a '90' marking, followed by a measure with a note and a '90' marking, and a final measure with a note and a '90' marking. The second staff begins with a measure containing a note and a '90' marking, followed by a measure with a note and a '90' marking, and a final measure with a note and a '90' marking.
- System 4:** The first staff starts with a measure containing a note and a '90' marking, followed by a measure with a note and a '90' marking, and a final measure with a note and a '90' marking. The second staff begins with a measure containing a note and a '90' marking, followed by a measure with a note and a '90' marking, and a final measure with a note and a '90' marking.

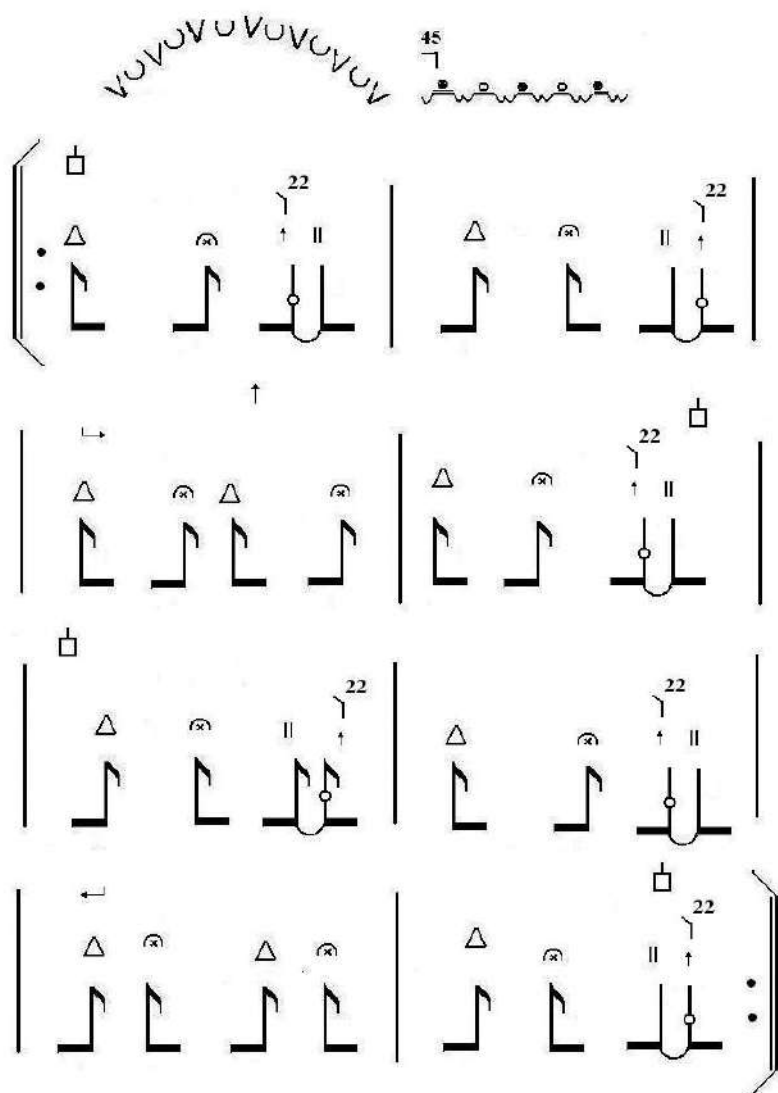
3. Pași băuți pe loc

Pași mărunți

4. Pași mărunți

IV. ARDELEANA

1. Pe loc și peste picior

♩ = 126

♩ = 126

3;

2. Pași peste picior și pinteni

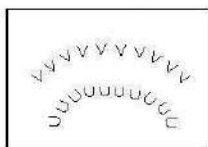

Diagram illustrating musical exercises for "Pași peste picior și pinteni" (Steps over the foot and spikes).

The exercises are organized into four systems, each consisting of two measures separated by a bar line. The first measure of each system contains a half note with an upward slur (v) and a 45-degree angle, followed by a quarter rest and a quarter note. The second measure contains a half note with a downward slur (u) and a 45-degree angle, followed by a quarter rest and a quarter note.

The first system is marked with a large upward-pointing slur (v) on the left. The second system is marked with a large downward-pointing slur (u) on the left. The third and fourth systems are marked with a large upward-pointing slur (v) on the left.

The second measure of the second system is repeated four times, indicated by a bracket and "4x". The second measure of the third system is repeated four times, indicated by a bracket and "4x".

3. Pineni pași plimbați

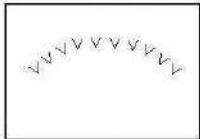

Diagram illustrating the steps for the dance "Pineni pași plimbați". The notation shows a sequence of steps (I, II) and rests (Δ) on a musical staff, with a 45-degree angle indicated for the steps. The sequence is repeated 4 times (4x).

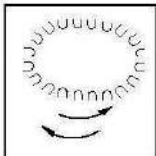

Diagram illustrating the steps for the dance "Pași plimbați la dreapta și la stânga". The notation shows a sequence of steps (I, II) and rests (Δ) on a musical staff, with a 22-degree angle indicated for the steps. The sequence is repeated 4 times (4x).

4. Învârtiri la dreapta și la stânga în cerc

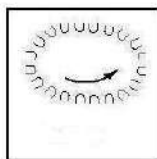

Diagram illustrating musical exercises for right and left turns in a circle. The exercises are presented in two rows, each with a measure number 22 and a 3x repetition bracket.

Row 1 (Right turn):

- Measure 22: A sequence of notes with an upward arrow and a 'V' symbol, followed by a measure with a rightward arrow and a 'V' symbol.
- Measure 22: A sequence of notes with a rightward arrow and a 'V' symbol, followed by a measure with a rightward arrow and a 'V' symbol.

Row 2 (Left turn):

- Measure 22: A sequence of notes with an upward arrow and a 'V' symbol, followed by a measure with a leftward arrow and a 'V' symbol.
- Measure 22: A sequence of notes with a leftward arrow and a 'V' symbol, followed by a measure with a leftward arrow and a 'V' symbol.

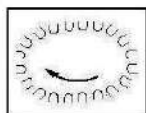

Diagram illustrating musical exercises for right and left turns in a circle. The exercises are presented in two rows, each with a measure number 22 and a 3x repetition bracket.

Row 1 (Right turn):

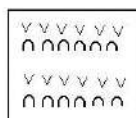
- Measure 22: A sequence of notes with an upward arrow and a 'V' symbol, followed by a measure with a rightward arrow and a 'V' symbol.
- Measure 22: A sequence of notes with a rightward arrow and a 'V' symbol, followed by a measure with a rightward arrow and a 'V' symbol.

Row 2 (Left turn):

- Measure 22: A sequence of notes with an upward arrow and a 'V' symbol, followed by a measure with a leftward arrow and a 'V' symbol.
- Measure 22: A sequence of notes with a leftward arrow and a 'V' symbol, followed by a measure with a leftward arrow and a 'V' symbol.

5. Pași săltați, pași
plimbați și piruete

The diagram illustrates a sequence of dance steps for a folk dance. It is organized into four systems, each consisting of two staves. The notation includes various symbols: vertical lines, horizontal lines, circles, and arrows, representing dance steps. There are also boxes containing sequences of 'v' and 'u' characters. The first system has a box with 10 'v's. The second system has a box with 10 'v's. The third system has a box with 10 'u's. The fourth system has a box with 10 'u's. The notation is organized into measures separated by vertical lines. Some measures contain a double bar line (||). The first system has a measure with a double bar line and a measure with a double bar line. The second system has a measure with a double bar line and a measure with a double bar line. The third system has a measure with a double bar line and a measure with a double bar line. The fourth system has a measure with a double bar line and a measure with a double bar line.

6. Plimbări la dreapta și la stânga

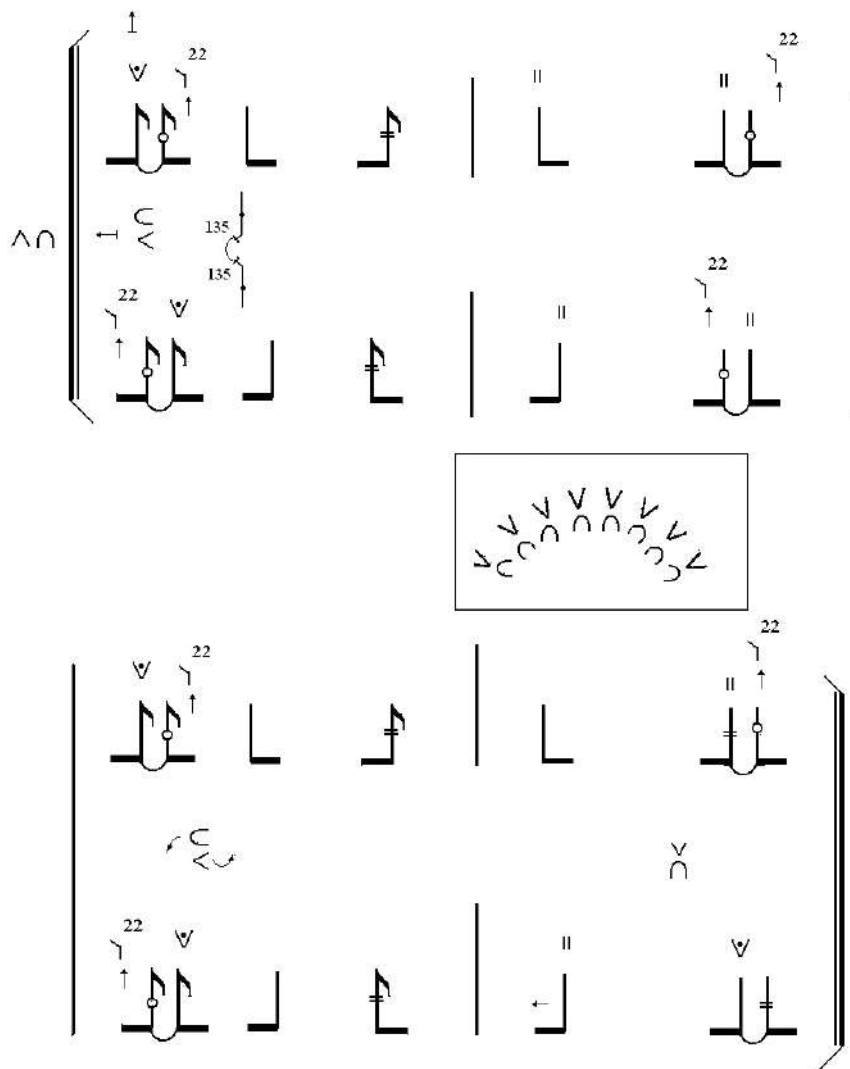
The exercises are organized into three rows, each containing four measures of music. The first measure of each row is a double bar line with a repeat sign and a first ending bracket. The second measure is a single bar line with a repeat sign. The third measure is a single bar line with a repeat sign. The fourth measure is a double bar line with a repeat sign. The exercises involve various musical notations, including eighth and quarter notes, rests, and dynamic markings like 'cresc.' and 'dim.'.

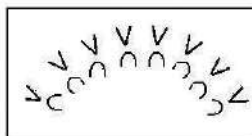
7. Plecarea în roată cu piruetă

The musical notation is presented in two systems, each containing two staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. Some symbols are labeled with numbers (1, 22, 135, 135) and others with stylized characters (V, W, U). The notation is enclosed in large brackets on both the left and right sides of each system.

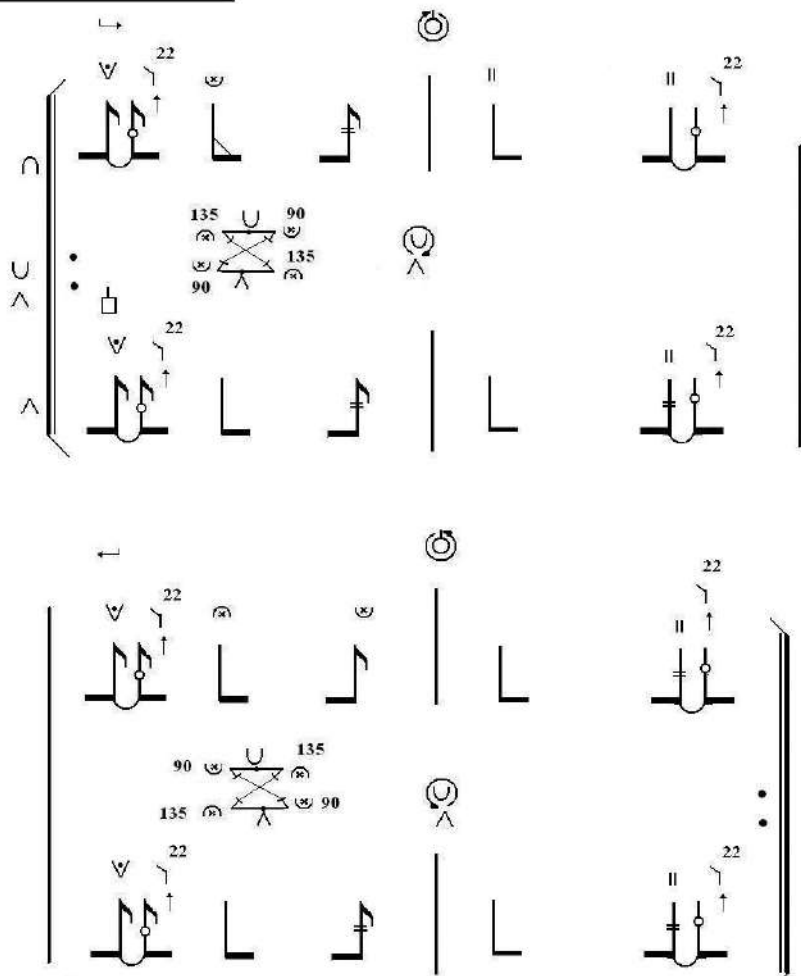
continuare

8 Aruncarea fetei în față

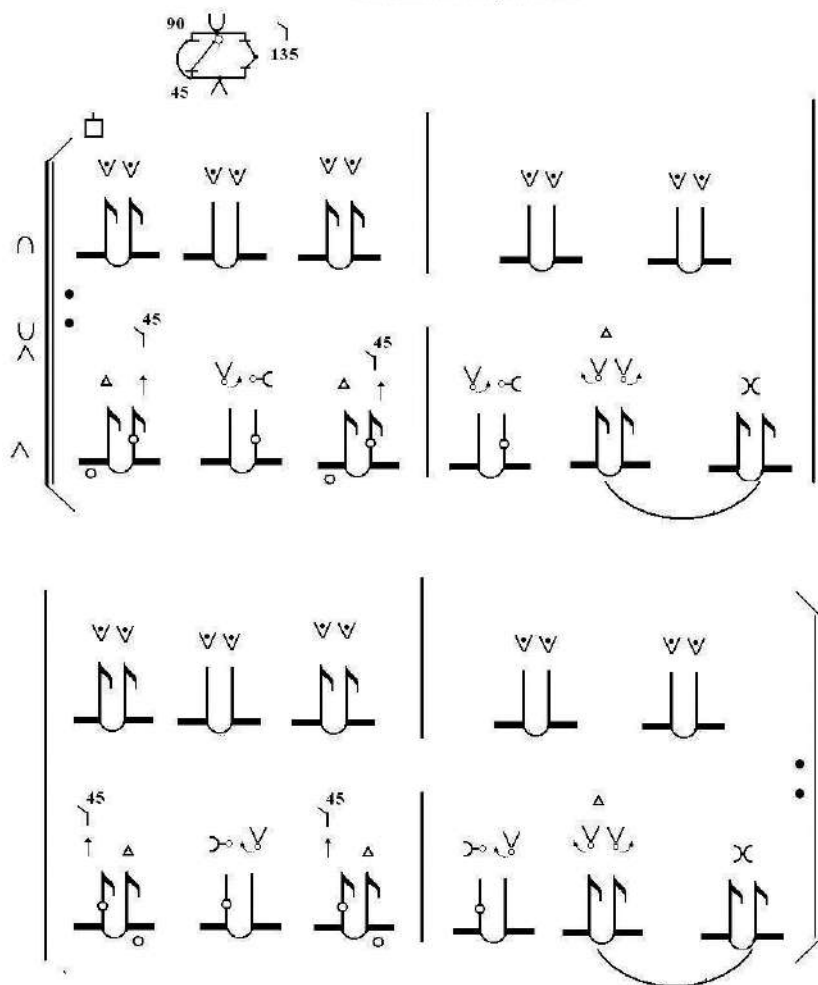

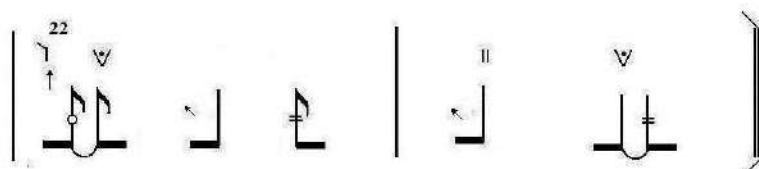
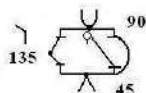
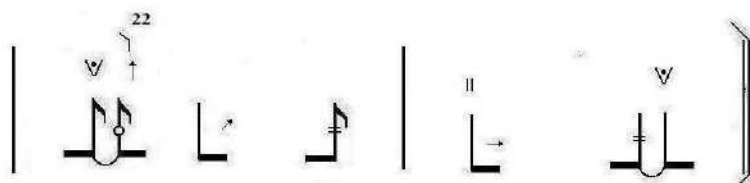
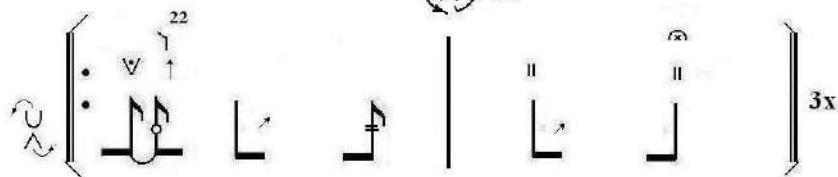
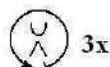
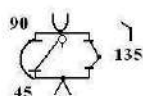
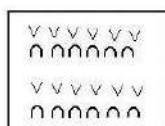
9. Pe sub mână cu brațele în cruce

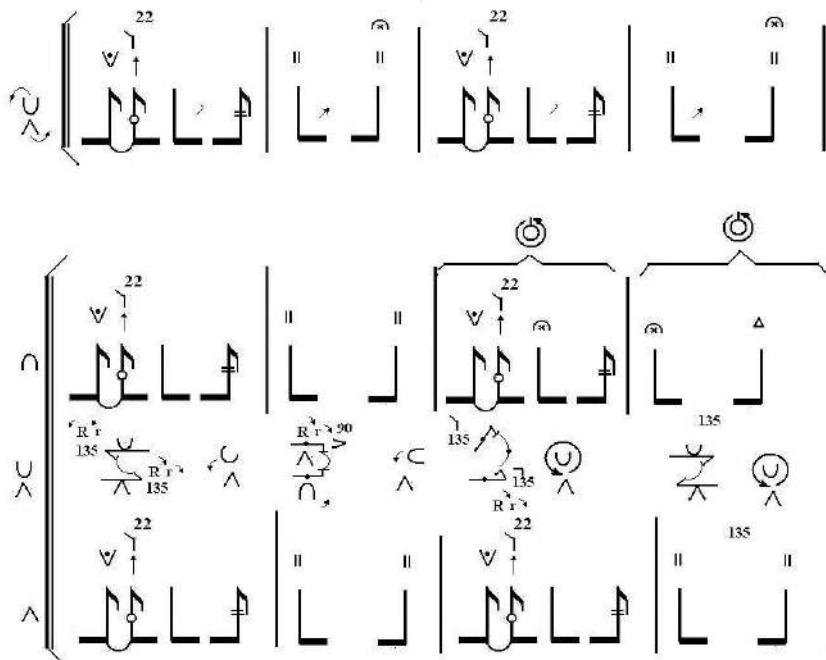
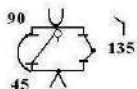
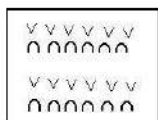
10. Pe loc cu pinteni

11. Învârtiri în perechi

12. Învârtire, roată după băiat și 2 piruete

Continuare

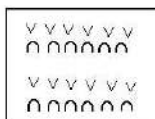
Continuare

V V V V V V V
 O O O O O O O
 V V V V V V V
 O O O O O O O

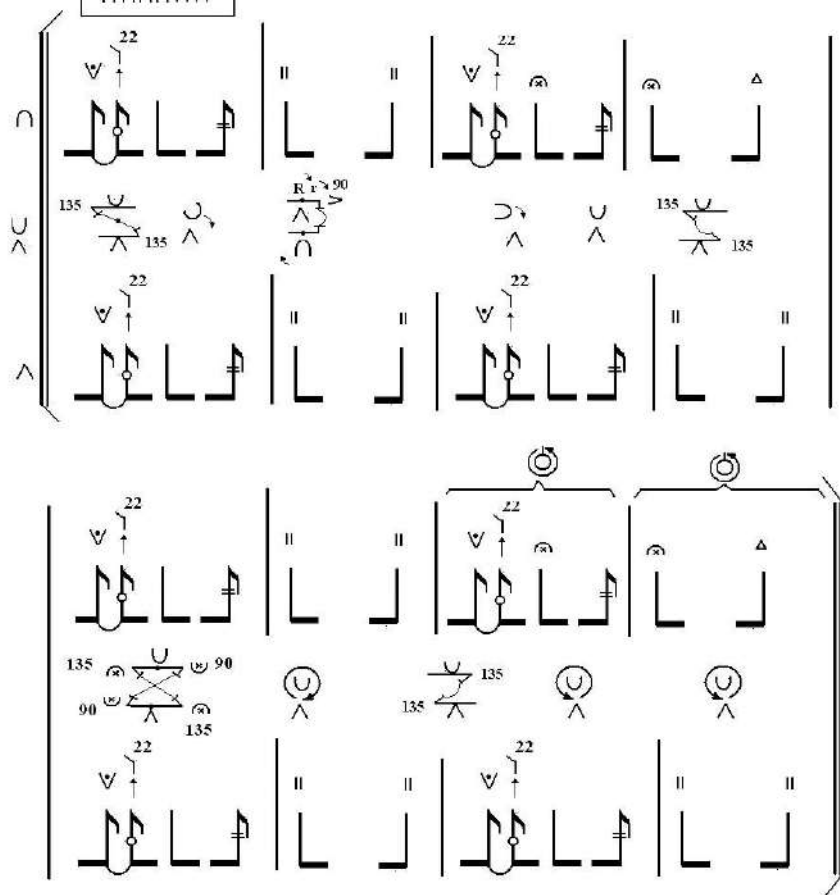
13. Roata după băiat și piruetă cu brațele în cruce

Continuare

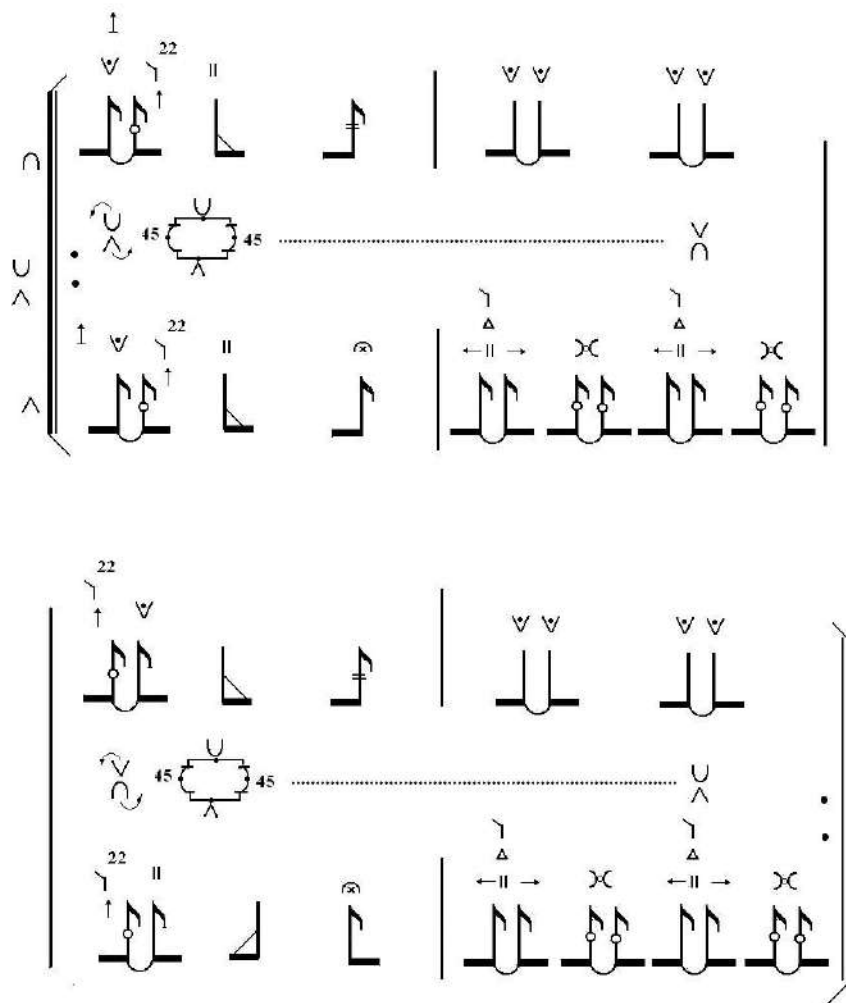
Continuare

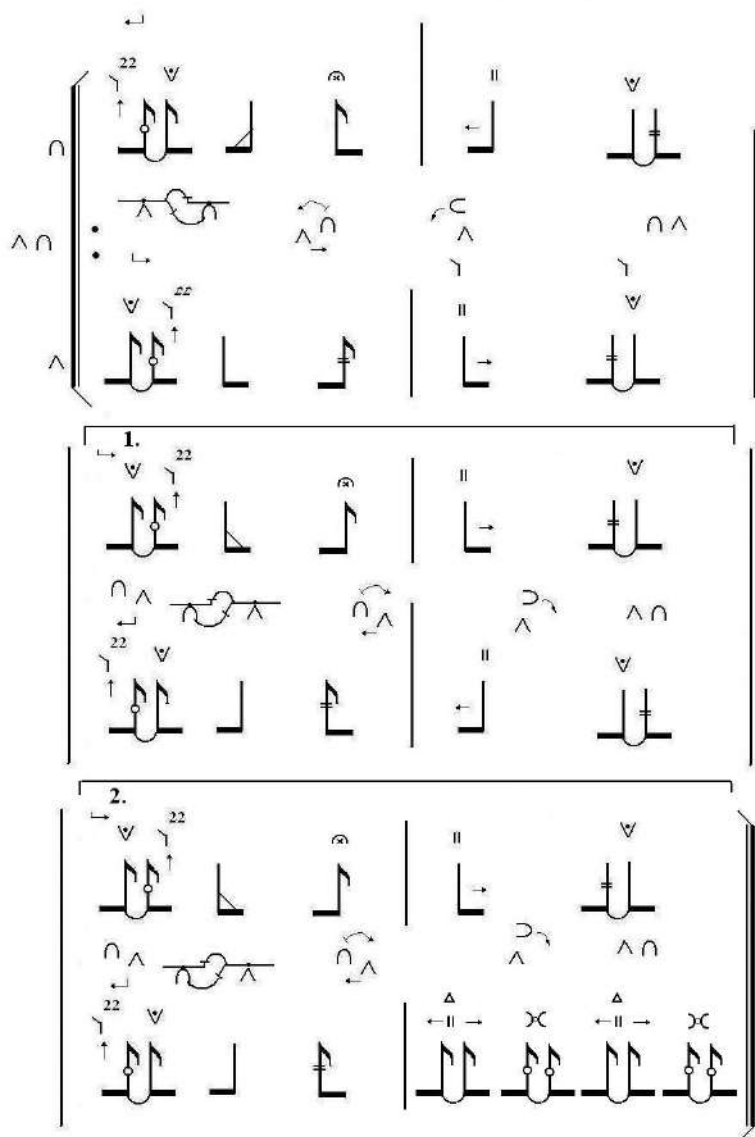
14. Roată după băiat și piruetă cu brațele în cruce

15. Schimb de locuri

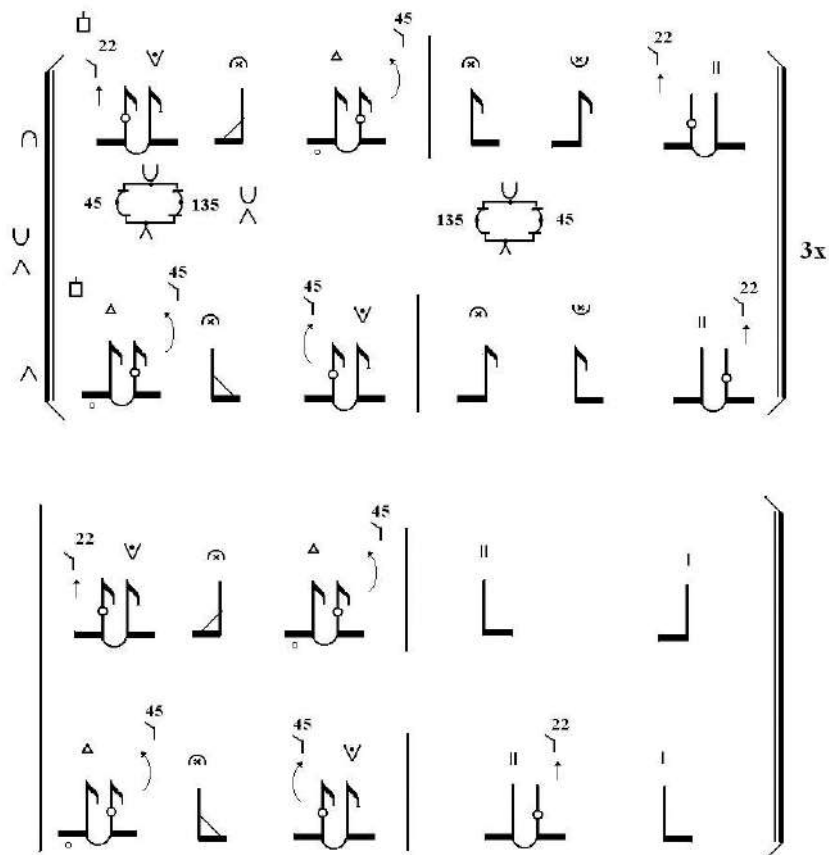
16. Aruncarea fetei din dreapta în stânga

18. Sărita moțânească

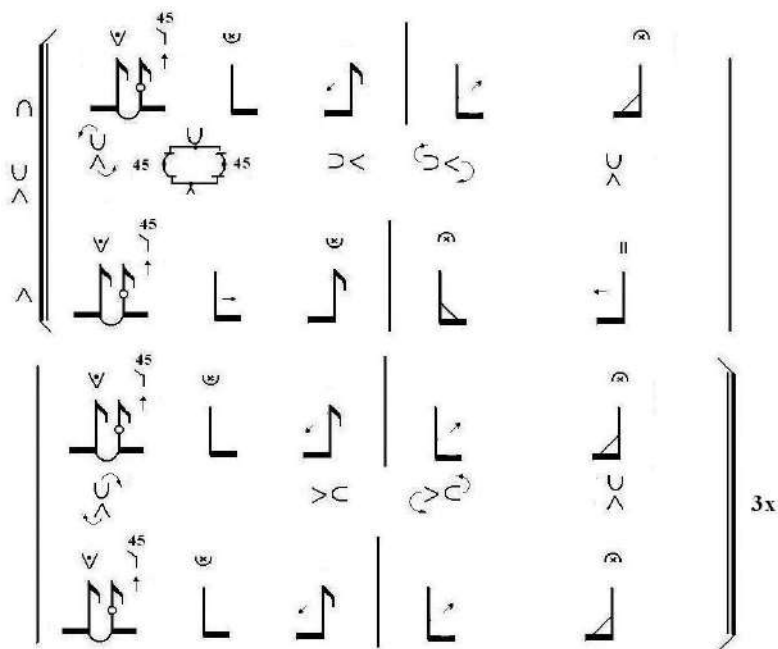
The musical notation for the 'Lied der Vögel' section is presented in two systems. Each system consists of two staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. The first system is marked with a '1.' and the second with a '2.'. The notation is complex, featuring many symbols and numbers that are not standard musical notation, suggesting a specialized or experimental notation system. The first system includes a large '1.' and a '22' above the first staff. The second system includes a '1.' and a '22' above the first staff. The notation is complex, featuring many symbols and numbers that are not standard musical notation, suggesting a specialized or experimental notation system.

19. Împletita moțânească

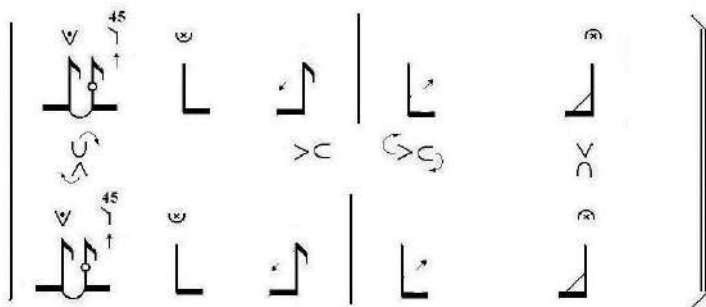

V. MĂRUNȚICA ȘCHIOPĂTATĂ (Șchiopița)

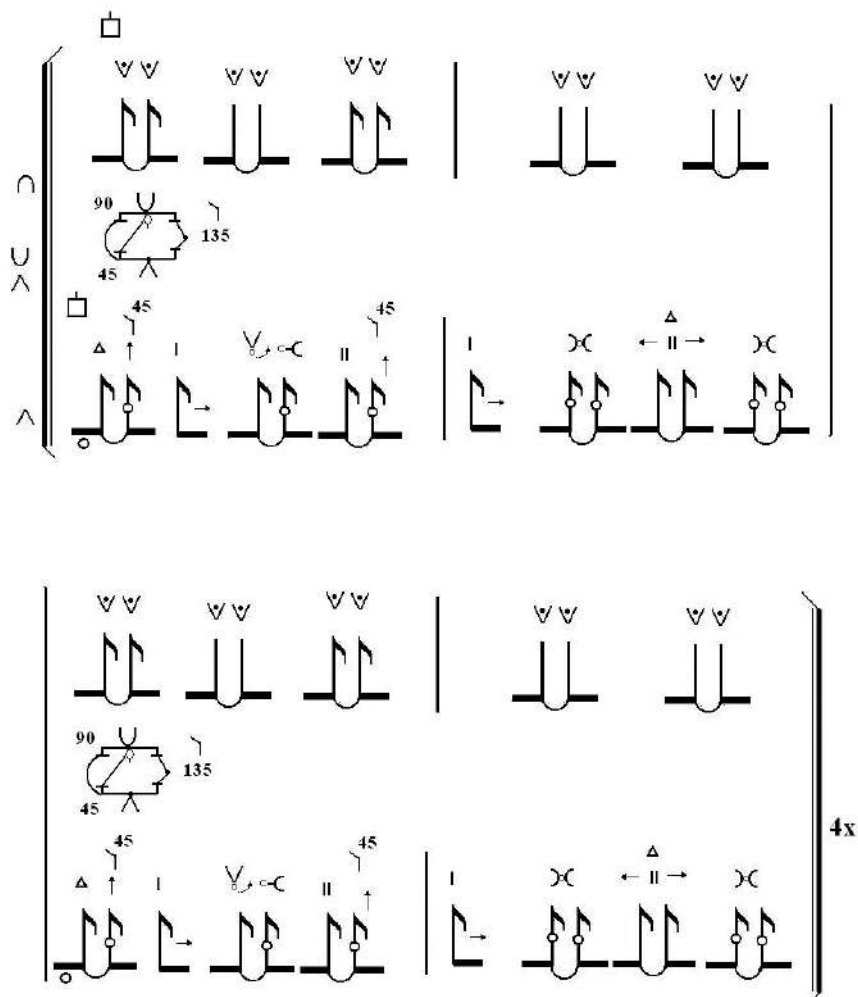
1. Plimbarea cu pași încrucișați

Se repetă măsurile 1-2 și se continuă cu măsurile 15-16

2. Pinteni și pași pliați

3. Învârtiri la dreapta și la stânga

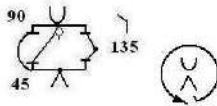
The image displays three musical exercises for turns (învârtiri) on a single staff. Each exercise is accompanied by a diagram illustrating the turn movement and a musical staff showing the notation with fingerings and repeat signs.

Exercise 1 (Top): The diagram shows a turn from 90° to 135° with a finger (indicated by a triangle) moving from the 45° position. The musical staff shows a sequence of notes with fingerings (22, 22) and a repeat sign with '3x'.

Exercise 2 (Middle): The diagram shows a turn from 135° to 90° with a finger (indicated by a triangle) moving from the 45° position. The musical staff shows a sequence of notes with fingerings (22, 22) and a repeat sign with '3x'.

Exercise 3 (Bottom): The diagram shows a turn from 135° to 90° with a finger (indicated by a triangle) moving from the 45° position. The musical staff shows a sequence of notes with fingerings (22, 22) and a repeat sign with '3x'.

**4. Învârtire, trecerea fetei în spate,
pas la dreapta și bătaie în cizmă**

The diagram shows a circle with a diagonal line from the top-left to the bottom-right. The numbers 90, 135, and 45 are placed around the circle, indicating angles or steps. A circular arrow indicates a clockwise turn.

The dance notation consists of two systems of staves, each with two lines. The notation includes various musical symbols (notes, rests, bar lines) and dance-specific symbols (arrows, circles, and numbers) indicating steps and turns.

System 1 (Top):

- Staff 1:** Starts with a measure containing a note with a '22' above it and a 'V' symbol. This is followed by a measure with a double bar line and a '22' above it. The system ends with a measure containing a note with a '22' above it and a 'V' symbol, followed by a measure with a double bar line and a '22' above it.
- Staff 2:** Starts with a measure containing a note with a '22' above it and a 'V' symbol, followed by a measure with a double bar line and a '22' above it. The system ends with a measure containing a note with a '22' above it and a 'V' symbol, followed by a measure with a double bar line and a '22' above it.

System 2 (Bottom):

- Staff 1:** Starts with a measure containing a note with a '22' above it and a 'V' symbol, followed by a measure with a double bar line and a '22' above it. The system ends with a measure containing a note with a '22' above it and a 'V' symbol, followed by a measure with a double bar line and a '22' above it.
- Staff 2:** Starts with a measure containing a note with a '22' above it and a 'V' symbol, followed by a measure with a double bar line and a '22' above it. The system ends with a measure containing a note with a '22' above it and a 'V' symbol, followed by a measure with a double bar line and a '22' above it.

The notation includes various symbols such as 'V', '22', and '90', which likely represent specific dance steps or turns. The system is divided into four measures by vertical bar lines.

5. Bătăi la tureac-băiatul

Pirute la dreapta și la stânga-fata

The image displays two systems of musical notation for a piece titled "Bătăi la tureac-băiatul". The notation is written on a single staff and includes various rhythmic and melodic symbols.

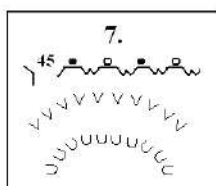
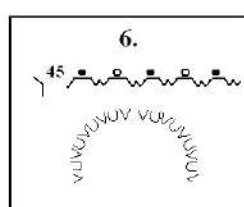
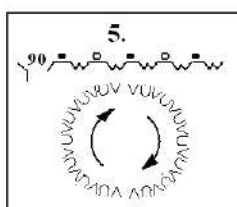
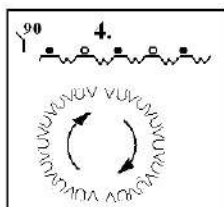
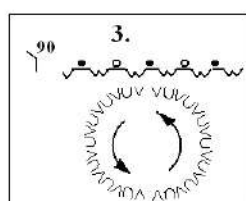
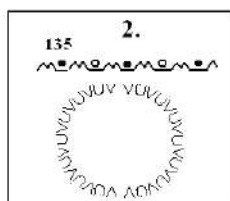
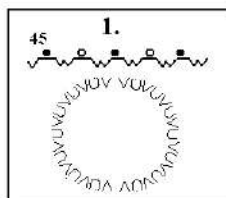
System 1 (Top): This system is marked with a stylized "A" symbol. It consists of two rows of notation. The first row contains four measures, and the second row contains four measures. The notation includes notes, rests, and various symbols such as "22", "90", "135", and "45". There are also symbols for "R" and "L" (Right and Left) and a "P" (Pirute) symbol.

System 2 (Bottom): This system is marked with a stylized "C" symbol. It also consists of two rows of notation. The first row contains four measures, and the second row contains four measures. The notation includes notes, rests, and various symbols such as "22", "90", "135", and "45". There are also symbols for "R" and "L" (Right and Left) and a "P" (Pirute) symbol.

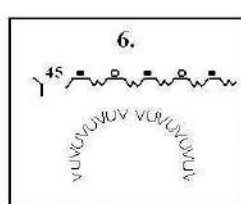
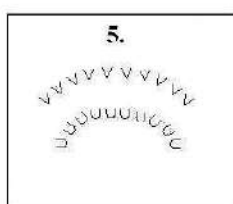
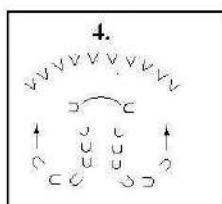
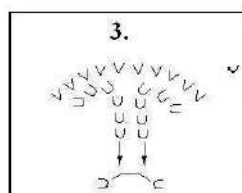
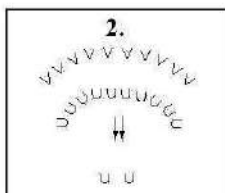
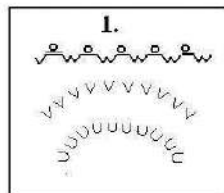
The notation is complex and includes many symbols that are not standard in Western musical notation, suggesting it is a specialized notation for a specific type of music or dance.

SUȚĂ DIN ȚARA ZĂRĂNDULUI

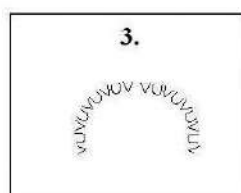
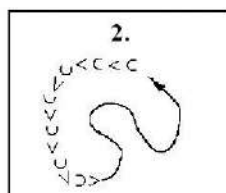
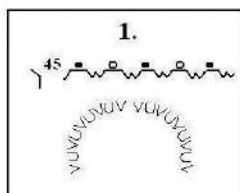
I. RĂSAI SOARE

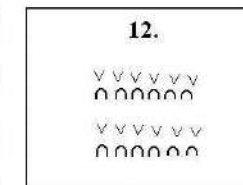
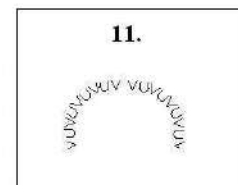
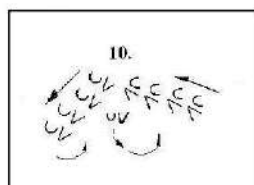
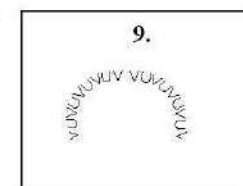
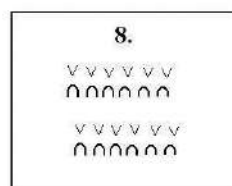
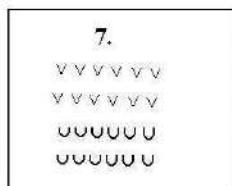
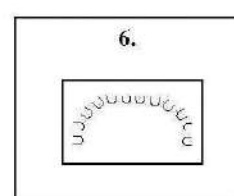
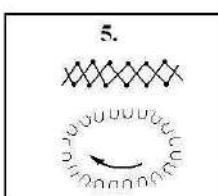
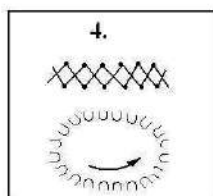
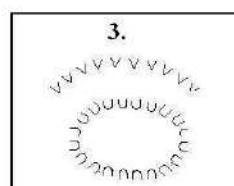
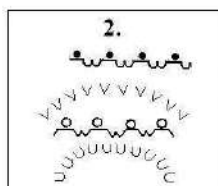
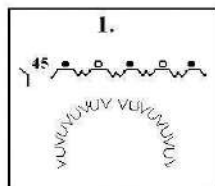
II. LIOARA

III. BĂTUTA

IV. ARDELEANA

1. RĂSAI SOARE

Petru Băbuția
Buhani 12.02.1926
Culegător prof. Sever Ageu

♩ = 71

Rasai soare cât de mare (bis)
Și-ncălzește lumea tare (bis)
Ră-sai soare de pe-ogoare (bis)
Și vino la noi pe vale (bis)

2. LIOARA

$\text{♩} = 71$

Li-oa-ră li - oa - ră Flori de pri-mă - va - ră

Hai-de-ți-ș-om cu - le - ge Mîn-dre le-om a - le - ge

Lioară, lioară
Flori de primăvară
Haideți ș-om culege
Mândre le-om alege

Tu ai poale crețe
Treci printre fânețe
Mândră-i primăvara
Mnerie-i lioara

Liorați feciori
Și culegeți flori
Și culegeți flori
Până mâine-n zori

3. BĂTUTA

♩ = 140

Zi de sărbătoare
 DanȚu-i pă prinsoare
 Vin feciorii tot strigând
 Și fetele descântând

Verde frunzuliță
 Joacă-mă bădiță
 Și mă prinde de mijloc
 Pe sub mână să mă-ntorc

4. AREDELEANA

$\text{♩} = 126$

Transcriere: Purcel Constantin

The musical score for 'Aredeleana' is written in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of four staves of music. The first staff contains four measures of quarter notes, each beamed in pairs: D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. The second staff begins at measure 5 and contains six measures of eighth and sixteenth notes, ending with a double bar line. The third staff begins at measure 9 and contains four measures of eighth and sixteenth notes. The fourth staff begins at measure 13 and contains four measures of eighth and sixteenth notes, ending with a double bar line.

5. AREDELEANA

$\text{♩} = 126$

Transcriere: Purcel Constantin

The musical score for "5. AREDELEANA" is written in G major (one sharp, F#) and 2/4 time. The tempo is marked as 126 beats per minute. The score is transcribed by Purcel Constantin. It consists of three staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp. It contains a repeat sign followed by a melody. The second staff starts with a measure number '5' and contains a melody with a first ending bracket. The third staff starts with a measure number '9' and contains a melody with first and second ending brackets.

6. AREDELEANA

♩ = 126

Transcriere: Purcel Constantin

The musical score for 'Aredeleana' is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of three staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked as ♩ = 126. The first staff contains measures 1 through 4, ending with a double bar line and repeat dots. The second staff starts at measure 5 and contains measures 5 through 8, also ending with a double bar line and repeat dots. The third staff starts at measure 9 and contains measures 9 through 12, ending with a double bar line and repeat dots. The score includes first and second endings, indicated by the numbers 1 and 2 above the staves.

7. AREDELEANA

$\text{♩} = 126$

Transcriere: Purcel Constantin

The musical score for '7. AREDELEANA' is written in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked as $\text{♩} = 126$. The transcription is by Purcel Constantin. The score consists of three staves of music. The first staff begins with a treble clef and a repeat sign. The melody is composed of eighth and sixteenth notes. The second staff continues the melody, featuring a measure rest. The third staff concludes the piece with another measure rest and a final double bar line.

8. AREDELEANA-VÂRFUREANA

♩=126

Transcriere: Purcel Constantin

9. AREDELEANA-SĂRITĂ

♩=126

Transcriere: Purcel Constantin

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, key of D major (two sharps), and 2/4 time. It consists of four staves of music. The first staff contains measures 1 through 4. The second staff contains measures 5 through 8, with a measure rest at the beginning. The third staff contains measures 9 through 12, with a measure rest at the beginning. The fourth staff contains measures 13 through 16, with a measure rest at the beginning. The piece concludes with a double bar line and repeat dots. The tempo is indicated as quarter note = 126.

10. AREDELEANA MOȚĂNESCĂ

$\text{♩} = 126$

Transcriere: Purcel Constantin

11. MĂRUNȚICA ȘCHIOPĂTATĂ (ȘCHIOPIȚA)

♩ = 144

Transcriere: Purcel Constantin

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of four staves of music. The first staff begins with a repeat sign and contains six measures. The second staff starts at measure 5 and contains five measures, ending with a repeat sign. The third staff starts at measure 9 and contains four measures. The fourth staff starts at measure 13 and contains four measures, ending with a repeat sign. The melody is characterized by eighth and sixteenth notes, with some measures containing beamed eighth notes.

12. MĂRUNȚICA ȘCHIOPĂTATĂ (ȘCHIOPIȚA)

♩ = 144

Transcriere: Purcel Constantin

Doina Mureșului la Văsoaia

Junii Sibiului, Suita din Țara Zărandului

Doina Mureșului la Târgul codrenilor

Liceul C.F.R

Doina Mureșului la Timișoara

La muntele Găina

La muntele Găina

Cuprins

Cuvânt înainte (Theodor Vasilescu – artist emerit)	5
Capitolul I.	8
Capitolul II. Suita de jocuri din Secusigiu	166
Capitolul III. Suită de jocuri din zona Ineului	242
Capitolul IV. Suită de jocuri din Hășmaș	280
Capitolul V. Suita de jocuri din Țara Zărandului	390

Viorel Nistor

Născut în 8 septembrie 1946, satul Benești, Sibiu

Absolvent al Facultății de biologie “Babeș Bolyai” Cluj-Napoca

Lucrări editate:

- *Folclor coregrafic*, vol. I și II, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1991;
- Transcrieri coregrafice la lucrarea *De-aș mai fi o dată june*, autor Ioan Macrea și Ilie Mois, Sibiu, 1995;
- *Folclor coregrafic al românilor din Ungaria*, vol. I, Aletea, Arad, Editura Mirador, 1997;
- *Folclor coregrafic al românilor din Ungaria*, vol. II, Micherechi, Editura Mirador, Gyula, 2000;
- *Colinde și jocuri de Crăciun din Țara Zărandului*, Editura Mirador, 1997;
- Culegeri și transcrieri muzical-coregrafice la *Monografia comunei Șeitin*, Editura Mirador, 1998;
- Articole muzical coregrafice în revistele *Aradul Cultural* și *Monitorul Cultural*;
- *Benești... un sat de pe valea Hârtibaciului*, Editura Mirador, 2008;
- *Colinde din Țara Zărandului* (Obiceiuri și jocuri tradiționale), Editura Gutenberg Univers, Arad, 2008;
- *Junii Sibiului* – Din suitele coregrafice realizate de Ioan și Silvia Macrea, Editura Gutenberg Univers, Arad, 2009;
- *Folclor coregrafic arădean, Datini și obiceiuri tradiționale, Jocuri populare din localitățile Șicula și Macea*, editura Gutenberg Univers, Arad, 2010;
- *Folclor coregrafic din Câmpia Crișului Alb – Localitățile: Socodor, Sintea Mare, Șepreuș, Vârșand, Apateu, Comlăuș și Nădab*, Editura Gutenberg Univers, Arad, 2013;
- *Haidăul. Folclor coregrafic din județul Alba* (în colaborare cu Delia Stoian-Irimie), Editura ALTIP, Alba-Iulia, 2015;
- *Purtata* (în colaborare cu Roxana Reche), *Jocul fetelor și al nevestelor de pe Târnave. Folclor coregrafic din județul Alba*, Editura Centrului de Cultură „Augustin Bena”, Alba-Iulia, 2021;
- *Fecioreasca Fetelor din Crihalma* (în colaborare cu Vasile Stoia), Editura Global Media, Sibiu, 2022.